

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

N. 2008 — 4621

[C — 2008/36450]

19 DECEMBER 2008. — Decreet betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (1)

Het Vlaams Parlement heeft aangenomen en Wij, Regering, bekrachtigen hetgeen volgt: decreet betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

TITEL I. — Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn beogen om op het lokale niveau duurzaam bij te dragen tot het welzijn van de burgers, met behoud van de opdracht, vermeld in artikelen 1 en 57 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en de andere aangelegenheden die hen door of krachtens een wet of een decreet worden opgelegd.

Art. 3. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn verzekeren een burgers nabije, democratische, transparante en doelmatige uitoefening van hun bevoegdheden.

Ze betrekken de inwoners zo veel mogelijk bij het beleid en zorgen voor openheid van bestuur.

Art. 4. Dit decreet is van toepassing op alle openbare centra voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten van het Nederlandse taalgebied onder voorbehoud van de toepassing van de regelingen, vermeld in artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

TITEL II. — Het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

HOOFDSTUK I. — De raad voor maatschappelijk welzijn

Afdeling I. — De organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn

Art. 5. § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bestuurd door een raad voor maatschappelijk welzijn die bestaat uit :

- 1° negen leden in de gemeenten met niet meer dan 15 000 inwoners;
- 2° elf leden in de gemeenten met 15 001 tot en met 50 000 inwoners;
- 3° dertien leden in de gemeenten met 50 001 tot en met 150 000 inwoners;
- 4° vijftien leden in de gemeenten met meer dan 150 000 inwoners.

Als het aantal leden van de gemeenteraad van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, minder bedraagt dan het aantal leden, vermeld in het eerste lid, wordt het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn teruggebracht tot het aantal leden van de gemeenteraad.

§ 2. Uiterlijk op 1 juni van het jaar waarin de gemeenteraadsverkiezingen zullen plaatsvinden, stelt de Vlaamse Regering een lijst op van het aantal te verkiezen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend op basis van de bevolkingsaantallen van de gemeenten die, overeenkomstig artikel 5, laatste lid, van de Nieuwe Gemeentewet door de Minister van Binnenlandse Zaken worden vastgesteld en in het *Belgisch Staatsblad* zijn bekendgemaakt, en wordt opdracht gegeven tot bekendmaking van de lijst in het *Belgisch Staatsblad*. Het in aanmerking te nemen inwonertal is het aantal personen dat ingeschreven is in het rijksregister van de natuurlijke personen die op 1 januari van het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen hun hoofdverblijfplaats in de desbetreffende gemeente hadden.

Het bevolkingsaantal op 1 januari, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, wordt, met behoud van de toepassing van het eerste lid, vanaf 1 januari volgend op de bekendmaking ervan, in aanmerking genomen als bevolkingscijfer in dit decreet.

Art. 6. § 1. De raad voor maatschappelijk welzijn wordt om de zes jaar volledig vernieuwd. Met behoud van de toepassing van artikel 17bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, worden de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn verkozen door de gemeenteraadsleden. Zij zijn herverkiesbaar.

§ 2. Naar aanleiding van een algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn blijven de uittredende leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in functie tot de geloofsbrieven van de nieuw verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn onderzocht zijn en tot de installatie van de meerderheid van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft plaatsgehad.

Art. 7. Om tot werkend lid van een raad voor maatschappelijk welzijn of tot opvolger te kunnen worden verkozen, moet iemand op de dag van de algehele verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn :

1° Belg zijn;

2° de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt;

3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend;

4° zich niet bevinden in een van de gevallen van onverkiesbaarheid, vermeld in artikel 65 van de Gemeentekieswet.

Artikel 65, tweede lid, van de Gemeentekieswet is van toepassing als de inbreuken, vermeld in deze bepaling, werden gepleegd tijdens de uitoefening van een ambt binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een gemeenteambt.

Art. 8. De raad voor maatschappelijk welzijn mag ten hoogste voor een derde bestaan uit gemeenteraadsleden die hun mandaat uitoefenen binnen de gebiedsomschrijving van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De raad voor maatschappelijk welzijn mag tevens ten hoogste voor een derde bestaan uit personeelsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend.

Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder personeelsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, de personeelsleden met uitzondering van de vrijwillige brandweerlieden, de leden van de vrijwillige ambulancediensten en het gemeentelijk onderwijzend personeel.

Als op de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn meer gemeenteraadsleden of personeelsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, verkozen werden voor de raad voor maatschappelijk welzijn dan het aantal toegelaten gemeenteraadsleden of personeelsleden, vermeld in het eerste en het tweede lid, geldt de voorrangregeling, vermeld in artikel 12.

Het eerste lid heeft geen uitwerking tussen de datum van de installatie van de gemeenteraad, verkozen na een algehele vernieuwing, en de installatie van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 16.

Het eerste en het tweede lid hebben geen uitwerking als de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks verkozen wordt door de vergadering van de gemeenteraadskiezers.

De procedure, vermeld in artikel 14, tweede lid, is met behoud van de toepassing van artikel 13 van toepassing als ingevolge onvoldoende ontvangelijke voordrachten er bij de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn geen volledige raad voor maatschappelijk welzijn verkozen kon worden.

Art. 9. Met behoud van de toepassing van artikel 17*bis* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bestaat de raad voor maatschappelijk welzijn uit personen van verschillend geslacht.

Art. 10. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 17*bis* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, worden de kandidaat-werkende leden en de kandidaat-opvolgers, vermeld in het vijfde lid, schriftelijk voorgedragen door de verkozenen voor de gemeenteraad. De kandidaten stemmen in door een ondertekende verklaring op de gedagtekende voordrachtsakte. Om ontvangelijk te zijn, moet de voordrachtsakte ondertekend zijn door ten minste de meerderheid van de verkozenen van eenzelfde lijst die aan de verkiezingen hebben deelgenomen. Als de lijst maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen. Alleen de handtekeningen van de leden van de gemeenteraad die de eed hebben afgelegd, worden daartoe in aanmerking genomen, met inbegrip van de handtekeningen van de opvolgers die de voordrachtsakte hebben ondertekend en die nadien als gemeenteraadslid de eed hebben afgelegd.

Niemand van de personen die deelgenomen hebben aan de gemeenteraadsverkiezingen en voorgedragen worden, kan kandidaat zijn op een voordrachtsakte die niet ondertekend is door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst die aan de gemeenteraadsverkiezingen hebben deelgenomen. Als de lijst maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen. Alleen de handtekeningen van de leden van de gemeenteraad die de eed hebben afgelegd, worden daartoe in aanmerking genomen, met inbegrip van de handtekeningen van de opvolgers die de voordrachtsakte hebben ondertekend en die nadien als gemeenteraadslid de eed hebben afgelegd.

Niemand kan meer dan één voordrachtsakte ondertekenen. De overtreding van dat verbod heeft in alle voordrachtsakten de ongeldigheid tot gevolg van alle handtekeningen die in strijd met dat voorschrift werden geplaatst. Een verkozen die meer dan één voordrachtsakte ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadcommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, kan de gemeente niet vertegenwoordigen of namens de gemeente een mandaat bekleden in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen, en kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn niet vertegenwoordigen of namens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een mandaat bekleden in de ziekenhuizen, vermeld in titel VII, hoofdstuk II, of de verenigingen of vennootschappen, vermeld in titel VIII, of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen. Als de betrokkene al een dergelijk mandaat bekleedt, vervalt dat van rechtswege.

De voordrachtsakte is alleen ontvangelijk als de voordracht betrekking heeft op kandidaat-werkende leden van verschillend geslacht en als voor elk kandidaat-werkend lid een of meer kandidaat-opvolgers worden vermeld.

De voordrachtsakte vermeldt voor elk kandidaat-werkend lid een of meer kandidaat-opvolgers in de precieze volgorde waarin die zijn voorbestemd om het lid op te volgen. Dezelfde persoon kan opvolger zijn van twee of meer werkende leden die op dezelfde akte werden voorgedragen. Dezelfde persoon kan tevens kandidaat-werkend lid en kandidaat-opvolger zijn.

De voordrachtsakte kan tevens de einddatum van het mandaat van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn vermelden, samen met de naam van de persoon die hem zal of de personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de voordrachtsakte als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte, neemt de opvolger vervroegd het mandaat op.

De voordrachtsakten worden uiterlijk acht dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad in tweevoud aan de gemeentesecretaris overhandigd. Voordrachtsakten die na die datum zijn ingediend, zijn niet ontvangelijk.

De indiener van de voordrachtsakte krijgt het tweede exemplaar terug nadat daarop voor ontvangst getekend werd.

§ 2. Voor de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn worden verkozen, gaat de gemeenteraad na of de voordrachtsakte ontvankelijk is overeenkomstig de voorwaarden, vermeld in § 1.

§ 3. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn worden gekozen door de gemeenteraad van de gemeente die de gebiedsomschrijving van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vormt. De voorzitter van de gemeenteraad kondigt onmiddellijk de verkiezingsuitslag af.

§ 4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en de procedure die in acht moeten worden genomen bij de indiening van de voordrachtsakten en bij de verkiezingen.

Art. 11. § 1. De verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft plaats tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad in openbare zitting. Voor de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft elk gemeenteraadslid :

- 1° één stem als er minder dan vier leden te verkiezen zijn;
- 2° drie stemmen als er vier of vijf leden te verkiezen zijn;
- 3° vier stemmen als er zes of zeven leden te verkiezen zijn;
- 4° vijf stemmen als er acht of negen leden te verkiezen zijn;
- 5° zes stemmen als er tien of elf leden te verkiezen zijn;
- 6° acht stemmen als er twaalf of meer leden te verkiezen zijn.

Elk gemeenteraadslid ontvangt zoveel stembiljetten als hij stemmen heeft. Op elk stembiljet brengt hij een stem uit voor een werkend lid.

§ 2. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn worden verkozen bij geheime stemming en in één enkele stemronde. De gemeenteraadsliden kunnen hun stem geldig uitbrengen ten gunste van een bloed- of aanverwant.

Art. 12. Met behoud van de toepassing van artikel 13 zijn de kandidaten die de meeste stemmen hebben verkregen, verkozen tot werkende leden.

Bij staking van stemmen wordt voorrang verleend in de volgende orde :

1° aan de kandidaat die, op de dag van de verkiezing, een mandaat in een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bekleedt. Als er twee of meer kandidaten in dat geval zijn, dan wordt voorrang verleend aan de kandidaat die zijn mandaat onafgebroken het langst heeft uitgeoefend;

2° aan de kandidaat die vroeger een mandaat in een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn heeft uitgeoefend. Als er twee of meer kandidaten in dat geval zijn, dan wordt voorrang verleend aan de kandidaat die zijn mandaat onafgebroken het langst heeft uitgeoefend en, bij gelijke duur, aan de kandidaat die het laatst is afgetreden;

3° aan de jongste kandidaat in jaren.

Als de verkiezing van de verkozenen vernietigd wordt wegens onverkiesbaarheid, wordt hij met behoud van de toepassing van artikel 9 vervangen door zijn opvolger.

De kandidaten die als opvolgers van een verkozen werkend lid werden voorgedragen, zijn met behoud van de toepassing van artikel 9 de opvolgers van het voormelde lid.

Art. 13. Als de raad voor maatschappelijk welzijn onmiddellijk na zijn algehele verkiezing niet rechtsgeldig is samengesteld overeenkomstig artikel 9, wordt de, in voorkomend geval met toepassing van artikel 12, tweede lid, laatst verkozen persoon die voorkomt op de voordrachtsakte waarvan het hoogste aantal leden is verkozen, van rechtswege vervangen door de persoon van het andere geslacht die voorkomt op diezelfde voordrachtsakte en die het meeste stemmen heeft behaald en bij gelijk aantal of geen stemmen de eerste persoon van het andere geslacht op die voordrachtsakte. Onder laatst verkozen persoon wordt verstaan de persoon die het minst aantal stemmen heeft gehaald.

Als er meerdere voordrachtsakten zijn in de zin van het vorige lid, wordt de, in voorkomend geval met toepassing van artikel 12, tweede lid, laatst verkozen persoon die voorkomt op een van die voordrachtsakten, van rechtswege vervangen door de persoon van het andere geslacht van dezelfde voordrachtsakte als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat vervangen wordt, die het meeste stemmen heeft behaald en bij gelijk aantal of geen stemmen de eerste persoon van het andere geslacht op die voordrachtsakte. Onder laatst verkozen persoon wordt verstaan de persoon die het minst aantal stemmen heeft gehaald.

Als die persoon van het andere geslacht met een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn een band heeft als vermeld in artikel 20 wordt het oorspronkelijk verkozen lid van de raad voor maatschappelijk welzijn evenwel van rechtswege vervangen door de eerstvolgende persoon van het andere geslacht die op dezelfde voordrachtsakte voorkomt.

Als overeenkomstig de vorige leden niet tot vervanging kan worden overgegaan, wordt met toepassing van artikelen 9 en 14, in de vervanging voorzien.

Art. 14. Als een werkend lid voor zijn mandaat verstreken is, ophoudt deel uit te maken van de raad voor maatschappelijk welzijn of verhinderd is en als hij, met behoud van de toepassing van artikel 9, geen opvolger of opvolgers meer heeft, kunnen alle gemeenteraadsliden die nog in functie zijn en die de voordracht van het te vervangen lid hadden ondertekend, met behoud van de toepassing van artikel 9, gezamenlijk een kandidaat-werkend lid en een of meer kandidaat-opvolgers voordragen. Die voordrachtsakte moet uiterlijk vijf dagen vóór de gemeenteraadzitting waarop de geloofsbriefen van het nieuwe lid van de raad voor maatschappelijk welzijn en de opvolger of opvolgers zullen worden onderzocht aan de gemeentesecretaris worden overhandigd. In dat geval is de kandidaat verkozen verklaard en worden de kandidaat-opvolgers aangesteld in de orde van hun voordracht. Een opvolger die ingevolge zijn geslacht het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat ontslag genomen heeft, niet kon opvolgen, wordt geacht opvolger te zijn van het nieuw verkozen lid van de raad voor maatschappelijk welzijn en neemt rang in vóór de opvolgers, vermeld op de voordrachtsakte.

Als er binnen de zestig dagen nadat een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn ophoudt deel uit te maken van de raad voor maatschappelijk welzijn of de datum van zijn verhindering ingaat geen vervanger wordt voorgedragen of als er geen vervanger kan worden voorgedragen, dan wordt met behoud van de toepassing van artikel 9 in de vervanging voorzien bij een geheime stemming waarbij elk gemeenteraadslid over zoveel stemmen beschikt als vermeld in artikel 11 en waarbij de kandidaat of de kandidaten die de meeste stemmen behalen als verkozen worden verklaard. Bij staking van stemmen is artikel 12 van toepassing. De kandidaat-werkende leden en de kandidaat-opvolgers worden met toepassing van artikel 10 voorgedragen, met dien verstande dat de voordrachtsakten

op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk vijf dagen voor de gemeenteraadszitting waarop het nieuwe lid van de raad voor maatschappelijk welzijn en de opvolger of opvolgers zullen worden verkozen, aan de gemeentesecretaris worden overhandigd.

Art. 15. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 18*bis* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt het dossier van de verkiezing van de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn en hun opvolgers onverwijld bezorgd aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Dat rechtscollege is bevoegd om bezwaren te behandelen die tegen de verkiezing van de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn worden ingebracht.

§ 2. Alleen de gemeenteraadsleden en de personen die voorkomen op de voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, § 1, en in artikel 14, zijn gerechtigd om bezwaar in te dienen. Het bezwaarschrift moet, op straffe van onontvankelijkheid, bij het secretariaat van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen worden ingediend, hetzij met een aangetekende brief, hetzij met een brief, afgegeven tegen ontvangstbewijs, uiterlijk de vijfde dag die volgt op de afkondiging van de verkiezingsuitslag. Bij indiening met een aangetekende brief is de datum van het postmerk bepalend.

Het is verboden, op straffe van gevangenisstraffen van een maand tot twee jaar, dat ontvangstbewijs te antedateren.

§ 3. Het bezwaar wordt ingesteld met een verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen argumenten. Het bezwaarschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman. Het vermeldt :

1° de naam en de woonplaats van de verzoeker. Als woonplaatskeuze wordt gedaan bij de raadsman van de verzoeker, wordt dat in het verzoekschrift aangegeven;

2° het voorwerp van het bezwaar.

§ 4. De verzoeker kan bij zijn verzoekschrift de overtuigingsstukken voegen die hij nodig acht. De verzoeker kan achteraf alleen aanvullende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, als die hem bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijld een kopie van de aanvullende overtuigingsstukken aan de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De overtuigingsstukken worden door de verzoeker gebundeld en geïnventariseerd.

Een onontvankelijk verzoekschrift kan gedurende de bezwaartermijn worden vervangen door een nieuw verzoekschrift, dat uitdrukkelijk de intrekking van het eerdere verzoekschrift bevestigt.

Het secretariaat van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen schrijft elk bezwaar en het aantal overtuigingsstukken en aanvullende overtuigingsstukken in een register.

Het bezwaar is niet opschortend ten aanzien van de verkiezingen.

Het bezwaarschrift wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen van artikel 85*ter*, § 6, van de Gemeentekieswet.

§ 5. De dag na de ontvangst van het bezwaarschrift bezorgt het secretariaat van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dat bezwaarschrift en de overtuigingsstukken aan de gemeente, aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de kandidaten van wie de verkiezing of verkiezingsrang wordt betwist.

§ 6. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

§ 7. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak, als er bezwaar wordt ingediend, of kan ambtshalve uitspraak doen in de overige gevallen, binnen dertig dagen na de ontvangst van het dossier, over de geldigheid van de verkiezingen. Hij herstelt, in voorkomend geval, de vergissingen die begaan zijn bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt de verkiezing als regelmatig beschouwd.

§ 8. Een lid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zet de zaak uiteen en de beslissing wordt uitgesproken in openbare vergadering. De beslissing is met redenen omkleed en vermeldt de naam van de verslaggever en de namen van de aanwezige leden, alles op straffe van nietigheid.

De beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of het feit dat de termijn van dertig dagen is verstreken, wordt door het secretariaat van dat rechtscollege meegedeeld aan de gemeente en aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, de opvolgers van wie de verkiezing werd vernietigd en de opvolgers van wie de verkiezingsrang werd gewijzigd, alsook de personen die bezwaren hebben ingediend, worden daarvan op de hoogte gebracht met een aangetekende brief of met een brief die afgegeven wordt tegen ontvangstbewijs. De beslissing van het rechtscollege heeft op zijn vroegst uitwerking na het verstrijken van de termijnen, vermeld in § 9, om beroep in te stellen bij de Raad van State.

§ 9. De natuurlijke personen en de rechtspersonen, vermeld in § 8, kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de mededeling of de kennisgeving, vermeld in § 8. Het beroep schorst de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tot vernietiging of tot wijziging van de verkiezingsuitslag of van de zetelverdeling.

De hoofdgriffier van de Raad van State deelt het beroep binnen acht dagen na de ontvangst ervan mee aan de provinciegouverneur, aan het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan de gemeente en aan de verkozenen van wie de verkiezing of verkiezingsrang wordt betwist. De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de hoofdgriffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de verzoeker, de provinciegouverneur, het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de gemeente en de verkozenen van wie de verkiezing wordt vernietigd of van wie de verkiezingsrang wordt gewijzigd.

Als een vernietiging definitief geworden is, wordt binnen twintig dagen, vanaf de dag na de kennisgeving van de vernietiging aan de betrokken gemeente, tot een nieuwe verkiezing overgegaan op basis van de overeenkomstige artikelen 10 en 14 ingediende ontvankelijke voordrachtsakte voor de vernietigde verkiezing. Nieuw ingediende voordrachtsakten zijn niet ontvankelijk. Ingeval van onvoldoende voordrachten, is artikel 8, zevende lid, van toepassing, met dien verstande dat de termijn van twintig dagen geldt.

Tot de installatie van de raad voor maatschappelijk welzijn kunnen enkel dringende zaken worden behandeld.

Een vernietiging of een herstel van de verkiezingsuitslag tast de geldigheid niet aan van de beslissingen van de raad voor maatschappelijk welzijn die genomen zijn voor de kennisgeving van de definitieve uitspraak.

Art. 16. § 1. De voorgedragen kandidaat-werkende leden en hun opvolgers worden, voor de goede orde, door de gemeentesecretaris ten minste acht dagen vóór de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn op de hoogte gebracht van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering.

§ 2. De installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn vindt van rechtswege plaats op de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, om 20 uur, op de derde werkdag na de installatievergadering van de gemeenteraad.

Als overeenkomstig artikel 15, § 9, tot een nieuwe verkiezing werd overgegaan, vindt de installatievergadering plaats op de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, om 20 uur, de derde werkdag die volgt op de dag van de verkiezing.

Als de meerderheid van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn niet verkozen kon worden, heeft de installatievergadering plaats om 20 uur, de derde werkdag die volgt op de dag van de aanvullende verkiezing.

Elke dag van de week, behalve zaterdag, zondag en wettelijke en decretale feestdagen, is een werkdag.

§ 3. In afwachting van de verkiezing van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt de installatievergadering voorgezeten door de voorzitter van de gemeenteraad, of in voorkomend geval, door de persoon die overeenkomstig artikel 17, ter zitting de eed afneemt van de verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Uiterlijk op de installatievergadering worden de voorgedragen kandidaat-leden van de raad voor maatschappelijk welzijn door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ervan op de hoogte gebracht of zij verkozen werden en of hun geloofsbrieven werden goedgekeurd.

§ 4. De gemeenteraad onderzoekt de geloofsbrieven van de verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en hun opvolgers. De geloofsbrieven van de opvolgers worden opnieuw onderzocht door de voorzitter van de gemeenteraad wanneer zij na de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn geroepen worden om een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn te vervangen.

De verkozen leden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van wie de geloofsbrieven werden goedgekeurd, leggen, voor ze hun mandaat aanvaarden, de volgende eed af in handen van de voorzitter van de gemeenteraad : « Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen. ».

In geval van algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft de eedaflegging plaats tijdens de installatievergadering, vermeld in § 1.

Elke andere eedaflegging gebeurt enkel ten overstaan van de voorzitter van de gemeenteraad en in aanwezigheid van de gemeentesecretaris. Daarvan wordt een door de voorzitter van de gemeenteraad en de gemeentesecretaris ondertekend proces-verbaal opgemaakt dat naar de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt gestuurd.

De Vlaamse Regering wordt binnen twintig dagen van de eedaflegging op de hoogte gebracht.

§ 5. De verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die aanwezig zijn op de installatievergadering en die de eed niet afleggen, worden geacht afstand te hebben gedaan van hun mandaat.

§ 6. De verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die niet aanwezig zijn op de installatievergadering en die, nadat ze daartoe uitdrukkelijk zijn opgeroepen, zonder geldige reden afwezig zijn op de eerste daaropvolgende vergadering, worden geacht afstand te hebben gedaan van hun mandaat.

Art. 17. Als de voorzitter van de gemeenteraad nalaat de eed af te nemen van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn op de installatievergadering of, bij vervanging van een lid, na de installatievergadering uiterlijk vóór de eerstvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn, wordt de eed afgenomen door een lid van het college van burgemeester en schepenen volgens de rangorde, waarbij de burgemeester wordt geacht een hogere rang in te nemen dan een schepen. Als de voorzitter van de gemeenteraad nalaat de eed af te nemen op de installatievergadering, noteert de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de vervanging van de voorzitter van de gemeenteraad in de notulen van de vergadering. In geval van een latere eedaflegging ondertekent de optredende gemeentemandataris samen met de gemeentesecretaris het proces-verbaal dat naar de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt gestuurd.

Art. 18. Een verkozen lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat voor zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, brengt de voorzitter van de gemeenteraad daarvan schriftelijk op de hoogte. De afstand wordt definitief zodra de voorzitter van de gemeenteraad daarvan kennis heeft genomen.

Art. 19. § 1. Het mandaat van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat tijdens zijn mandaat niet meer voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden of zich in een toestand van onverenigbaarheid bevindt, wordt door de raad voor maatschappelijk welzijn voor vervallen verklaard nadat het betrokken lid van de raad voor maatschappelijk welzijn is gehoord. Als het om een onverenigbaarheid van ambten of mandaten gaat, verzoekt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn vooraf om binnen vijftien dagen een einde te maken aan die situatie.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn brengt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, evenals de betrokkene, met een brief die afgegeven wordt tegen ontvangstbewijs, onmiddellijk op de hoogte van feiten die het verval van mandaat met zich kunnen meebrengen. Als de raad voor maatschappelijk welzijn niet optreedt binnen twee maanden nadat hij heeft kennisgenomen van de feiten die verval met zich kunnen meebrengen, treedt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in zijn plaats op, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of van het openbaar ministerie. De raad voor maatschappelijk welzijn wordt geacht kennis te hebben van de feiten die verval met zich kunnen meebrengen, hetzij vanaf de ontvangst van een bezwaar van een ander lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of van het openbaar ministerie, hetzij vanaf de verzending van de kennisgeving door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

§ 2. De vervallenverklaring heeft pas gevolg vanaf de kennisgeving aan het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn van de uitspraak van het verval door de raad voor maatschappelijk welzijn of de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Ze tast de geldigheid van de eerdere beslissingen van de raad voor maatschappelijk welzijn niet aan.

§ 3. Als de betrokkene, zelfs bij ontstentenis van enige kennisgeving, zijn mandaat blijft uitoefenen hoewel hij kennis heeft van de oorzaak van het verval, is hij strafbaar met de straffen, vermeld in artikel 262 van het Strafwetboek.

§ 4. Als een geïnstalleerd lid van de raad voor maatschappelijk welzijn lid wordt van de gemeenteraad, wordt hij geacht van rechtswege ontslagnemend te zijn als hij zich bevindt in het geval, vermeld in artikel 8, eerste lid.

Als een gemeenteraadslid een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn opvolgt en als daardoor afbreuk gedaan wordt aan artikel 8, eerste lid, kan hij niet worden geïnstalleerd.

Als een geïnstalleerd lid van de raad voor maatschappelijk welzijn personeelslid wordt van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, wordt hij geacht van rechtswege ontslagnemend te zijn, als hij zich bevindt in het geval, vermeld in artikel 8, tweede lid.

Als een persoon die ook personeelslid is van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn opvolgt en als daardoor afbreuk gedaan wordt aan artikel 8, tweede lid, kan hij niet worden geïnstalleerd.

Art. 20. De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van een raad voor maatschappelijk welzijn :

1° de provinciegouverneurs, de gouverneur en de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementcommissarissen en de adjunct-arrondissementcommissarissen voor zover het ambtsgebied van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;

2° de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;

3° met behoud van de toepassing van artikel 24, 3°, de burgemeesters en de schepenen, met uitzondering van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, alsmede de leden van de colleges van federaties van gemeenten en agglomeraties;

4° de gemeentesecretaris van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend;

5° de door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bezoldigde personeelsleden, alsmede alle overige personen die er werken, vermeld in artikel 109, § 2;

6° de bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten in de raad voor maatschappelijk welzijn van hetzelfde openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Als bloed- of aanverwanten in een van die graden of twee echtgenoten worden gekozen bij dezelfde verkiezing, dan wordt de voorkeur bepaald door de met toepassing van artikel 12 bepaalde verkiezingsrang. Als twee bloed- of aanverwanten in een verboden graad of twee echtgenoten worden gekozen, de ene tot lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, de andere tot opvolger, dan geldt het verbod om zitting te nemen alleen voor de opvolger. Tussen opvolgers die voor opengevallen plaatsen in aanmerking komen, wordt de voorrang allereerst bepaald door de tijdsorde van de vacatures. Tussen personen die gelijktijdig door opvolging lid van de raad voor maatschappelijk welzijn worden, wordt de voorrang bepaald door de verkiezingsrang van de werkende leden die ze opvolgen. Voor de toepassing van deze bepaling worden personen die een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek hebben afgelegd, met echtgenoten gelijkgesteld.

Aanverwantschap die later tot stand komt tussen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, brengt geen verval van hun mandaat mee. Dat geldt niet bij een huwelijk tussen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en als er een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek werd afgelegd. De onverenigbaarheid wordt geacht op te houden door het overlijden van de persoon door wie ze tot stand is gekomen, door echtscheiding of door het beëindigen van de wettelijke samenwoning.

Het eerste lid, 3°, heeft geen uitwerking tussen de installatievergadering van de gemeenteraad en de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn voor een maximale duur van drie werkdagen.

Art. 21. Het verkozen lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat zich op het ogenblik van zijn installatie als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn in een situatie bevindt die onverenigbaar is met het lidmaatschap van de raad voor maatschappelijk welzijn, kan de eed niet afleggen en wordt bijgevolg geacht afstand te doen van het aan hem toegekende mandaat.

Art. 22. Met behoud van de toepassing van artikelen 21 en 21bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak over geschillen die rijzen in verband met de afstand, het verval, het ontslag of de verhinderings van het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of ondervoorzitter, lid van het vast bureau of van een bijzonder comité, geschillen die rijzen in verband met het goedkeuren van de geloofsbrief, de eedaflegging, de kennis van de bestuurstaal, vermeld in artikel 57, de verkiezing, benoeming, vervanging en opvolging van de leden van het vast bureau en een bijzonder comité en de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of ondervoorzitter, en over de beroepen, ingesteld overeenkomstig artikelen 170, 171 en 176. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet eveneens uitspraak over geschillen die rijzen met betrekking tot de voorwaarden waaraan een vertrouwenspersoon als vermeld in artikelen 28 en 69 moet voldoen, alsmede of het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, de ondervoorzitter of het lid van het vast bureau of een bijzonder comité voldoet aan de voorwaarden om beroep te kunnen doen op een vertrouwenspersoon.

Tegen de uitspraken van het rechtscollege, vermeld in het eerste lid, is binnen een termijn van acht dagen na de kennisgeving een beroep mogelijk bij de Raad van State. Dat beroep is niet schorsend. De hoofdgriffier van de Raad van State deelt het beroep binnen acht dagen na de ontvangst ervan mee aan de betrokkene, aan het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de gemeente. De Raad van State doet uitspraak binnen zestig dagen. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de hoofdgriffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de betrokkene, de provinciegouverneur, het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente.

Art. 23. Artikelen 19, 21 en 22 doen geen afbreuk aan het volgende :

1° de regeling vermeld in artikelen 21 en 23 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, voor de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966;

2° de regeling, vermeld in artikelen 21bis en 23 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, voor de gemeente Voeren.

Art. 24. De raad voor maatschappelijk welzijn neemt akte van de verhinderings van de volgende personen :

1° het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat om medische redenen, om studieredenen of wegens verblijf in het buitenland gedurende een minimale termijn van twaalf weken niet aanwezig kan zijn op de vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en vervangen wil worden. Hij richt daartoe een schriftelijk verzoek aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Bij het verzoek tot vervanging voor verhinderings wegens medische redenen wordt een geneeskundig getuigschrift van maximaal vijftien dagen oud gevoegd, dat tevens de minimale termijn van afwezigheid om medische redenen aangeeft. Als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat om medische redenen afwezig blijft, niet in staat is om dat verzoek tot de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn te richten, wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde opeenvolgende vergadering waarop hij afwezig is en zolang hij afwezig blijft. Bij het verzoek tot vervanging voor verhinderings om studieredenen of verblijf in het buitenland wordt een attest gevoegd van de onderwijsinstelling of opdrachtgever;

2° het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat ouderschapsverlof wil nemen voor de geboorte of adoptie van een kind. Dat lid van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt op zijn schriftelijk verzoek, gericht aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, vervangen, op zijn vroegst vanaf de zesde week vóór de vermoedelijke datum van de geboorte of van de adoptie, tot het einde van de negende week na de adoptie of geboorte. Op schriftelijk verzoek wordt de onderbreking van de uitoefening van het mandaat na de negende week verlengd met een duur die gelijk is aan die gedurende welke het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn zijn mandaat heeft uitgeoefend tijdens de periode van zes weken die aan de dag van de geboorte of de adoptie voorafgaan. In geval van de geboorte of de adoptie van een meerling, kan op verzoek van het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn het verlof verlengd worden met een periode van maximaal twee weken;

3° het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat met toepassing van artikel 63, eerste lid, van het Gemeentedecreet tot burgemeester wordt benoemd ter vervanging van een verhinderde of geschorste burgemeester of met toepassing van artikel 50, § 1, van het Gemeentedecreet tot schep en wordt verkozen ter vervanging van een verhinderde of geschorste schepen.

4° het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat omwille van palliatief verlof of verlof voor bijstand of verzorging van een zwaar ziek familielid tot en met de tweede graad of van een zwaar ziek gezinslid gedurende minimaal twaalf weken niet aanwezig wenst te zijn op de vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en vervangen wil worden. Hij richt daartoe aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn een schriftelijk verzoek, vergezeld van een verklaring op erewoord waarin het raadslid zich bereid verklaart om bijstand of verzorging te verlenen. De naam van de patiënt hoeft niet te worden vermeld.

Art. 25. Het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat ontslag wil nemen, deelt dat schriftelijk mee aan de voorzitter van de gemeenteraad. Het ontslag is definitief na de ontvangst van die kennisgeving door de voorzitter van de gemeenteraad. Het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn blijft zijn mandaat uitoefenen tot zijn opvolger is ingestalleerd, behoudens als het ontslag het gevolg is van een onverenigbaarheid.

Art. 26. Het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat afstand doet van zijn mandaat, dat van zijn mandaat vervallen wordt verklaard, dat als verhinderd wordt beschouwd, dat ontslag genomen heeft, of dat overleden is, wordt vervangen door zijn opvolger die wordt aangewezen overeenkomstig artikel 10 of in voorkomend geval artikel 14.

De geloofsbrief van de opvolgers worden onderzocht overeenkomstig artikel 16, § 4. Behoudens in het geval van een afstand van mandaat vóór of op de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn en met behoud van de toepassing van artikel 17 gebeurt de eedaflegging enkel ten overstaan van de voorzitter van de gemeenteraad en in aanwezigheid van de gemeentesecretaris.

Het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat als verhinderd wordt beschouwd, wordt vervangen zolang de toestand van verhindering duurt. De raad voor maatschappelijk welzijn neemt akte van de beëindiging van de periode van verhindering.

De Vlaamse Regering wordt binnen twintig dagen van de eedaflegging of van de beëindiging van de periode van verhindering op de hoogte gebracht.

Art. 27. § 1. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn ontvangen ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn presentiegeld voor hun aanwezigheid op vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn. De Vlaamse Regering stelt een lijst op van vergaderingen die voortvloeien uit de mandaatsverplichtingen van de leden voor wie de raad voor maatschappelijk welzijn bij reglement kan bepalen dat presentiegeld wordt verleend.

§ 2. Het presentiegeld bedraagt voor de aanwezigheid op de raad voor maatschappelijk welzijn evenveel als het presentiegeld van de gemeenteraadsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, voor hun aanwezigheid op de gemeenteraad.

Het presentiegeld bedraagt voor het bijwonen van de vergaderingen van het vast bureau en voor het bijwonen van de vergaderingen van een bijzonder comité en voor de overige vergaderingen van de lijst, vermeld in § 1, maximaal evenveel als het presentiegeld van de gemeenteraadsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, voor hun aanwezigheid op de gemeenteraad. Indien de raad voor maatschappelijk welzijn geen beslissing over het presentiegeld genomen heeft, bedraagt het presentiegeld evenveel als het presentiegeld van de gemeenteraadsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, voor hun aanwezigheid op de gemeenteraad.

De raad voor maatschappelijk welzijn vermindert op de wijze die de Vlaamse Regering bepaalt, de presentiegelden van het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat andere wettelijke of reglementaire bezoldigingen, pensioenen, vergoedingen of toelagen ontvangt, of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vult die vergoeding aan op de wijze die de Vlaamse Regering bepaalt, met een bedrag ter compensatie van het inkomensverlies dat de betrokkene lijdt, op voorwaarde dat de mandataris daar zelf om verzoekt. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn stelt vast of aan de vereiste voorwaarden is voldaan.

De som van de presentiegelden, aangevuld met het bedrag ter compensatie van het inkomensverlies, kan nooit hoger zijn dan de wedde van een schepen van een gemeente met 50 000 inwoners.

§ 3. De Vlaamse Regering bepaalt de grenzen waarbinnen de raad voor maatschappelijk welzijn kan bepalen welke specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat, voor terugbetaling in aanmerking komen.

§ 4. De raad voor maatschappelijk welzijn kent de eretitels toe aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn.

§ 5. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn sluit een verzekering af om de burgerlijke aansprakelijkheid, met inbegrip van de rechtsbijstand, te dekken die persoonlijk ten laste komt van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn bij de normale uitoefening van hun mandaat.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de uitvoering van deze bepaling.

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn sluit tevens een verzekering af voor ongevallen van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, overkomen in het kader van de normale uitoefening van hun mandaat.

§ 6. Behalve in geval van herhaling is het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboeten waartoe een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt veroordeeld wegens een misdrijf, begaan bij de normale uitoefening van zijn mandaat, met uitzondering van de persoonlijke inbreuk begaan op de verkeersreglementering.

De regresvordering van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ten aanzien van de veroordeelde leden van de raad voor maatschappelijk welzijn is beperkt tot de gevallen van bedrog, zware schuld of lichte schuld die bij hen gewoonlijk voorkomen.

Art. 28. § 1. Het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat wegens een handicap niet zelfstandig zijn mandaat kan vervullen, kan zich voor de uitoefening van dat mandaat laten bijstaan door een vertrouwenspersoon, gekozen uit de personen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt en die legaal binnen de Europese Unie verblijven, op voorwaarde dat deze aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden voldoet en zich niet bevindt in een situatie als vermeld in artikel 20, met uitzondering van het verbod in verband met bloed- en aanverwantschap ten aanzien van het lid met een handicap en een situatie als vermeld in artikel 24.

§ 2. Voor de toepassing van § 1 bepaalt de Vlaamse Regering de criteria tot vaststelling van de hoedanigheid van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn met een handicap.

§ 3. Bij het verlenen van de bijstand krijgt de vertrouwenspersoon dezelfde middelen ter beschikking en heeft hij dezelfde verplichtingen als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, maar hij is niet gehouden tot de eedaflegging. Hij heeft eveneens recht op presentiegeld onder dezelfde voorwaarden als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Afdeling II. — De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn

Art. 29. De raad voor maatschappelijk welzijn vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste tienmaal per jaar.

Art. 30. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn beslist tot bijeenroeping van de raad voor maatschappelijk welzijn en stelt de agenda van de vergadering op. Hij staat in voor het voorafgaande onderzoek van de zaken die aan de raad voor maatschappelijk welzijn worden voorgelegd.

Op verzoek van de burgemeester of van een derde van de zittinghebbende leden is de voorzitter verplicht de raad voor maatschappelijk welzijn bijeen te roepen op de aangewezen dag en het aangewezen uur en met de voorgestelde agenda. Daartoe bezorgen ze voor elk punt op die agenda hun toegelicht voorstel van beslissing aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, die de voorstellen bezorgt aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 31. Behalve in spoedeisende gevallen en behalve in geval van de toepassing van artikel 16 wordt de oproeping ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering aan het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgd. In spoedeisende gevallen kan die termijn ingekort worden.

De oproeping vermeldt in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en bevat een toegelicht voorstel van beslissing. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn gesteld vanaf de verzending van de agenda.

Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de oproeping van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt bezorgd en de wijze waarop het dossier dat op de agenda betrekking heeft, ter beschikking wordt gesteld.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de door hem aangewezen ambtenaren verstrekken aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die erom verzoeken, technische inlichtingen over stukken die in het dossier voorkomen. Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de inlichtingen worden verstrekt.

Art. 32. Leden van de raad voor maatschappelijk welzijn kunnen uiterlijk vijf dagen voor de vergadering punten aan de agenda toevoegen. Daartoe bezorgen ze hun toegelicht voorstel van beslissing aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, die de voorstellen bezorgt aan de voorzitter.

Van die mogelijkheid kan geen gebruik worden gemaakt door de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn deelt de aanvullende agendapunten, zoals vastgesteld door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, samen met de bijbehorende toegelichte voorstellen onverwijld mee aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 33. § 1. Behalve in spoedeisende gevallen worden plaats, dag, tijdstip en agenda van de vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn uiterlijk acht dagen voor de vergadering openbaar gemaakt op de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, zodat het publiek ervan kan kennisnemen op elk moment. Het huishoudelijk reglement bepaalt de nadere regels over de wijze van openbaarmaking.

Als agendapunten aan de agenda worden toegevoegd overeenkomstig artikel 32, wordt de aangepaste agenda uiterlijk 24 uur nadat hij is vastgesteld, openbaar gemaakt overeenkomstig het eerste lid. In spoedeisende gevallen wordt de agenda uiterlijk 24 uur nadat hij is vastgesteld en uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering openbaar gemaakt overeenkomstig het eerste lid.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verplicht aan iedere natuurlijke persoon en aan iedere rechtspersoon of groepering ervan die erom verzoekt, de agenda van de raad voor maatschappelijk welzijn en de stukken die erop betrekking hebben, openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen overeenkomstig het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Art. 34. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn zit de vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn voor en opent en sluit de vergaderingen.

Art. 35. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is belast met de handhaving van de orde in de vergadering. Hij kan, na een voorafgaande waarschuwing, elke toehoorder die openlijk tekens van goedkeuring of van afkeuring geeft of die op enigerlei wijze wanorde veroorzaakt, uit de zaal laten verwijderen.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan bovendien een proces-verbaal opmaken tegen die persoon en hem verwijzen naar de politierechtbank, die hem kan veroordelen tot een geldboete van één tot vijftien euro of tot een gevangenisstraf van één dag tot drie dagen, behoudens andere vervolgingen, als het feit daartoe grond oplevert.

Art. 36. De raad voor maatschappelijk welzijn kan enkel beraadslagen of beslissen als de meerderheid van de zittinghebbende leden van de raad voor maatschappelijk welzijn aanwezig is.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan echter, als hij eenmaal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden aanwezig is, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen of beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

In die oproeping wordt vermeld dat het om een tweede oproeping gaat. In de tweede oproeping worden de bepalingen van dit artikel overgenomen.

Art. 37. § 1. Het is voor een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming over :

1° aangelegenheden waarin hij een rechtstreeks belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als vertegenwoordiger, of waarbij de echtgenoot, of bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dat verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten, benoemingen, ontslagen, afzettingen en schorsingen. Voor de toepassing van deze bepaling worden personen die een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek hebben afgelegd, met echtgenoten gelijkgesteld;

2° de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening van een instantie waaraan hij rekenschap verschuldigd is of waarvan hij tot het uitvoerend orgaan behoort.

Deze bepaling is niet van toepassing op het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat zich in de bovenvermelde omstandigheden bevindt louter op grond van het feit dat hij als vertegenwoordiger van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is aangewezen in andere rechtspersonen.

§ 2. Het is voor een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn verboden :

1° rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris tegen betaling te werken in geschillen ten behoeve van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Dat verbod geldt ook ten aanzien van de personen die in het kader van een associatie, groepering, samenwerking of op hetzelfde kantooradres met het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn werken;

2° rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of ten behoeve van een personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aangaande beslissingen in verband met de tewerkstelling binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Dat verbod geldt ook ten aanzien van de personen die in het kader van een associatie, groepering, samenwerking of op hetzelfde kantooradres met het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn werken;

3° rechtstreeks of onrechtstreeks een overeenkomst te sluiten, behoudens in geval van een schenking aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de verenigingen of vennootschappen, vermeld in titel VIII, of deel te nemen aan een opdracht voor aanneming van werken, levering of diensten, verkoop of aankoop ten behoeve van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de verenigingen of vennootschappen, vermeld in titel VIII, behoudens in de gevallen waarbij het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn beroep doet op een door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de verenigingen of vennootschappen, vermeld in titel VIII, aangeboden dienstverlening en ten gevolge hiervan een overeenkomst aangaat;

4° op te treden als afgevaardigde of deskundige van een vakorganisatie in het bijzonder onderhandelingscomité of het hoog overlegcomité van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend.

§ 3. Dit artikel is eveneens van toepassing op de vertrouwenspersoon, vermeld in artikelen 28 en 69.

§ 4. Als een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn in de situatie verkeert, als vermeld in § 1, moet dat punt op de vergadering behandeld worden, en kan de vergadering niet eerder gesloten worden voor het punt in kwestie is behandeld of is beslist om het punt uit te stellen.

§ 5. Dit artikel is eveneens van toepassing op de burgemeester en op de schepen die hem overeenkomstig artikel 41 vervangt.

Art. 38. § 1. De vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn zijn openbaar, behalve als :

1° het om aangelegenheden gaat die de persoonlijke levenssfeer raken. Zodra een dergelijk punt aan de orde is, beveelt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn de behandeling in besloten vergadering;

2° de raad voor maatschappelijk welzijn met twee derde van de aanwezige leden en op gemotiveerde wijze beslist tot behandeling in besloten vergadering, in het belang van de openbare orde of op grond van ernstige bezwaren tegen de openbaarheid.

De vergaderingen over het organogram, de personeelsformatie, de rechtspositieregeling, het meerjarenplan en de aanpassingen ervan, het budget, een budgetwijziging of de jaarrekening zijn in elk geval openbaar.

§ 2. De besloten vergadering kan enkel plaatsvinden na de openbare vergadering, uitgezonderd in tuchtzaken. Als tijdens de openbare vergadering blijkt dat de behandeling van een punt in besloten vergadering moet worden voortgezet, kan de openbare vergadering, enkel met dat doel, worden onderbroken. Als tijdens de besloten vergadering blijkt dat de behandeling van een punt in openbare vergadering moet worden behandeld, wordt dat punt opgenomen op de agenda van de eerstvolgende raad voor maatschappelijk welzijn. In geval van dringende noodzakelijkheid van het punt, kan de besloten vergadering, enkel met dat doel, worden onderbroken.

Art. 39. Een punt dat niet op de agenda voorkomt, mag niet in bespreking worden gebracht, behalve in spoedeisende gevallen als het geringste uitstel gevaar zou kunnen opleveren.

Tot spoedbehandeling kan enkel worden besloten door ten minste twee derde van de aanwezige leden. De namen van die leden en de motivering van de spoedeisendheid worden in de notulen vermeld.

Art. 40. § 1. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn hebben het recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten die het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn betreffen. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn kunnen, behalve voor de dossiers die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of hun onderhoudsplichtigen, een afschrift verkrijgen van die dossiers, stukken en akten. De vergoeding die eventueel wordt gevraagd voor het afschrift, mag in geen geval meer bedragen dan de kostprijs.

§ 2. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn mogen alle instellingen en diensten bezoeken die het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn opricht en beheert.

§ 3. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt bij huishoudelijk reglement de voorwaarden voor het inzagerecht en het recht van afschrift, en de voorwaarden voor het bezoekrecht aan de instellingen en diensten die het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn opricht en beheert.

§ 4. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, alsmede alle andere personen, die krachtens de wet of het decreet de besloten vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en de bijzondere comités bijwonen, zijn tot geheimhouding verplicht.

Dit artikel doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, alsmede van alle andere personen, vermeld in het eerste lid, wegens schending van het beroepsgeheim, overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

Art. 41. De burgemeester mag alle vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn bijwonen, zonder dat hij die kan voorzitten. In geval van een voorafgaande gemotiveerde afwezigheid kan hij zich laten vervangen door een schepen.

Art. 42. Tijdens de zitting kan de burgemeester of de schepen die hem vervangt, overeenkomstig artikel 41, de stemming over elk punt van de agenda verdagen, behalve als het punt betrekking heeft op de persoonlijke levenssfeer van de cliënten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of hun onderhoudsplichtigen. De argumentatie voor die verdaging van de burgemeester of de schepen wordt vermeld in de notulen van de vergadering. Van dat recht kan slechts eenmaal gebruikgemaakt worden voor hetzelfde punt.

Dat agendapunt kan op zijn vroegst na dertig dagen opnieuw worden behandeld tenzij erover eerder een advies door het college van burgemeester en schepenen wordt uitgebracht.

Art. 43. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn hebben het recht aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, aan de ondervoorzitter of de ondervoorzitters, mondelinge en schriftelijke vragen te stellen.

Een toegelicht voorstel van beslissing, vermeld in artikelen 30, 31 en 32, is niet vereist voor het stellen van een vraag als vermeld in het eerste lid.

Art. 44. De notulen van de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn worden onder de verantwoordelijkheid van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn opgesteld overeenkomstig artikelen 181 en 182.

Behalve in spoedeisende gevallen worden de notulen van de vorige vergadering ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering ter beschikking gesteld van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de notulen ter beschikking worden gesteld.

Elk lid van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft het recht tijdens de vergadering opmerkingen te maken over de redactie van de notulen van de vorige vergadering. Als die opmerkingen door de raad voor maatschappelijk welzijn worden aangenomen, worden de notulen in die zin aangepast.

Als er geen opmerkingen worden gemaakt over de notulen van de vorige vergadering, worden de notulen als goedgekeurd beschouwd en worden ze ondertekend door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. In het geval de raad voor maatschappelijk welzijn bij spoedeisendheid werd samengeropen, kan de raad voor maatschappelijk welzijn beslissen om opmerkingen toe te laten op de eerstvolgende vergadering.

Telkens als de raad voor maatschappelijk welzijn het wenselijk acht, worden de notulen, staande de vergadering opgemaakt en door de meerderheid van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ondertekend.

Art. 45. De besluiten worden genomen bij volstreekte meerderheid van stemmen. Onder volstreekte meerderheid van stemmen wordt verstaan, meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen, onthoudingen niet meegerekend. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Art. 46. § 1. De stemmingen in de raad voor maatschappelijk welzijn zijn niet geheim.

§ 2. Over de volgende aangelegenheden wordt geheim gestemd :

1° de vervallenverklaring van het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn;

2° het aanwijzen van de vertegenwoordigers van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in bestuursorganen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, in overlegorganen en in de organen van andere rechtspersonen en feitelijke verenigingen;

3° individuele personeelszaken.

Over de individuele toekenning of terugvordering van maatschappelijke dienstverlening kan nooit geheim worden gestemd.

§ 3. Met behoud van de toepassing van § 2 stemmen de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn mondeling. Het huishoudelijk reglement kan een regeling invoeren die gelijkwaardig is aan een mondelinge stemming. Als dusdanig worden de mechanisch uitgebrachte naamstemming en de stemming bij zitten en opstaan of bij handopsteking beschouwd. Ongeacht de bepalingen van het huishoudelijk reglement wordt er mondeling gestemd telkens als een derde van de aanwezige leden daarom verzoekt.

§ 4. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn stemt het laatst, behalve bij geheime stemming.

Art. 47. Voor elke benoeming tot ambten, elke contractuele aanstelling, elke verkiezing en elke voordracht van kandidaten wordt tot een afzonderlijke stemming overgegaan. Als bij de benoeming, de contractuele aanstelling, de verkiezing of de voordracht van kandidaten de vereiste meerderheid niet wordt verkregen bij de eerste stemming, wordt opnieuw gestemd over de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Als bij de eerste stemming sommige kandidaten een gelijk aantal stemmen behaald hebben, dan wordt de jongste kandidaat tot de herstemming toegelaten. Er kan alleen gestemd worden op de kandidaten die op de lijst voorkomen. Personen worden benoemd, aangesteld, verkozen of voorgedragen bij volstreekte meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen heeft de jongste kandidaat de voorkeur.

Art. 48. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verplicht aan iedere natuurlijke persoon en iedere rechtspersoon of groepering ervan die erom verzoekt, de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn en andere bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen overeenkomstig het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Art. 49. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt bij de aanvang van de zittingsperiode een huishoudelijk reglement vast waarin aanvullende maatregelen worden opgenomen over de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn en waarin minstens bepalingen worden opgenomen over :

1° de vergaderingen waarvoor presentiegeld wordt verleend en de nadere regels over de eventuele terugbetaling van specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, van de ondervoorzitter of de ondervoorzitters;

2° de wijze van verzending van de oproeping en het ter beschikking stellen van het dossier aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, alsook de wijze waarop de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de door hem aangewezen personeelsleden, aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die erom verzoeken, technische inlichtingen verstrekken over die stukken;

3° de wijze waarop de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn openbaar worden gemaakt;

4° de voorwaarden voor het inzagerecht en het recht van afschrift voor leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en de voorwaarden voor het bezoekrecht aan de instellingen en diensten die het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn opricht en beheert;

5° de voorwaarden waaronder de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn hun recht uitoefenen om aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, aan de ondervoorzitter of de ondervoorzitters mondelinge en schriftelijke vragen te stellen;

6° de wijze van notulering en de wijze waarop de notulen van de vorige vergadering ter beschikking worden gesteld van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn;

7° de wijze van het ter kennis brengen van de beslissingen vermeld in artikel 62;

8° de wijze van bezorgen van het meerjarenplan, de wijzigingen aan het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen, en de jaarrekening aan raadsleden;

9° de aangelegenheden, vermeld in artikelen 226, 241 en 246, betreffende de verenigingen of vennootschappen, vermeld in titel VIII;

10° de perken waarbinnen de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan beslissen tot hulpverlening of moet beslissen tot dringende hulpverlening;

11° de wijze waarop en de persoon door wie de stukken, vermeld in artikel 183, worden ondertekend;

12° de nadere voorwaarden waaronder het recht om verzoekschriften in te dienen, wordt uitgeoefend en de wijze waarop de verzoekschriften worden behandeld.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan het huishoudelijk reglement op elk moment wijzigen.

Art. 50. De raad voor maatschappelijk welzijn neemt een deontologische code aan.

Afdeling III. — De bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn

Art. 51. § 1. De raad voor maatschappelijk welzijn beschikt over de volheid van bevoegdheid voor de aangelegenheden die aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn door of krachtens de wet of het decreet worden toevertrouwd.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt het beleid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en kan daartoe algemene regels vaststellen.

§ 3. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt de reglementen vast van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Die kunnen betrekking hebben op het beleid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en op het inwendige bestuur ervan.

Art. 52. Met behoud van de toepassing van artikel 161 en titel VII, kan de raad voor maatschappelijk welzijn, bij reglement, zijn bevoegdheden overdragen aan het vast bureau, aan een bijzondere comité of aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

In afwijking van het eerste lid, kunnen de volgende bevoegdheden niet worden overgedragen :

1° de aan de raad voor maatschappelijk welzijn toegewezen bevoegdheden, vermeld in titel II, hoofdstuk I, afdelingen I en II, de bevoegdheid tot overdracht, vermeld in het eerste lid, en de aan de raad voor maatschappelijk welzijn toegewezen bevoegdheid, vermeld in artikel 2, in fine, met uitzondering van de bevoegdheden of de dienstverlening waarop de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie of de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, van toepassing is;

2° beslissingen die de wet, het decreet of het uitvoeringsbesluit uitdrukkelijk aan de raad voor maatschappelijk welzijn voorbehoudt of aan het vast bureau voorbehoudt, ingeval de raad voor maatschappelijk welzijn die bevoegdheden uitoefent ingevolge artikel 60, § 1, alsmede de toegewezen bevoegdheid van het vast bureau, ingeval de raad voor maatschappelijk welzijn die bevoegdheid uitoefent overeenkomstig artikel 60, § 1;

3° beslissingen die aan het advies, de machtiging of de goedkeuring van een toezichthoudende overheid onderworpen zijn;

4° het vaststellen van de reglementen;

5° het vaststellen van het meerjarenplan en de aanpassingen ervan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekeningen en de geconsolideerde jaarrekening;

6° het vaststellen van het organogram, de aanduiding in dit organogram van de functies waaraan het lidmaatschap van het managementteam is verbonden, de personeelsformatie en de rechtspositieregeling;

7° het oprichten van en het toetreden tot rechtspersonen of aanwijzen van leden van de rechtspersonen vermeld in titel VIII en de besluiten tot deelname in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm;

8° het aanstellen en ontslaan van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder en de ombudsman, alsook de sanctie- en tuchtbevoegdheid ten aanzien van die personeelsleden;

9° het goedkeuren van het algemene kader van het interne controlesysteem, vermeld in artikel 99;

10° het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks bestuur moet worden verstaan;

11° de bevoegdheden, vermeld in artikel 218;

12° het vaststellen van de wijze van gunning van de opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, en het vaststellen van de voorwaarden ervan, behalve als het gaat om een van volgende opdrachten :

a) een opdracht die past binnen het begrip dagelijks bestuur, vermeld in punt 10°;

b) een opdracht die nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen;

13° het definitief aanvaarden van schenkingen en het aanvaarden van legaten;

14° het vaststellen van een systeem van klachtenbehandeling;

15° de vaste belegging van kapitalen voor een periode langer dan één jaar;

16° de bevoegdheden, vermeld in artikel 157, 159, 161, § 2, eerste en derde lid, artikel 161, § 3, artikel 162, § 4, artikelen 163, en 165, § 2;

17° het nemen van besluiten :

a) voor het aangaan van leningen voor een periode langer dan één jaar;

b) waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt door die lasten te spreiden over een langere periode;

18° het stellen van daden van beschikking met betrekking tot onroerende goederen, behoudens voor zover de verrichting nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen;

19° de bevoegdheden, vermeld in artikel 80, § 2, eerste lid;

20° het afsluiten van een afsprakennota, vermeld in artikel 86;

21° het aangaan van dadingen;

22° de beslissing tot het optreden in rechte overeenkomstig artikel 200;

23° het goedkeuren van beheersovereenkomsten, als vermeld in artikel 271;

24° het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer wordt verstaan.

In afwijking van het eerste lid kunnen de bevoegdheden inzake individuele maatschappelijke dienstverlening en verhaal, genomen met toepassing van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, enkel worden overgedragen aan het vast bureau of aan een bijzonder comité. Met behoud van de toepassing van artikel 162, § 4, is subdelegatie voor die bevoegdheden niet mogelijk.

Met behoud van de toepassing van artikel 161 oefenen de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau of de bijzondere comités de overeenkomstig het eerste lid toevertrouwde gedelegeerde bevoegdheden persoonlijk, respectievelijk als collectief orgaan uit.

Met behoud van de toepassing van artikel 161 kan de raad voor maatschappelijk welzijn bij de delegatie van een bepaalde bevoegdheid bepalen dat het vast bureau of een bijzonder comité de uitoefening van die gedelegeerde bevoegdheid kan toevertrouwen aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Met behoud van de toepassing van artikel 161 kan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de uitoefening van die gedelegeerde bevoegdheid toevertrouwen aan andere personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De raad voor maatschappelijk welzijn kan de uitoefening van de bevoegdheid tot het aanstellen en het ontslaan van het personeel, alsook de bevoegdheid inzake de tucht ten aanzien van het personeel, enkel toevertrouwen aan het vast bureau en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Een subdelegatie ervan aan andere personeelsleden dan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is evenwel niet mogelijk voor de bevoegdheid tot het aanstellen en het ontslaan van het personeel, alsook de bevoegdheid inzake de tucht ten aanzien van het personeel.

In afwijking van de voorgaande bepalingen, kunnen het vast bureau of een bijzonder comité in gevallen van dwingende en onvoorziene omstandigheden op eigen initiatief de bevoegdheden betreffende de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten, het voeren van de gunningsprocedure, de gunning en de uitvoering van overheidsopdrachten uitoefenen. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bepaalt in haar huishoudelijk reglement welk orgaan bevoegd is. Als bovendien het geringste uitstel onbetwistbare schade zou veroorzaken kan deze bevoegdheid worden uitgeoefend door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Hun besluit wordt meegedeeld aan de raad voor maatschappelijk welzijn die er op zijn eerstvolgende vergadering akte van neemt.

HOOFDSTUK II. — *De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de ondervoorzitter*

Afdeling I. — De verkiezing van de voorzitter en de ondervoorzitter

Art. 53. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 25bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn verkiest de raad voor maatschappelijk welzijn op de installatievergadering een voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn onder de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die geen personeelslid zijn van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, met uitzondering van de vrijwillige brandweerlieden en de leden van de vrijwillige ambulancediensten. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt verkozen op basis van een akte van voordracht, ondertekend door meer dan de helft van de verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. Om ontvankelijk te zijn, moet de akte van voordracht tevens ondertekend zijn door een meerderheid van de personen die op dezelfde voordrachtsakte als vermeld in artikel 10, § 1, tot lid van de raad voor maatschappelijk welzijn werden verkozen. Als de voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, § 1, waarop de naam van de kandidaat-voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn voorkomt, slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen.

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van dat verbod heeft in alle akten van voordracht de ongeldigheid tot gevolg van alle handtekeningen die in strijd met dat voorschrift werden geplaatst. Een verkozen die meer dan één akte van voordracht ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, kan de gemeente niet vertegenwoordigen of namens de gemeente een mandaat bekleden in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen en kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn niet vertegenwoordigen of namens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een mandaat bekleden in de ziekenhuizen, vermeld in titel VII, hoofdstuk II, een vereniging of vennootschap vermeld in titel VIII, of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen. Als de betrokkene al een dergelijk mandaat bekleedt, vervalt dat van rechtswege.

De Vlaamse Regering wordt binnen twintig dagen na de verkiezing van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn daarvan op de hoogte gebracht.

De akte van voordracht kan tevens de einddatum van het mandaat van de kandidaat-voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de naam van de persoon die hem zal, of de personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat, vermeld worden. In voorkomend geval is de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld. Indien het mandaat eindigt voor de in de akte vermelde einddatum of indien de persoon die in de akte van voordracht werd vermeld als zijnde de persoon die de voorzitter zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op.

Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen, wordt tot vervanging overgegaan overeenkomstig artikel 54.

De akte wordt voor de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn overhandigd.

§ 2. Nadat de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn de eed hebben afgelegd, overhandigt de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn aan de voorzitter van de installatievergadering.

De voorzitter van de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is overeenkomstig de voorwaarden, vermeld in § 1. Alleen de handtekeningen van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die de eed hebben afgelegd, worden daartoe in aanmerking genomen, met inbegrip van de handtekeningen van de opvolgers die de akte van voordracht hebben ondertekend en die als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn de eed hebben afgelegd. In voorkomend geval wordt de voorgedragen kandidaat-voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn verkozen verklaard.

§ 3. Als geen ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn aan de voorzitter van de installatievergadering wordt overhandigd, gaat de raad voor maatschappelijk welzijn onmiddellijk over tot de verkiezing van een voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt verkozen bij geheime stemming. De kandidaat die de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Als geen enkele kandidaat de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, vindt een tweede stemronde plaats, waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn de meeste stemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Als op basis van die regeling niet kan worden bepaald wie in aanmerking komt voor de tweede stemronde, wordt voorrang verleend overeenkomstig artikel 12, tweede lid.

Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn de meeste stemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Als op basis van die regeling geen voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan worden aangewezen, wordt voorrang verleend overeenkomstig artikel 12, tweede lid.

Art. 54. Als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn het mandaat niet aanvaardt, van zijn mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn vervallen wordt verklaard, als verhinderd wordt beschouwd, afgezet of geschorst is, ontslag genomen heeft als voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of overleden is, wordt tot een nieuwe verkiezing van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn overgegaan op de eerstvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn, overeenkomstig artikel 53. Tot aan de nieuwe verkiezing wordt het voorzitterschap waargenomen overeenkomstig het tweede en het derde lid.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is verplicht op de installatievergadering, met toepassing van het derde en het vierde lid, een vervanger aan te wijzen. Hij kan meerdere vervangers aanwijzen. In dat geval stelt hij een rangorde van de vervangers op. Als er een of meer ondervoorzitters zijn, wijst de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn evenwel eerst zijn ondervoorzitter of ondervoorzitters als zijn vervanger aan.

Als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn om een andere reden dan de redenen vermeld in het eerste lid, tijdelijk afwezig is of als hij bij een welbepaalde aangelegenheid betrokken partij is overeenkomstig artikel 37, wordt hij in de volgende volgorde vervangen :

1° in voorkomend geval, door een of meer ondervoorzitters in volgorde van de rangorde, bepaald door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn;

2° in voorkomend geval, door de ondervoorzitters in volgorde van hun rang;

3° door het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in volgorde van de rangorde bepaald door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn;

4° door de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in volgorde van hun anciënniteit, eventueel met toepassing van de bepalingen, vermeld in het vierde lid.

Bij gelijke anciënniteit geniet het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn de voorkeur dat bij de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn de meeste stemmen heeft behaald. Als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn met de meeste anciënniteit de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gevallen niet kan vervangen, wordt het voorzitterschap van de raad voor maatschappelijk welzijn waargenomen door een ander lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, in volgorde van hun anciënniteit. Bij gelijke anciënniteit wordt het mandaat waargenomen door het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat bij de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn de meeste stemmen heeft behaald. Bij een tijdelijke afwezigheid van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van twaalf weken of meer fungeert de waarnemend voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn ook als vervanger in het college van burgemeester en schepenen.

Degene die de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vervangt, moet voldoen aan dezelfde voorwaarden als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, als vermeld in artikel 53.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die als verhinderd wordt beschouwd, die geschorst is of tijdelijk afwezig is, wordt vervangen zolang hij verhinderd, geschorst of tijdelijk afwezig is. De raad voor maatschappelijk welzijn neemt akte van de verhindering of schorsing, en van de beëindiging van de periode van verhindering of schorsing. Gaat het niet om een door het decreet opgelegde verhindering, dan richt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn zijn verzoek tot vervanging wegens verhindering aan de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 55. Met behoud van de toepassing van artikel 24 neemt de raad voor maatschappelijk welzijn akte van de verhindering van de volgende personen :

1° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie;

2° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die lid is van de deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83*quinquies*, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen;

3° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlementslid voor zover hij daarom uitdrukkelijk verzoekt. In voorkomend geval geldt de verhindering zolang de voorzitter het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlementslid uitoefent;

4° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die om medische redenen, om studieredenen of wegens verblijf in het buitenland vervangen wil worden gedurende een minimale termijn van twaalf weken. Hij richt daartoe een schriftelijk verzoek aan de raad voor maatschappelijk welzijn. Bij het verzoek wordt een geneeskundig getuigschrift van maximaal vijftien dagen oud gevoegd, dat tevens de minimale termijn van afwezigheid om medische redenen aangeeft. Als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die om medische redenen afwezig blijft, niet in staat is om dat verzoek tot de raad voor maatschappelijk welzijn te richten, wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde opeenvolgende vergadering waarop hij afwezig is en zolang hij afwezig blijft. Bij het verzoek tot verhindering om studieredenen of verblijf in het buitenland wordt een attest gevoegd van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever;

5° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die ouderschapsverlof wil nemen wegens de geboorte of adoptie van een kind. Die voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter wordt op zijn schriftelijk verzoek, gericht aan de raad voor maatschappelijk welzijn, vervangen, op zijn vroegst vanaf de zesde week voor de vermoedelijke datum van de geboorte of van de adoptie, tot het einde van de negende week na de adoptie of geboorte. Op schriftelijk verzoek wordt de onderbreking van de uitoefening van het mandaat na de negende week verlengd met een periode die gelijk is aan die waarin de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter het mandaat heeft uitgeoefend tijdens de periode van zes weken die aan de dag van de geboorte of de adoptie voorafgaan. In geval van de geboorte of de adoptie van een meerling, kan op verzoek van het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn het verlof verlengd worden met een periode van maximaal twee weken;

6° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter die overeenkomstig artikel 63, eerste lid, van het Gemeentedecreet tot burgemeester wordt benoemd.

7° de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter, die omwille van palliatief verlof of verlof voor bijstand of verzorging van een zwaar ziek familielid tot en met de tweede graad of van een zwaar ziek gezinslid vervangen wil worden gedurende een minimale termijn van twaalf weken. Hij richt daartoe aan de raad voor maatschappelijk welzijn een schriftelijk verzoek, vergezeld van een verklaring op erewoord waarin het raadslid zich bereid verklaart om bijstand of verzorging te verlenen. De naam van de patiënt hoeft niet te worden vermeld.

Art. 56. De raad voor maatschappelijk welzijn kan gemachtigd worden om één of twee ondervoorzitters te kiezen, voor zover er minstens één schepen respectievelijk minstens twee schepenen minder aangesteld wordt of worden dan het maximale aantal, vermeld in artikel 44, § 1, van het Gemeentedecreet. De machtiging moet op straffe van nietigheid verleend worden via een verklaring op een ontvankelijke akte van voordracht van schepenen als vermeld in artikel 45 van het Gemeentedecreet, of door een beslissing van de gemeenteraad, genomen op zijn installatievergadering.

De bepalingen van artikelen 53 en 54 zijn van toepassing op de vervulling van de functie van ondervoorzitter, met dien verstande dat de ondervoorzitter of de ondervoorzitters worden gekozen onder de leden van het vast bureau, als er een vast bureau is, er evenveel stemrondes zijn als er in te vullen functies zijn bij een verkiezing overeenkomstig artikel 53, § 3, en een ondervoorzitter bij feitelijke afwezigheid kan worden vervangen door een door de raad voor maatschappelijk welzijn verkozen plaatsvervangende ondervoorzitter. Indien er meerdere ondervoorzitters worden verkozen, bepaalt de raad voor maatschappelijk welzijn op zijn installatievergadering de rangorde van de ondervoorzitters. Bij een tussentijdse verkiezing is de laatst verkozen ondervoorzitter de laatste in rang.

Art. 57. Met behoud van de toepassing van artikel 25*ter* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, moet iedereen die het mandaat van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn uitoefent of waarneemt, beschikken over de kennis van de bestuursaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat.

Door zijn verkiezing of aanwijzing bestaat het vermoeden dat de mandataris, vermeld in het eerste lid, de vereiste taalkennis bezit. Dat vermoeden kan worden weerlegd op verzoek van een gemeenteraadslid of een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn op basis van ernstige aanwijzingen, de bekentenis van de mandataris of de wijze waarop de betrokkene het mandaat uitoefent.

Het verzoek, vermeld in het tweede lid, wordt ingediend bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Als dat rechtscollege beslist dat het vermoeden van taalkennis is weerlegd, is de verkiezing of de aanwijzing vernietigd vanaf de dag van de kennisgeving van de beslissing van het rechtscollege, met behoud van de mogelijkheid van een beroep bij de Raad van State overeenkomstig artikel 22. Tot de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn kan de betrokkene niet opnieuw benoemd of verkozen worden tot burgemeester, schepen, voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of ondervoorzitter, noch een dergelijk mandaat waarnemen.

De miskennis van de bepalingen van dit artikel door degene van wie het vermoeden van taalkennis is weerlegd, is een grove nalatigheid als vermeld in artikel 70 of als vermeld in artikel 22 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de ondervoorzitter of de ondervoorzitters.

*Afdeling II. — De bevoegdheden van de voorzitter
van de raad voor maatschappelijk welzijn en van de ondervoorzitter*

Art. 58. § 1. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is belast met de uitoefening van de bevoegdheden die hij door of krachtens de wet of het decreet geniet.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is belast met de uitvoering van de beslissingen van de raad, van het vast bureau en van de bijzondere comités, behoudens de beslissingen tot uitvoering van het budget, genomen in het kader van het budgethouderschap.

§ 2. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan in dringende gevallen en binnen de perken, bepaald door het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn, zelf tot dringende hulpverlening beslissen, mits hij zijn beslissing op de eerstvolgende vergadering ter bekrachtiging aan het bevoegde orgaan voorlegt.

§ 3. Als een dakloze persoon een beroep doet op de maatschappelijke dienstverlening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar hij zich bevindt, moet de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn hem de vereiste dringende hulpverlening toekennen, binnen de grenzen, vastgesteld door het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn, mits hij zijn beslissing op de eerstvolgende vergadering ter bekrachtiging aan het bevoegde orgaan voorlegt.

§ 4. De voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verantwoordelijk voor de zorg voor het archief, waaronder de titels.

Art. 59. Met behoud van artikel 164, kan de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn binnen de grenzen, bepaald door de raad voor maatschappelijk welzijn, bij besluit bepaalde van zijn bevoegdheden toevertrouwen aan de ondervoorzitter.

De overdrachten van bevoegdheden kunnen echter op elk moment herroepen worden.

De bevoegdheden, vermeld in artikel 95, derde lid, en artikel 184 kunnen niet worden overgedragen.

HOOFDSTUK III. — Het vast bureau en de bijzondere comités

Afdeling I. — De organisatie van het vast bureau en de bijzondere comités

Art. 60. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 27bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, kan de raad voor maatschappelijk welzijn in zijn midden een vast bureau oprichten. De raad voor maatschappelijk welzijn beslist over de oprichting ervan op zijn installatievergadering of op een later tijdstip. Dat orgaan vervalt op het ogenblik van de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn of wanneer de raad voor maatschappelijk welzijn daartoe beslist. Als de raad voor maatschappelijk welzijn beslist geen vast bureau op te richten, worden de bevoegdheden van het vast bureau uitgeoefend door de raad voor maatschappelijk welzijn.

Met behoud van de toepassing van artikel 218 kan de raad voor maatschappelijk welzijn in zijn midden eveneens bijzondere comités oprichten, op de installatievergadering of op een later tijdstip. Er kunnen evenwel geen bijzondere comités worden opgericht zolang geen bijzonder comité voor de sociale dienst werd aangesteld. Bovendien kan de raad voor maatschappelijk welzijn in zijn huishoudelijk reglement bepalen dat plaatsvervangers worden aangewezen die de effectieve leden van de bijzondere comités mogen vervangen, als die belet zijn. De plaatsvervangers moeten op dezelfde voordrachtsakte als vermeld in artikel 10, § 1, voorkomen als de betrokken effectieve leden.

In voorkomend geval worden de leden van het vast bureau en, de leden van het bijzonder comité, verkozen op de installatievergadering. De bevoegdheden van het vast bureau en de bijzondere comités kunnen worden bepaald op de installatievergadering.

§ 2. Het vast bureau en de bijzondere comités kunnen worden aangesteld voor een bepaalde of voor een onbepaalde duur, maar ze blijven maximaal bestaan tot de nieuwe raad voor maatschappelijk welzijn is geïnstalleerd.

§ 3. Het vast bureau telt, met inbegrip van zijn voorzitter :

1° drie leden voor een raad voor maatschappelijk welzijn met ten hoogste negen leden;

2° vier leden voor een raad voor maatschappelijk welzijn van elf of dertien leden;

3° vijf leden voor een raad voor maatschappelijk welzijn van vijftien leden.

Elk bijzonder comité telt evenveel leden als het vast bureau.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is van rechtswege en met beraadslagende stem voorzitter van het vast bureau en van de bijzondere comités.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt bij zijn afwezigheid in het vast bureau en de bijzondere comités in volgende volgorde vervangen door :

1° de personen die hij met toepassing van artikel 54 als zijn vervanger heeft aangewezen;

2° de ondervoorzitters, in volgorde van hun rang, die lid zijn van het vast bureau of het betrokken comité;

3° het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn met de meeste anciënniteit, dat lid is van het vast bureau of van het bijzonder comité in kwestie.

De leden van het vast bureau, met uitzondering van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, en de leden van elk bijzonder comité, met uitzondering van hun voorzitter, worden bij geheime stemming en in één enkele stemronde aangeduid, waarbij elk lid van de raad voor maatschappelijk welzijn over één stem beschikt. Bij staking van stemmen is de jongste kandidaat in jaren verkozen.

De Vlaamse Regering wordt binnen twintig dagen na de verkiezing van de leden van het vast bureau of van het definitief worden van de aanduiding daarvan op de hoogte gebracht.

Als het mandaat als lid van het vast bureau of van een bijzonder comité een einde neemt of bij een verhindering als vermeld in artikel 24, duiden de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die voorkomen op dezelfde voordrachtsakte als vermeld in artikel 10, § 1, onder hun leden een vervanger aan, behalve als het lid in het vast bureau of bijzonder comité was verkozen als jongste in jaren bij staking van stemmen. De aanduiding verloopt, voor wat betreft het vast bureau, overeenkomstig § 4, eerste lid.

De aanduiding van dat lid wordt medegedeeld met een door de meerderheid van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, die voorkomen op dezelfde voordrachtsakte, ondertekende verklaring afgegeven tegen ontvangstbewijs aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Indien er maar twee leden zijn verkozen op dezelfde voordrachtsakte volstaat de handtekening van één van hen. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geeft er op de eerstvolgende raad voor maatschappelijk welzijn kennis van aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. De aanduiding is definitief vanaf de datum vermeld op het ontvangstbewijs.

Met behoud van de toepassing van § 4, eerste lid, mag eender welk lid verkozen worden als aan één van de onderstaande voorwaarden is voldaan :

1° binnen de zestig dagen nadat een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn zijn lidmaatschap van het vast bureau of van een bijzonder comité een einde neemt of de verhindering, vermeld in artikel 24, ingaat, is er niemand aangeduid als vermeld in het zevende lid;

2° bij de vervanging van het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn kan niet worden voldaan aan de bepalingen in § 4, eerste lid;

3° het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, was verkozen in het vast bureau of het bijzonder comité als jongste in jaren bij staking van stemmen;

4° bij gebrek aan leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die zijn voorgesteld op de voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, § 1, waarop het te vervangen lid van de raad voor maatschappelijk welzijn is vermeld.

§ 4. Met behoud van de toepassing van artikel 27bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bestaat het vast bureau uit personen van verschillend geslacht.

Als het vast bureau na zijn verkiezing niet rechtsgeldig blijkt te zijn samengesteld overeenkomstig het eerste lid, wordt de verkozen die de minste stemmen heeft behaald, vervangen door een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn van het andere geslacht dat voorgesteld was op dezelfde voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, § 1. Indien de laatste verkozen evenveel stemmen hebben behaald, wordt de verkozen die het oudste is in jaren, vervangen door een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn van het andere geslacht.

Bij gebrek aan leden van het andere geslacht op de voordrachtsakte, vermeld in het tweede lid, mag eender welk lid van het andere geslacht verkozen worden.

§ 5. De leden van het vast bureau en de bijzondere comités kunnen tussentijds ontslag nemen uit die organen zonder ontslag als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn te nemen. Een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat ontslag wil nemen als lid van het vast bureau of het bijzonder comité waarin het zitting heeft, deelt dat schriftelijk mee aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Het ontslag is definitief na de ontvangst van die kennisgeving door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn blijft deel uitmaken van het vast bureau of het bijzonder comité tot zijn opvolger is aangewezen of verkozen.

Afdeling II. — De werking van het vast bureau en de bijzondere comités

Art. 61. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn roept de vergaderingen bijeen van het vast bureau en de bijzondere comités. Hij stelt de agenda vast van de vergaderingen en verricht het voorafgaande onderzoek van de zaken die worden voorgelegd.

Art. 62. Met behoud van de toepassing van artikel 27bis, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn vergaderen het vast bureau en de bijzondere comités regelmatig, op de dagen en uren die zij bepalen, en zo dikwijls als de behandeling van de zaken het vereist. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan in spoedeisende gevallen buitengewone vergaderingen bijeenroepen, op de dag en het uur die hij bepaalt.

Op de vergaderingen van het vast bureau en van de bijzondere comités zijn de bepalingen van artikelen 31, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 44, 45, 46 en 47 van toepassing.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan in afwijking van artikel 31 in een huishoudelijk reglement bepalen dat de agenda voor het vast bureau en een bijzonder comité slechts vijf dagen voor de vergadering moet worden bezorgd. In dat geval bepaalt de raad voor maatschappelijk welzijn in haar huishoudelijk reglement binnen welke termijn de agendapunten vermeld in artikel 32 kunnen worden toegevoegd. De notulen van de vorige vergadering van het vast bureau en van de bijzondere comités worden aan hun leden ter beschikking gesteld. De notulen die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of hun onderhoudsplichtigen, worden echter enkel ter beschikking gesteld van de leden volgens de regels, vermeld in artikel 31, derde lid .

In afwijking van artikel 44 kan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de vergaderingen bijwonen van alle bijzondere comités.

Als de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de vergaderingen van een bijzonder comité niet bijwoont, wijst hij daarvoor onder zijn verantwoordelijkheid een personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aan. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of, in voorkomend geval, het personeelslid stelt de notulen op van de vergaderingen.

De vergaderingen van het vast bureau en de bijzondere comités zijn niet openbaar.

De beslissingen van het vast bureau en de bijzondere comités worden opgenomen in de notulen en alleen die beslissingen kunnen rechtsgevolgen hebben. De notulen worden goedgekeurd op de eerstvolgende gewone vergadering van het vast bureau of de bijzondere comités. De notulen, behalve die welke betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten of hun onderhoudsplichtigen, worden uiterlijk op dezelfde dag als de vergadering van het vast bureau of de bijzondere comités volgend op de vergadering van het vast bureau of de bijzondere comités waarop de notulen werden goedgekeurd, verstuurd aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn op de wijze die bepaald is in het huishoudelijk reglement.

Art. 63. Bij de aanvang van de zittingsperiode neemt de raad voor maatschappelijk welzijn een huishoudelijk reglement aan waarin, in voorkomend geval, nadere regels over de werking van het vast bureau en de bijzondere comités zijn bepaald.

Art. 64. Het vast bureau en de bijzondere comités hebben dezelfde deontologische code als die welke is aangenomen voor de raad voor maatschappelijk welzijn.

Afdeling III. — De bevoegdheden van het vast bureau en van de bijzondere comités

Art. 65. Het vast bureau of de bijzondere comités oefenen de bevoegdheden uit die eraan zijn toevertrouwd overeenkomstig artikel 52, artikel 161 of door of krachtens andere wettelijke en decretale bepalingen, onder meer als vermeld in artikel 2.

Art. 66. De bevoegdheden die uitdrukkelijk door of krachtens de wet of het decreet worden toevertrouwd aan het vast bureau of de bijzondere comités, kunnen niet worden gedelegeerd.

HOOFDSTUK IV. — Rechtspositie, tucht en aansprakelijkheid

Afdeling I. — Rechtspositie

Art. 67. De Vlaamse Regering kent de eretitels toe van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn onder de voorwaarden die ze vaststelt, en bepaalt de ambtskledij en de onderscheidingstekens van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 68. § 1. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de ondervoorzitter genieten ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een wedde, vakantiegeld en eindejaarspremie. De wedde van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is gelijk aan de wedde van een schepen van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, en omvat de vergoeding voor zijn opdracht als lid van het college van burgemeester en schepenen. De wedde van een ondervoorzitter is gelijk aan de wedde van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, vermenigvuldigd met de wedde van een schepen van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, en gedeeld door de wedde van de burgemeester van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van betaling van die wedden.

Als een gemeente met minder dan 50 000 inwoners bediend wordt, vult het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, op dezelfde wijze zoals bepaald voor een schepen, de wedde van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het lid dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vervangt, van een ondervoorzitter of van het lid dat de ondervoorzitter vervangt die wettelijke of reglementaire bezoldigingen, pensioenen of vergoedingen of toelagen geniet, aan met een bedrag ter compensatie van het inkomensverlies dat de betrokkene lijdt op voorwaarde dat de mandataris daar zelf om verzoekt. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn stelt vast of aan de vereiste voorwaarden is voldaan. De wedde van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het lid dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vervangt, van een ondervoorzitter of van het lid dat de ondervoorzitter vervangt, aangevuld met het bedrag ter compensatie van het inkomensverlies, kan nooit hoger zijn dan de wedde van een schepen van een gemeente met 50 000 inwoners.

Als ten gevolge van het toekennen van die bezoldiging andere wettelijke of reglementaire bezoldigingen, vergoedingen of toelagen verminderd worden of vervallen, vermindert de raad voor maatschappelijk welzijn, op verzoek van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter, die bezoldiging overeenkomstig dat verzoek. Hetzelfde geldt voor het lid dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of een ondervoorzitter vervangt.

In geval van verhindering of schorsing overeenkomstig artikel 55 of 70, wordt de aan het mandaat verbonden wedde toegekend aan degene die de verhinderde of geschorste mandataris vervangt. De verhinderde of geschorste mandataris ontvangt geen wedde voor de periode van de verhindering of schorsing.

Als een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vervangt gedurende minstens dertig opeenvolgende dagen, wordt hem een wedde uitbetaald. Als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn een wedde ontvangt, vervalt die van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Deze regeling is van overeenkomstige toepassing op de ondervoorzitter.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt welke specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en ondervoorzitter, voor terugbetaling in aanmerking komen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die terugbetalingen.

§ 3. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de ondervoorzitters mogen, buiten de vergoedingen, vermeld in dit artikel geen aanvullende vergoedingen, wedden en presentiegelden genieten ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de verenigingen of vennootschappen, vermeld in titel VIII, en de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, om welke reden of onder welke benaming ook.

§ 4. De som van de wedde van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of ondervoorzitters en van de vergoedingen, wedden en presentiegelden, ontvangen als bezoldiging voor de door hen naast hun mandaat uitgeoefende activiteiten, is gelijk aan of lager dan anderhalve maal het bedrag van de vergoeding van de leden van het Vlaams Parlement. Voor de berekening van dat bedrag komen de ontvangen vergoedingen, wedden en presentiegelden die voortvloeien uit de uitoefening van een openbaar mandaat, een openbare functie of een openbaar ambt van politieke aard, in aanmerking.

Als het plafond, vermeld in het eerste lid, wordt overschreden, wordt de som van de vergoedingen, wedden of presentiegelden die voortvloeien uit de uitoefening van een openbaar mandaat, een openbare functie of een openbaar ambt van politieke aard als vermeld in het eerste lid, verminderd tot het passende bedrag. Als vergoedingen, wedden of presentiegelden die voortvloeien uit de uitoefening van een openbaar mandaat, een openbare functie of een openbaar ambt van politieke aard dienen te worden begrepen :

1° vergoedingen ontvangen als lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement of het Europees Parlement;

2° presentiegelden ontvangen als lid van de provincieraad, de gemeenteraad en als lid van de bestuursorganen van provinciaal of gemeentelijk extern verzelfstandigde agentschappen en hun filialen;

3° presentiegelden ontvangen als lid van bestuursorganen van een intergemeentelijk samenwerkingsverband, als vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

4° presentiegelden ontvangen als lid van bestuursorganen van sociale huisvestingsmaatschappijen, als vermeld in het decreet houdende de Vlaamse Wooncode;

5° presentiegelden ontvangen als lid van bestuursorganen van de rechtspersonen als vermeld in artikel 195 van het Gemeentedecreet;

6° presentiegelden ontvangen als lid van bestuursorganen van rechtspersonen als vermeld in artikel 188 van het Provinciedecreet;

7° presentiegelden ontvangen als lid van bestuursorganen van rechtspersonen als vermeld in titel VIII.

Art. 69. § 1. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de ondervoorzitter, het lid van het vast bureau of een bijzonder comité, dat wegens een handicap niet zelfstandig zijn mandaat kan vervullen, kan zich voor de uitoefening van dat mandaat laten bijstaan door een vertrouwenspersoon, gekozen uit de personen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt en die legaal binnen de Europese Unie verblijven, op voorwaarde dat hij aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden voldoet en zich niet bevindt in een situatie als vermeld in artikel 20, met uitzondering van het verbod in verband met bloed- en aanverwantschap ten aanzien van het lid met een handicap en een situatie als vermeld in artikel 24.

§ 2. Voor de toepassing van § 1 bepaalt de Vlaamse Regering de criteria tot vaststelling van de hoedanigheid van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn met een handicap.

§ 3. Bij het verlenen van de bijstand krijgt de vertrouwenspersoon dezelfde middelen ter beschikking en heeft hij dezelfde verplichtingen als het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, maar hij is niet gehouden tot de eedaflegging. Hij heeft voor elke vergadering eveneens recht op presentiegeld onder dezelfde voorwaarden als een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Afdeling II. — Tucht

Art. 70. Met behoud van de toepassing van artikel 22 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn kan de Vlaamse Regering de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, een ondervoorzitter schorsen of afzetten wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid. De betrokken persoon wordt vooraf gehoord. De Vlaamse Regering stelt daarvoor de nadere procedureregels vast. De schorsing of afzetting van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn heeft dezelfde gevolgen voor zijn mandaat van schepen en omgekeerd.

De afgezette voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of ondervoorzitter kan pas na verloop van twee jaar opnieuw worden aangesteld als burgemeester, schepen of in de functies, vermeld in het eerste lid.

Afdeling III. — Aansprakelijkheid

Art. 71. § 1. Naar gelang van de aard van de uitgeoefende bevoegdheid, is de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de schade die de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter aan derden berokkent bij de normale uitoefening van zijn mandaat. Ingeval de voorzitter of de ondervoorzitter bij de normale uitoefening van zijn mandaat schade berokkent aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of aan derden, is hij enkel aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld. Voor lichte schuld is hij enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

§ 2. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter tegen wie een vordering tot schadevergoeding is ingesteld voor de burgerlijke rechter of de strafrechter naar aanleiding van schade die hij bij de normale uitoefening van zijn mandaat aan derden heeft berokkend, brengt, naargelang van de aard van de uitgeoefende bevoegdheid, de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn daarvan op de hoogte. Hij kan naargelang van de aard van de uitgeoefende bevoegdheid de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in het geding betrekken. De federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen vrijwillig tussenkomen.

Als er gehandeld werd als schepen van rechtswege, brengt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn de gemeente op de hoogte en kan hij de gemeente in het geding betrekken of kan de gemeente vrijwillig tussenkomen.

§ 3. De vermelde rechtspersonen kunnen beslissen dat de schade slechts gedeeltelijk moet worden vergoed.

Art. 72. Behalve in geval van herhaling is, naar gelang van de aard van de uitgeoefende bevoegdheid, de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboeten waartoe de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter wordt veroordeeld wegens een misdrijf, begaan bij de normale uitoefening van zijn mandaat, en met uitzondering van de misdrijven, begaan door een persoonlijke inbreuk op de verkeersreglementering.

De regresvordering van de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ten aanzien van de veroordeelde voorzitter of de ondervoorzitter is beperkt tot de gevallen van bedrog, zware schuld of lichte schuld die bij hen gewoonlijk voorkomen.

De vermelde rechtspersonen kunnen beslissen dat de geldboete slechts gedeeltelijk moet worden vergoed.

Art. 73. § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn sluit een verzekering af om de burgerlijke aansprakelijkheid, met inbegrip van de rechtsbijstand, te dekken die persoonlijk ten laste komt van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter bij de normale uitoefening van zijn mandaat.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de uitvoering van het eerste lid.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn sluit tevens een verzekering af voor ongevallen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of de ondervoorzitter, overkomen in het kader van de normale uitoefening van zijn mandaat.

HOOFDSTUK V. — De diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Afdeling I. — Algemene bepaling

Art. 74. Met behoud van de toepassing van artikel 218, § 3, stelt de raad voor maatschappelijk welzijn het organogram van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vast.

Het organogram geeft de organisatiestructuur van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn weer, geeft de gezagsverhoudingen aan en duidt de functies aan waaraan het lidmaatschap van het managementteam is verbonden.

Afdeling II. — De secretaris, de financieel beheerder en de maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en het managementteam

Onderafdeling I. — Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 75. § 1. Er is in elk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, een financieel beheerder en ten minste één maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. De ambten, vermeld in § 1, worden uitgeoefend door personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. In afwijking van § 2 worden de volgende uitzonderingen gemaakt :

1° in de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten die 20 000 inwoners en minder tellen kan met toepassing van artikel 271, mits een beslissing met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en een beslissing met een volstrekte meerderheid van de stemmen van de gemeenteraadsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, het ambt van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uitgeoefend worden door de gemeentesecretaris van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend;

2° in de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten die 20 000 inwoners en minder tellen kan met toepassing van artikel 271, mits een beslissing met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en een beslissing met een volstrekte meerderheid van de stemmen van de gemeenteraadsleden van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, het ambt van financieel beheerder uitgeoefend worden door de financieel beheerder van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend;

3° met behoud van de toepassing van punt 2° wordt in de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten die 5 000 inwoners en minder tellen en in de gevallen, bepaald door de Vlaamse Regering, het ambt van financieel beheerder uitgeoefend door een gewestelijk ontvanger.

§ 4. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn, waarin het ambt van financieel beheerder wordt uitgeoefend door een gewestelijk ontvanger, dragen bij in de uitgaven die daaraan verbonden zijn, volgens de regels die de Vlaamse Regering vaststelt.

De Vlaamse Regering stelt het statuut van de gewestelijk ontvanger vast. Daarbij kan de Vlaamse Regering afwijken van de bepalingen van dit decreet die betrekking hebben op de rechtspositieregeling van de financieel beheerders van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Bij een vacature van financieel beheerder worden de gewestelijk ontvangers in statutair dienstverband vrijgesteld van de diplomaverenissen. Die vrijstelling geldt enkel bij de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten die 20 000 inwoners of minder tellen.

§ 5. In een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat, als gevolg van een wijziging van het bevolkingscijfer, in een andere situatie terechtkomt, blijven de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder die in dienst zijn, hun ambt uitoefenen tot hun loopbaan of hun functie in dat openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn eindigt. Met akkoord van het betrokken personeelslid kan daarvan worden afgeweken.

Art. 76. Voor ze het ambt opnemen, leggen de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder, tijdens een openbare vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn, de volgende eed af in handen van de voorzitter : « Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt trouw na te komen. ».

Een personeelslid als vermeld in het eerste lid, dat zonder wettige reden de eed niet aflegt nadat het met een aangetekende brief uitgenodigd is om de eed af te leggen op de eerstvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn, wordt geacht zijn aanstelling niet te aanvaarden. De weigering tot eedaflegging staat gelijk aan het afstand doen van de aanstelling.

Voor een maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn ambt opneemt, legt hij de volgende eed af in handen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn : « Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt trouw na te komen. ».

Een personeelslid als vermeld in het derde lid, dat zonder wettige reden de eed niet aflegt nadat het met een aangetekende brief uitgenodigd is om de eed af te leggen, wordt geacht zijn aanstelling niet te aanvaarden. De weigering tot eedaflegging staat gelijk aan het afstand doen van de aanstelling. Van de eedaflegging of de weigering ervan wordt er een proces-verbaal opgemaakt.

Art. 77. § 1. Het ambt van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en van financieel beheerder is onverenigbaar met andere ambten binnen hetzelfde openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. Het ambt van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en financieel beheerder is onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid, belast met het bestuurlijk toezicht of met taken van externe audit bij de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het ambt van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is tevens onverenigbaar met de hoedanigheid van gemeenteraadslid in de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast.

§ 3. De hoedanigheid van personeelslid als vermeld in artikel 75 van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, is onverenigbaar met :

1° het mandaat van voorzitter van de gemeenteraad, burgemeester of schepen in de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, alsmede het lidmaatschap van een districtscollege van die gemeente;

2° het lidmaatschap van het beheerscomité als afgevaardigde van de gemeente, die bijdraagt in de tekorten van het ziekenhuis van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 78. Het is voor de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder verboden zelf of door een tussenpersoon daden van koophandel te stellen als vermeld in artikel 2 van het Wetboek van koophandel, met uitzondering van de voorgedij, de curatele over onbekwamen, en de opdrachten die in naam van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in private ondernemingen of verenigingen worden uitgevoerd.

Art. 79. § 1. Onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden kan de raad voor maatschappelijk welzijn beslissen dat de ambten van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en van financieel beheerder deeltijds worden uitgeoefend.

In afwijking van het eerste lid en met behoud van de toepassing van artikel 75, § 3, wordt het ambt van financieel beheerder deeltijds uitgeoefend in de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten tot en met 15 000 inwoners. De Vlaamse Regering stelt de maximale omvang van de dienstopdracht van de deeltijdse financieel beheerder vast.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn kan onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden een ambt van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn laten vervullen door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van een andere gemeente of door een gemeentesecretaris.

§ 3. De raad voor maatschappelijk welzijn kan onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden een ambt van financieel beheerder laten vervullen door de financieel beheerder van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van een andere gemeente of door een financieel beheerder van een gemeente.

§ 4. In een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat, als gevolg van een wijziging van het bevolkingscijfer, in een andere situatie terechtkomt, blijven de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder die in dienst zijn, hun ambt uitoefenen met dezelfde prestatieomvang tot hun loopbaan of hun functie in dat openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn eindigt. Met akkoord van het betrokken personeelslid kan daarvan worden afgeweken.

Art. 80. § 1. De raad voor maatschappelijk welzijn regelt de vervanging van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn kan een waarnemend secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een waarnemend financieel beheerder aanstellen om de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de financieel beheerder bij zijn afwezigheid of verhindering te vervangen.

In spoedeisende gevallen kan een waarnemend secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een waarnemend financieel beheerder door het vast bureau of als er geen vast bureau werd opgericht, door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn worden aangesteld. De aanstelling vervalt als de raad voor maatschappelijk welzijn ze in de eerstvolgende vergadering niet bekrachtigt.

In geval van gewettigde afwezigheid kunnen de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder, onder hun eigen verantwoordelijkheid, binnen drie dagen voorzien in hun vervanging en daartoe, voor een periode van maximaal zestig dagen, een door de raad voor maatschappelijk welzijn erkende plaatsvervanger aanstellen. Die maatregel kan voor eenzelfde afwezigheid eenmaal worden verlengd.

In de gevallen, vermeld in het tweede en het derde lid, hoeft de eed niet in openbare vergadering te worden afgelegd.

§ 3. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt een waarnemend secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een waarnemend financieel beheerder aan als de afwezigheid of de verhindering van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de financieel beheerder langer dan honderdtwintig dagen duurt of als het ambt vacant is verklaard.

Art. 81. De waarnemend secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de waarnemend financieel beheerder voldoen aan de voorwaarden, met uitzondering van het doorlopen van de selectieprocedure, voor de uitoefening van het ambt dat zij waarnemen. Van die regel kan alleen en slechts voor de duur vermeld in artikel 82 worden afgeweken als er bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geen personeelslid is dat aan alle voorwaarden voldoet. De waarnemend secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de waarnemend financieel beheerder oefenen alle bevoegdheden uit die aan dat ambt verbonden zijn.

Art. 82. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder aan binnen zes maanden nadat het ambt vacant is geworden. Deze termijn kan eenmaal worden verlengd met maximaal zes maanden, voor zover de wervings- en/of bevorderingsprocedure is opgestart of als deze procedure geen geslaagde kandidaat heeft opgeleverd.

Art. 83. De raad voor maatschappelijk welzijn kan een nieuwe secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aanstellen voor de uittreedende secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn ambt beëindigt. De nieuwe secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan op zijn vroegst zes maanden voor de beëindiging van het ambt van de uittreedende secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in dienst treden.

De nieuwe secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn staat de uittreedende secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bij in de vervulling van zijn taken en de uitoefening van zijn bevoegdheden. Bij de beëindiging van het ambt van de uittreedende secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn neemt de nieuwe secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het ambt van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn op.

Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de financieel beheerder.

Art. 84. Artikel 37, § 2, is van overeenkomstige toepassing op de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en op de financieel beheerder.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan geen vakbondsafgevaardigde zijn in de lokale besturen van de gemeente waar hij is tewerkgesteld.

Onderafdeling II. — De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Art. 85. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met de algemene leiding van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Behalve voor de personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die tewerkgesteld zijn bij een intern verzelfstandigd agentschap van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, staat hij aan het hoofd van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en is hij bevoegd voor het dagelijkse personeelsbeheer. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer moet worden verstaan.

Hij rapporteert aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en aan de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 86. § 1. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met de werking van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn inzake de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het beleid. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gedraagt zich naar de onderrichtingen die hem worden gegeven door de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, de ondervoorzitter, het vast bureau of de bijzondere comités, naargelang hun respectieve bevoegdheden, tenzij anders is bepaald in de afsprakennota, vermeld in § 2.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is, met behoud van de toepassing van artikel 218, § 8, belast met de interne controle op de werking van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, overeenkomstig artikelen 98, 99 en 100.

§ 2. Ten minste na iedere algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn sluit de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, mede namens het managementteam, een afsprakennota met de raad voor maatschappelijk welzijn over de wijze waarop hij en de overige leden van het managementteam met de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, de ondervoorzitter, het vast bureau of de bijzondere comités samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren, en over de omgangsvormen tussen bestuur en administratie.

In deze afsprakennota wordt bepaald op welke wijze de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de bevoegdheden uitoefent die aan hem overeenkomstig artikel 52 door de raad voor maatschappelijk welzijn, of overeenkomstig artikel 161 werden gedelegeerd.

§ 3. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bereidt de zaken voor die aan de raad voor maatschappelijk welzijn, aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of, in voorkomend geval, aan de ondervoorzitter, aan het vast bureau en aan de bijzondere comités worden voorgelegd.

§ 4. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zorgt, in overleg met het managementteam, voor het opstellen van het voorontwerp van :

- 1° het organogram;
- 2° de personeelsformatie;
- 3° de rechtspositieregeling van het personeel;
- 4° de strategische nota van het meerjarenplan en de herziening ervan;
- 5° de beleidsnota van het budget;
- 6° de verklarende nota van een budgetwijziging;
- 7° de verklarende nota van een interne kredietaanpassing.

Art. 87. § 1. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn woont de vergaderingen bij van de raad voor maatschappelijk welzijn en van het vast bureau. Hij kan de vergaderingen van de bijzondere comités bijwonen. Hij kan aanwezig zijn op de vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen gedurende de bespreking van de punten waarvoor overeenkomstig artikel 270 advies moet worden ingewonnen als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn dat wenst.

§ 2. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn adviseert de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, in voorkomend geval, de ondervoorzitter en het vast bureau en de bijzondere comités op beleidsmatig, bestuurskundig en juridisch vlak. Hij herinnert in voorkomend geval aan de geldende rechtsregels, vermeldt de feitelijke gegevens waarvan hij kennis heeft en zorgt ervoor dat de door de regelgeving voorgeschreven vermeldingen in de beslissingen worden opgenomen.

§ 3. Op de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is artikel 37, § 1, van overeenkomstige toepassing.

Art. 88. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn organiseert de behandeling van de briefwisseling. Met behoud van de toepassing van artikel 58, § 4, organiseert hij het beheer van het archief, waaronder de titels.

Art. 89. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn oefent de bevoegdheden uit die overeenkomstig artikel 52 of overeenkomstig andere wettelijke of decretale bepalingen aan hem zijn toevertrouwd.

Art. 90. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan de uitoefening van het dagelijkse personeelsbeheer toevertrouwen aan de leidinggevende personeelsleden, van wie de functies zijn aangegeven in het organogram.

Onderafdeling III. — De financieel beheerder

Art. 91. De financieel beheerder staat onder de functionele leiding van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in voor :

- 1° het opstellen, in overleg met het managementteam, van :
  - a) het voorontwerp van de financiële nota van het meerjarenplan en van de jaarlijkse herziening ervan;
  - b) het voorontwerp van de financiële nota van het jaarlijkse budget en van de budgetwijzigingen;
  - c) het voorontwerp van de interne kredietaanpassingen;
- 2° het voeren en het afsluiten van de boekhouding en het opmaken van de inventaris, de jaarrekeningen en de geconsolideerde jaarrekening;
- 3° het verzorgen van financiële analyse en financiële beleidsadvisering in de ruimste zin;
- 4° met behoud van de toepassing van artikel 99, § 3, het thesauriebeheer.

De financieel beheerder rapporteert aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn over de taken, vermeld in het eerste lid.

Art. 92. De financieel beheerder staat in volle onafhankelijkheid in voor :

- 1° de voorafgaande krediet- en wetmatigheidscontrole van de beslissingen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn met budgettaire en financiële impact, overeenkomstig de voorwaarden, vastgesteld in titel IV;
- 2° het debiteurenbeheer, inzonderheid de invordering van de ontvangsten.

Met het oog op de invordering van onbetwiste en opeisbare schuldvorderingen kan de financieel beheerder een dwangbevel uitvaardigen, gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de raad voor maatschappelijk welzijn. Een dergelijk dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot. Dat exploit stuit de verjaring. Een bevel kan door de raad voor maatschappelijk welzijn alleen worden gevisieerd en uitvoerbaar verklaard als de schuld opeisbaar, vaststaand en zeker is. De schuldenaar moet bovendien vooraf aangemaand zijn met een aangetekende brief. Schulden van een publieke rechtspersoon kunnen nooit via een dwangbevel worden ingevorderd. Verzet kan tegen dat exploit worden ingediend binnen één maand na de betekening ervan bij verzoekschrift of door een dagvaarding ten gronde.

De financieel beheerder moet alle handelingen tot stuiting van verjaring en verval verrichten, tot alle beslagleggingen overgaan, de inschrijving, de herinschrijving, de vernieuwing, de doorhaling of de rangafstand van elke titel die daarvoor vatbaar is op het hypotheekkantoor vorderen, aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn kennis geven van het vervallen van de huurovereenkomsten, van de achterstallen en van elk feit dat de rechten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn schaadt.

Voor de vervulling van de opdrachten, vermeld in dit artikel rapporteert de financieel beheerder volledig onafhankelijk aan de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 93. De financieel beheerder oefent de taken uit die door of krachtens de wet of het decreet aan de ontvanger van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn werden toevertrouwd. Hij is belast met de uitvoering van de betaling van de girale uitgaven, na uitdrukkelijke betalingsopdracht van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn overeenkomstig artikel 165.

Onderafdeling IV. — De maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Art. 94. § 1. De maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn heeft als opdracht, met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in artikel 1 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en in artikel 2, en ter uitvoering van de taken die aan hem opgedragen zijn door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, namens de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau of het bijzonder comité voor de sociale dienst, of namens de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of, in voorkomend geval, de ondervoorzitter inzake het verlenen van dringende steun, de personen en gezinnen te helpen bij het opheffen of verbeteren van de noodsituaties waarin zij zich bevinden. Daarvoor verricht hij, onder meer, de onderzoeken ter voorbereiding van de te nemen beslissingen, verstrekt hij documentatie en raadgevingen en verzekert hij de maatschappelijke begeleiding van de betrokkenen.

§ 2. De verantwoordelijke van de sociale dienst licht de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau, het bijzonder comité voor de sociale dienst of de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in over de algemene behoeften die hij bij de vervulling van zijn taak vaststelt en hij stelt maatregelen voor om daaraan tegemoet te komen.

De verantwoordelijke van de sociale dienst neemt deel aan de vergaderingen van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Hij kan bovendien uitgenodigd worden deel te nemen aan de besprekingen van de raad voor maatschappelijk welzijn of van het vast bureau telkens als de problemen behandeld worden die de sociale dienst aanbelangen.

§ 3. Als de met het dossier belaste maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn er wegens bijzondere en uitzonderlijke redenen van vertrouwelijke aard om heeft verzocht, neemt de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau of het bijzonder comité voor de sociale dienst pas een beslissing over een individueel geval van dienstverlening dan na de betrokken maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gehoord te hebben.

Onderafdeling V. — Het managementteam

Art. 95. Er is in elk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een managementteam.

Het managementteam bestaat uit de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder en, eventueel uit de personeelsleden die andere functies vervullen waaraan het organogram het lidmaatschap van het managementteam verbindt.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn maakt met raadgevende stem deel uit van het managementteam.

De raad voor maatschappelijk welzijn is bevoegd voor de aanstelling en het ontslag van de leden van het managementteam, vermeld in het tweede lid, en treedt ten aanzien van hen op als tuchtoverheid.

Art. 96. Het managementteam vergadert geregeld onder het voorzitterschap van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 97. Het managementteam ondersteunt de coördinatie van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie. Het managementteam bewaakt de eenheid in de werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, alsook de interne communicatie.

Afdeling III. — Interne controle

Art. 98. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn staan in voor de interne controle op hun activiteiten.

Interne controle is het geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen over :

- 1° het bereiken van de doelstellingen;
- 2° het naleven van wetgeving en procedures;
- 3° de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie;
- 4° het efficiënte en economische gebruik van middelen;
- 5° de bescherming van activa;
- 6° het voorkomen van fraude.

Art. 99. § 1. Het interne controlesysteem wordt vastgesteld door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, na overleg met het managementteam. Het algemene kader van het interne controlesysteem is onderworpen aan de goedkeuring van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Het interne controlesysteem bepaalt op welke wijze de interne controle wordt georganiseerd, met inbegrip van de te nemen controlemaatregelen en -procedures en de aanwijzing van de personeelsleden die ervoor verantwoordelijk zijn, en de rapporteringsverplichtingen van de personeelsleden die bij het systeem van interne controle betrokken zijn.

§ 2. Het interne controlesysteem beantwoordt minstens aan het principe van functiescheiding waar mogelijk en is verenigbaar met de continuïteit van de werking van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan, na eensluidend advies van de financieel beheerder, de kasverrichtingen opdragen aan een of meer personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De betrokken personeelsleden kunnen de aan hen toevertrouwde bevoegdheden niet weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet.

Het personeelslid of de personeelsleden belast met de kas beschikken onder de voorwaarden bepaald in het interne controlesysteem over de bevoegdheid om geld af te halen van de door de financieel beheerder aangewezen rekening of rekeningen als het interne controlesysteem in deze mogelijkheid heeft voorzien.

Art. 100. Met behoud van de opdrachten inzake interne controle die krachtens dit decreet of door de raad voor maatschappelijk welzijn aan andere organen of personeelsleden worden opgedragen, is de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn belast met de organisatie en de werking van het interne controlesysteem. Hij rapporteert daarover jaarlijks aan de raad voor maatschappelijk welzijn.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn brengt het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn op de hoogte van het interne controlesysteem, alsook van de wijzigingen ervan.

TITEL III. — Het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

HOOFDSTUK I. — *Toepassingsgebied*

Art. 101. Deze titel is van toepassing op de leden van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, met behoud van de toepassing van de bijzondere regelingen die in titel II, hoofdstuk V, of door of krachtens andere wettelijke of decretale bepalingen zijn vastgesteld.

HOOFDSTUK II. — *De personeelsformatie*

Art. 102. Met behoud van de toepassing van artikel 218, § 3, tweede lid, stelt de raad voor maatschappelijk welzijn de personeelsformatie vast.

De personeelsformatie bevat de opsomming van het aantal en de soorten betrekkingen, met uitzondering van de betrekkingen die in contractueel dienstverband ingesteld worden ter uitvoering van de werkgelegenheidsmaatregelen van hogere overheden.

De personeelsformatie maakt in voorkomend geval een duidelijk onderscheid tussen het personeel dat in de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn werkt enerzijds en het kabinetpersoneel, vermeld in artikel 103, § 4, anderzijds.

Voor de gevallen vermeld in artikel 103, § 2, 1°, kan de raad voor maatschappelijk welzijn personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aanwerven buiten de personeelsformatie.

HOOFDSTUK III. — *De rechtspositie van het personeel*

Afdeling I. — Algemene bepaling

Art. 103. § 1. Het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bestaat uit personeelsleden in statutair dienstverband.

§ 2. In afwijking van § 1 kunnen personeelsleden in contractueel verband in dienst worden genomen om :

1° aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voldoen, voor in de tijd beperkte acties of voor een buitengewone toename van werk;

2° personeelsleden te vervangen die hun betrekking niet of slechts deeltijds bekleeden of die zolang afwezig zijn dat vervanging noodzakelijk is;

3° aanvullende of specifieke opdrachten te vervullen;

4° te voorzien in de personeelsbehoeften voor activiteiten die door een andere overheid gesubsidieerd worden;

5° te voorzien in de personeelsbehoeften voor activiteiten die hoofdzakelijk verricht worden in mededinging met andere marktdeelnemers;

6° te voorzien in de uitvoering van taken die een bijzondere expertise vereisen;

7° te worden tewerkgesteld in verzorgende, verplegende en dienstverlenende instellingen en diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

8° te worden tewerkgesteld als maatschappelijk werker van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

9° te worden tewerkgesteld als hulppersoneel en als meesters-, vak- en dienstpersoneel.

§ 3. In geval van een ramp kan worden afgeweken van de vastgestelde aanwervingsvoorwaarden, als dat noodzakelijk is om dringende en onvoorziene taken te vervullen.

§ 4. Binnen de grenzen die de Vlaamse Regering bepaalt, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn personeel in contractueel verband in dienst nemen om te voorzien in de personeelsbehoeften van het kabinet van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, behalve als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn als schepen recht heeft op kabinetpersoneel.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de aanwerving of terbeschikkingstelling van het kabinetpersoneel.

Afdeling II. — De rechtspositieregeling

Art. 104. § 1. De rechtspositieregeling van het personeel van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, is ambtshalve van toepassing op een personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, dat een betrekking bekleedt die ook bestaat bij de gemeente.

§ 2. Voor de personeelsleden die een betrekking bekleden die specifiek is voor een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, waaronder wordt verstaan dat ze niet bestaat bij de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, stelt de raad voor maatschappelijk welzijn de rechtspositieregeling vast. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt eveneens de rechtspositieregeling vast voor de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de financieel beheerder.

§ 3. De rechtspositieregeling voor het specifieke personeel, vermeld in § 2, en de rechtspositieregeling voor de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en voor de financieel beheerder regelen de volgende aangelegenheden, op basis van en binnen het kader van de door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale voorwaarden, vermeld in artikel 115, § 1 :

1° de bezoldiging van de personeelsleden en de salarisschalen die van toepassing zijn, rekening houdend met onder meer de gestelde bekwaamheidsvereisten en functievereisten;

2° de toekenning van toelagen en vergoedingen.

§ 4. De rechtspositieregeling voor het specifieke personeel, vermeld in § 2, en de rechtspositieregeling voor de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en voor de financieel beheerder regelen minstens de volgende aangelegenheden, door overname van de overeenkomstige bepalingen uit de rechtspositieregeling van het personeel van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, en rekening houdend met de eventuele afwijkende minimale voorwaarden vastgesteld door de Vlaamse Regering, zoals vermeld in artikel 115, § 2 :

1° de voorwaarden en procedures voor aanwerving en bevordering. Die procedures waarborgen de objectiviteit van de aanwervingen en bevorderingen en de gelijke behandeling van de kandidaten. Alle personeelsleden worden steeds op proef aangesteld;

2° de bekendmaking van de vacatures en de proeftijd;

3° de evaluatie, de wijze van aanwijzing van evaluatoren, de bijhorende procedures, de periodiciteit en de rechtsgevolgen ervan, rekening houdend met de aard van de functie;

4° de organisatie van de loopbaan van de personeelsleden en van de interne mobiliteit;

5° de arbeidsduur, het verlof en de afwezigheden;

6° de onverenigbaarheden en de beperkingen en voorwaarden voor cumulatie van activiteiten in overheids- of in privédienst.

§ 5. De rechtspositieregeling voor het statutaire specifieke personeel, vermeld in § 2, en de rechtspositieregeling voor de statutaire secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en voor de statutaire financieel beheerder regelen minstens de volgende aangelegenheden, door overname van de overeenkomstige bepalingen uit de rechtspositieregeling van het personeel van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, en rekening houdend met de eventuele afwijkende minimale voorwaarden vastgesteld door de Vlaamse Regering, zoals vermeld in artikel 115, § 2 :

1° de administratieve standen en de anciënniteit, alsook de dienstbeëindiging;

2° de nadere regels voor het tuchtstelsel;

3° de toepasselijkheid van de nieuwe regels voor het statutaire personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat al in dienst is;

4° het verlies van de hoedanigheid van ambtenaar en de ambtsneerlegging.

§ 6. De raad voor maatschappelijk welzijn kan op gemotiveerde wijze afwijken van de rechtspositieregelingen vermeld in § 1 en § 2, voor het voltallige personeel van de verzorgende, verplegende en dienstverlenende instellingen en diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, waarvan de werking gebaseerd is op federale of gewestelijke financiering met bijbehorende werkings- en erkenningsregels en voor het voltallige personeel dat ingezet wordt voor activiteiten die hoofdzakelijk verricht worden in mededinging met andere marktdeelnemers. Deze mogelijkheid tot gemotiveerde afwijking geldt niet voor de bezoldiging van de personeelsleden en de salarisschalen die van toepassing zijn, rekening houdend met onder meer de gestelde bekwaamheidsvereisten en functievereisten.

De eventuele afwijkingen mogen bovendien niet strijdig zijn met de minimale voorwaarden opgelegd door de Vlaamse Regering voor het specifieke personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, vermeld in § 3.

De eventuele afwijkingen mogen evenmin strijdig zijn met de minimale voorwaarden die de Vlaamse Regering bijkomend kan bepalen voor het personeel vermeld in deze paragraaf.

De laatste zin van het eerste lid, het tweede lid en het derde lid zijn niet van toepassing op het personeel van de ziekenhuizen, vermeld in artikel 218.

§ 7. De rechtspositieregeling kan in een mandaatstelsel voorzien. Dit kan zowel voor betrekkingen die niet voorkomen bij de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend als voor betrekkingen die wel voorkomen bij deze gemeente, en in dit geval ook als de rechtspositieregeling van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend daarin niet voorziet.

§ 8. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt volgens welke regels de beoefenaars van de geneeskunde toegelaten worden tot de uitoefening van hun beroep in de instellingen en diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Als die beoefenaars van de geneeskunde niet aangesteld noch bezoldigd worden als personeelslid, dan worden hun betrekkingen met het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, dat de instelling of de dienst beheert, geregeld op basis van een schriftelijke overeenkomst.

Afdeling III. — Aanstelling, ontslag en eedaflegging van het personeel

Art. 105. De raad voor maatschappelijk welzijn is bevoegd voor de aanstelling en het ontslag van de personeelsleden.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan de uitoefening van die bevoegdheid toevertrouwen aan het vast bureau en aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, behalve voor de functies van secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, van financieel beheerder en van ombudsman. In voorkomend geval kan het vast bureau of de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die gedelegeerde bevoegdheid niet toevertrouwen aan andere personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn leggen, met behoud van de toepassing van artikel 76, de volgende eed af in handen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn : « Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt trouw na te komen. ». De weigering tot eedaflegging staat gelijk met verzaking aan de aanstelling. Van de eedaflegging of de weigering ervan wordt er een proces-verbaal opgemaakt.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan zijn bevoegdheid om de eed af te nemen, vermeld in het derde lid, toevertrouwen aan een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn of aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Bij eventuele delegatie van deze bevoegdheid aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan deze laatste de bevoegdheid verder delegeren aan een van de leden van het managementteam, vermeld in artikel 95, tweede lid.

Afdeling IV. — Deontologische rechten en plichten

Art. 106. § 1. De personeelsleden oefenen hun ambt op een loyale en correcte wijze uit.

De personeelsleden zetten zich op een actieve en constructieve wijze in voor de realisatie van de opdracht en de doelstellingen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. De personeelsleden respecteren de persoonlijke waardigheid van iedereen.

Art. 107. § 1. De personeelsleden hebben spreekrecht ten aanzien van derden met betrekking tot de feiten waarvan zij kennis hebben uit hoofde van hun ambt.

Met behoud van de toepassing van de regelgeving inzake openbaarheid van bestuur is het voor hen verboden feiten bekend te maken die betrekking hebben op :

- 1° de veiligheid van het land;
- 2° de bescherming van de openbare orde;
- 3° de financiële belangen van de overheid;
- 4° het voorkomen en het bestraffen van strafbare feiten;
- 5° het medisch geheim;
- 6° het vertrouwelijke karakter van commerciële, intellectuele en industriële gegevens;
- 7° het vertrouwelijke karakter van de beraadslagingen.

Het is voor hen verboden feiten bekend te maken als de bekendmaking ervan een inbreuk vormt op de rechten en de vrijheden van de burger, in het bijzonder op het privéleven, tenzij de betrokkene toestemming heeft verleend om de gegevens die op hem betrekking hebben, openbaar te maken.

Deze paragraaf geldt eveneens voor personeelsleden die hun ambt hebben beëindigd.

§ 2. De personeelsleden die in de uitoefening van hun ambt nalatigheden, misbruiken of misdrijven vaststellen, brengen een hiërarchische meerdere daarvan onmiddellijk op de hoogte.

Art. 108. De personeelsleden behandelen de gebruikers van hun dienst welwillend en zonder enige discriminatie.

De personeelsleden mogen, zelfs buiten hun ambt, noch rechtstreeks noch via een tussenpersoon, giften, beloningen of enig ander voordeel dat verband houdt met het ambt, vragen, eisen of aannemen.

Art. 109. § 1. De hoedanigheid van personeelslid is onverenigbaar met elke activiteit die het personeelslid zelf of via een tussenpersoon verricht en waardoor :

- 1° de ambtsplichten niet kunnen worden vervuld;
- 2° de waardigheid van het ambt in het gedrang komt;
- 3° de eigen onafhankelijkheid wordt aangetast;
- 4° een belangenconflict ontstaat.

De personeelsleden mogen geen vergoedingen, wedden, toelagen, presentiegelden of andere tegenprestaties ontvangen van de rechtspersonen waarin zij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vertegenwoordigen.

§ 2. De hoedanigheid van personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de personen, vermeld in het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, die ingevolge een beslissing van een van de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn hun werkzaamheden uitoefenen in een van de instellingen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, is onverenigbaar met :

1° het mandaat van voorzitter van de gemeenteraad, burgemeester of schepen, in de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, alsmede het lidmaatschap van een districtscollege van die gemeente;

2° het lidmaatschap van het beheerscomité van het ziekenhuis als afgevaardigde van de gemeente, die bijdraagt in de tekorten van het ziekenhuis van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. Op de personeelsleden van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn artikel 37, § 1 en § 2, met uitzondering van 4°, en artikel 40, § 4, eveneens van toepassing.

Art. 110. De personeelsleden hebben recht op informatie en vorming zowel met betrekking tot aspecten die nuttig zijn voor de uitoefening van hun functie als om te kunnen voldoen aan de bevorderingsvereisten.

De personeelsleden houden zich op de hoogte van de ontwikkelingen en de nieuwe inzichten in de materies waarmee zij beroepshalve belast zijn.

De vorming is een plicht als ze noodzakelijk blijkt voor een betere uitoefening van de functie of voor het beter functioneren van een dienst, of als ze een onderdeel uitmaakt van een herstructurering of reorganisatie van een afdeling, of van een implementatie van nieuwe werkmethodes en infrastructuur.

Art. 111. De raad voor maatschappelijk welzijn stelt een deontologische code vast voor het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Die concretiseert de bepalingen van deze afdeling en kan bijkomende deontologische rechten en verplichtingen opnemen.

Afdeling V. — De evaluatie van het personeel

Art. 112. De evaluatie is de procedure waarbij een oordeel wordt geformuleerd over de manier waarop een personeelslid functioneert.

Art. 113. Met behoud van toepassing van de nadere regeling van de gevolgen van de evaluatie in de rechtspositieregeling neemt de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn naar aanleiding van de evaluatie, in voorkomend geval, passende maatregelen met het oog op het verbeteren van de wijze waarop het betrokken personeelslid functioneert.

Art. 114. De personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden geëvalueerd op ambtelijk niveau.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder en de ombudsman worden echter geëvalueerd door de raad voor maatschappelijk welzijn. De evaluatie vindt plaats op basis van een voorbereidend rapport, opgesteld door externe deskundigen in het personeelsbeleid, en op basis van een verslag van het vast bureau of van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn als er geen vast bureau werd opgericht. Voormeld rapport en voormeld verslag zijn niet vereist bij de evaluatie van de ombudsman. Bij staking van stemmen wordt het betrokken personeelslid geacht te voldoen.

HOOFDSTUK IV. — Verdere uitvoeringsmaatregelen

Art. 115. § 1. De Vlaamse Regering stelt de minimale voorwaarden vast voor :

1° de personeelsformatie;

2° de rechtspositieregeling van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 104, § 2, en voor de aangelegenheden vermeld in artikel 104, § 3;

3° de toepassing van een mandaatstelsel, als vermeld in artikel 104, § 7.

§ 2. De Vlaamse Regering kan minimale voorwaarden vaststellen voor de rechtspositieregeling van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 104, § 2, en voor de aangelegenheden vermeld in artikel 104, § 4 en § 5, evenals voor het personeel vermeld in § 6.

§ 3. De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen voor de externe mobiliteit van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

HOOFDSTUK V. — Bijzondere bepalingen betreffende het bestuurlijk toezicht

Art. 116. § 1. Met behoud van de bevoegdheid van de toezichhoudende overheid tot schorsing en vernietiging wegens schending van het recht of wegens strijdigheid met het algemeen belang, overeenkomstig artikelen 254 tot en met 263, schorst de provinciegouverneur de uitvoering van de besluiten tot vaststelling of wijziging van de personeelsformatie als die worden aangenomen zonder dat de financiële haalbaarheid door middel van de financiële nota van het meerjarenplan of door middel van een beslissing van de gemeenteraad waarmee de gemeente zich verbindt om de meerkosten van de nieuwe personeelsformatie te dragen, wordt aangetoond.

De provinciegouverneur kan de schorsing beperken tot een of meer delen van het besluit, op voorwaarde dat het niet-geschorste deel nog op samenhangende wijze kan worden uitgevoerd.

De Vlaamse Regering kan die besluiten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks vernietigen.

Artikel 258 is van overeenkomstige toepassing.

§ 2. In geval van schorsing is artikel 259 van toepassing, met dien verstande dat de Vlaamse Regering besluit tot vernietiging van het aangepaste of gerechtvaardigde besluit tot vaststelling of wijziging van de personeelsformatie in de gevallen, vermeld in § 1.

De Vlaamse Regering kan de vernietiging beperken tot een of meer delen van het besluit, op voorwaarde dat het niet-vernietigde deel nog op samenhangende wijze kan worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK VI. — Tucht

Afdeling I. — Toepassingsgebied

Art. 117. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op de leden van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in contractueel dienstverband.

Afdeling II. — De tuchtvergrijpen

Art. 118. Elke handeling of gedraging die een tekortkoming aan de beroepsplichten uitmaakt of die de waardigheid van het ambt in het gedrang brengt, alsook een overtreding van de rechtspositieregeling, is een tuchtvergrijp en kan aanleiding geven tot een tuchtstraf.

Afdeling III. — De tuchtstraffen

Art. 119. De volgende tuchtstraffen kunnen worden opgelegd :

- 1° de blaam;
- 2° de inhouding van salaris;
- 3° de schorsing;
- 4° het ontslag van ambtswege;
- 5° de afzetting.

Art. 120. § 1. De tuchtstraf inhouding van salaris mag een termijn van zes maanden niet overschrijden. Er mag niet meer dan twintig procent van het jaarlijkse brutosalaris worden ingehouden.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn garandeert aan de betrokkenen een nettosalaris dat gelijk is aan het bedrag van het leefloon zoals dat bij wet wordt vastgesteld.

In geval van deeltijdse prestaties wordt dat bedrag berekend evenredig met de omvang van de prestaties.

Art. 121. § 1. De schorsing wordt uitgesproken voor maximaal zes maanden. De schorsing heeft, zolang ze duurt, verlies van salaris tot gevolg.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn garandeert aan de betrokkenen een nettosalaris dat gelijk is aan het bedrag van het leefloon zoals dat bij wet wordt vastgesteld.

In geval van deeltijdse prestaties wordt dat bedrag berekend evenredig met de omvang van de prestaties.

Afdeling IV. — De tuchtoverheid

Art. 122. De aanstellende overheid treedt op als tuchtoverheid.

Als de raad voor maatschappelijk welzijn, overeenkomstig artikel 52, de uitoefening van zijn bevoegdheid tot aanstelling van personeelsleden aan het vast bureau of de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toevertrouwd heeft, treedt het orgaan waaraan de uitoefening van die bevoegdheid is toevertrouwd, op als tuchtoverheid voor de personeelsleden die door de raad voor maatschappelijk welzijn zijn aangesteld, voor de feiten die dat orgaan vaststelt of waarvan het kennis heeft gekregen na de delegatie.

Afdeling V. — De tuchtprocedure

Art. 123. De tuchtoverheid start het tuchtonderzoek op.

Als de raad voor maatschappelijk welzijn als tuchtoverheid optreedt, belast hij de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn met het tuchtonderzoek, het opstellen van het tuchtverslag en de samenstelling van het tuchtdossier. Als er een tuchtvordering is tegen de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, wordt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn daarmee belast.

Als het vast bureau als tuchtoverheid optreedt, belast het de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn met het tuchtonderzoek, het opstellen van het tuchtverslag en de samenstelling van het tuchtdossier.

Als de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn als tuchtoverheid optreedt, belast hij een leidinggevend personeelslid met het tuchtonderzoek, het opstellen van het tuchtverslag en de samenstelling van het tuchtdossier.

Als het tuchtonderzoek is afgerond, wordt het tuchtverslag opgesteld dat minstens de ten laste gelegde feiten bevat. Het tuchtdossier bevat alle stukken die betrekking hebben op de ten laste gelegde feiten.

Art. 124. Een tuchtstraf kan pas worden opgelegd nadat het personeelslid, en in voorkomend geval zijn raadsman, de gelegenheid heeft gekregen om door de tuchtoverheid te worden gehoord in zijn middelen van verdediging, over alle feiten die hem ten laste worden gelegd.

Art. 125. De betrokkene mag zich te allen tijde laten bijstaan en vertegenwoordigen door een raadsman van zijn keuze.

Art. 126. Voor de hoorzitting wordt het personeelslid op de hoogte gebracht van het tuchtverslag en wordt aan hem, en desgevallend aan zijn raadsman, een kopie van het tuchtdossier bezorgd.

De tuchtoverheid kan ambtshalve, op verzoek van het personeelslid of zijn raadsman, getuigen horen. In dat geval heeft het verhoor van de getuigen plaats in aanwezigheid van de betrokkene of van zijn raadsman.

De hoorzitting, alsook de zittingen waarop de getuigen worden gehoord, zijn niet openbaar, tenzij het betrokken personeelslid er zelf om verzoekt. De getuige kan echter de beslotenheid van zijn getuigenverhoor op de hoorzitting vragen als het personeelslid de openbaarheid heeft gevraagd.

De tuchtoverheid mag zich te allen tijde laten bijstaan door een raadsman, behalve bij de beraadslaging en de stemming.

Art. 127. De betrokkene wordt van de beslissing van de tuchtoverheid op de hoogte gebracht met een aangetekende brief of met een brief die afgegeven wordt tegen ontvangstbewijs. In de kennisgeving van de beslissing wordt melding gemaakt van de beroepsmogelijkheid, vermeld in afdeling VIII, en van de termijn waarbinnen het beroep kan worden aangetekend.

Art. 128. De Vlaamse Regering stelt de termijnen en de nadere procedureregels van de tuchtprocedure vast, met inbegrip van de wijze van de oproeping, het getuigenverhoor, de raadpleging van het tuchtdossier, de beraadslaging en de uitspraak.

Afdeling VI. — De verjaring van de tuchtprocedure

Art. 129. § 1. De tuchtoverheid kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname door de tuchtoverheid van de daarvoor in aanmerking komende feiten. De tuchtvervolging wordt geacht te zijn ingesteld zodra de tuchtoverheid beslist om een tuchtonderzoek op te starten als vermeld in artikel 123.

§ 2. Als in verband met dezelfde feiten de strafvordering werd ingesteld, wordt de termijn, vermeld in § 1, gestuit tot op de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan op de hoogte wordt gebracht dat er een beslissing werd uitgesproken die in kracht van gewijsde is gegaan en die de strafvordering beëindigt.

§ 3. Het strafrechtelijk onderzoek doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van de tuchtoverheid om een tuchtstraf uit te spreken. Als een opgelegde tuchtstraf onverenigbaar blijkt te zijn met een latere in kracht van gewijsde getreden strafrechtelijke uitspraak, kan het betrokken personeelslid binnen zestig dagen na de kennisgeving ervan bij de tuchtoverheid een verzoek tot intrekking van de opgelegde tuchtsanctie instellen.

§ 4. Als de tuchtstraf wordt vernietigd, kan de tuchtoverheid vanaf de datum van de kennisgeving van de vernietiging, de tuchtrechtelijke vervolging hernemen gedurende het gedeelte van de termijn, vermeld in § 1, dat is overgebleven bij het instellen van de vervolging en minstens gedurende een termijn van drie maanden.

Als de tuchtstraf wordt ingetrokken, kan de tuchtoverheid vanaf de datum van de intrekking de tuchtrechtelijke vervolging hernemen gedurende het gedeelte van de termijn, vermeld in § 1, dat is overgebleven bij het instellen van de vervolging.

Afdeling VII. — De preventieve schorsing

Art. 130. Als tegen een personeelslid een strafrechtelijk of tuchtrechtelijk onderzoek loopt en zijn aanwezigheid onverenigbaar is met het belang van de dienst, kan de tuchtoverheid het personeelslid preventief schorsen bij wijze van ordemaatregel, al dan niet met inhouding van salaris.

Art. 131. De preventieve schorsing wordt uitgesproken voor een termijn van maximaal vier maanden. Als er een strafrechtelijk onderzoek loopt, kan de overheid die termijn voor perioden van maximaal vier maanden verlengen zolang de strafrechtelijke procedure duurt, op voorwaarde dat het personeelslid daarover vooraf wordt gehoord.

Als binnen de vermelde termijnen geen tuchtstraf wordt opgelegd, vervallen de gevolgen van de preventieve schorsing.

Art. 132. § 1. Als tegen een personeelslid een strafrechtelijk of tuchtrechtelijk onderzoek loopt, kan de tuchtoverheid die de preventieve schorsing uitspreekt, beslissen tot een inhouding van salaris, op voorwaarde dat het personeelslid daarover vooraf wordt gehoord.

§ 2. De inhouding van salaris mag niet meer dan de helft ervan bedragen.

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn waarborgt aan het personeelslid een nettosalaris dat gelijk is aan het bedrag van het leefloon, zoals dat bij wet wordt vastgesteld.

In geval van deeltijdse prestaties wordt dat bedrag berekend evenredig met de omvang van de prestaties.

Art. 133. Als de tuchtoverheid, in aansluiting op een preventieve schorsing met inhouding van salaris, geen tuchtstraf oplegt of de tuchtstraf blaam oplegt, wordt de preventieve schorsing ingetrokken en betaalt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het ingehouden salaris uit.

Als de tuchtoverheid, in aansluiting op een preventieve schorsing met inhouding van salaris, de tuchtstraf inhouding van salaris, schorsing, ontslag van ambtswege of afzetting oplegt, heeft de tuchtstraf uitwerking met ingang van de dag waarop de preventieve schorsing is ingegaan. In dat geval wordt het bedrag van het tijdens de schorsing ingehouden salaris in mindering gebracht van het bedrag van het salarisverlies, verbonden aan de tuchtstraf. Als het bedrag van het ingehouden salaris groter is dan het bedrag van het salarisverlies, verbonden aan de tuchtstraf, dan betaalt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het verschil uit.

Art. 134. Voor de tuchtoverheid beslist tot een preventieve schorsing, al dan niet met inhouding van salaris, hoort ze de betrokkene.

In hoogdringende gevallen kan de tuchtoverheid de preventieve schorsing, al dan niet met inhouding van salaris, onmiddellijk uitspreken, met de verplichting het personeelslid binnen acht dagen na de uitspraak te horen over de preventieve schorsing en, in voorkomend geval, over de inhouding van salaris. De preventieve schorsing vervalt als ze niet wordt bevestigd binnen vijftien dagen nadat de betrokkene is gehoord.

Art. 135. De Vlaamse Regering stelt de termijnen en nadere procedureregels vast.

Afdeling VIII. — Beroep

Art. 136. De Beroepscommissie voor tuchtzaken, opgericht bij artikel 137 van het Gemeentedecreet, treedt ook op als beroepsinstantie voor tuchtsancties van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Art. 137. De Beroepscommissie voor tuchtzaken is een bestuurlijk orgaan. De Vlaamse Regering regelt de samenstelling, de werking en de vergoeding van de leden ervan.

Art. 138. Binnen dertig dagen na de ontvangst van de beslissing over het opleggen van een tuchtstraf of een preventieve schorsing kan het personeelslid tegen die beslissing beroep aantekenen bij de Beroepscommissie voor tuchtzaken. Behalve in geval van preventieve schorsing schorst het beroep de beslissing.

Art. 139. De Beroepscommissie voor tuchtzaken mag pas uitspraak doen nadat aan het personeelslid en aan de tuchtoverheid en hun respectieve raadsman de gelegenheid werd geboden om te worden gehoord. Die hoorzittingen zijn niet openbaar, tenzij het betrokken personeelslid er zelf om verzoekt.

Art. 140. De Beroepscommissie voor tuchtzaken beschikt over een hervormingsrecht.

Art. 141. Binnen zestig dagen na de dag van de ontvangst van het tuchtdossier spreekt de Beroepscommissie voor tuchtzaken zich uit over het beroep. Ze kan evenwel de oorspronkelijke termijn met zestig dagen verlengen als ze, voor het verstrijken van de termijn, de tuchtoverheid en het personeelslid ervan op de hoogte brengt dat ze pas binnen de verlengde termijn kan beslissen.

De Beroepscommissie voor tuchtzaken deelt de datum waarop ze het tuchtdossier heeft ontvangen, mee aan de tuchtoverheid en de indiener van het beroep.

Art. 142. De Vlaamse Regering stelt de nadere procedureregels vast.

Afdeling IX. — De doorhaling van de tuchtstraf

Art. 143. De tuchtstraffen blaam, inhouding van salaris en schorsing worden in het persoonlijk dossier van de personeelsleden doorgehaald na verloop van een termijn van één jaar voor de blaam, drie jaar voor de inhouding van salaris en vier jaar voor de schorsing. Die termijnen lopen vanaf de datum waarop de tuchtstraf werd uitgesproken door de tuchtoverheid of, als beroep werd aangetekend overeenkomstig artikel 138, vanaf de datum van de uitspraak van de Beroepscommissie voor tuchtzaken. De doorhaling heeft enkel uitwerking voor de toekomst.

TITEL IV. — Financiering, planning en financieel beheer*HOOFDSTUK I. — Algemene bepalingen en financiering*

Art. 144. Het financiële boekjaar van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar.

Art. 145. Als het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn niet over voldoende middelen beschikt om de uitgaven te dekken die voortkomen uit de vervulling van zijn opdracht, wordt het verschil gedragen door de gemeente.

Die gemeentelijke bijdrage wordt in de uitgaven van het meerjarenplan en het budget van de gemeente ingeschreven. Tenzij de gemeente en het openbaar centrum anders hebben beslist, wordt maandelijks minstens een twaalfde van de bijdrage aan het centrum uitbetaald.

De gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen overeenkomen dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bepaalde overschotten van de gemeentelijke bijdrage houdt voor bestedingen in een volgend financieel boekjaar. Die overschotten worden in de jaarrekening afgezonderd. De bestemming ervan wordt in het meerjarenplan en het budget bepaald.

De Vlaamse Regering bepaalt hoe die bijdrage geraamd en verrekend wordt.

HOOFDSTUK II. — Strategische meerjarenplanning

Art. 146. § 1. Voor het einde van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen en voor hij beraadslaagt over het budget voor het volgende financiële boekjaar, stelt de raad voor maatschappelijk welzijn een meerjarenplan vast. Dat meerjarenplan bestaat uit een strategische nota en een financiële nota.

Het meerjarenplan start in het tweede jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen en loopt af op het einde van het jaar na de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen.

De raad voor maatschappelijk welzijn stemt over het meerjarenplan in zijn geheel. Elk lid van de raad voor maatschappelijk welzijn kan echter de afzonderlijke stemming eisen over een of meer onderdelen van het meerjarenplan die hij aanwijst. In dat geval mag over het geheel pas gestemd worden na de stemming over een of meer onderdelen die aldus zijn aangewezen. De stemming over het geheel heeft dan betrekking op de onderdelen waarover geen enkel lid van de raad voor maatschappelijk welzijn afzonderlijk wil stemmen, en op de onderdelen die al bij een afzonderlijke stemming zijn aangenomen.

§ 2. In de strategische nota worden de beleidsdoelstellingen en de beleidsopties voor het extern en intern te voeren beleid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn op elkaar afgestemd en geïntegreerd weergegeven. De beleidsdoelstellingen en beleidsopties worden afgestemd op het lokaal sociaal beleidsplan overeenkomstig het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid.

§ 3. In de financiële nota wordt de vermoedelijke gemeentelijke bijdrage opgenomen, wordt verduidelijkt hoe het financiële evenwicht wordt gehandhaafd en worden de financiële consequenties van de beleidsopties van de strategische nota weergegeven.

§ 4. Het ontwerp van meerjarenplan wordt op zijn minst veertien dagen voor de vergadering waarop het wordt besproken, aan ieder lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgd.

Art. 147. § 1. De raad voor maatschappelijk welzijn past jaarlijks waar nodig het meerjarenplan aan voor hij beraadslaagt over het budget voor het volgende financiële boekjaar.

De aanpassing van het meerjarenplan is facultatief bij de vaststelling van het budget met betrekking tot het laatste financiële boekjaar van de zesjaarlijkse periode, vermeld in artikel 146, § 1, tweede lid.

De raad voor maatschappelijk welzijn houdt bij de aanpassing van het meerjarenplan rekening met de termijn waarop het meerjarenplan betrekking heeft. Vanaf het voorlaatste financiële boekjaar van de zesjaarlijkse periode, vermeld in artikel 146, § 1, tweede lid, beschrijft de financiële nota de financiële consequenties voor ten minste drie boekjaren. Artikel 146, § 1, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

§ 2. Het ontwerp van de jaarlijkse aanpassing van het meerjarenplan wordt op zijn minst veertien dagen voor de vergadering waarop het wordt besproken, aan ieder lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgd.

Art. 148. § 1. Het meerjarenplan en de aanpassingen ervan worden aan de gemeente bezorgd. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn licht het meerjarenplan of de aanpassingen ervan toe op de vergadering van de gemeenteraad waarop het geagendeerd is. Als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn geen deel uitmaakt van de gemeenteraad, wordt hij ten minste acht dagen voor de dag van die vergadering, door de voorzitter van de gemeenteraad daarvan verwittigd.

Het meerjarenplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad, die een van de volgende beslissingen kan nemen :

- 1° goedkeuring van het meerjarenplan;
- 2° niet-goedkeuring van het meerjarenplan;
- 3° aanpassing van het meerjarenplan.

De aanpassingen van het meerjarenplan, vermeld in artikel 147, worden enkel ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd als de bijdrage van de gemeente, vermeld in artikel 145, gedurende de resterende periode van de financiële nota van het meerjarenplan wordt verhoogd of als de strategische nota van het meerjarenplan inhoudelijk wijzigt. In die gevallen kan de gemeenteraad het plan desgewenst aanpassen. Als er geen goedkeuring is vereist, neemt de gemeenteraad enkel kennis van de aanpassingen van het meerjarenplan.

De gemeenteraad neemt de beslissing, vermeld in het tweede lid, binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag nadat de beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn bij de gemeente is ingekomen. De gemeente bezorgt haar beslissing aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uiterlijk de laatste dag van die termijn. Als binnen die termijn geen beslissing aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is bezorgd, wordt de gemeenteraad geacht aan het meerjarenplan of de aanpassingen ervan zijn goedkeuring te hebben verleend.

De gemeenteraad bezorgt de beslissing, vermeld in het tweede lid, aan de provinciegouverneur.

§ 2. Als de raad voor maatschappelijk welzijn van oordeel is dat een beslissing van de gemeenteraad, als vermeld in § 1, tweede lid, de normale werking van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zal schaden of in strijd is met een decreet of een wet, kan hij tegen die beslissing van de gemeenteraad beroep instellen bij de provinciegouverneur.

Dat beroep schorst de uitvoerbaarheid van het aangevochten besluit niet en moet samen met een kopie van de bestreden beslissing en het meerjarenplan aan de provinciegouverneur en de gemeente worden verzonden. Het beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van dertig dagen na de ontvangst van de beslissing van de gemeenteraad.

§ 3. Als het beroep ontvankelijk en gegrond is, stelt de provinciegouverneur het meerjarenplan of de aanpassingen vast en verzendt hij het gemotiveerde besluit tegelijk aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de gemeente binnen de termijn, vermeld in artikel 258, § 1, eerste lid, die ingaat overeenkomstig artikel 258, § 2, tweede lid.

Die termijn kan gestuit worden volgens de voorwaarden, vermeld in artikel 258, § 3, met het oog op het opvragen van het dossier, bepaalde documenten of inlichtingen bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of bij de gemeente.

De provinciegouverneur verzendt een kopie van zijn besluit aan de Vlaamse Regering.

Bij gebrek aan verzending van het besluit, vermeld in het eerste lid, binnen de voorgeschreven termijn wordt het beroep beschouwd als ingewilligd en wordt de provinciegouverneur geacht zijn goedkeuring te hebben verleend aan het meerjarenplan of de aanpassingen ervan, zoals vastgesteld door de raad voor maatschappelijk welzijn.

Tegen het besluit van de provinciegouverneur of bij ontstentenis van een besluit van de provinciegouverneur kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeente bij de Vlaamse Regering beroep instellen volgens de termijnen, vermeld in artikel 259. Bij ontstentenis van een besluit vangt de termijn aan na het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering stelt het meerjarenplan of de aanpassingen vast en verzendt het gemotiveerde besluit aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn binnen de termijn, vermeld in artikel 259.

De Vlaamse Regering bezorgt tegelijk een kopie van haar besluit aan de provinciegouverneur, aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de gemeente.

Bij gebrek aan verzending, binnen de voorgeschreven termijn, aan degene die het beroep heeft ingesteld, wordt het beroep geacht te zijn afgewezen.

HOOFDSTUK III. — *Het budget*

Art. 149. § 1. Voor het begin van ieder financieel boekjaar stelt de raad voor maatschappelijk welzijn op basis van het meerjarenplan het budget van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vast.

§ 2. In afwijking van § 1 kan de raad voor maatschappelijk welzijn het budget voor het eerste volledige financiële boekjaar van de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad voor maatschappelijk welzijn is verkozen, vaststellen in de loop van het eerste kwartaal van dat boekjaar.

Het budget voor het eerste volledige financiële boekjaar van de zesjaarlijkse periode hoeft niet te passen in het meerjarenplan.

§ 3. De raad voor maatschappelijk welzijn stemt over het budget in zijn geheel. Elk lid van de raad voor maatschappelijk welzijn kan echter de afzonderlijke stemming eisen over een of meer onderdelen van het budget die hij aanwijst. In dat geval mag over het geheel pas gestemd worden na de stemming over een of meer onderdelen die aldus zijn aangewezen. De stemming over het geheel heeft dan betrekking op de onderdelen waarover geen enkel lid van de raad voor maatschappelijk welzijn afzonderlijk wil stemmen, en op de onderdelen die al bij een afzonderlijke stemming zijn aangenomen.

§ 4. Het ontwerp van budget wordt op zijn minst veertien dagen vóór de vergadering waarop het wordt besproken, aan ieder lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgd.

Art. 150. Het budget wordt aan de gemeente bezorgd. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn licht het budget toe op de vergadering van de gemeenteraad. Als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn geen deel uitmaakt van de gemeenteraad, wordt hij ten minste acht dagen voor de dag van die vergadering door de voorzitter van de gemeenteraad daarvan verwittigd.

Als een budget past binnen het meerjarenplan, neemt de gemeenteraad er kennis van. Als een budget niet past binnen het meerjarenplan, spreekt de gemeenteraad zich uit over de goedkeuring van het budget. De gemeenteraad kan evenwel in dat geval het budget in overeenstemming brengen met het meerjarenplan. Als de raad voor maatschappelijk welzijn geen meerjarenplan of budget heeft vastgesteld, stelt de gemeenteraad eenzijdig het budget vast.

De gemeenteraad neemt de beslissingen, vermeld in het tweede lid, binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag nadat de beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn bij de gemeente is ingekomen. De gemeente verstuurt haar besluit naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uiterlijk de laatste dag van die termijn. Als binnen die termijn geen beslissing naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verstuurd, wordt de gemeenteraad geacht te hebben kennisgenomen van het budget, vermeld in het tweede lid, of er zijn goedkeuring aan te hebben verleend. De gemeenteraad bezorgt de beslissingen van goedkeuring, van niet-goedkeuring of van vaststelling van het budget, vermeld in het tweede lid, aan de provinciegouverneur.

Op het budget is artikel 148, § 2 en § 3, van overeenkomstige toepassing.

Art. 151. Het budget van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn omvat een beleidsnota en een financiële nota.

Art. 152. De beleidsnota verwoordt het beleid dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gedurende het financiële boekjaar zal voeren en concretiseert de beleidsdoelstellingen. De beleidsnota omvat een toelichting omtrent de financiële toestand van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en verwoordt de aansluiting bij de financiële nota.

Art. 153. § 1. De financiële nota bevat minstens het exploitatiebudget, het investeringsbudget, het liquiditeitsbudget en de gebudgetteerde gemeentelijke bijdrage.

§ 2. Het exploitatiebudget is een financieel plan van de exploitatie van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. Het liquiditeitenbudget is een financieel plan van de geldstromen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 4. Het investeringsbudget is een financieel plan van de uitgaven en ontvangsten, en van de kosten en opbrengsten die verbonden zijn aan de aanschaf, het gebruik en de vervreemding van duurzame middelen.

Een investeringsbudget bestaat uit een of meer investeringsenveloppen. Als een investeringsenveloppe eenmaal in het budget werd goedgekeurd, blijft ze drie jaar geldig als de investering nog niet in uitvoering is. Als de investering eenmaal in uitvoering is, blijft het budget geldig tot en met 31 december van het financiële boekjaar na het jaar waarin de investering definitief opgeleverd wordt. Verlenging van die termijnen is mogelijk voor zover de raad voor maatschappelijk welzijn die verlenging goedkeurt.

Art. 154. Tot het budget van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is vastgesteld, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn alleen beschikken over voorlopige kredieten onder de voorwaarden en binnen de grenzen, bepaald door de Vlaamse Regering.

Art. 155. § 1. Als verscheidene openbare centra voor maatschappelijk welzijn betrokken zijn bij een uitgave die door of krachtens wettelijke of decretale bepalingen aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is opgelegd, dragen ze allemaal daarin bij naar evenredigheid van het belang dat ze erbij kunnen hebben. In geval van weigering of van onenigheid over de verhouding van dat belang en van de te dragen lasten beslist de provinciegouverneur.

§ 2. Tegen het besluit van de provinciegouverneur kan de raad voor maatschappelijk welzijn beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering binnen dertig dagen na de verzending van het besluit aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De Vlaamse Regering spreekt zich over het beroep uit binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag na de ontvangst ervan, en ze verstuurt haar besluit uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de provinciegouverneur, in voorkomend geval de provinciegouverneurs en naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Als binnen de vermelde termijn geen besluit naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verstuurd, is het besluit van de provinciegouverneur uitvoerbaar.

Art. 156. Budgetwijzigingen zijn die kredietaanpassingen aan het budget die niet door middel van een interne kredietaanpassing kunnen worden doorgevoerd.

De raad voor maatschappelijk welzijn stelt de budgetwijzigingen vast op basis van de voorgelegde cijfers en de verklarende nota ervan.

Het ontwerp van budgetwijziging wordt uiterlijk samen met de agenda vóór de vergadering waarop het wordt besproken, aan ieder lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgd.

Op de budgetwijzigingen is artikel 150 van overeenkomstige toepassing.

Art. 157. De raad voor maatschappelijk welzijn beslist over de interne kredietaanpassingen, zoals die gedefinieerd zijn door de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden daarvoor. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn brengt de financieel beheerder van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de betrokken budgethouders daarvan onverwijld op de hoogte. De externe auditcommissie heeft toegang tot die beslissingen.

Art. 158. Een verbintenis mag alleen worden aangegaan door de bevoegde budgethouder op grond van een goedgekeurde, op het budget voorkomende post of op grond van een voorlopig krediet.

De personeelsleden of de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau of het bijzonder comité die in strijd daarmee verbintenissen hebben aangegaan, zijn daarvoor persoonlijk verantwoordelijk, behoudens in de gevallen die door of krachtens dit decreet worden bepaald en met behoud van de eventuele medeverantwoordelijkheid van andere organen of personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 159. De raad voor maatschappelijk welzijn kan zonder voorafgaande budgetwijziging over de uitgaven beslissen die door dwingende en onvoorziene omstandigheden vereist zijn, op voorwaarde dat hij daartoe een met redenen omkleed besluit neemt.

In dezelfde omstandigheden en als het geringste uitstel onbetwistbare schade zou veroorzaken, kan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn op eigen verantwoordelijkheid over de uitgaven beslissen. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn brengt de raad voor maatschappelijk welzijn en de externe auditcommissie daarvan onverwijld op de hoogte.

De bevoegdheid om over de uitgaven te beslissen houdt de bevoegdheid in tot het vaststellen van de voorwaarden van overheidsopdrachten, het vaststellen van de wijze van gunning van overheidsopdrachten, het voeren van de gunningsprocedure, de gunning en de uitvoering van de overheidsopdrachten.

In de gevallen, vermeld in het eerste en het tweede lid, worden de nodige kredieten onverwijld ingeschreven door een budgetwijziging en wordt de gemeente ingelicht. De betaling mag evenwel worden uitgevoerd zonder de budgetwijziging af te wachten.

HOOFDSTUK IV. — *Uitvoering van het budget, budgethouderschap en beheer van de middelen*

Afdeling I. — Budgethouderschap

Art. 160. Het budgethouderschap is de toegekende bevoegdheid tot beheer van een budget dat taakstellend is in die zin dat het een norm inhoudt waarvan de budgethouder de realisatie nastreeft.

Art. 161. § 1. Het budgethouderschap komt toe aan de raad voor maatschappelijk welzijn, behoudens de uitzonderingen, vermeld in dit decreet, en met behoud van de toepassing van § 2 en § 3.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn kan het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur toekennen aan het vast bureau, een bijzonder comité van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan.

De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt wat onder dagelijks bestuur wordt begrepen.

Het vast bureau en een bijzonder comité van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen, als de raad voor maatschappelijk welzijn daarvoor de machtiging geeft, die bevoegdheid met betrekking tot bepaalde budgetten delegeren aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan zijn bevoegdheid met betrekking tot bepaalde budgetten delegeren aan andere personeelsleden.

Bij de delegatie wordt rekening gehouden met het organogram van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De betrokken personeelsleden kunnen de aan hen gedelegeerde bevoegdheid niet weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet. Zij zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het aan hen gedelegeerde budgethouderschap.

§ 3. De raad voor maatschappelijk welzijn kan het budgethouderschap met betrekking tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra of projecten delegeren aan het vast bureau of een bijzonder comité of, na advies van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan bepaalde personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, ook voor aangelegenheden die het dagelijks bestuur te boven gaan.

Bij delegatie aan die personeelsleden houdt de raad voor maatschappelijk welzijn rekening met het organogram van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De betrokken personeelsleden kunnen de aan hen gedelegeerde bevoegdheid niet weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet. Zij zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het aan hen gedelegeerde budgethouderschap.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn brengt het advies, vermeld in het eerste lid, binnen dertig dagen na daarom te zijn verzocht, ter kennis van de raad voor maatschappelijk welzijn. Bij gebrek aan kennisgeving van het advies binnen de voormelde termijn, kan aan het adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Dergelijke delegatie vervalt in ieder geval zes maanden na de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 162. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 159, gaat de budgethouder de verbintenissen aan, in voorkomend geval binnen de perken van de delegatie, overeenkomstig het aan hem toevertrouwde budget. In voorkomend geval binnen de perken van de delegatie, bepaalt hij de wijze van gunnen met betrekking tot de procedures voor opdrachten van aanneming van werken, leveringen of diensten en stelt de voorwaarden ervan vast, voert de opdracht uit, wijst de opdracht toe en keurt de te betalen bedragen goed overeenkomstig het aan hem toevertrouwde budget.

De bevoegdheid van de budgethouder, vermeld in artikelen 161 en 217, wordt beperkt overeenkomstig de bepalingen, vermeld in artikel 52.

Bij het vaststellen van de voorwaarden en de wijze van gunnen, kunnen de raad voor maatschappelijk welzijn of het vast bureau bepalen dat indien een opdracht van aanneming van werken, leveringen of diensten waarvoor de raming paste binnen het voorziene budget, bij raadpleging van de mededinging het voorziene budget blijkt te overschrijden, de opdracht kan toegewezen worden mits de raad voor maatschappelijk welzijn of het vast bureau beslissen de noodzakelijke verhoging van het betrokken krediet op te nemen in de eerstvolgende budgetwijziging.

§ 2. De voorgenomen financiële verbintenissen die resulteren in een uitgaande nettokasstroom, zijn onderworpen aan een voorafgaand visum voordat enige verbintenis kan worden aangegaan.

De financieel beheerder onderzoekt de wettigheid en regelmatigheid van die voorgenomen verbintenissen in het kader van zijn opdracht als vermeld in artikel 92, eerste lid, 1°. Hij verleent zijn visum, als uit dat onderzoek de wettigheid en regelmatigheid van de voorgenomen verbintenis blijkt.

De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt, na advies van de financieel beheerder, de nadere voorwaarden waaronder de financieel beheerder de controle, vermeld in het tweede lid, uitoefent. De raad voor maatschappelijk welzijn kan binnen de perken die vastgelegd zijn door de Vlaamse Regering, en na advies van de financieel beheerder, bepaalde categorieën van verrichtingen uitsluiten van de visumverplichting. De raad voor maatschappelijk welzijn kan, op eensluidend voorstel van de financieel beheerder, de bevoegdheid, vermeld in het tweede lid, delegeren aan een of meer personeelsleden, die werken onder de verantwoordelijkheid van de financieel beheerder.

Verrichtingen die door de raad voor maatschappelijk welzijn overeenkomstig het derde lid zijn uitgesloten van de visumverplichting, kunnen, voordat enige verbintenis werd aangegaan door de betrokken budgethouder en, als de betrokken budgethouder de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau of een bijzonder comité is, en het stemgedrag niet wordt genotuleerd door een van zijn leden, worden voorgelegd aan de financieel beheerder. In dat geval wordt gehandeld overeenkomstig het tweede lid.

§ 3. De budgethouder is verantwoordelijk voor de facturatie van de te ontvangen bedragen die betrekking hebben op het aan hem toevertrouwde budget.

§ 4. De raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en het bijzonder comité kunnen als bevoegde budgethouder beslissen, onder de door hen bepaalde voorwaarden, de goedkeuring van de te betalen bedragen toe te vertrouwen aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan die bevoegdheid niet delegeren.

Art. 163. Als de financieel beheerder, bij gemotiveerde beslissing, aan een door een budgethouder voorgenomen verbintenis weigert visum te verlenen, kan de raad voor maatschappelijk welzijn op eigen verantwoordelijkheid viseren. In dat geval bezorgt de raad voor maatschappelijk welzijn de gemotiveerde beslissing van de financieel beheerder aan de gemeenteraad en aan de provinciegouverneur, tegelijkertijd met het afschrift van zijn beslissing. De externe auditcommissie wordt van de beslissing op de hoogte gesteld.

De beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn is pas uitvoerbaar als de toezichtstermijn, vermeld in artikelen 257 en 258, is verstreken.

Art. 164. § 1. Om de betaling mogelijk te maken van geringe exploitatieuitgaven van het dagelijks bestuur, of de hulpverlening, vermeld in artikel 58, § 2 en § 3, die zonder uitstel of onmiddellijk moet worden gedaan voor de goede werking van de dienst, kan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, na advies van de financieel beheerder, beslissen aan bepaalde budgethouders of personeelsleden een provisie ter beschikking te stellen. Die beslissing van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt ter goedkeuring aan de raad voor maatschappelijk welzijn voorgelegd als ze niet overeenstemt met het advies van de financieel beheerder dat hij in volle onafhankelijkheid heeft verstrekt.

Het personeelslid dat verantwoordelijk is voor de betalingen, overhandigt de voorgeschreven som tegen ontvangstbewijs aan de betrokken budgethouder of het betrokken personeelslid of stort het bedrag op een daartoe speciaal geopende rekening die nooit een debetsaldo kan vertonen. Die budgethouders of personeelsleden zijn persoonlijk verantwoordelijk voor het beheer ervan. De op de provisie gedane uitgaven van de gemachtigde personeelsleden worden periodiek op voorlegging van een staat van uitgaven en bijbehorende bewijsstukken opgenomen in de boekhouding van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Als de titularis van de provisie ervan wordt ontlast, stort hij het bedrag ervan terug, in voorkomend geval verminderd met het bedrag van de uitgaven die hij al regelmatig heeft verricht met de provisie, na voorlegging van de bewijsstukken betreffende de gedane uitgaven.

§ 2. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan, na advies van de financieel beheerder, onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die onder zijn gezag staan, belasten met de inning van geringe dagontvangsten. Die beslissing van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt ter goedkeuring aan de raad voor maatschappelijk welzijn voorgelegd als ze niet overeenstemt met het advies van de financieel beheerder dat hij in volle onafhankelijkheid heeft verstrekt.

Die personeelsleden storten op geregelde tijdstippen het totale bedrag van hun inningen in de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en verantwoorden die bedragen door een nauwkeurige invorderingsstaat volgens de onderrichtingen van de financieel beheerder. De ontvangsten en de storting ervan in de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden in een kasboekhouding geregistreerd.

§ 3. Minstens eenmaal per jaar verifieert de financieel beheerder of een door hem aangestelde persoon, onder zijn verantwoordelijkheid, de boekhouding en de geldvoorraad van de houders van de provisie, vermeld in § 1, en van de personeelsleden die belast zijn met de inning van de geringe dagontvangsten, vermeld in § 2.

Van zijn bevindingen wordt een proces-verbaal gemaakt dat aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan de bevoegde budgethouder of aan het betrokken personeelslid en, in geval van onregelmatigheden, aan de externe auditcommissie wordt bezorgd.

Dat proces-verbaal wordt zowel door het verantwoordelijke personeelslid als door de financieel beheerder of de door hem aangestelde persoon ondertekend.

§ 4. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt de voorwaarden voor de terbeschikkingstelling van provisies en de voorwaarden waaronder personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen worden belast met de inning van geringe dagontvangsten.

Afdeling II. — Uitvoering van de betalingen, inning van de ontvangsten en beheer van de kasmiddelen

Art. 165. § 1. De financieel beheerder is belast met de uitvoering van alle girale betalingen. Hij of zijn gemachtigde plaatst daarvoor als tweede een handtekening op de betalingsopdracht aan de financiële instelling. Betalingen ter uitvoering van uitgaven kunnen nooit door de financieel beheerder verricht worden zonder een uitdrukkelijke betalingsopdracht van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Die opdracht van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn blijkt uit een eerste handtekening op de betalingsopdracht aan de financiële instelling van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of van zijn gemachtigde. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bevestigt daarmee dat de uitgave wettig en regelmatig is.

De financieel beheerder verricht de betalingen in verband met het thesauriebeheer autonoom. Hieronder vallen niet de betalingen naar de rekeningen vermeld in artikel 164.

Onverminderd de bevoegdheid van de personeelsleden, vermeld in artikel 99, § 3, blijft de financieel beheerder bevoegd voor het verlenen van kwijting.

Onverminderd de aansprakelijkheid van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn eveneens de personeelsleden, vermeld in dit artikel en de personeelsleden belast met de kas, rekenplichtig binnen de grenzen van de aan hen toevertrouwde bevoegdheid.

§ 2. Als de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een door hem met betalingsverrichtingen belast personeelslid weigert een betalingsopdracht aan een financiële instelling te ondertekenen of als de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of zijn gemachtigde weigert om een betaling via de kas wettelijk en regelmatig te verklaren, kan de raad voor maatschappelijk welzijn op eigen verantwoordelijkheid bevelen de betaling uit te voeren. Een dergelijk bevel kan niet worden geweigerd.

In dat geval bezorgt de raad voor maatschappelijk welzijn een afschrift van zijn beslissing aan de gemeenteraad, aan de provinciegouverneur en aan de externe auditcommissie. De beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn is slechts uitvoerbaar zodra de toezichtstermijn, vermeld in artikelen 257 en 258, is verstreken.

§ 3. In afwijking van § 1 kunnen de opeisbare schulden door de personen, bepaald door de Vlaamse Regering, en in de gevallen en onder de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, in mindering worden gebracht van de rekeningen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

HOOFDSTUK V. — Boekhouding, financiële rapportering en kascontrole

Art. 166. Elk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voert een voor de aard en de omvang van zijn activiteiten passende boekhouding, volgens de methode van het dubbel boekhouden.

Art. 167. De financieel beheerder rapporteert in volle onafhankelijkheid minstens eenmaal per jaar aan de raad voor maatschappelijk welzijn. Dat rapport omvat minstens een overzicht van de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole, alsook de evolutie van de budgetten. De financieel beheerder stelt tegelijkertijd een afschrift ter beschikking aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de externe auditcommissie.

Art. 168. De financieel beheerder rapporteert in volle onafhankelijkheid minstens eenmaal per jaar aan de raad voor maatschappelijk welzijn over de uitvoering van zijn taak van voorafgaande controle van de wettigheid en regelmatigheid van de voorgenomen verbintenissen.

Hij stelt tegelijkertijd een afschrift van dat rapport ter beschikking aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de externe auditcommissie.

Art. 169. Met toepassing van artikel 161, § 2, rapporteren het vast bureau, het bijzonder comité en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn minstens eenmaal per jaar aan de raad voor maatschappelijk welzijn over de uitvoering van het budgethouderschap. Ze rapporteren tegelijk over de uitvoering van het budgethouderschap door de door hen met het budgethouderschap belaste personeelsleden.

De door het vast bureau, de bijzondere comités en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn met budgethouderschap belaste personeelsleden, rapporteren minstens eenmaal per jaar aan het vast bureau, de bijzondere comités en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn over de uitvoering van hun budgethouderschap.

Met toepassing van artikel 161, § 3, rapporteren het vast bureau, het bijzonder comité en het met budgethouderschap belaste personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn minstens eenmaal per jaar aan de raad voor maatschappelijk welzijn over de uitvoering van het budgethouderschap.

De externe auditcommissie heeft toegang tot de rapporten, vermeld in dit artikel

Art. 170. § 1. Minstens eenmaal per jaar verifieert de externe auditcommissie de kas van de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165.

De externe auditcommissie maakt van de verificatie een proces-verbaal op waarin haar opmerkingen, alsmede die van de personen, vermeld in het eerste lid, worden vermeld. Het proces-verbaal wordt ondertekend door een lid van de externe auditcommissie en door de personen, vermeld in het eerste lid.

De externe auditcommissie bezorgt het proces-verbaal aan de raad voor maatschappelijk welzijn en aan de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165.

De externe auditcommissie stelt een aanvullend rapport op van de verificatie als een tekort werd vastgesteld dat te wijten is aan onregelmatigheden. Dat rapport bevat aanbevelingen betreffende de vereffening daarvan. Het rapport wordt uiterlijk tien dagen na de verificatie en tegelijkertijd met het proces-verbaal bezorgd aan de provinciegouverneur, de raad voor maatschappelijk welzijn en aan de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn wijst een personeelslid aan dat belast wordt met de verificatie van de kas van de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, in geval van een overschot of een tekort dat toe te schrijven is aan diefstal of verlies. Het betrokken personeelslid kan de aan hem gedelegeerde bevoegdheid niet weigeren als zijn functieomschrijving erin voorziet.

Het interne controlesysteem bepaalt de gevallen waarin het personeelslid, aangewezen door de raad voor maatschappelijk welzijn, moet overgaan tot verificatie van de kas van de rekenplichtigen, bedoeld in artikel 165.

Van zijn bevindingen wordt een proces-verbaal gemaakt dat aan de raad voor maatschappelijk welzijn, de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan het betrokken personeelslid en, in geval van onregelmatigheden, aan de provinciegouverneur wordt bezorgd.

Dat proces-verbaal wordt zowel door het verantwoordelijke personeelslid als door het personeelslid, aangewezen door de raad voor maatschappelijk welzijn, ondertekend.

Het personeelslid aangewezen door de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgt, in geval van onregelmatigheden, een afschrift van het proces-verbaal aan de externe auditcommissie. De externe auditcommissie stelt, in geval van onregelmatigheden, een aanvullend rapport op, met onder meer de omstandigheden en de bewarende maatregelen die de betrokken rekenplichtige heeft genomen, en de aanbevelingen betreffende de vereffening van het tekort.

Het aanvullende rapport wordt uiterlijk tien dagen na de ontvangst van het proces-verbaal samen met dat proces-verbaal bezorgd aan de provinciegouverneur, de raad voor maatschappelijk welzijn en aan de betrokken rekenplichtigen, vermeld in artikel 165.

§ 3. Als verificatie uitwijst dat het kastekort te wijten is aan onregelmatigheden, dan deelt de raad voor maatschappelijk welzijn binnen dertig dagen na de ontvangst van het proces-verbaal en het aanvullende rapport van de externe auditcommissie aan de provinciegouverneur zijn advies mee betreffende de mate waarin de betrokken rekenplichtige voor het tekort aansprakelijk gesteld moet worden en, in voorkomend geval, hoeveel het tekort bedraagt dat moet worden vereffend.

De provinciegouverneur neemt een beslissing na kennisname van het advies van de raad voor maatschappelijk welzijn, het proces-verbaal en het aanvullende rapport van de externe auditcommissie.

De betrokkene wordt onverwijld met een aangetekende brief in kennis gesteld van de beslissing van de provinciegouverneur. In voorkomend geval wordt daarbij een verzoek gevoegd om het vastgestelde bedrag in de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te storten. Een afschrift van de beslissing van de provinciegouverneur wordt onverwijld bezorgd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 4. Binnen zestig dagen na die kennisgeving kan de betrokkene beroep instellen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Het beroep schorst de tenuitvoerlegging.

Het rechtscollege doet uitspraak over de aansprakelijkheid van de betrokken rekenplichtige en bepaalt het bedrag dat hem ten laste wordt gelegd.

De beslissing van het rechtscollege is uitvoerbaar, zelfs als daartegen een beroep is ingesteld bij de Raad van State. Die beslissing kan echter pas ten uitvoer worden gelegd na het verstrijken van de termijn voor het instellen van dat beroep.

§ 5. Als het voor de rekenplichtige, vermeld in artikel 165, onmogelijk is om aanwezig te zijn bij de verificatie, daarbij opmerkingen te maken en het proces-verbaal van verificatie te ondertekenen, vermeld in § 1 en § 2, kan hij zich daartoe laten vertegenwoordigen.

Art. 171. § 1. Als het ambt van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder of de opdracht van de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, een einde neemt, controleert de externe auditcommissie de juistheid en volledigheid van de boekhouding en wijst op ieder tekort. Ze brengt daarover verslag uit.

De externe auditcommissie maakt van de verificatie een proces-verbaal op waarin haar opmerkingen en, in voorkomend geval, die van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, van de financieel beheerder en van de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, of, in geval van overlijden, van hun erfgenamen worden vermeld. Het proces-verbaal wordt, naargelang van het geval, ondertekend door een lid van de externe auditcommissie, door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder en door de rekenplichtigen of, in geval van overlijden, hun erfgenamen als die aanwezig zijn.

De externe auditcommissie bezorgt het proces-verbaal aan de raad voor maatschappelijk welzijn, aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan de financieel beheerder en aan de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, of hun erfgenamen.

§ 2. De externe auditcommissie stelt een aanvullend rapport op van de verificatie als een onjuistheid of onvolledigheid werd vastgesteld. Dat rapport omvat aanbevelingen betreffende de vereffening daarvan. Het rapport wordt uiterlijk dertig dagen na de verificatie en tegelijkertijd met het proces-verbaal bezorgd aan de provinciegouverneur, de raad voor maatschappelijk welzijn, de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder en aan de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, of aan hun erfgenamen.

§ 3. Als er onjuistheden of onvolledigheden werden vastgesteld, deelt de raad voor maatschappelijk welzijn binnen dertig dagen na de ontvangst van het proces-verbaal en het rapport van de externe auditcommissie aan de provinciegouverneur zijn advies mee betreffende de mate waarin de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder, of de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, aansprakelijk gesteld moeten worden voor de vastgestelde onregelmatigheden. In voorkomend geval wordt aangegeven welk bedrag in de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn moet worden gestort.

De provinciegouverneur neemt een beslissing, na de kennisname van het advies van de raad voor maatschappelijk welzijn, het proces-verbaal en het aanvullende rapport van de externe auditcommissie.

De betrokkene of zijn erfgenamen, in geval van overlijden, als die bekend zijn, worden onverwijld met een aangetekende brief in kennis gesteld van de beslissing van de provinciegouverneur. In voorkomend geval wordt daarbij een verzoek gevoegd om het vastgestelde bedrag in de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te storten. Een afschrift van de beslissing van de provinciegouverneur wordt onverwijld bezorgd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 4. Als een van de personeelsleden, vermeld in § 1, of hun rechtverkrijgenden wordt verzocht een tekort te vereffenen, dan is artikel 170, § 4, van overeenkomstige toepassing.

§ 5. Als het voor de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de rekenplichtige, vermeld in artikel 165, of de financieel beheerder onmogelijk is om aanwezig te zijn bij de verificatie, daarbij opmerkingen te maken en het proces-verbaal van verificatie te ondertekenen, vermeld in § 1, kan hij zich daartoe laten vertegenwoordigen.

§ 6. Bij afwezigheid of verhindering die aanleiding geeft tot vervanging door de raad voor maatschappelijk welzijn, door het vast bureau of door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 80, met uitzondering van § 2, derde lid, is dit artikel van overeenkomstige toepassing op de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de financieel beheerder.

§ 7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de waarnemend secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de waarnemend financieel beheerder, vermeld in artikel 80, met uitzondering van § 2, derde lid, als de vervanging een einde neemt.

HOOFDSTUK VI. — *Inventaris, jaarrekening en kwijting*

Art. 172. Onder leiding van de financieel beheerder en in overleg met het managementteam worden uiterlijk op 31 december van ieder jaar de nodige opnemingen, verificaties, opzoeken en waarderingsgedaan om de inventaris op te maken van al de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van welke aard ook.

Art. 173. § 1. Nadat de rekeningen in overeenstemming zijn gebracht met de gegevens van de inventaris, worden ze samengevat opgenomen in het ontwerp van de jaarrekening.

De Vlaamse Regering bepaalt de boekhoudkundige entiteiten die met het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden geconsolideerd en de wijze waarop ze worden geconsolideerd.

§ 2. De externe auditcommissie controleert of het ontwerp van de jaarrekening juist en volledig is, of het een waar en getrouw beeld geeft van de financiële toestand van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en of de erin opgenomen opbrengsten, kosten, ontvangsten en uitgaven wettelijk en regelmatig zijn. De externe auditcommissie rapporteert over haar bevindingen in een verslag.

Ze deelt dat verslag mee aan de raad voor maatschappelijk welzijn binnen dertig dagen nadat het ontwerp van de jaarrekening haar voor controle werd bezorgd.

Art. 174. § 1. Na de kennisname van het verslag van de externe auditcommissie over het ontwerp van de jaarrekening spreekt de raad voor maatschappelijk welzijn zich in de loop van het eerste semester van het financiële boekjaar dat volgt op het financiële boekjaar waarop de rekening betrekking heeft, uit over de vaststelling van de jaarrekening.

Als de raad voor maatschappelijk welzijn bepaalde verrichtingen verworpen heeft, formuleert hij een advies over de aansprakelijkheid van de bij die verrichtingen betrokken actoren. Dat advies wordt als bijlage bij de jaarrekening gevoegd.

Tijdens de vergadering waarop de raad voor maatschappelijk welzijn over de jaarrekening beraadslaagt, brengt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn verslag uit over de financiële toestand, over het gevoerde beleid en beheer tijdens het voorafgaande financiële boekjaar en over de uitvoering van het budget.

Een afschrift van de overeenkomstig dit artikel vastgestelde jaarrekening wordt binnen twintig dagen bezorgd aan de provinciegouverneur en de externe auditcommissie.

§ 2. Een afschrift van de vastgestelde jaarrekening en het auditverslag wordt bezorgd aan de gemeenteraad, die binnen vijftig dagen na de verzending zijn opmerkingen ter kennis kan brengen van de provinciegouverneur.

Art. 175. Op de stemming door de raad voor maatschappelijk welzijn over de jaarrekening, is artikel 149, § 3, van overeenkomstige toepassing.

Het ontwerp van de jaarrekening wordt op zijn minst veertien dagen voor de vergadering waarop het wordt besproken, aan ieder lid van de raad voor maatschappelijk welzijn bezorgd.

Art. 176. § 1. Na de ontvangst van het afschrift van de jaarrekening, overeenkomstig artikel 174, § 1, vierde lid, rapporteert de externe auditcommissie binnen dertig dagen aan de provinciegouverneur over de door de raad voor maatschappelijk welzijn vastgestelde rekening ingeval de externe auditcommissie of de raad voor maatschappelijk welzijn van mening is dat een bepaalde persoon of bepaalde personen aansprakelijk zijn. Als de raad voor maatschappelijk welzijn geen rekening gehouden heeft met de bevindingen van de externe auditcommissie over de aansprakelijkheden voor onregelmatigheden of tekorten, wordt dat door de externe auditcommissie expliciet vermeld.

De externe auditcommissie bezorgt een afschrift van dat rapport aan de raad voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. Als de gemeenteraad geen opmerkingen heeft gemaakt binnen vijftig dagen en als de raad voor maatschappelijk welzijn geen verrichtingen verworpen heeft en de externe auditcommissie er in haar rapport als vermeld in § 1, geen melding van maakt dat de raad voor maatschappelijk welzijn met de bevindingen van de externe auditcommissie geen rekening heeft gehouden of als de externe auditcommissie niet binnen de termijn, vermeld in § 1, een verslag aan de provinciegouverneur heeft bezorgd, is de vaststelling van de jaarrekening door de raad voor maatschappelijk welzijn definitief.

De definitieve vaststelling van de jaarrekening door de raad voor maatschappelijk welzijn houdt van rechtswege kwijting in van het beheer van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder, de rekenplichtigen, vermeld in artikel 165, en de budgethouders, voor zover de ware toestand niet werd verborgen door enige weglating of onjuiste opgave in de jaarrekening.

§ 3. Als de gemeenteraad opmerkingen heeft gemaakt binnen vijftig dagen, als de raad voor maatschappelijk welzijn bepaalde verrichtingen verworpen heeft of als de externe auditcommissie er in haar rapport als vermeld in § 1, melding van maakt dat de raad voor maatschappelijk welzijn geen rekening heeft gehouden met de bevindingen van de externe auditcommissie over de aansprakelijkheden voor onregelmatigheden of tekorten, beslist de provinciegouverneur over de aansprakelijkheid van de bij de betwiste verrichtingen betrokken actoren en beslist hij over de kwijting. Hij brengt, in voorkomend geval, de nodige wijzigingen aan in de jaarrekening en stelt de rekening definitief vast.

Als de provinciegouverneur zich niet uitgesproken heeft binnen honderd dagen na de ontvangst van de jaarrekening, wordt hij geacht de vaststelling van de jaarrekening door de raad voor maatschappelijk welzijn te bevestigen en, in voorkomend geval, wordt hij geacht aangaande de aansprakelijkheid van de bij verworpen verrichtingen betrokken actoren te hebben beslist overeenkomstig het advies van de raad voor maatschappelijk welzijn.

§ 4. De betrokkenen worden onverwijld met een aangetekende brief in kennis gesteld van de beslissing van de provinciegouverneur. In voorkomend geval wordt daarbij een verzoek gevoegd om het vastgestelde bedrag in de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te storten. Behoudens in geval van toepassing van § 3, tweede lid, wordt onverwijld een afschrift van de beslissing van de provinciegouverneur bezorgd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan de Vlaamse Regering en aan de gemeente.

§ 5. Degenen aan wie kwijting is geweigerd, degenen die aansprakelijk worden gesteld, de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de Vlaamse Regering kunnen binnen zestig dagen na die kennisgeving beroep instellen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, tegen de beslissingen van de provinciegouverneur, vermeld in § 3. Dat beroep heeft schorsende werking. Het rechtscollege doet uitspraak over de aansprakelijkheid van de betrokkene en bepaalt het bedrag dat hem ten laste wordt gelegd of verleent definitief kwijting.

Als de verwerping van bepaalde verrichtingen aanleiding heeft gegeven tot de definitieve afwijzing van bepaalde uitgaven, kan degene die beroep heeft ingesteld de personen die hij aansprakelijk of medeaansprakelijk acht, ter verantwoording roepen in het geding voor het rechtscollege om de beslissing van het rechtscollege voor hen bindend en tegenstelbaar te horen verklaren. In dat geval doet het rechtscollege mee uitspraak over de aansprakelijkheid van de ter verantwoording geroepen personen.

De beslissing van het rechtscollege is uitvoerbaar, zelfs als daartegen beroep is ingesteld bij de Raad van State. Die beslissing kan echter pas ten uitvoer worden gelegd na het verstrijken van de termijn voor het instellen van dat beroep.

HOOFDSTUK VII. — *Bijzondere bepalingen betreffende het bestuurlijk toezicht*

Art. 177. § 1. Met behoud van de bevoegdheid van de toezichthoudende overheid tot schorsing en vernietiging wegens schending van het recht of strijdigheid met het algemeen belang overeenkomstig artikelen 254 tot en met 263, schorst de provinciegouverneur binnen de termijnen, vermeld in artikel 258, de uitvoering van het meerjarenplan en de beslissing tot wijziging ervan als :

1° niet afdoende of slechts op basis van fictieve gegevens aangetoond wordt dat het financiële evenwicht gevrijwaard blijft in de financiële boekjaren waarop het meerjarenplan betrekking heeft;

2° bekende of verwachte opbrengsten of ontvangsten, of verplichte kosten of uitgaven, die krachtens de wet of het decreet gedurende de periode waarop het meerjarenplan betrekking heeft ten gunste of ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn komen, geheel of gedeeltelijk niet in het meerjarenplan worden opgenomen;

3° bepaalde opbrengsten of ontvangsten die de raad voor maatschappelijk welzijn op het meerjarenplan heeft gebracht, geheel of gedeeltelijk niet aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toekomen of als het meerjarenplan in bepaalde kosten of uitgaven voorziet die strijdig zijn met het recht;

4° het meerjarenplan niet of slechts gedeeltelijk rekening houdt met eerder vastgestelde investeringsenveloppen.

Voor zover de redenen die aanleiding geven tot de schorsing het evenwicht van het meerjarenplan niet in gevaar brengen, kan de schorsing beperkt worden tot een of meer onderdelen van het meerjarenplan.

De provinciegouverneur stuurt een afschrift van zijn beslissing ter kennisgeving aan de gemeente.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn spreekt zich uit over het schorsingsbesluit en stelt het meerjarenplan of de wijziging ervan opnieuw vast. Hij stuurt zijn gemotiveerde beslissing naar de Vlaamse Regering. Een afschrift van die beslissing wordt dezelfde dag naar de gemeenteraad en naar de provinciegouverneur gestuurd. De gemeenteraad kan binnen een termijn van twintig dagen zijn opmerkingen ter kennis brengen van de Vlaamse Regering als het meerjarenplan gewijzigd werd.

§ 3. De Vlaamse Regering neemt een gemotiveerde beslissing over het meerjarenplan of de wijziging ervan die de raad voor maatschappelijk welzijn opnieuw heeft vastgesteld. Met behoud van haar bevoegdheid tot vernietiging wegens schending van het recht of strijdigheid met het algemeen belang stelt de Vlaamse Regering het meerjarenplan of de wijziging ervan opnieuw vast in de hiernavolgende gevallen als :

1° niet afdoende, of slechts op basis van fictieve gegevens aangetoond wordt dat het financiële evenwicht gevrijwaard blijft in de financiële boekjaren waarop het meerjarenplan betrekking heeft;

2° bekende of verwachte opbrengsten of ontvangsten, of verplichte kosten of uitgaven, die krachtens de wet of het decreet gedurende de periode waarop het meerjarenplan betrekking heeft, ten gunste of ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn komen, geheel of gedeeltelijk niet in het meerjarenplan worden opgenomen;

3° bepaalde opbrengsten of ontvangsten die de raad voor maatschappelijk welzijn op het meerjarenplan heeft gebracht, geheel of gedeeltelijk niet aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toekomen, of als het meerjarenplan in bepaalde kosten of uitgaven voorziet die strijdig zijn met het recht;

4° het meerjarenplan niet of slechts gedeeltelijk rekening houdt met eerder vastgestelde investeringsenveloppen.

In het geval, vermeld in het eerste lid, 1°, neemt de Vlaamse Regering alle vereiste maatregelen om het evenwicht te herstellen. In het geval, vermeld in het eerste lid, 2°, schrijft de Vlaamse Regering de bekende of verwachte opbrengsten of ontvangsten, of verplichte kosten of uitgaven ambtshalve in. In het geval, vermeld in het eerste lid, 3°, schrapt de Vlaamse Regering de bedoelde opbrengsten of ontvangsten of de kosten of uitgaven die strijdig zijn met het recht of schrijft ze die op het juiste bedrag in. In het geval, vermeld in het eerste lid, 4°, verhoogt of verlaagt de Vlaamse Regering de kredieten, zodat de reeds eerder vastgestelde investeringsenveloppen passen in het vastgestelde meerjarenplan.

De Vlaamse Regering neemt haar beslissing binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag na het inkomen van het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn en verstuurt haar beslissing naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uiterlijk de laatste dag van die termijn. Ze stuurt dezelfde dag een afschrift van haar beslissing ter kennisgeving naar de gemeenteraad en naar de provinciegouverneur.

Als binnen de termijn, vermeld in het derde lid, geen beslissing naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verstuurd, is het door de Vlaamse Regering ontvangen meerjarenplan of zijn de wijzigingen ervan definitief.

§ 4. De schorsing van het meerjarenplan of van de wijzigingen ervan impliceert van rechtswege de schorsing van het budget dat of de budgetwijziging die werd vastgesteld op basis van het geschorste meerjarenplan of de geschorste wijziging ervan. Die schorsing neemt een einde op de datum van de gemotiveerde beslissing van de Vlaamse Regering, vermeld in § 3.

Art. 178. § 1. Met behoud van de bevoegdheid van de toezichthoudende overheid tot schorsing en vernietiging wegens schending van het recht of strijdigheid met het algemeen belang overeenkomstig artikelen 254 tot en met 263, schorst de provinciegouverneur binnen de termijnen, vermeld in artikel 258, het budget of de budgetwijzigingen als :

1° die niet passen in het meerjarenplan, voor zover het budget of de budgetwijzigingen geen betrekking hebben op het eerste volledige financiële boekjaar van de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad voor maatschappelijk welzijn werd verkozen of voor zover de gemeenteraad niet met toepassing van artikel 150, tweede lid, het budget of de budgetwijzigingen heeft goedgekeurd of eenzijdig heeft vastgesteld;

2° die een negatief resultaat op kasbasis vertonen, voorzover de financiële nota van het budget of van de budgetwijzigingen betrekking heeft op het eerste volledige financiële boekjaar waarvoor de raad voor maatschappelijk welzijn werd verkozen;

3° bekende of verwachte opbrengsten of ontvangsten, of verplichte kosten of uitgaven, die krachtens de wet of het decreet gedurende de periode waarop het budget betrekking heeft, ten gunste of ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn komen, geheel of gedeeltelijk niet in het budget of de budgetwijziging worden opgenomen;

4° bepaalde opbrengsten of ontvangsten die de raad voor maatschappelijk welzijn op het budget of de budgetwijziging heeft gebracht, geheel of gedeeltelijk niet aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toekomen of als het budget of de budgetwijziging in bepaalde kosten of uitgaven voorziet die strijdig zijn met het recht.

Voor zover de redenen die aanleiding geven tot de schorsing, niet tot gevolg hebben dat het budget, of de budgetwijziging, niet meer past binnen het meerjarenplan, kan de schorsing beperkt worden tot een of meer onderdelen van het budget of de budgetwijziging.

De provinciegouverneur stuurt een afschrift van zijn beslissing ter kennisgeving aan de gemeente.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn spreekt zich uit over het schorsingsbesluit en stelt het budget of de budgetwijziging opnieuw vast. Hij stuurt zijn gemotiveerde beslissing naar de Vlaamse Regering. Een afschrift van die beslissing wordt dezelfde dag naar de gemeenteraad en naar de provinciegouverneur gezonden. De gemeenteraad kan binnen een termijn van twintig dagen zijn opmerkingen ter kennis brengen van de Vlaamse Regering als het meerjarenplan gewijzigd werd.

§ 3. De Vlaamse Regering neemt een gemotiveerde beslissing over het budget dat of de budgetwijziging die de raad voor maatschappelijk welzijn opnieuw heeft vastgesteld. Met behoud van haar bevoegdheid tot vernietiging wegens schending van het recht of strijdigheid met het algemeen belang stelt de Vlaamse Regering het budget of de budgetwijzigingen opnieuw vast als :

1° die niet passen in het meerjarenplan, voor zover het budget of de budgetwijzigingen geen betrekking hebben op het eerste volledige boekjaar van de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad voor maatschappelijk welzijn werd verkozen of voor zover de gemeenteraad niet met toepassing van artikel 150, tweede lid, het budget of de budgetwijzigingen heeft goedgekeurd of eenzijdig heeft vastgesteld;

2° die een negatief resultaat op kasbasis vertonen, voor zover de financiële nota van het budget of van de budgetwijzigingen betrekking heeft op het eerste volledige boekjaar waarvoor de raad voor maatschappelijk welzijn werd verkozen;

3° bekende of verwachte opbrengsten of ontvangsten, of verplichte kosten of uitgaven, die krachtens de wet of het decreet gedurende de periode waarop het budget betrekking heeft, ten gunste of ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn komen, geheel of gedeeltelijk niet in het budget of de budgetwijziging worden opgenomen;

4° bepaalde opbrengsten of ontvangsten die de raad voor maatschappelijk welzijn op het budget of de budgetwijziging heeft gebracht, geheel of gedeeltelijk niet aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toekomen of als het budget of de budgetwijziging in bepaalde kosten of uitgaven voorziet die strijdig zijn met het recht.

In het geval, vermeld in het eerste lid, 1°, neemt de Vlaamse Regering alle vereiste maatregelen om het budget, of de budgetwijziging, te doen passen binnen het meerjarenplan. In het geval, vermeld in het eerste lid, 2°, neemt de Vlaamse Regering de nodige maatregelen om het evenwicht op kasbasis te herstellen. In het geval, vermeld in het eerste lid, 3°, schrijft de Vlaamse Regering de bekende of verwachte opbrengsten of ontvangsten, of verplichte kosten of uitgaven ambtshalve in. In het geval, vermeld in het eerste lid, 4°, schrapt de Vlaamse Regering de vermelde ontvangsten of opbrengsten, of de kosten of uitgaven die strijdig zijn met het recht, of schrijft ze die op het juiste bedrag in.

De Vlaamse Regering neemt haar beslissing binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag na het inkomen van het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn, en verstuurt haar beslissing naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uiterlijk de laatste dag van die termijn. Ze stuurt dezelfde dag een afschrift van haar beslissing ter kennisgeving aan de gemeenteraad en aan de provinciegouverneur.

Als binnen de termijn, vermeld in het derde lid, geen beslissing naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is verstuurd, is het budget of de budgetwijziging definitief die door de raad voor maatschappelijk welzijn opnieuw is vastgesteld.

Art. 179. De toezichhoudende overheid kan te allen tijde de externe auditcommissie gelasten de beslissingen met financiële impact, de boekhouding en de kas van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te onderzoeken. Van elk onderzoek wordt een verslag opgemaakt dat aan de raad voor maatschappelijk welzijn, aan de gemeente en aan de toezichhoudende overheid wordt voorgelegd.

HOOFDSTUK VIII. — *Nadere uitwerking door de Vlaamse Regering*

Art. 180. De Vlaamse Regering bepaalt nadere voorschriften voor de uitvoering van deze titel, evenals voor de bijbehorende documenten, met inbegrip van de te hanteren modellen.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale vereisten waaraan de informaticasystemen die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden gehanteerd, moeten voldoen.

TITEL V. — **Bepalingen over de werking van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn**

HOOFDSTUK I. — *Akten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn*

Afdeling I. — Opmaken en ondertekenen van de akten

Art. 181. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn woont de vergaderingen bij van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het vast bureau en in voorkomend geval van de bijzondere comités, en is verantwoordelijk voor het opstellen van de notulen ervan, alsook voor de bewaring van de originelen. Als de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de vergaderingen van een bijzonder comité niet bijwoont en hij daarvoor overeenkomstig artikel 62, vijfde lid, een personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn heeft aangewezen, stelt het betrokken personeelslid de notulen van de vergaderingen van het bijzonder comité op.

De originelen van de notulen van de raad voor maatschappelijk welzijn en van het vast bureau worden, na goedkeuring, ondertekend door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De originelen van de notulen van de bijzondere comités worden ondertekend door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en, naargelang het geval, door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of het overeenkomstig artikel 62, vijfde lid, aangewezen personeelslid van het centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 182. § 1. De notulen van de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat werd gegeven aan de punten waarover de raad voor maatschappelijk welzijn geen beslissing heeft genomen. Ze maken melding van alle beslissingen en het resultaat van de stemmingen. Behalve bij geheime stemming en in geval van individuele toekenning of terugvordering van maatschappelijke dienstverlening vermelden de notulen hoe elk lid gestemd heeft. Van deze verplichting kan worden afgeweken voor beslissingen genomen met unanimiteit.

Als de raad voor maatschappelijk welzijn overeenkomstig artikel 163 op eigen verantwoordelijkheid een voorgenomen verbintenis viseert of overeenkomstig artikel 165 op eigen verantwoordelijkheid een bevel geeft tot betaling van een uitgave, wordt, op verzoek van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, een verklaring inzake zijn stemgedrag in de notulen opgenomen.

§ 2. Voor het vast bureau en de bijzondere comités gelden de bepalingen, vermeld in § 1, eerste lid.

Art. 183. § 1. De reglementen, beslissingen en akten van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het vast bureau en van de bijzondere comités, en alle andere stukken of brieven die specifiek betrekking hebben op de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en de bijzondere comités worden ondertekend door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en meeondertekend door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. De beslissingen en akten van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of, in voorkomend geval, van de ondervoorzitter, en alle andere stukken of brieven die specifiek betrekking hebben op hun ambt, worden door hen ondertekend en worden meeondertekend door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. De beslissingen, de akten, de verslagen en de brieven van de financieel beheerder en de maatschappelijk werker worden door die personeelsleden ondertekend als ze specifiek betrekking hebben op de aan hen toevertrouwde taken.

De beslissingen, de akten en de briefwisseling van personeelsleden aan wie bevoegdheden werden gedelegeerd of toevertrouwd, worden door die personeelsleden ondertekend.

Het dwangbevel, uitgevaardigd voor de invordering van schuldvorderingen, wordt, met behoud van de ondertekeningsbevoegdheid inzake de uitvoerbaarverklaring ervan, ondertekend door de financieel beheerder.

§ 4. Met behoud van de toepassing van § 2 en § 3 wordt de briefwisseling van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ondertekend door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of, in voorkomend geval, door de ondervoorzitter, en meeondertekend door de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 5. De raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt in het huishoudelijk reglement door wie en op welke wijze de andere stukken van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, die niet vermeld worden in de voorgaande paragrafen, worden ondertekend en, als dat nodig wordt geacht, meeondertekend. Als de raad voor maatschappelijk welzijn die werkwijze niet vaststelt, is § 1 van overeenkomstige toepassing.

§ 6. Voor de ondertekening kunnen de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn hun titel respectievelijk afkorten tot « O.C.M.W.-voorzitter » en « O.C.M.W.-secretaris ».

Art. 184. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan zijn bevoegdheid tot ondertekening schriftelijk opdragen aan één of meer leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, tenzij de bevoegdheid betrekking heeft op de ondertekening van de notulen, vermeld in artikel 181. Die opdracht kan te allen tijde worden herroepen.

Het lid aan wie de opdracht is gegeven, moet boven zijn handtekening, naam en functie tevens melding maken van die opdracht.

Art. 185. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan zijn bevoegdheid tot ondertekening of medeondertekening, opdragen aan een of meer personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, tenzij de bevoegdheid betrekking heeft op de ondertekening van de notulen, vermeld in artikel 181.

De opdrachten tot ondertekening of medeondertekening worden schriftelijk gegeven en zijn te allen tijde herroepbaar. De raad voor maatschappelijk welzijn wordt daarvan op de hoogte gebracht tijdens zijn eerstvolgende vergadering.

De personeelsleden aan wie de opdracht tot ondertekening of medeondertekening is gegeven, moeten boven hun handtekening, naam en functie tevens melding maken van die opdracht.

Art. 186. De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn maakt in de rand van de notulen van de raad voor maatschappelijk welzijn, van het vast bureau of van het bijzonder comité in kwestie kantmelding van de intrekking van een besluit door de raad voor maatschappelijk welzijn, van het vast bureau of van het bijzonder comité in kwestie, van de vernietiging of de niet-goedkeuring van een besluit door een toezichthoudende overheid en van het feit dat een besluit geacht wordt nooit te hebben bestaan met toepassing van artikel 259, vierde lid.

De secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn brengt de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en het bijzonder comité in kwestie van elke kantmelding op de hoogte op de eerstvolgende vergadering van respectievelijk de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau of het bijzonder comité in kwestie.

Afdeling II. — Bekendmaking en inwerkingtreding

Art. 187. De reglementen van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en de bijzondere comités worden door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn bekendgemaakt door middel van een aanplakbiljet dat het onderwerp van het reglement vermeldt, de datum van de beslissing waarbij het reglement werd aangenomen en, in voorkomend geval, de beslissing van de toezichthoudende overheid. Het aanplakbiljet wordt opgehangen op een aanplakbord aan de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en blijft minstens twintig dagen aangeplakt. De reglementen kunnen worden bekendgemaakt zodra de beslissing is genomen.

Het aanplakbiljet vermeldt de plaats of plaatsen waar de tekst van het reglement ter inzage ligt van het publiek.

Art. 188. De reglementen, vermeld in artikel 187, treden in werking de vijfde dag na de bekendmaking ervan, tenzij het anders bepaald is.

De bekendmaking en de datum van bekendmaking van de reglementen moeten blijken uit de aantekening in een speciaal register, dat bijgehouden wordt op de wijze, bepaald door de Vlaamse Regering.

Afdeling III. — Wijze van kennisgeving

Art. 189. Stukken van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden met een gewone brief aan de betrokkene bezorgd, tenzij de wet, dit decreet of een ander decreet een andere vorm van mededeling of kennisgeving oplegt. Het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn kan bepalen dat stukken bovendien op een andere wijze meegedeeld of ter kennis gebracht worden.

Afdeling IV. — Briefwisseling aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Art. 190. Alle briefwisseling aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt geacht te zijn gericht aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn. Behalve bij andersluidende beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt de briefwisseling verstuurd naar de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Er wordt een register aangelegd van alle ingaande en uitgaande briefwisseling, van welke aard ook.

HOOFDSTUK II. — Wijze van berekening van termijnen

Art. 191. Voor de toepassing van dit decreet wordt de termijn berekend vanaf de dag na de dag van de akte of de gebeurtenis die de termijn doet ingaan, en omvat de termijn alle dagen, ook zaterdag, zondag en wettelijke of decretale feestdagen. De vervalddag is in de termijn begrepen. Als die dag echter een zaterdag, een zondag of een wettelijke of decretale feestdag is, dan wordt de vervalddag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag.

Bij gebrek aan een akte of gebeurtenis die de termijn doet ingaan, wordt de termijn berekend door terug te tellen vanaf de gebeurtenis die de termijn doet eindigen. In dat geval wordt de dag van de gebeurtenis die de termijn doet eindigen, niet in de termijn begrepen. De dag van verzending is niet in de termijn begrepen.

HOOFDSTUK III. — Goederen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Afdeling I. — Algemene bepalingen

Art. 192. De goederen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden beheerd en bestuurd op de wijze die door de wet of het decreet is vastgesteld voor de gemeentegoederen, met behoud van de toepassing van de volgende bepalingen.

Art. 193. De vervreemding van onroerende goederen kan door de hogere overheden enkel worden opgelegd krachtens een wet of een decreet, behalve in geval van onteigening ten algemenen nutte.

Art. 194. De Vlaamse Regering kan, na advies van het college van burgemeester en schepenen, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn machtigen om over te gaan tot onteigeningen ten algemenen nutte. De onteigeningen ten algemenen nutte kunnen verlopen volgens de versnelde procedure, vermeld in de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemenen nutte, en de concessies voor de bouw van autosnelwegen, voor zover de Vlaamse Regering het bestuur daartoe gemachtigd heeft.

Behalve de ambtenaren van de comités tot aankoop van onroerende goederen voor rekening van de staat, is de provinciegouverneur van de provincie waar de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gevestigd is, evenals de burgemeester van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, bevoegd tot het verlijden van de desbetreffende akte.

De vervreemding van de onroerende goederen gebeurt steeds openbaar, behoudens indien er een grondige motivering wordt gegeven voor een afwijking daarvan.

Art. 195. De raad voor maatschappelijk welzijn is ervoor bevoegd om de middelen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aan te wenden voor de bouw of de aankoop van woningen voor bejaarden, mindervaliden of andere personen die niet zelf in hun huisvesting kunnen voorzien, voor de aankoop van bossen en gronden, voor participaties in bouwmaatschappijen ten algemenen nutte.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan de middelen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ook aanwenden met het oog op deelneming in rechtspersonen die sociale doeleinden nastreven die verband houden met de taken van het centrum voor maatschappelijk welzijn of die zijn werking ten goede komen, voor zover die rechtspersonen de bepalingen van titel VIII, hoofdstuk I, eerbiedigen of de vorm aannemen van een vereniging als vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, of van een vereniging of vennootschap overeenkomstig de bepalingen van titel VIII, hoofdstuk III, of de vorm van een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan, met het oog op de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis, ook de middelen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aanwenden voor deelneming in een vereniging zonder winstoogmerk. Dat kan echter uitsluitend voor zover die vereniging zonder winstoogmerk de bepalingen eerbiedigt van artikelen 236 tot en met 241.

Art. 196. De schenkingen en legaten aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden aanvaard door de raad voor maatschappelijk welzijn. Notarissen en andere ministeriële ambtenaren, alsmede ontvangers van de erfenisrechten, zijn verplicht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn kennis te geven van de beschikkingen die in hun voordeel zijn opgemaakt en waarvan zij wegens hun ambt kennis hebben.

Art. 197. Met behoud van de toepassing van de bijzondere wetten en besluiten, worden de goederen die toebehoren aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, verhuurd bij openbare aanbesteding of uit de hand.

Art. 198. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn kunnen beslissen het beheer van hun onroerende goederen toe te vertrouwen aan een intern verzelfstandigd agentschap van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, aan de gemeente waar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is gevestigd, of aan een autonoom gemeentebedrijf van die gemeente, dat ook het privé- en het openbaar domein van de gemeente beheert.

Afdeling II. — Afwijking van het domeinrecht

Art. 199. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de verenigingen, opgericht overeenkomstig titel VIII, hoofdstuk I, kunnen voor lokale PPS-projecten als vermeld in het decreet van 18 juli 2003 betreffende de publiek-private samenwerking, op voorwaarde van bijzondere en omstandige motivering, zakelijke rechten vestigen op openbaardomeingoederen voor zover die rechten niet kennelijk onverenigbaar zijn met de bestemming van die goederen.

HOOFDSTUK IV. — Optreden in rechte

Art. 200. De raad voor maatschappelijk welzijn beslist tot het optreden in rechte namens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Met behoud van de toepassing van artikelen 201 en 214, § 3, vertegenwoordigt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen, behoudens als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn betrokken is als vermeld in artikel 37, § 1, 1°, in welk geval de raad voor maatschappelijk welzijn, met uitzondering van de voorzitter voor maatschappelijk welzijn, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vertegenwoordigt.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn kan die bevoegdheid, vermeld in het tweede lid, overdragen, behoudens als hij betrokken is als vermeld in artikel 37, § 1, 1°, aan de ondervoorzitter, aan een lid van het vast bureau of van het bijzonder comité, aan een personeelslid of aan een personeelslid van een samenwerkingsverband van openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Art. 201. In afwijking van artikel 200, tweede lid, worden de rechtsgedingen als eiser inzake de verrichtingen, vermeld in artikelen 91 en 92, alsmede de verrichtingen inzake het beheer van de goederen en de terugvordering van de kosten voor verleende hulp, overeenkomstig de beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn, in naam van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gevoerd op vervolging en benaerstiging van de financieel beheerder.

In geval van verhindering of afwezigheid van de financieel beheerder worden de handelingen, vermeld in het vorige lid, verricht door het personeelslid of door een personeelslid van een samenwerkingsverband van openbare centra voor maatschappelijk welzijn dat de voormelde financieel beheerder onder zijn aansprakelijkheid heeft aangewezen, of door de waarnemend financieel beheerder. Bij gebrek daaraan of in geval van een belangenvermenging van de financieel beheerder wordt een personeelslid afgevaardigd door de raad voor maatschappelijk welzijn.

HOOFDSTUK V. — Deelneming in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

Art. 202. Het is de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toegestaan om deel te nemen in een vennootschap met sociaal oogmerk, een vereniging of een stichting die de vorm van een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, aanneemt, met het oog op het vervullen van sociale doeleinden met uitsluiting van de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten. Zij hoeven in dat geval niet te voldoen aan de voorwaarden, vermeld in titel VIII.

TITEL VI. — Participatie van de burger

HOOFDSTUK I. — Klachtenbehandeling

Art. 203. De raad voor maatschappelijk welzijn organiseert bij reglement een systeem van klachtenbehandeling.

Art. 204. § 1. Het systeem van klachtenbehandeling moet worden georganiseerd op het ambtelijke niveau van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en maximaal onafhankelijk van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn waarop de klachten betrekking hebben.

§ 2. Elk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan op een van de volgende wijzen een ombudsdienst oprichten :

- 1° in eigen beheer;
- 2° in een vereniging, opgericht overeenkomstig titel VIII, hoofdstuk I;
- 3° in samenwerking met de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend;
- 4° in het kader van een intergemeentelijk samenwerkingsverband als bepaald in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;
- 5° via een overeenkomst met de Vlaamse Ombudsdienst, opgericht bij het decreet van 7 juli 1998.

HOOFDSTUK II. — *Inpraak*

Art. 205. De raad voor maatschappelijk welzijn neemt initiatieven om de betrokkenheid en de inspraak van de burgers of van de doelgroepen te verzekeren bij de beleidsvoorbereiding, bij de uitwerking van de dienstverlening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en bij de evaluatie ervan.

HOOFDSTUK III. — *Voorstellen van burgers*

Art. 206. De inwoners hebben het recht te verzoeken om de door hen in een gemotiveerde nota nader omschreven voorstellen en vragen over belangrijke aangelegenheden van de beleidsvoering en dienstverlening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn op de agenda van de raad voor maatschappelijk welzijn in te schrijven en om die agendapunten te komen toelichten in de raad voor maatschappelijk welzijn. Ze voegen bij die nota eventueel alle nuttige stukken die de raad voor maatschappelijk welzijn kunnen voorlichten.

De Vlaamse Regering bepaalt wat onder belangrijke aangelegenheden van de beleidsvoering en de dienstverlening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt verstaan.

Dat verzoek moet worden gesteund door ten minste :

1° 2 % van het aantal inwoners ouder dan 16 jaar, in openbare centra voor maatschappelijk welzijn die deel uitmaken van gemeenten met minder dan 15 000 inwoners;

2° 300 inwoners ouder dan 16 jaar, in openbare centra voor maatschappelijk welzijn die deel uitmaken van gemeenten met minstens 15 000 inwoners en minder dan 30 000 inwoners;

3° 1 % van het aantal inwoners ouder dan 16 jaar, in openbare centra voor maatschappelijk welzijn die deel uitmaken van gemeenten met minstens 30 000 inwoners.

Art. 207. Het verzoek wordt ingediend met een formulier, dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ter beschikking stelt, en wordt met een aangetekende brief naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gestuurd. Het moet de naam, voornamen, geboortedatum en woonplaats vermelden van iedereen die het verzoekschrift ondertekend heeft.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn gaat na of aan die voorwaarden voldaan is.

Art. 208. Het verzoek moet minstens twintig dagen voor de dag van de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ingediend zijn om tijdens de eerstvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn te kunnen worden behandeld, zo niet wordt het verzoek behandeld op de daaropvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Art. 209. De raad voor maatschappelijk welzijn doet vooraf uitspraak over zijn bevoegdheid ten aanzien van de in het verzoekschrift opgenomen voorstellen en vragen. Binnen zijn bevoegdheid bepaalt de raad voor maatschappelijk welzijn ook welk gevolg daaraan wordt gegeven en hoe dat wordt bekendgemaakt.

HOOFDSTUK IV. — *Verzoekschriften aan de raad voor maatschappelijk welzijn*

Art. 210. Ieder heeft het recht om verzoekschriften, door een of meer personen ondertekend, schriftelijk in te dienen bij de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Verzoekschriften die een onderwerp betreffen dat niet tot de bevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn behoort, zijn onontvankelijk. Indien het geschrift duidelijk melding maakt dat het een verzoekschrift betreft, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk alleszins van toepassing.

Art. 211. De raad voor maatschappelijk welzijn kan de bij hem ingediende verzoekschriften naar de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, de ondervoorzitter, het vast bureau of een bijzonder comité doorsturen met het verzoek om over de inhoud ervan uitleg te verstrekken.

De verzoeker of, als het verzoekschrift door meer personen ondertekend is, de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift kan worden gehoord door een orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. In dat geval heeft de verzoeker of de eerste ondertekenaar van een verzoekschrift het recht zich te laten bijstaan door een persoon naar keuze.

Art. 212. De raad voor maatschappelijk welzijn verstrekt, binnen drie maanden na de indiening van het verzoekschrift, een gemotiveerd antwoord aan de verzoeker of, als het verzoekschrift door meer personen ondertekend is, aan de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift.

Art. 213. Het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt de nadere voorwaarden waaronder dat recht wordt uitgeoefend en de wijze waarop de verzoekschriften worden behandeld.

TITEL VII. — De intern verzelfstandigde agentschappen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijnHOOFDSTUK I. — *Intern verzelfstandigde agentschappen die geen ziekenhuis beheren*

Art. 214. § 1. Met behoud van de toepassing van artikel 60 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn de intern verzelfstandigde agentschappen diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zonder eigen rechtspersoonlijkheid die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn belast zijn met welbepaalde beleidsuitvoerende taken die behoren tot de opdrachten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, met uitzondering van de bevoegdheden inzake individuele maatschappelijke dienstverlening en verhaal, genomen met toepassing van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, die enkel kunnen worden overgedragen aan het vast bureau of aan een bijzonder comité, maar met inbegrip van het beheer van de diensten opgericht om individuele maatschappelijke dienstverlening te verschaffen. Zij beschikken over operationele autonomie als vermeld in artikel 215.

Ze worden beheerd buiten de algemene diensten van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, vermeld in titel II, hoofdstuk V.

§ 2. De raad voor maatschappelijk welzijn is bevoegd om intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid op te richten.

§ 3. Het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap is het personeelslid dat, met behoud van de eventuele mogelijkheid tot delegatie en subdelegatie van die bevoegdheid, belast is met de algemene leiding, de werking en de buitengerechtigde vertegenwoordiging van het agentschap.

Art. 215. Het oprichtingsbesluit van een intern verzelfstandigd agentschap omvat minstens de volgende punten :

1° een opsomming van de beleidsuitvoerende taken die aan het intern verzelfstandigd agentschap worden toevertrouwd;

2° een beschrijving van de operationele autonomie die aan het hoofd van het agentschap wordt gedelegeerd. De autonomie kan betrekking hebben op :

a) het vaststellen en wijzigen van de organisatiestructuur van het agentschap;

b) de organisatie van de operationele processen met het oog op de realisatie van de afgesproken doelstellingen;

c) de uitvoering van het personeelsbeleid;

d) het aanwenden van de ter beschikking gestelde middelen voor de werking van het agentschap, de uitvoering van de doelstellingen en taken van het agentschap en het sluiten van contracten ter verwezenlijking van de opdrachten van het agentschap;

e) de interne controle binnen het intern verzelfstandigd agentschap;

f) specifieke delegaties naargelang van de eigen aard van het intern verzelfstandigd agentschap.

Art. 216. § 1. Tussen de raad voor maatschappelijk welzijn en het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap wordt na onderhandeling een beheersovereenkomst gesloten.

De beheersovereenkomst, evenals elke verlenging, wijziging, schorsing of ontbinding ervan, wordt verzonden aan de Vlaamse Regering en ter inzage neergelegd op het secretariaat van het oprichtende openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. De beheersovereenkomst regelt minstens de volgende aangelegenheden :

1° de concretisering van de wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen en van de doelstellingen van het agentschap;

2° de toekenning van middelen voor de eigen werking en de uitvoering van de taken van het agentschap;

3° de voorwaarden waaronder eigen inkomsten of andere financieringen mogen worden verworven en aangewend;

4° de informatieverstrekking aan de raad voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. Met behoud van de mogelijkheid tot verlenging, wijziging, schorsing en ontbinding van de beheersovereenkomst, wordt die gesloten voor een periode die eindigt uiterlijk zes maanden na de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De beheersovereenkomst en de uitvoering ervan worden jaarlijks geëvalueerd door de raad voor maatschappelijk welzijn.

Als bij het verstrijken van de beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd.

Art. 217. § 1. De bepalingen van titel IV zijn van overeenkomstige toepassing op de intern verzelfstandigde agentschappen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, voor zover ze verenigbaar zijn met de bepalingen die opgenomen zijn in de hiernavolgende paragrafen.

§ 2. Het budget en de jaarrekening van het intern verzelfstandigd agentschap worden geconsolideerd met het budget en de jaarrekening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, overeenkomstig de nadere regels die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld.

§ 3. Het hoofd van het agentschap is budgethouder voor het budget van het intern verzelfstandigd agentschap van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Hij kan het budgethouderschap delegeren aan andere personeelsleden binnen de grenzen die bepaald zijn in de beheersovereenkomst. De betrokken personeelsleden kunnen de aan hen gedelegeerde bevoegdheid niet weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet.

HOOFDSTUK II. — Ziekenhuizen met afzonderlijk beheer

Art. 218. § 1. In afwijking van hoofdstuk I worden ziekenhuizen zonder eigen rechtspersoonlijkheid die afhangen van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, opgericht en beheerd als een dienst met afzonderlijk beheer die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in dit hoofdstuk.

De Vlaamse Regering kan bepaalde regels treffen in verband met de inrichting, de organisatie en de werking van de ziekenhuizen met afzonderlijk beheer.

De raad voor maatschappelijk welzijn stelt het meerjarenplan en het budget voor het volgende financiële boekjaar vast van elk ziekenhuis dat onder zijn beheer staat. De bepalingen betreffende de vaststelling en de goedkeuring van het meerjarenplan, en de aanpassingen ervan, het budget, de budgetwijzigingen, de interne kredietaanpassingen en de voorlopige kredieten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn van overeenkomstige toepassing.

De raad voor maatschappelijk welzijn stelt elk jaar de jaarrekening van het voorgaande financiële boekjaar vast van elk ziekenhuis dat onder zijn beheer valt. De bepalingen betreffende de vaststelling van de jaarrekening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 2. De ziekenhuizen die afhangen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, worden beheerd door een beheerscomité waarvan de Vlaamse Regering de samenstelling en de werking bepaalt.

Het beheerscomité moet evenwel dusdanig worden samengesteld dat de meerderheid van de stemgerechtigde leden tot de raad voor maatschappelijk welzijn behoort. Die worden verkozen overeenkomstig artikel 60, § 3, vijfde lid.

Het beheerscomité wordt van rechtswege voorgezeten door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of zijn afgevaardigde.

De bepalingen van artikel 37 gelden eveneens voor de leden van het beheerscomité.

De leden van het beheerscomité hebben recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten die het bestuur van het ziekenhuis betreffen. De leden van het beheerscomité kunnen een afschrift verkrijgen van die dossiers, stukken en akten. De vergoeding die eventueel wordt gevraagd voor het afschrift, mag in geen geval meer bedragen dan de kostprijs.

De leden van het beheerscomité mogen alle instellingen en diensten bezoeken die het ziekenhuis opricht en beheert.

De personen die krachtens het decreet of de wet de besloten vergaderingen van het beheerscomité van het ziekenhuis bijwonen, zijn tot geheimhouding verplicht.

Deze paragraaf doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging van de leden van het beheerscomité, alsmede van alle andere personen, vermeld in het zevende lid, wegens schending van het beroepsgeheim, overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

§ 3. Het beheerscomité van het ziekenhuis regelt alles wat tot de bevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn behoort inzake het beheer van het ziekenhuis, behoudens de bepalingen vermeld in § 1, derde en vierde lid, en § 4 en met dien verstande dat ingeval een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn meer dan één ziekenhuis beheert, uitsluitend de raad voor maatschappelijk welzijn bevoegd is voor de vaststelling van de volledige rechtspositieregeling van het personeel van die ziekenhuizen. Het bevoegde orgaan stelt de afwijkingen vast van de rechtspositieregeling, die van toepassing is op het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Het beheerscomité van het ziekenhuis stelt ook het organogram en de personeelsformatie van de diensten van het ziekenhuis van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vast.

Het beheerscomité heeft dezelfde deontologische code die is aangenomen voor de raad voor maatschappelijk welzijn, behoudens ingeval het beheerscomité een eigen deontologische code heeft aangenomen.

§ 4. De volgende bevoegdheden inzake het beheer van het ziekenhuis worden voorbehouden aan de raad voor maatschappelijk welzijn :

1° het aanwijzen en ontslaan van de leden van het beheerscomité;

2° de aanwerving, de evaluatie en het ontslag van contractuele personeelsleden die in het beheerscomité of in het managementteam zitting hebben;

3° de benoeming, de evaluatie, de bevordering en het in beschikbaarheid stellen van statutaire personeelsleden die in het beheerscomité of in het managementteam zitting hebben, alsook het opleggen van tuchtstraffen aan die personeelsleden;

4° elke beslissing tot toetreding of uittreding bij een vereniging als vermeld in titel VIII, hoofdstuk I en II;

5° elke beslissing die het ziekenhuisaanbod op belangrijke punten wijzigt;

6° de besluiten betreffende de meerjarenplanning en de aanpassing ervan, het budget en de budgetwijzigingen, de interne kredietaanpassing, de jaarrekening en de kwijting aan de directeur van het ziekenhuis en de penningmeester;

7° het bepalen van de wijze waarop het personeel overgeplaatst wordt tussen het ziekenhuis en eventueel tussen de verschillende ziekenhuizen en de overige instellingen en diensten;

8° het vaststellen van het huishoudelijk reglement van het ziekenhuis.

§ 5. Voor de handelingen van het beheerscomité waarvoor met toepassing van de bepalingen van dit decreet een advies, goedkeuring of machtiging vereist is, is de beslissing van het beheerscomité rechtstreeks onderworpen aan het oordeel van dezelfde toezichthoudende overheden als dat het geval zou zijn geweest als de raad voor maatschappelijk welzijn daarvoor een beslissing had genomen.

§ 6. De raad voor maatschappelijk welzijn kan pas een beslissing met financiële weerslag voor het ziekenhuis nemen nadat het beheerscomité daarvoor advies heeft uitgebracht. De Vlaamse Regering bepaalt de termijn waarin het beheerscomité advies moet uitbrengen. Als die termijn verstrijkt zonder dat het beheerscomité een advies gegeven en verzonden heeft aan de raad voor maatschappelijk welzijn, dan wordt aan het vereiste van het advies voorbijgegaan.

De beslissingen van de raad voor maatschappelijk welzijn die afwijken van het advies van het beheerscomité, moeten motiveren op welke punten en waarom van het advies wordt afgeweken.

§ 7. Het beheerscomité, vermeld in § 2, beheert eveneens, overeenkomstig § 3 tot en met § 6, het gedeelte van een ziekenhuis dat wordt omgevormd tot verblijfsdienst voor de opname van personen die behoefte hebben aan zorgverlening, als vermeld in artikel 5, § 1, van de wet van 27 juni 1978 tot wijziging van de wetgeving op de ziekenhuizen en betreffende sommige andere vormen van verzorging. In dat geval worden de boekhouding, de thesaurie, het budget en de rekeningen, alsook de personeelsformatie van die verblijfsdienst gescheiden gehouden van die van het ziekenhuis.

§ 8. Het beheerscomité kan bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren aan de directeur van het ziekenhuis. Die overdracht van bevoegdheden kan evenwel steeds geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken.

De directeur van het ziekenhuis is belast met de interne controle overeenkomstig artikelen 98, 99 en 100.

Voor de handelingen van de directeur die namens het beheerscomité worden verricht en waarvoor met toepassing van de bepalingen van dit decreet, een advies, goedkeuring of machtiging is vereist, is de beslissing van de directeur rechtstreeks onderworpen aan het oordeel van dezelfde toezichthoudende overheden als dat het geval zou zijn geweest als het beheerscomité daarvoor zelf een beslissing had genomen.

TITEL VIII. — Externe verzelfstandiging en samenwerking

HOOFDSTUK I. — Verenigingen

Art. 219. Een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan, om een van de opdrachten uit te voeren die aan de centra voor maatschappelijk welzijn zijn toevertrouwd en voor leidinggevende, staf-, expert- en managementfuncties, een vereniging oprichten ofwel met als enig lid het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zelf, ofwel met een of meer andere openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met andere openbare besturen en/of met rechtspersonen andere dan die welke winstoogmerk hebben. In de gevallen waarin het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geheel of gedeeltelijk een erkenning, vergunning of subsidiëring kan verkrijgen, worden de verenigingen, vermeld in dit hoofdstuk, voor het verkrijgen van die erkenning, vergunning of subsidiëring gelijkgesteld met een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Als een vereniging wordt opgericht met het oog op het exploiteren van een ziekenhuis of van een gedeelte van een ziekenhuis, draagt die, in afwijking van artikel 223, naast de benaming de vermelding « autonome verzorgingsinstelling » of de initialen « A.V. ».

Art. 220. Het met redenen omklede besluit van de raad of de raden voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van de vereniging, vermeld in artikel 219 en de statuten van de vereniging, alsook de bijlagen die er krachtens de statuten integraal deel van uitmaken, zijn onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad of gemeenteraden in kwestie en aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

Het besluit van de gemeenteraad houdende goedkeuring of niet-goedkeuring wordt binnen een termijn van veertig dagen na het inkomen van het verzoek tot goedkeuring aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verzonden. Een afschrift van het besluit van de gemeenteraad wordt op dezelfde dag als de dag van de verzending naar de Vlaamse Regering verstuurd. Het besluit van de Vlaamse Regering wordt binnen een termijn van honderd dagen na het inkomen van het verzoek tot goedkeuring aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verzonden.

Het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn om toe te treden tot een bestaande vereniging is enkel onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad in kwestie.

Art. 221. De statuten van de vereniging vermelden :

- 1° de benaming, de zetel en de duur van de vereniging;
- 2° het doel of de doeleinden waarvoor ze is opgericht;
- 3° de nauwkeurige aanduiding van de deelgenoten, van hun inbreng, verbintenissen en bijdragen;
- 4° de voorwaarden tot het toetreden en het uittreden van de deelgenoten;
- 5° de bevoegdheid van de algemene vergadering en de wijze waarop die wordt bijeengeroepen alsmede de wijze waarop haar besluiten ter kennis van de leden en van derden worden gebracht;
- 6° de betrekkingen van de vereniging met haar leden inzake de mededeling van de documenten die aan de algemene vergadering worden voorgelegd;
- 7° de bevoegdheden van de raad van beheer, de wijze van benoeming en van afzetting van zijn leden, alsmede de aansprakelijkheid van de beheerders;
- 8° de financiële en boekhoudkundige regels, voor zover zij niet door de wet of het decreet zijn bepaald;
- 9° de na te komen regels voor de wijziging van de statuten;
- 10° de bestemming van het vermogen van de vereniging ingeval ze ontbonden zou worden;
- 11° het stemmenaantal in de verschillende bestuurs- en beheersorganen waarover elke deelgenoot beschikt;
- 12° de tegemoetkoming van de deelgenotenrechtspersonen in de tekorten van de vereniging.

De statuten worden in een authentieke akte vastgesteld.

Art. 222. De vereniging bezit rechtspersoonlijkheid. Ze kan onder meer, onder dezelfde voorwaarden als de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, subsidies van de openbare besturen en schenkingen en legaten ontvangen alsmede leningen aangaan.

Art. 223. Al de akten, facturen, aankondigingen, publicaties en andere stukken die uitgaan van de vereniging, vermelden de benaming van de vereniging met, onmiddellijk daarvoor of daarna, de leesbaar en voluit geschreven woorden : « vereniging onderworpen aan het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn ».

Art. 224. Elke beslissing tot wijziging van de statuten, tot toelating van privaatrechtelijke rechtspersonen als deelgenoot, tot verlenging van de duur van de vereniging of tot vrijwillige ontbinding van de vereniging, is onderworpen aan het goedkeuringstoezicht, vermeld in artikel 220, eerste en tweede lid.

Die beslissingen, alsmede de beslissing tot de toelating van andere dan privaatrechtelijke deelgenoten kunnen alleen genomen worden als alle deelgenoten daarmee vooraf instemmen. Bij een statutenwijziging is die instemming alleen vereist voor wijzigingen die een verzwaring van de verplichtingen of de vermindering van de rechten van de deelgenoten teweegbrengen.

Art. 225. In geval van wijziging van de doeleinden waarvoor de vereniging werd opgericht, kan elke deelgenoot zich uit de vereniging terugtrekken door zijn ontslag in te dienen bij de raad van beheer.

Hij zal de tegenwaarde ontvangen van zijn eventuele inbreng in de vereniging, geraamd volgens de boekhoudkundige waarde op het ogenblik van het ontslag. Hij kan evenwel de teruggave niet eisen van de betaalde bijdragen.

Art. 226. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn in de organen van de vereniging vertegenwoordigd door leden van hun raad voor maatschappelijk welzijn.

Die leden worden door de raad voor maatschappelijk welzijn aangewezen volgens de regels, vermeld in artikel 60, § 3, voor de verkiezing van de leden van het vast bureau.

Wanneer de vereniging ziekenhuizen beheert, kunnen, in afwijking van het eerste lid, maximaal een derde van de door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aan te wijzen stemgerechtigde bestuurders deskundigen zijn die geen lid zijn van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Het huishoudelijk reglement van het bevoegde orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bepaalt op welke wijze het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in kennis gesteld wordt van de agenda van de bestuurs- en beheersorganen van de vereniging. Het bepaalt tevens op welke wijze de beslissingen van de vereniging worden besproken in het bevoegde orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 227. Als een vereniging wordt opgericht met het oog op het exploiteren van een ziekenhuis of van een gedeelte van een ziekenhuis, wordt het stemmenaantal in de verschillende bestuurs- en beheersorganen waarover elke deelgenoot beschikt, verdeeld in verhouding tot ieders inbreng in de vereniging.

Als de openbare rechtspersonen niet beschikken over de meerderheid van de stemmen in de verschillende bestuurs- en beheersorganen van de vereniging, vermeld in het eerste lid, worden artikelen 109 tot en met 110 van de wet op de ziekenhuizen zo toegepast dat in de tekorten van de vereniging door elke openbare rechtspersoon wordt tegemoetgekomen in dezelfde verhouding als die van zijn inbreng in de vereniging tot de totaliteit van de inbreng van alle deelgenoten. Als de openbare rechtspersonen beschikken over de meerderheid van de stemmen in de verschillende bestuurs- en beheersorganen van de vereniging, vermeld in het eerste lid, blijft de tekortenregeling van de wet op de ziekenhuizen onverkort gelden.

Ongeacht het aantal stemmen waarover het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beschikt in de verschillende bestuurs- en beheersorganen van de vereniging, vermeld in het eerste lid, moet het zorgstrategische plan vermeld in het besluit van 8 juni 1999 van de Vlaamse Regering houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden en in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 tot regeling van de alternatieve investeringsubsidies verstrekt door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden, van de inrichting in kwestie goedgekeurd worden door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Als de openbare rechtspersonen minimaal een derde van de stemmen in de beheers- en bestuursorganen van de bedoelde vereniging vertegenwoordigen, moet met behoud van de toepassing van de bepalingen van het eerste lid, de begroting worden goedgekeurd door de meerderheid van de afgevaardigden van de openbare rechtspersonen. De statuten bevatten bepalingen in die zin.

Art. 228. § 1. Met behoud van de toepassing van andersluidende bijzondere statutaire voorschriften, worden de verenigingen, vermeld in dit hoofdstuk, beheerd volgens dezelfde regelen als de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Ze zijn onderworpen aan dezelfde controle en hetzelfde administratief toezicht. De verenigingen beschikken voor lokale PPS-projecten als vermeld in het decreet van 18 juli 2003 betreffende publiek-private samenwerking, in het bijzonder over dezelfde bevoegdheid, vermeld in artikel 199, om zakelijke rechten te vestigen op goederen van het openbaar domein.

Voor de ziekenhuizen die afhangen van een vereniging wordt het administratief toezicht evenwel beperkt tot de toepassing van titel IX, hoofdstuk I, met uitzondering van artikel 255, § 1, 1°, wat betreft de verwijzing naar de besluiten tot vaststelling van de wijziging van de personeelsformatie en artikel 255, § 1, 2° tot en met 9°.

De Vlaamse Regering kan voor het beheer van de ziekenhuizen die afhangen van een vereniging, opgericht overeenkomstig dit hoofdstuk, een soortgelijke regeling uitwerken als voor de ziekenhuizen die afhangen van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Alle notulen van de algemene vergadering van de vereniging worden integraal bezorgd aan de toezichthoudende overheid en de notulen van de raad van beheer worden samengevat op een lijst die wordt bezorgd aan de toezichthoudende overheid.

§ 2. Als een vereniging gevormd is door openbare centra voor maatschappelijk welzijn of door andere openbare besturen van verschillende provincies, wordt het administratief toezicht dat opgedragen is aan de provinciegouverneur uitgeoefend door de provinciegouverneur van de provincie van de gemeente waar de zetel van de vereniging gevestigd is.

§ 3. Het ambt van provinciegouverneur is onverenigbaar met de hoedanigheid van lid van een raad van beheer van de vereniging.

Art. 229. § 1. Met behoud van de toepassing van § 2 en § 3 zijn de personeelsleden van een vereniging onderworpen aan dezelfde rechtspositieregeling en hetzelfde pensioenstelsel en aan dezelfde bepalingen van dit decreet als die welke van toepassing zijn op de personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat de gemeente bedient waar de zetel van de vereniging gevestigd is.

Het bevoegde orgaan van de vereniging stelt de afwijkingen van de rechtspositieregeling, vermeld in het eerste lid, vast, voor zover het specifieke karakter van sommige diensten en instellingen van de vereniging dat nodig maakt, en bepaalt de rechtspositieregeling voor de betrekkingen die onbestaand zijn op gemeentelijk vlak, evenals de rechtspositieregeling van het personeel van het ziekenhuis.

§ 2. Personeelsleden van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat deelgenoot is van een vereniging, als vermeld in dit hoofdstuk, kunnen door die vereniging worden overgenomen.

Ongeacht de regelen die van toepassing zijn bij bevorderingen, worden die leden met hun graad of met een gelijkwaardige graad en in hun hoedanigheid overgeplaatst. Zij behouden de bezoldiging en de geldelijke anciënniteit die zij hadden of verkregen zouden hebben op grond van de rechtspositieregeling die van toepassing is op het ogenblik van de overname als zij in hun dienst van herkomst het ambt dat zij bij hun overplaatsing bekleedden, verder hadden uitgeoefend.

De Vlaamse Regering kan de algemene regelen tot vaststelling van de administratieve anciënniteit van deze personeelsleden bepalen. Ze kan tevens de voorwaarden bepalen waaronder die personeelsleden weer in hun openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van herkomst kunnen worden opgenomen.

Op verzoek van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, van de vereniging of het betrokken personeelslid doet de provinciegouverneur, vermeld in artikel 228, § 2, uitspraak over elke betwisting betreffende de toepassing van de bovenvermelde bepalingen.

§ 3. Bij de overname van personeel dat in dienst is van een deelgenoot van de privésector, kan bedongen worden dat het personeel in dezelfde toestand behouden blijft wat betreft bezoldiging, anciënniteit, sociale zekerheid en verworven rechten.

De voorwaarden en modaliteiten van een eventuele regularisatie in vast verband kunnen door de Vlaamse Regering worden bepaald.

Art. 230. Voor het beheer van de vereniging en van haar instellingen en diensten worden de regelen toegepast van het dubbel boekhouden.

Het financiële boekjaar stemt overeen met het kalenderjaar.

De rekening van de vereniging omvat de balans, de exploitatierekening en de winst- en verliesrekening, afgesloten op 31 december van elk jaar.

De andere regelen die eigen zijn aan het financiële beheer van de verenigingen, worden door de Vlaamse Regering bepaald.

Art. 231. De vereniging is aansprakelijk voor de fouten die toegeschreven kunnen worden aan haar aangestelden of aan de organen, waardoor haar wil wordt uitgevoerd.

Door de beheerders wordt geen persoonlijke verplichting aangegaan betreffende de verbintenissen van de vereniging. Hun aansprakelijkheid is beperkt tot de vervulling van de aan hen gegeven opdracht en tot de in hun beheer bedreven fouten.

Art. 232. De duur van de vereniging mag niet meer bedragen dan dertig jaar.

De vereniging is van rechtswege ontbonden bij het verstrijken van de door de statuten vastgestelde duur als de verlenging niet vooraf beslist en goedgekeurd werd.

Art. 233. De Vlaamse Regering kan de ontbinding uitspreken van elke vereniging die haar maatschappelijke opdracht te buiten gaat of niet verwezenlijkt. Ze kan dat ook doen als die haar wettelijke en statutaire verplichtingen niet naleeft.

Art. 234. De definitief geworden goedkeuringsbesluiten betreffende de verenigingen, vermeld in dit hoofdstuk, alsmede de beslissing waarbij akte genomen wordt van het ontslag, vermeld in artikel 225, worden bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De statuten en de eventuele wijzigingen hiervan worden in extenso bekendgemaakt in de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad* op kosten van de vereniging.

Art. 235. Bij de ontbinding van de vereniging kan elk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn door de Vlaamse Regering gemachtigd worden om de goederen die op zijn grondgebied zijn gelegen, terug te kopen volgens de bepalingen, vermeld in de statuten, of, bij gebrek daaraan volgens de schatting van deskundigen.

Bij gebrek aan aanbieding van terugneming of aan machtiging worden die goederen openbaar verkocht, tenzij een andere deelgenoot van de vereniging beslist ze tegen de prijzen van de schatting aan te kopen.

HOOFDSTUK II. — *Verenigingen van privaat recht met het oog op de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten*

Art. 236. Met het oog op de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten kan een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een vereniging zonder winstoogmerk, zoals bedoeld in de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, oprichten, al dan niet met een of meer andere openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gemeenten, verenigingen, opgericht volgens hoofdstuk I, en/of andere openbare besturen, samen met één of meer rechtspersonen, andere dan die welke een winstoogmerk hebben.

De oprichting van de vereniging met het oog op de gehele exploitatie van een ziekenhuis, vermeld in het eerste lid, is alleen mogelijk als voldaan wordt aan een van de volgende voorwaarden :

1° het ziekenhuis dat uitgebaat wordt door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, voldoet niet meer aan de voorwaarden die gesteld zijn om erkend te kunnen blijven als ziekenhuis;

2° de oprichting van bedoelde vereniging is noodzakelijk om het ziekenhuisaanbod van de regio te optimaliseren of om betere economische voorwaarden te realiseren.

Dat blijkt ten minste uit de noodzaak om :

1° een gedifferentieerd aanbod te realiseren waarin meer zorgpakketten beschikbaar zijn, naadloos aansluitend bij de zorgbehoeften van de bevolking;

2° en een voldoende schaalgrootte te bereiken om de vereiste ervaring en deskundigheid te garanderen binnen een bedrijfseconomisch efficiënte omgeving en met een optimale inzet van personele middelen en van deskundig beheer;

3° en een multidisciplinaire aanpak mogelijk te maken die aansluit bij de intensifiëring van de zorgverlening en inzonderheid het toenemend technologische karakter ervan.

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan met het oog op de exploitatie van ziekenhuisdiensten of ziekenhuisgebonden activiteiten eveneens beslissen lid te worden van een vereniging als vermeld in het eerste lid. In dat geval moet voldaan worden aan de procedure en de voorwaarden, vermeld in artikel 237, § 1, eerste en tweede lid, artikel 238, 2° tot en met 11°, artikel 239, § 1, en de artikelen 240 en 241. De statuten van de vereniging vermelden dat ze aan iedereen die zich aanmeldt, de haar opgedragen dienstverlening verstrekt met respect voor zijn ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging en ongeacht de inkomens-, verzekerbaarheids- of vermogenstoestand van de betrokkene, ofwel enkel goederen of diensten levert aan de deelgenoten. In dat geval worden de woorden « het ingebrachte ziekenhuis », vermeld in artikel 238, eerste lid, 7°, gelezen als « de ziekenhuisdienst in kwestie of de ziekenhuisgebonden activiteit ».

Art. 237. § 1. Het met redenen omklede besluit van de raad of de raden voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van de vereniging, vermeld in artikel 236, is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad of gemeenteraden in kwestie en aan de machtiging van de Vlaamse Regering.

Het besluit van de gemeenteraad houdende goedkeuring of niet-goedkeuring wordt binnen een termijn van veertig dagen na het inkomen van het verzoek tot goedkeuring aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verzonden. Een afschrift van het besluit van de gemeenteraad wordt op dezelfde dag als die verzending naar de Vlaamse Regering verstuurd. Het besluit van de Vlaamse Regering wordt binnen een termijn van honderd dagen na het inkomen van het verzoek tot machtiging aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verzonden.

Voor het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn voor goedkeuring aan de gemeenteraad en voor machtiging aan de Vlaamse Regering wordt verzonden, moet het gemotiveerd advies van het beheerscomité worden ingewonnen, met behoud van de bevoegdheden van de medische raad.

Het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn tot toetreding tot een bestaande vereniging met een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn als deelgenoot is enkel onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad in kwestie.

§ 2. Bij de aanvragen tot goedkeuring en tot machtiging, vermeld in § 1, wordt het ontwerp van de statuten van de vereniging gevoegd, alsook de bijlagen die er krachtens de statuten integraal deel van uitmaken. Bij de aanvraag tot machtiging worden tevens de beslissingen van de eventuele deelgenoten tot deelname aan de vereniging gevoegd.

Uit het dossier dat wordt overgelegd met het oog op de machtiging, moet blijken :

1° dat er een noodzaak bestaat voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn om een samenwerkingsverband aan te gaan om de exploitatie van zijn ziekenhuis geheel of gedeeltelijk te kunnen blijven garanderen;

2° welke de ernstige redenen zijn die verantwoordend dat het samenwerkingsverband de vorm aanneemt van een vereniging zonder winstoogmerk;

3° dat het ontwerp van de statuten of van de bijlagen die er krachtens de statuten integraal deel van uitmaken, bepalingen bevatten die ertoe strekken uitvoering te geven aan de verplichting de dienstverlening te verzekeren overeenkomstig artikel 238, 1°.

Art. 238. Met behoud van de toepassing van de bepalingen, vereist door de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, vermelden de statuten :

1° dat de vereniging tot doel heeft een ziekenhuis of een deel van een ziekenhuis te exploiteren of tot die exploitatie bij te dragen, waarin eenieder die zich aanmeldt, de nodige kwaliteitsverzorging tegen de beste kostprijs krijgt, met respect voor zijn ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging en ongeacht de inkomens-, verzekerbaarheids- of vermogenstoestand van de betrokkene;

2° dat de vereniging wordt opgericht voor een periode die, behoudens voorafgaande verlenging, niet langer mag zijn dan dertig jaar;

3° dat de toetreding, een statutenwijziging, een verlenging van de duur van de vereniging of de vrijwillige ontbinding van de vereniging alleen mogelijk is mits alle deelgenoten daarmee vooraf instemmen en dat een beslissing over de algemene financiële regeling met de geneesheren, vermeld in artikel 130, § 3, 4°, van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen van 7 augustus 1987, over de kosten ten laste van de patiënt of over de toegankelijkheid, vermeld in punt 1°, alleen mogelijk is mits het voorstel drie vierde van de uitgebrachte stemmen krijgt;

4° dat inzake beslissingen die ertoe strekken het zorgstrategische plan goed te keuren of die betrekking hebben op de oprichting, de afschaffing, de plaats van organisatie van ziekenhuisdiensten, zoals omschreven in de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen van 7 augustus 1987, op vraag van de leden die over minstens een derde van de vertegenwoordigde stemmen beschikken, het voorstel van beslissing, aangevuld met de bemerkingen van de leden, binnen de maand opnieuw wordt besproken in het bevoegde orgaan van de vereniging;

5° dat een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zich in de algemene vergadering slechts kan laten vertegenwoordigen door leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, die elk slechts één stem mogen uitbrengen, ongeacht de mogelijkheid om, als vertegenwoordigend lid van de raad voor maatschappelijk welzijn, voor bepaalde aangewezen zittingen een volmacht te verlenen aan een ander niet reeds stemgerechtigd lid van de raad voor maatschappelijk welzijn;

6° dat de personen die in de algemene vergadering zitting hebben of die als beheerders zitting hebben in de raad van beheer van de vereniging zonder winstoogmerk, geen persoonlijke, familiale of zakelijke belangen mogen hebben die ingaan tegen het belang van de vereniging zonder winstoogmerk;

7° dat het stemmenaantal in de algemene vergadering en in de andere beheersorganen waarover elke deelgenoot beschikt, wordt bepaald in verhouding tot het aantal bedden of de omzet van het ingebrachte ziekenhuis in de vereniging en dat maximaal een derde van de door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aan te wijzen stemgerechtigde beheerders deskundigen kunnen zijn die geen lid zijn van de raad voor maatschappelijk welzijn. De verdeling van het stemmenaantal wordt in de statuten ingeschreven;

8° dat het mandaat van al de beheerders beperkt is in duur en telkens van rechtswege eindigt op de eerste algemene vergadering van de vereniging die plaatsvindt nadat al de raden van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die lid zijn van de vereniging, ingevolge artikel 16 geïnstalleerd zijn;

9° dat een mandaat van beheerder steeds hernieuwbaar is;

10° dat in geval van ontbinding van de vereniging of van ontslag van een of meer leden, de uittrekkende leden recht hebben op teruggave van wat er door elk van hen is ingebracht, in voorkomend geval in natura en in verhouding tot de inbreng;

11° dat elke deelgenoot het recht heeft de algemene vergadering samen te roepen.

Art. 239. § 1. Elke beslissing van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn als lid van een vereniging als vermeld in artikel 236, met betrekking tot de wijziging van de statuten, de vrijwillige ontbinding, het toetreden of uitsluiten van leden en de verlenging van de duur van de vereniging, is onderworpen aan de procedure, vermeld in artikel 237, § 1, eerste en tweede lid.

§ 2. De statuten moeten bepalen dat als de door de vereniging uitgebatede verzorgingsinstelling niet voldoet aan de verplichtingen, vermeld in het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, in consensus een bemiddelaar wordt aangewezen. Bij gebrek aan consensus kan elke deelgenoot de provinciegouverneur van de provincie waar de zetel van de vereniging is gevestigd, verzoeken een bemiddelaar aan te wijzen. De bemiddelaar wordt alleen aangewezen ingeval er in de organen van de vereniging geen overeenstemming bestaat omtrent de vereiste maatregelen, vermeld in artikel 9 van voormelde decreet. De bemiddelaar neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van die organen. De bemiddelaar kan evenwel alleen aangewezen worden als de schending van het vermelde decreet eveneens een schending van artikel 238, 1°, is en de erkenning verleend of verlengd wordt gedurende maximaal één jaar wegens de schending van hetzelfde voormelde decreet.

De bemiddelaar moet een voldoende opleiding gevolgd hebben en voldoende ervaring hebben inzake het beheer van openbare ziekenhuizen of openbare centra voor maatschappelijk welzijn en mag op geen enkele wijze, noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks, bij het beheer van een betrokken verzorgingsinstelling betrokken zijn of betrokken geweest zijn. Als die bemiddelaar binnen de maand na zijn aanstelling geen overeenstemming omtrent de nodige maatregelen kan bereiken, stelt hij binnen de maand zelf een oplossing voor.

De Vlaamse Regering kan, met het oog op de afstemming op de uitvoering van het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, nadere regelen bepalen.

Art. 240. De oprichtingsakte van de vereniging zonder winstoogmerk waarvan een of meer openbare centra voor maatschappelijk welzijn lid zijn, en de akte waarbij een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een rechtspersoon als vermeld in artikel 236, verklaart lid te willen worden van de vereniging en waarbij de vereniging deze toetreding aanvaardt, regelen eveneens de inbreng van de oprichters of van het toetredende lid, waarbij inbreng gelijkgesteld wordt met aantal bedden of omzet, en de overname of terbeschikkingstelling van het personeel met behoud van bezoldiging en geldelijke anciënniteit.

Art. 241. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn in de algemene vergadering en in de beheersorganen van de vereniging zonder winstoogmerk vertegenwoordigd door leden van hun raad voor maatschappelijk welzijn.

In afwijking van het vorige lid kunnen maximaal een derde van de door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aan te wijzen stemgerechtigde beheerders deskundigen zijn die geen lid zijn van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Een of meer leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in de vereniging vertegenwoordigen, worden door de raad voor maatschappelijk welzijn aangewezen bij geheime stemming en in een enkele stemronde. Elk lid van de raad voor maatschappelijk welzijn beschikt daarbij over één stem. Bij staking van stemmen is de oudste kandidaat in jaren verkozen.

Het huishoudelijk reglement van het bevoegde orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bepaalt op welke wijze het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in kennis gesteld wordt van de agenda van de beheersorganen van de vereniging. Het bepaalt tevens op welke wijze de beslissingen van de vereniging worden besproken in het bevoegde orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Art. 242. Een vereniging, opgericht conform artikel 219 en volgende, is met instemming van haar leden gerechtigd lid te worden van een vereniging zonder winstoogmerk, als vermeld in artikel 236. De instemming van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die deelgenoot zijn in de vereniging, opgericht conform artikel 219 en volgende is onderworpen aan de procedure en de voorwaarden vermeld in artikel 236, tweede lid, in artikel 237, § 1, eerste en tweede lid, en in artikelen 238 tot en met 241, als het een ziekenhuis betreft, aan de voorwaarden vermeld in artikel 237, § 1, eerste en tweede lid, artikel 238, 2° tot en met 11°, artikel 239, § 1, artikelen 240 en 241, als het een ziekenhuisdienst of ziekenhuisgebonden activiteit betreft en mits in die laatste gevallen de vereniging ofwel in haar statuten inschrijft dat ze aan eenieder die zich aanmeldt de haar opgedragen dienstverlening verstrekt met respect voor zijn ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging en ongeacht de inkomens-, verzekerbaarheids- of vermogenstoestand van de betrokkene, ofwel enkel goederen of diensten levert aan de deelgenoten. In dat laatste geval worden de woorden « het ingebrachte ziekenhuis », vermeld in artikel 238, eerste lid, 7°, gelezen als « de ziekenhuisdienst in kwestie of ziekenhuisgebonden activiteit ».

HOOFDSTUK III. — Verenigingen of vennootschappen van privaat recht
met het oog op het vervullen van sociale doeleinden met uitsluiting van de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten

Art. 243. § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan met het oog op het vervullen van sociale doeleinden, met uitsluiting van de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten, lid worden van een vereniging zonder winstoogmerk, vermeld in de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen.

Van die vereniging moeten minstens een of meer private rechtspersonen die geen winst nastreven, lid zijn. Van de vereniging kunnen al dan niet één of meer andere openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gemeenten, verenigingen opgericht volgens hoofdstuk I, of andere openbare besturen lid zijn.

Het lidmaatschap bij wijze van oprichting of toetreding van de vereniging, vermeld in het eerste lid, is alleen mogelijk als aan een van volgende voorwaarden is voldaan :

1° de rechtsvorm is een bij decreet of besluit van de Vlaamse Regering opgelegde voorwaarde voor de gehele of gedeeltelijke erkenning, vergunning of subsidiëring. In dat geval kan afgeweken worden van de voorwaarde dat minstens een of meer private rechtspersonen lid moeten zijn;

2° het bereiken van een bepaalde regionale bedekking of schaalgrootte is een bij decreet of besluit van de Vlaamse Regering opgelegde voorwaarde voor de gehele of gedeeltelijke erkenning, vergunning of subsidiëring, als aan die voorwaarde door geen van de lokale openbare deelgenoten afzonderlijk kan worden voldaan;

3° het lidmaatschap van de vereniging maakt het voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn mogelijk om een nieuwe dienst aan te bieden. Als nieuw kan elke dienst worden aangemerkt waarvoor geen erkenning, vergunning of subsidie werd verworven en die ook niet op een gestructureerde wijze aan het publiek wordt aangeboden.

In het geval vermeld in het derde lid, punt 3°, is een machtiging van de Vlaamse Regering vereist. Om die machtiging te krijgen, moet het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aantonen dat, rekening gehouden met het bestaande aanbod, de nieuwe dienst optimaal past in de programmatie, en moet op grond van het onderzoek, vermeld in artikel 60, § 6, tweede en derde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, bewezen worden wat de redenen zijn om de nieuwe dienst in samenwerking met private rechtspersonen aan te bieden.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan eveneens toetreden tot een vereniging, vermeld in § 1, eerste lid, als die uitsluitend door publiekrechtelijke rechtspersonen werd opgericht. In dat geval kan afgeweken worden van de voorwaarde dat een of meer private rechtspersonen lid moeten zijn. Overdracht of inbreng van een bestaande dienst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is in dat geval niet toegestaan.

Art. 244. Het met redenen omklede besluit van de raad of de raden voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van of toetreding tot de vereniging, vermeld in artikel 243, is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad of gemeenteraden in kwestie.

Het besluit houdende goedkeuring of niet-goedkeuring wordt binnen een termijn van veertig dagen na het inkomen van het verzoek tot goedkeuring aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verzonden. Als overeenkomstig artikel 243 de machtiging van de Vlaamse Regering vereist is, wordt op dezelfde dag als die verzending een afschrift van het besluit van de gemeenteraad naar de Vlaamse Regering verzonden. Het besluit van de Vlaamse Regering wordt binnen een termijn van honderd dagen na het inkomen van het verzoek tot machtiging aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verzonden.

De aanvragen tot goedkeuring en tot machtiging, vermeld in het tweede lid, gaan vergezeld van het ontwerp van statuten van de vereniging alsook van de bijlagen die krachtens de statuten daarvan integraal deel uitmaken. Bij de aanvraag tot machtiging worden tevens de beslissingen van de eventuele deelgenoten tot deelname aan de vereniging gevoegd.

Art. 245. De statuten van de vereniging, vermeld in artikel 243, worden opgemaakt overeenkomstig de wetgeving inzake de gekozen rechtsvorm. Met behoud van de toepassing van die bepalingen vermelden de statuten nauwkeurig de deelgenoten, hun inbreng, hun verbintenissen en bijdragen, alsmede de bestemming van het vermogen van de vereniging als ze zou worden ontbonden, of van de inbreng in geval een lid ontslag neemt.

De statuten bepalen het stemmenaantal waarover elke deelgenoot beschikt in de verschillende bestuurs- en beheersorganen, rekening houdend met de inbreng van elke deelgenoot.

Art. 246. § 1. Het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt op welke wijze het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in kennis gesteld wordt van de agenda en de beslissingen van de beheersorganen van de vereniging en van het jaarverslag, de begroting en de rekeningen van de vereniging.

De raad voor maatschappelijk welzijn regelt, overeenkomstig de statuten van de vereniging of overeenkomstig een met de vereniging gesloten overeenkomst, de eventuele overname of terbeschikkingstelling van het personeel met behoud van bezoldiging en geldelijke anciënniteit.

§ 2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan in de organen van de vereniging enkel vertegenwoordigd zijn door de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en deskundigen. De raad voor maatschappelijk welzijn wijst de vertegenwoordigers aan en bepaalt in voorkomend geval de verhouding tussen de leden en de deskundigen, waarbij het aandeel van de deskundigen maximaal een derde kan zijn.

De vertegenwoordigende leden van de raad voor maatschappelijk welzijn worden door de raad voor maatschappelijk welzijn aangewezen volgens de regels, vermeld in artikel 60, § 3. Het mandaat van de vertegenwoordigende leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en deskundigen eindigt van rechtswege op de eerste algemene vergadering die plaatsvindt nadat de raden voor maatschappelijk welzijn die lid zijn van de vereniging, ingevolge artikel 16 geïnstalleerd zijn.

De statuten bevatten bepalingen in die zin.

Art. 247. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan onder dezelfde voorwaarden als vermeld in artikelen 243 tot en met 246, eveneens lid worden van een vennootschap met sociaal oogmerk.

TITEL IX. — Bestuurlijk toezicht en externe audit

HOOFDSTUK I. — Bestuurlijk toezicht

Afdeling I. — Algemene bepalingen

Art. 248. Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder :

1° openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn : de organen en personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die een beslissing nemen;

2° toezichthoudende overheid : de Vlaamse Regering en, namens de Vlaamse Regering, de provinciegouverneur die handelt overeenkomstig de instructies van de Vlaamse Regering.

Art. 249. Behoudens andersluidende bepalingen, beperkt de toezichthoudende overheid zich bij de uitoefening van het toezicht, vermeld in dit decreet, tot een toetsing aan het recht en aan het algemeen belang, namelijk elk belang dat ruimer is dan het gemeentelijk belang en het belang van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Met toepassing van artikel 257 kan ze evenwel een besluit aan het gemeentelijk belang toetsen.

Art. 250. De toezichthoudende overheid kan bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn alle documenten en inlichtingen opvragen of die ter plaatse raadplegen. Ze bepaalt de informatiedrager en de vorm waarin die gegevens worden verstrekt.

Art. 251. Alle kennisgevingen of verzendingen tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de toezichthoudende overheid en het college van burgemeester en schepenen worden aangetekend verstuurd of worden afgegeven tegen ontvangstbewijs. Voor de toepassing van deze titel en de overige bepalingen betreffende het toezicht in dit decreet wordt een aangetekende zending gelijkgesteld met een afgifte tegen ontvangstbewijs.

Buiten de gevallen waarin het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn krachtens dit decreet besluiten ter kennis van de toezichthoudende overheid en het college van burgemeester en schepenen moet brengen, heeft het verzenden van een beslissing aan de toezichthoudende overheid en het college van burgemeester en schepenen niet tot gevolg dat de termijn om het toezicht uit te oefenen een aanvang neemt.

Voor de berekening van de toezichtstermijn wordt de vervalddag in de termijn gerekend. Als die dag echter een zaterdag, een zondag, een wettelijke of decretale feestdag is, dan wordt de vervalddag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag.

Op straffe van nietigheid wordt het besluit dat in het kader van het toezicht wordt genomen, uiterlijk de laatste dag van de voorgeschreven termijn verzonden.

Art. 252. De overheid die met betrekking tot een besluit van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, als vermeld in dit decreet, een ongunstig advies geeft of haar machtiging of goedkeuring onthoudt, moet haar besluit motiveren.

Als uiterlijk de laatste dag van de bij dit decreet bepaalde termijn geen advies of beslissing naar het centrum wordt verstuurd, wordt de toezichthoudende overheid geacht een gunstig advies of de vereiste machtiging of goedkeuring te hebben verleend. Als de termijn niet is bepaald, bedraagt die dertig dagen voor een advies en veertig dagen voor een goedkeuring. De termijn gaat in de derde dag die volgt op de dag van de verzending van de akte aan de bevoegde toezichthoudende overheid.

Voor de gegevens die haar moeten worden doorgestuurd, bepaalt de Vlaamse Regering de aard van de informatiedrager en de vorm waarin die gegevens zijn vastgesteld.

Art. 253. Het college van burgemeester en schepenen, met uitzondering van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, heeft de opdracht toezicht en controle uit te oefenen op het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Dat toezicht brengt het recht mee om alle instellingen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te bezoeken en ter plaatse kennis te nemen van alle akten, stukken en dossiers en om alle akten, stukken en dossiers op te vragen, met uitzondering van de dossiers die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van de cliënten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of hun onderhoudsplichtigen, en erover te waken dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn niet afwijkt van de wilsbeschikking van de schenkers en erflaters betreffende de wettelijk gevestigde lasten.

Het college van burgemeester en schepenen neemt per opdracht, vermeld in het eerste lid, een afzonderlijke beslissing en wijst een of meer gemachtigden aan om het plaatsbezoek uit te voeren. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn mag niet aanwezig zijn bij stemmingen daarover in het college van burgemeester en schepenen.

Het college van burgemeester en schepenen of zijn gemachtigde bepaalt de informatiedrager en de vorm waarin de opgevraagde akten, stukken en dossiers worden verstrekt, en op hun verzoek wordt onmiddellijk een afschrift overhandigd.

Een door het college van burgemeester en schepenen afgevaardigde persoon is tot geheimhouding verplicht.

Afdeling II. — Algemeen bestuurlijk toezicht

Art. 254. Van de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn, met uitzondering van de besluiten die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of hun onderhoudsplichtigen, wordt binnen twintig dagen nadat de besluiten genomen zijn, een lijst met een beknopte omschrijving van de daarin geregelde aangelegenheden gelijktijdig aan het college van burgemeester en schepenen en aan de provinciegouverneur verzonden.

Vanaf de dag van de verzending aan de provinciegouverneur wordt de lijst, vermeld in het eerste lid, gedurende minstens twintig dagen openbaar gemaakt op de zetel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, zodat het publiek er te allen tijde van kan kennisnemen. De bekendmaking vermeldt de agenda van de raadszitting, de duur en de plaats waar de beslissingen die op de lijst zijn vermeld, gedurende minstens twintig dagen na de verzending aan de provinciegouverneur, ter inzage liggen van het publiek.

Art. 255. Binnen twintig dagen nadat de desbetreffende besluiten genomen zijn, wordt gelijktijdig aan het college van burgemeester en schepenen en aan de provinciegouverneur een kopie verzonden van :

1° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn betreffende de rechtspositieregeling van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de vaststellingen en wijzigingen van de personeelsformatie;

2° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn waardoor de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt;

3° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 163 en de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn tot het bevelen van betaling overeenkomstig artikel 165, § 2;

4° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn betreffende het budget, de budgetwijzigingen en het meerjarenplan en de aanpassing aan het meerjarenplan;

5° de besluiten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn betreffende de kosten die door dwingende en onvoorziene omstandigheden worden vereist;

6° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van intern verzelfstandigde agentschappen;

7° de rekeningen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

8° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn, genomen op basis van het rapport van de externe auditcommissie, vermeld in artikel 266;

9° de besluiten betreffende de deelname aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

10° de besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn tot toetreding in een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm.

Art. 256. Met behoud van de toepassing van artikelen 254 en 255 kan de toezichthoudende overheid besluiten van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ambtshalve opvragen.

Bij de ontvangst van een klacht vraagt de toezichthoudende overheid het besluit en het bijbehorende dossier op.

Art. 257. § 1. Als het college van burgemeester en schepenen van oordeel is dat een besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn als vermeld in artikel 254 of in artikel 255, het gemeentelijk belang en inzonderheid de financiële belangen van de gemeente schaadt, kan het tegen dat besluit beroep instellen bij de provinciegouverneur, behalve indien het betrokken besluit reeds was goedgekeurd of vastgesteld door de gemeenteraad.

Dat beroep schorst de uitvoerbaarheid van het aangevochten besluit en moet samen met een kopie van het bestreden besluit aan de provinciegouverneur worden verzonden. Dat beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van twintig dagen.

§ 2. De termijn, vermeld in § 1, gaat in op de derde dag die volgt op de verzending van de besluiten, vermeld in artikel 255, of van de lijst van de aangelegenheden, vermeld in artikel 254.

§ 3. De termijn, vermeld in § 1, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief, waarbij het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig artikel 254 een bepaald besluit, het dossier, bepaalde documenten of inlichtingen betreffende een bepaald besluit bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn opvraagt. De opvraging mag geen betrekking hebben op dossiers die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van de cliënten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of hun onderhoudsplichtigen.

De termijn, vermeld in § 1, gaat vervolgens opnieuw in op de derde dag die volgt op de dag van de verzending van alle gevraagde gegevens.

§ 4. Om ontvankelijk te zijn, moet een kopie van dat beroep worden verzonden aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Een kopie van dat beroep wordt tevens, gelijktijdig met de verzending aan de provinciegouverneur, verzonden aan de Vlaamse Regering.

§ 5. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn mag niet aanwezig zijn bij de stemming van het college van burgemeester en schepenen over het besluit om beroep in te stellen.

§ 6. Als het beroep ontvankelijk en gegrond is, schorst de provinciegouverneur het bestreden besluit en verzendt hij het gemotiveerde besluit aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn binnen de termijn, vermeld in artikel 258, § 1, eerste lid, die ingaat overeenkomstig artikel 258, § 2, tweede lid.

Die termijn kan gestuit worden volgens de voorwaarden, vermeld in artikel 258, § 3, met het oog op het opvragen van het dossier, bepaalde documenten of inlichtingen bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De provinciegouverneur verzendt een kopie van dat schorsingsbesluit aan het college van burgemeester en schepenen en aan de Vlaamse Regering. Het geschorste besluit kan ingetrokken, gerechtvaardigd, aangepast of vernietigd worden volgens de voorwaarden, vermeld in artikel 259.

Bij gebrek aan verzending aan het college van burgemeester en schepenen binnen de voorgeschreven termijn, is de schorsende werking van het beroep van het college van burgemeester en schepenen opgeheven.

§ 7. De Vlaamse Regering kan de besluiten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, vermeld in § 1, rechtstreeks vernietigen binnen de termijnen, vermeld in § 6, vermeerderd met twintig dagen overeenkomstig artikel 258, § 3, derde lid.

Art. 258. § 1. De provinciegouverneur beschikt over dertig dagen om de uitvoering van de besluiten van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te schorsen en om het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn daarvan kennis te geven. Als het een besluit betreft waarvan overeenkomstig artikel 255 een kopie aan het college van burgemeester en schepenen en aan de provinciegouverneur moet worden gezonden, wordt de termijn op vijftig dagen gebracht.

Behoudens de vernietiging van de besluiten waarvan de uitvoering is geschorst door de provinciegouverneur overeenkomstig het eerste lid of overeenkomstig artikelen 116, 177 en 178, kan de Vlaamse Regering de besluiten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks vernietigen binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, vermeerderd met twintig dagen.

§ 2. De termijn, vermeld in § 1, gaat in op de derde dag die volgt op de verzending van de besluiten, vermeld in artikel 255, of van de lijst van de aangelegenheden, vermeld in artikel 254, of van de besluiten van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die door de toezichthoudende overheid met toepassing van artikel 256 ambtshalve of na ontvangst van een klacht werden opgevraagd.

In afwijking van het eerste lid gaat de termijn, vermeld in § 1, in op de derde dag die volgt op de verzending van het beroep van het college van burgemeester en schepenen, vermeld in artikel 257, § 1.

§ 3. De termijn, vermeld in § 1, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief, waarbij de toezichthoudende overheid een bepaald besluit, het dossier, bepaalde documenten of inlichtingen betreffende een bepaald besluit bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn opvraagt.

De termijn, vermeld in § 1, gaat opnieuw in op de derde dag die volgt op de dag van de verzending van alle gevraagde gegevens.

De termijn waarover de Vlaamse Regering in dat geval beschikt om het besluit rechtstreeks te vernietigen, is gelijk aan de termijn waarover de provinciegouverneur beschikt om tot schorsing over te gaan, vermeerderd met twintig dagen.

§ 4. De termijn, vermeld in § 1, wordt gestuit door de aangetekende verzending van een klacht aan de toezichthoudende overheid op voorwaarde dat die klacht verstuurd wordt binnen de termijn, vermeld in § 1.

Bij het binnenkomen van een klacht vangt een nieuwe termijn aan, als vermeld in § 1.

§ 5. De provinciegouverneur bezorgt een kopie van elk schorsingsbesluit aan de Vlaamse Regering en aan het college van burgemeester en schepenen.

Art. 259. In geval van schorsing door de provinciegouverneur beschikt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn over zestig dagen, die ingaan op de derde dag die volgt op de verzending van het schorsingsbesluit aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, om een van de volgende beslissingen te nemen en ter kennis te brengen van de Vlaamse Regering.

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan het geschorste besluit intrekken en geeft daarvan kennis aan de provinciegouverneur en aan het college van burgemeester en schepenen.

Als het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het besluit waarvan de uitvoering is geschorst, gemotiveerd rechtvaardigt of aanpast, beschikt de Vlaamse Regering over dertig dagen om tot vernietiging over te gaan. Die termijn gaat in op de derde dag die volgt op de dag van de verzending van de rechtvaardigingsbeslissing. Bij gebrek aan vernietiging binnen die termijn is de schorsing opgeheven. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geeft kennis van die rechtvaardiging of aanpassing aan de provinciegouverneur en aan het college van burgemeester en schepenen.

Als binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, geen besluit aan de Vlaamse Regering wordt verzonden, wordt het besluit waarvan de uitvoering is geschorst, geacht nooit te hebben bestaan. De Vlaamse Regering stelt de provinciegouverneur en het college van burgemeester en schepenen daarvan op de hoogte.

Art. 260. De Vlaamse Regering bezorgt een kopie van elk vernietigingsbesluit aan de provinciegouverneur en aan het college van burgemeester en schepenen.

Art. 261. § 1. Als een klacht wordt ingediend tegen een besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, brengt de toezichthoudende overheid de indiener van de klacht regelmatig op de hoogte van de behandeling van de klacht.

§ 2. De toezichthoudende overheid brengt de indiener van de klacht met een gewone brief alleszins op de hoogte van :

1° de ontvangst van de klacht, binnen tien dagen nadat ze toegekomen is;

2° het verzoek van de toezichthoudende overheid aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn om het besluit en het bijbehorende dossier te bezorgen, binnen tien dagen na dat verzoek;

3° de motieven van de toezichthoudende overheid om het besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn waartegen de klacht was ingediend, niet te schorsen of te vernietigen, binnen tien dagen na het nemen van dat besluit of na het verstrijken van de toezichtstermijn;

4° het gemotiveerde besluit van de toezichthoudende overheid waarbij het bestreden besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt geschorst of vernietigd, binnen tien dagen na het nemen van dat besluit;

5° de stand van het dossier als de behandeling van de klacht verschillende weken of maanden in beslag neemt. In dat geval informeert de toezichthoudende overheid de indiener van een klacht minstens om de drie maanden over de stand van zaken. Zodra de toezichthoudende overheid het onderzoek heeft afgerond, stuurt ze haar definitieve antwoord naar de indiener van de klacht en geeft ze er ook kennis van aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. In geval van stuiting van de termijn om beroep in te stellen bij de Raad van State als vermeld in artikel 262, brengt de toezichthoudende overheid de indiener van de klacht met een aangetekende brief op de hoogte van de motieven van de toezichthoudende overheid om het besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn waartegen de klacht was ingediend, niet te schorsen of te vernietigen, binnen tien dagen na het nemen van dat besluit of na het verstrijken van de termijn.

§ 4. De bepalingen van dit artikel zijn zowel van toepassing op de besluiten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, waarvan met toepassing van artikel 255 een kopie naar de provinciegouverneur gestuurd moet worden, als op de besluiten waarvan geen kopie naar de provinciegouverneur gestuurd moet worden.

Art. 262. De termijn om beroep in te stellen bij de Raad van State tegen een beslissing van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt gestuit ten voordele van degene die een klacht indient bij de toezichthoudende overheid, op voorwaarde dat de klacht aangetekend wordt verzonden voor het verstrijken van de beroepstermijn en voor het verstrijken van de termijn voor het uitoefenen van het toezicht.

De stuiting duurt tot de indiener van de klacht de aangetekende verzending heeft ontvangen over het gevolg dat aan zijn klacht wordt gegeven, voor zover die aangetekende verzending melding maakt van de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State. Deze aangetekende verzending wordt geacht ontvangen te zijn bij de eerste aanbieding. Indien de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State niet wordt vermeld, neemt de verjaringstermijn een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.

Art. 263. De definitieve vaststelling van de rekeningen overeenkomstig artikelen 176 en 218, brengt met zich mee dat de beslissingen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekeningen betrekking hebben, en die niet werden opgevraagd, geschorst, vernietigd of waartegen geen beroep overeenkomstig artikel 257 werd ingesteld, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

Ten aanzien van de toezichthoudende overheid wordt een besluit dat niet langer vatbaar is voor schorsing of vernietiging, geacht wettig te zijn.

Afdeling III. — Dwangtoezicht

Art. 264. § 1. De toezichthoudende overheid kan, na een schriftelijke ingebrekestelling, een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of om de maatregelen ten uitvoer te brengen die in rechte zijn voorgeschreven.

De toezichthoudende overheid kan pas optreden na het verstrijken van de termijn, vermeld in de ingebrekestelling.

§ 2. Het optreden van een of meer commissarissen gebeurt op de persoonlijke kosten van de personen die verzuimd hebben aan de ingebrekestelling gevolg te geven.

De kosten worden ingevorderd door de financieel beheerder op basis van een daartoe genomen besluit van de overheid die de dwangprocedure heeft ingesteld, dat geldt als een door de financieel beheerder ambtshalve uit te voeren bevelschrift.

HOOFDSTUK II. — Externe audit

Art. 265. § 1. Per openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en per intern verzelfstandigd agentschap dat geen ziekenhuis beheert, wordt een uit personeelsleden van de Vlaamse overheid bestaande externe auditcommissie samengesteld, die belast is met de externe audit bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in kwestie.

§ 2. Onder externe audit wordt begrepen :

- 1° de controle op de wettigheid en regelmatigheid van de handelingen van het bestuur in kwestie;
- 2° de controle op de correctheid en volledigheid van de financiële bescheiden van het bestuur in kwestie;
- 3° de controle van de inventarislijsten;
- 4° de controle op het ware en getrouwe beeld van de boekhouding en de jaarrekening;
- 5° de evaluatie van het systeem van interne controle van het bestuur in kwestie en de naleving ervan. Die evaluatie omvat het formuleren van aanbevelingen tot verbetering van de systemen van interne controle.

Op vraag van de gemeente of van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voert de externe auditcommissie de volgende taken uit :

1° het beoordelen van de mate waarin de uitoefening van de activiteiten van het centrum in overeenstemming is met de vastgestelde doelstellingen of met andere vastgestelde criteria, en het beoordelen van de mate waarin de afgesproken doelstellingen werden gerealiseerd;

2° het identificeren van mogelijkheden tot verbetering van de effectiviteit en de efficiëntie van de werking van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. Voor de vervulling van haar opdrachten verricht de externe auditcommissie een financiële audit, een nakomingsaudit en eventueel een operationele audit en is ze ertoe gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken.

Art. 266. De externe auditcommissie stelt jaarlijks een geconsolideerd rapport op van haar externe audit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en van de intern verzelfstandigde agentschappen. Dat rapport wordt bezorgd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en aan de gemeente in kwestie. De externe auditcommissie neemt in haar rapport aanbevelingen op betreffende de door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uit haar bevindingen te trekken gevolgen.

Met behoud van de bevoegdheid van de provinciegouverneur tot vaststelling van individuele financiële verantwoordelijkheden overeenkomstig titel IV, beslist de raad voor maatschappelijk welzijn op basis van het rapport over de gevolgen die aan de externe audit zullen worden gehecht. Van die beslissingen wordt kennisgegeven aan de externe auditcommissie en aan de gemeenteraad.

Art. 267. Om haar bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft de externe auditcommissie toegang tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan. Ze kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die ze voor de uitvoering van haar opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden zo snel mogelijk en zonder voorafgaande machtiging op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Elk personeelslid heeft het recht om de externe auditcommissie rechtstreeks op de hoogte te brengen van onregelmatigheden die hij in de uitoefening van zijn functie vaststelt.

Buiten de gevallen van kwade trouw, persoonlijk voordeel of valse aangifte die een dienst of een persoon schade toebrengen, kan een rapportering aan de externe auditcommissie nooit aanleiding geven tot een tuchtsanctie of een ontslag. Dergelijke verklaringen vallen niet onder het inzagerecht, tenzij het betrokken personeelslid zijn toestemming verleent.

Art. 268. De gemeenten of de openbare centra voor maatschappelijk welzijn dragen bij in de kosten van de externe audit onder de voorwaarden die bepaald worden door de Vlaamse Regering.

Art. 269. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de samenstelling van de externe auditcommissies en de wijze waarop die hun taken vervullen.

TITEL X. — Samenwerking met de gemeente

Art. 270. § 1. Over de volgende aangelegenheden kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn alleen beslissen als ze vooraf voor advies zijn voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen :

1° het meerjarenplan, de aanpassingen aan het meerjarenplan en de budgetten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, alsook het budget van de ziekenhuizen die afhangen van het centrum;

2° het vaststellen of wijzigen van de personeelsformatie;

3° het vaststellen of wijzigen van de rechtspositieregeling van het personeel, voor zover die vaststelling of wijziging een financiële weerslag kan hebben of erdoor van de rechtspositieregeling van het gemeentelijk personeel wordt afgeweken;

4° de indienstneming van extra personeel, behalve in gevallen van hoogdringendheid of als het gaat om het personeel van het ziekenhuis, vermeld in artikel 218;

5° het oprichten van nieuwe diensten of instellingen en het uitbreiden of het in belangrijke mate inkrimpen of stopzetten van de bestaande diensten of instellingen;

6° het oprichten van, het toetreden tot, het uittreden uit of het ontbinden van de verenigingen of vennootschappen overeenkomstig titel VIII;

7° de budgetwijzigingen zodra die de geconsolideerde gemeentelijke bijdrage verhogen of verminderen of het gevolg zijn van het oprichten of afschaffen van een dienstverlening, alsook de beslissingen met betrekking tot de ziekenhuizen waardoor hun tekort toeneemt;

8° de wijzigingen van investeringsprojecten zodra de totale financiering van de lopende of op te starten projecten verhoogt qua bedrag of wijzigt qua aard, behalve als die wijzigingen enkel inhouden dat de externe financiering tijdelijk of definitief wordt vervangen door financiering met een deel van het werkkapitaal.

Het college van burgemeester en schepenen brengt het advies, vermeld in het eerste lid, uit binnen een termijn van dertig dagen na de ontvangst van de ontwerpbeslissing. Bij gebrek aan kennisgeving van het advies aan het openbaar centrum binnen de voorgeschreven termijn kan aan het adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§ 2. Het advies van het college van burgemeester en schepenen wordt bij de beslissing gevoegd als die naar de toezichhoudende overheid wordt gestuurd. Als ingevolge § 1, tweede lid, aan het adviesvereiste is voorbijgegaan, wordt dat in het overwegend gedeelte van de beslissing vermeld.

Art. 271. Tussen de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen beheersovereenkomsten worden gesloten over het gemeenschappelijke gebruik van elkaars diensten.

In de beheersovereenkomst kan tevens opgenomen worden dat de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor bepaalde functies een beroep kunnen doen op elkaars personeelsleden.

TITEL XI. — Wijzigingsbepalingen

Art. 272. In de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 17*bis* worden de woorden « de artikelen 11 tot en met 17 » vervangen door de woorden « artikelen 8 tot en met 14 en artikel 16 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

2° in artikel 18*bis*, § 1, worden de woorden « artikel 18 » vervangen door de woorden « artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

3° in artikel 21 worden de woorden « bestendige deputatie » telkens vervangen door het woord « deputatie »;

4° in artikel 25*bis*, tweede lid, worden de woorden « artikel 20 » vervangen door de woorden « artikel 16 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

5° in artikel 25*ter*, § 3, worden de woorden « artikel 25 of artikel 25*bis*, tweede lid » vervangen door de woorden « artikel 25*bis*, tweede lid, of artikel 53 en 54 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

6° in artikel 27*bis*, § 1, derde lid, worden de woorden « in artikel 27, § 3 » vervangen door de woorden « bij artikel 60, § 3, van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

7° in artikel 57, § 4, worden de woorden « de wet, de Koning » vervangen door de woorden « de wet, het decreet, de Koning of de Vlaamse Regering »;

8° in artikel 60, § 1, derde lid, worden de woorden « in artikel 44 » vervangen door de woorden « in artikel 75 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

9° in artikel 60, § 6, derde lid, worden de woorden « organieke wetgeving of reglementering » vervangen door de woorden « organieke wetgeving, het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn of de reglementering »;

10° in artikel 60, § 6, vierde lid, worden de woorden « de gemeentebegroting » vervangen door de woorden « het gemeentelijk budget »;

11° in artikel 60, § 7, derde lid, wordt het woord « intercommunales » vervangen door de woorden « verenigingen vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking » en worden de woorden « hoofdstuk XII van deze wet » vervangen door de woorden « titel VIII, hoofdstuk I van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

12° in artikel 60, § 8, tweede lid, artikel 101, vijfde lid, en artikel 104, § 1, eerste lid, wordt het woord « ontvanger » telkens vervangen door de woorden « financieel beheerder »;

13° in artikel 62bis, eerste lid, en in artikel 71, eerste lid, worden tussen de woorden « raad voor maatschappelijk welzijn » en de woorden « of één van de organen » de woorden « , door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, of in voorkomend geval de ondervoorzitter ingevolge artikel 58, § 2 en § 3, en artikel 59 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn » ingevoegd;

14° in artikel 113, tweede lid, worden de woorden « Als een in het vorige lid » vervangen door de woorden « Als een in artikel 264 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn »;

15° in artikel 141, § 2, tweede lid, a), 2., worden de woorden « van artikel 42 van onderhavige wet » vervangen door de woorden « van artikelen 102 en 103 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. ».

Art. 273. In artikel 85ter, § 6, van de Gemeentekieswet wordt punt 7° vervangen door wat volgt :

« 7° wordt iedere tussen- of eindbeslissing met redenen omkleed en wordt ze uitgesproken in openbare terechtzitting; die beslissing vermeldt de naam van de verslaggever en van de aanwezige leden. Behoudens de gevallen, vermeld in titel V en VIbis van de Gemeentekieswet en in artikelen 21 en 22 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en in artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, bedraagt de termijn voor het instellen van bezwaar bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen veertig dagen na de kennisname van de beslissing of, als er geen beslissing moet worden genomen, na de kennisname van het feit. ».

TITEL XII. — Slotbepalingen

HOOFDSTUK I. — Algemene bepalingen

Art. 274. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de terminologie in de bestaande decreten te wijzigen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

Art. 275. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bepalingen van de wetten en decreten betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, als vermeld in dit decreet, te coördineren, alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie. Daartoe kan de regering :

- 1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummeren;
- 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummeren;
- 3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen;
- 4° de verwijzingen naar de in de coördinatie opgenomen bepalingen die in andere niet in de coördinatie opgenomen bepalingen voorkomen, naar de vorm aanpassen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bekrachtigd is bij decreet.

HOOFDSTUK II. — Opheffingsbepalingen

Art. 276. De volgende bepalingen van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden opgeheven :

- 1° artikel 6, uitgezonderd § 4;
- 2° artikel 7;
- 3° artikel 7bis;
- 4° artikel 8;
- 5° artikel 9;
- 6° artikel 10;
- 7° artikel 11, uitgezonderd § 5;
- 8° artikel 12;
- 9° artikel 13;
- 10° artikel 13bis;
- 11° artikel 14;
- 12° artikel 15;
- 13° artikel 15bis;
- 14° artikel 16;
- 15° artikel 17;
- 16° artikel 18;
- 17° artikel 19;
- 18° artikel 20;
- 19° artikel 20bis;
- 20° artikel 20ter;
- 21° artikel 20quater;
- 22° artikel 20quinquies;
- 23° artikel 20sexies;
- 24° artikel 21ter;
- 25° artikel 24;

- 26° artikel 25;
- 27° artikel 25*quater*;
- 28° artikel 26;
- 29° artikel 27, uitgezonderd § 4;
- 30° artikel 27*ter*;
- 31° artikel 28;
- 32° artikel 28*bis*;
- 33° artikel 29;
- 34° artikel 30;
- 35° artikel 31;
- 36° artikel 32;
- 37° artikel 33;
- 38° artikel 33*bis*;
- 39° artikel 34;
- 40° artikel 35;
- 41° artikel 36;
- 42° artikel 37;
- 43° artikel 38, met uitzondering van het zesde en het achtste lid;
- 44° artikel 38*bis*;
- 45° artikel 39;
- 46° artikel 40;
- 47° artikel 40*bis*;
- 48° artikel 41;
- 49° artikel 42, met uitzondering van het tiende lid;
- 50° artikel 42*bis*;
- 51° artikel 43;
- 52° artikel 43*bis*;
- 53° artikel 43*ter*;
- 54° artikel 43*quater*;
- 55° artikel 43*quinquies*;
- 56° artikel 43*sexies*;
- 57° artikel 43*septies*;
- 58° artikel 43*octies*;
- 59° artikel 44;
- 60° artikel 45;
- 61° artikel 46 :
- a) § 1;
- b) § 2, eerste lid, eerste tot en met derde streepje, en tweede tot en met zevende lid;
- c) § 2, eerste lid, vierde streepje;
- d) § 3 en § 4;
- e) § 5;
- f) § 6;
- 62° artikel 47;
- 63° artikel 48;
- 64° artikel 49;
- 65° artikel 50;
- 66° artikel 51;
- 67° artikel 52, met uitzondering wat betreft de toepassing van artikel 287, § 3, van de Nieuwe Gemeentewet;
- 68° artikel 53;
- 69° artikel 55;

70° artikel 56, met uitzondering van § 3 voor de verwijzing naar artikel 60, § 7;

71° artikel 75;

72° artikel 76;

73° artikel 77;

74° artikel 78;

75° artikel 79;

76° artikel 80;

77° artikel 81;

78° artikel 84;

79° artikel 86;

80° artikel 87;

81° artikel 87*bis*;

82° artikel 88;

83° artikel 89;

84° artikel 90;

85° artikel 91;

86° artikel 92;

87° artikel 93;

88° artikel 93*bis*;

89° artikel 93*ter*;

90° artikel 94, met uitzondering van de verwijzing in dat artikel naar de bepalingen van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, waarvoor de federale overheid bevoegd is;

91° artikel 95;

92° artikel 96;

93° artikel 104*bis*;

94° artikel 104*ter*;

95° artikel 106;

96° artikel 108;

97° artikel 109;

98° artikel 111;

99° artikel 112;

100° artikel 112*bis*;

101° artikel 112*ter*;

102° artikel 113, eerste en derde lid, behoudens voor de gemeente Voeren;

103° artikel 115;

104° artikel 116;

105° artikel 117;

106° artikel 118;

107° artikel 119;

108° artikel 120;

109° artikel 121;

110° artikel 121*bis*;

111° artikel 122;

112° artikel 123;

113° artikel 124;

114° artikel 125;

115° artikel 126;

116° artikel 128;

117° artikel 129;

118° artikel 130;

119° artikel 131;

- 120° artikel 133;
- 121° artikel 134;
- 122° artikel 135;
- 123° artikel 135bis;
- 124° artikel 135ter;
- 125° artikel 135quater;
- 126° artikel 135quinquies;
- 127° artikel 135sexies;
- 128° artikel 135septies;
- 129° artikel 135octies;
- 130° artikel 135novies;
- 131° artikel 135decies;
- 132° artikel 135undecies;
- 133° artikel 135duodecies;
- 134° artikel 135terdecies;
- 135° artikel 137;
- 136° artikel 138;
- 137° artikel 139;
- 138° artikel 140;
- 139° artikel 143;
- 140° artikel 148, met uitzondering van het derde lid;
- 141° artikel 149;
- 142° artikel 150;
- 143° artikel 151;
- 144° artikel 152.

Art. 277. De volgende bepalingen en regelgevende teksten worden opgeheven :

1° artikel 7 van de wet van 21 december 1927 betreffende de beroepsklerken, technische bedienden, politieagenten en in t algemeen al de aangestelden der gemeenten en der daarvan afhingende besturen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 juni 1988;

2° de volgende bepalingen van het decreet van 7 juli 2006 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn :

a) artikel 50;

b) artikel 51;

c) artikel 52;

3° het koninklijk besluit nr. 490 van 31 december 1986 houdende verplichting voor de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn met eenzelfde werkgebied om sommige van hun personeelsleden van ambtswege over te plaatsen;

4° het koninklijk besluit nr. 519 van 31 maart 1987 tot regeling van de vrijwillige mobiliteit tussen de statutaire personeelsleden van de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn die eenzelfde werkgebied hebben;

5° het koninklijk besluit van 14 juni 1978 houdende bepaling van de voorwaarden en grenzen voor de vaststelling van de zekerheid te stellen door de plaatselijke ontvangers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

6° het koninklijk besluit van 9 december 1987 betreffende het instellen van provisies met het oog op het verlenen van dringende hulp door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 januari 1993;

7° het koninklijk besluit van 20 juli 1993 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de secretarissen en de ontvangers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2006 en bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007;

8° het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 1997 betreffende de boekhouding en de administratieve organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 31 maart 2000, 1 juni 2001 en 20 juli 2006;

9° het ministerieel besluit van 20 juni 2001 tot vaststelling van de bijzondere voorwaarden betreffende de boekhouding en de administratieve organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

HOOFDSTUK III. — *Overgangsbepalingen**Afdeling I.* — Overgangsbepalingen inzake de diensten en het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 278. De raad voor maatschappelijk welzijn treedt op als tuchtoverheid voor de personeelsleden die voor de inwerkingtreding van titel III, hoofdstuk VI, werden aangesteld als secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of als ontvanger van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De raad voor maatschappelijk welzijn treedt op als tuchtoverheid voor de overige personeelsleden die voor de inwerkingtreding van titel III, hoofdstuk VI, werden aangesteld.

Als de raad voor maatschappelijk welzijn overeenkomstig artikel 105, tweede lid, de uitoefening van zijn bevoegdheid tot het aanstellen van personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toevertrouwd heeft aan het vast bureau of aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, treedt het vast bureau of de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn als tuchtoverheid op ten aanzien van de feiten die hij of het vaststelt of waarvan hij of het kennis heeft gekregen na de delegatie.

De tuchtvorderingen die op het moment van de inwerkingtreding van titel III, hoofdstuk VI, hangende zijn, worden verder afgehandeld overeenkomstig de bepalingen die voor de inwerkingtreding van toepassing waren. De tuchtstraf terugzetting in graad kan evenwel niet meer worden opgelegd.

Art. 279. De tuchtstraffen waarschuwing, berisping en terugzetting in graad worden in het persoonlijke dossier van de personeelsleden doorgehaald na verloop van een termijn waarvan de duur is vastgesteld op één jaar voor de waarschuwing en de berisping, en vier jaar voor de terugzetting in graad.

Die termijnen lopen vanaf de datum waarop de tuchtstraf werd uitgesproken.

De doorhaling heeft enkel uitwerking voor de toekomst.

Art. 280. § 1. De Vlaamse Regering stelt de overgangsregels vast betreffende het administratief en geldelijk statuut van de ontvangers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die op het moment van de volledige inwerkingtreding van titel II, hoofdstuk V, in dienst zijn van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met inachtneming van de volgende principes :

1° de waarborg van aanstelling in het ambt van financieel beheerder in het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in kwestie;

2° met behoud van de toepassing van punt 1°, de mogelijkheid om te worden tewerkgesteld als lid van de externe auditcommissie, vermeld in artikel 265;

3° het behoud van de verworven rechten inzake het geldelijk statuut.

§ 2. Het mandaatstelsel, vermeld in artikel 104, § 7, treedt pas in werking bij de eerste nieuwe benoeming of aanstelling in de betrekking, nadat het mandaatstelsel voor die betrekking in de rechtspositieregeling werd vastgelegd. De gewaarborgde aanstelling van de ontvanger van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in het ambt van financieel beheerder, vermeld in § 1, wordt niet geacht een nieuwe benoeming of aanstelling te zijn.

§ 3. In afwijking van § 2 kan de raad voor maatschappelijk welzijn beslissen dat voor de vacatures, uitgeschreven na de publicatie van dit decreet, het mandaatstelsel kan worden toegepast.

§ 4. Tot de inwerkingtreding van artikel 75, § 1, moeten in dit decreet en de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn de woorden « financieel beheerder » gelezen worden als « ontvanger ».

§ 5. Tot de inwerkingtreding van artikel 276, 49°, blijft het administratief en geldelijk statuut op de personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van toepassing, zoals dat van toepassing is op de datum van de bekendmaking van dit decreet in het *Belgisch Staatsblad*.

Afdeling II. — Overgangsbepalingen voor de financiën van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 281. Met ingang van 1 januari 2009 en tot de inwerkingtreding van de externe auditcommissie, vermeld in artikel 171, is de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bevoegd om in beroep uitspraak te doen over de aansprakelijkheden van de personen, vermeld in artikel 90 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, overeenkomstig de procedure, vermeld in artikel 170, § 4.

Voor de toepassing van het eerste lid treedt artikel 170, § 4, in werking op 1 januari 2009.

Afdeling III. — Overgangsbepalingen voor de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten waar de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn niet aan het college van burgemeester en schepenen is toegevoegd

Art. 282. Artikel 41, 42, 54, vierde lid, laatste zin, artikel 148, § 1, tweede lid, artikel 270 en de opheffingsbepaling van artikel 25, § 4, tweede lid, laatste zin, artikel 26, 26bis, 26ter, artikel 28, § 4, artikel 33bis en artikel 88, § 1, derde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, treden niet in werking ten aanzien van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van gemeenten die overeenkomstig artikel 312 van het Gemeentedecreet hebben beslist om bij de algehele vernieuwing van de gemeenteraden in 2007 niet te voorzien in de toevoeging van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn aan het college van burgemeester en schepenen.

Afdeling IV. — Overgangsbepalingen met betrekking tot het toezicht

Art. 283. De besluiten die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden genomen voor de inwerkingtreding van de artikel n van dit decreet, en die het daarop van toepassing zijnde toezicht betreffen, blijven onderworpen aan de toezichtsregels die op dat ogenblik van kracht zijn.

Afdeling V. — Overgangsbepalingen met betrekking tot de verenigingen, vermeld in artikel 239

Art. 284. Voor de toepassing van artikel 239 moet tot de inwerkingtreding van het decreet van 17 oktober 2003 onder « het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen » verstaan te worden « het decreet van 25 februari 1997 betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsinstellingen » en moet « artikel 9 van het decreet van 17 oktober 2003 » gelezen worden als « artikel 7 van het decreet van 25 februari 1997 ».

HOOFDSTUK IV. — Inwerkingtredingsbepalingen

Art. 285. § 1. Met behoud van de toepassing van § 2 bepaalt de Vlaamse Regering voor elk artikel of onderdelen ervan, van dit decreet en de daarmee overeenstemmende opheffingsbepalingen, vermeld in artikel 276, de datum waarop het in werking treedt.

Als de raden voor maatschappelijk welzijn in kwestie daarmee instemmen, kan de Vlaamse Regering voor welbepaalde centra voor maatschappelijk welzijn een datum van inwerkingtreding vaststellen voor het geheel of een gedeelte van de bepalingen van dit decreet.

Voor de wetten, decreten en besluiten, vermeld in artikel 277, bepaalt de Vlaamse Regering per wet, decreet of besluit de datum waarop de opheffing in werking treedt.

§ 2. Artikelen 5, § 2, tweede lid, 75, §§ 3, 4 en 5, 79, 99, § 3, 165 en 276, 61°, c), treden in werking op de eerste dag van de eerste maand na de bekendmaking van dit decreet in het *Belgisch Staatsblad*.

Uiterlijk zes maanden na de datum van inwerkingtreding van artikel 99, § 3, en artikel 165, zoals bepaald in het eerste lid, dienen de openbare centra voor maatschappelijk welzijn hun organisatie in overeenstemming te hebben gebracht met de bepalingen van dat artikel. Tot zolang de openbare centra voor maatschappelijk welzijn hun organisatie niet in overeenstemming hebben gebracht, blijft artikel 46 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van toepassing.

Artikel 276, 96°, treedt op hetzelfde ogenblik als artikel 265 in werking

Kondigen dit decreet af, bevelen dat het in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Brussel, 19 december 2008.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
K. PEETERS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid,
Wonen en Inburgering,
M. KEULEN

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezien
S. VANACKERE

Nota

(1) *Zitting 2007-2008.*

Stukken. — Ontwerp van decreet, 1701 - Nr. 1. — Amendementen, 1701 - Nrs. 2 en 3. — Verslag hoorzitting/gedachtewisseling, 1701 - Nr. 4. — Amendementen, 1701 - Nrs. 5 en 6. — Verslag, 1701 - Nr. 7.

Zitting 2008-2009.

Stukken. — Amendementen, 1701 - Nrs. 8 en 9. — Tekst aangenomen door de plenaire vergadering, 1701 - Nr. 10.

Handelingen. — Bespreking en aanneming: middagvergadering van 10 december en morgenvergadering van 16 december 2008.

TRADUCTION

AUTORITE FLAMANDE

F. 2008 — 4621

[C - 2008/36450]

19 DECEMBRE 2008. — Décret relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale (1)

Le Parlement flamand a adopté et Nous, Gouvernement, sanctionnons ce qui suit :décret relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale.

TITRE Ier. — Dispositions générales

Article 1er. Le présent décret règle une matière communautaire et régionale.

Art. 2. Les centres publics d'aide sociale visent à contribuer, sur le plan local, au bien-être des citoyens, sans préjudice de la mission visée aux articles 1er et 57 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, ainsi que des autres matières qui leur sont conférées par ou en vertu d'une loi ou d'un décret.

Art. 3. Les centres publics d'aide sociale s'engagent à exercer leurs compétences de manière efficace, transparente, démocratique et proche des citoyens.

Ils associent les habitants dans la mesure du possible à la gestion et veillent à une ouverture d'administration.

Art. 4. Le présent décret s'applique à tous les centres publics d'aide sociale situés dans les communes de la région de langue néerlandaise, sans préjudice des règlements visés à l'article 5, § 1er, II, 2°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

TITRE II. — La gestion du centre public d'aide socialeCHAPITRE 1er. — *Le conseil de l'aide sociale*Section 1re. — *L'organisation du conseil de l'aide sociale*

Art. 5. § 1er. Le centre public d'aide sociale est géré par un conseil de l'aide sociale qui se compose comme suit :

- 1° neuf membres dans les communes ne comptant pas plus de 15 000 habitants;
- 2° onze membres dans les communes de 15 001 jusqu'à 50 000 habitants;
- 3° treize membres dans les communes de 50 001 jusqu'à 150 000 habitants;
- 4° quinze membres dans les communes de plus de 150 000 habitants.

Lorsque le nombre de conseillers communaux de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, est inférieur au nombre de membres visé à l'alinéa premier, le nombre de membres du conseil de l'aide sociale est ramené au nombre de membres du conseil communal.

§ 2. Au plus tard le 1er juin de l'année durant laquelle des élections communales auront lieu, le Gouvernement flamand dresse une liste du nombre de membres à élire au conseil de l'aide sociale de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, sur la base des chiffres de la population des communes qui sont fixés, conformément à l'article 5, dernier alinéa, de la nouvelle loi communale par le Ministre de l'Intérieur et publiés au *Moniteur belge*, et il ordonne la publication de la liste au *Moniteur belge*. Le nombre d'habitants à prendre en considération est le nombre de personnes inscrites au registre national des personnes physiques qui avaient leur résidence principale dans la commune concernée le 1er janvier de l'année des élections communales.

Le chiffre de la population en date du 1er janvier, tel que publié au *Moniteur belge*, est, moyennant respect de l'alinéa premier, pris en compte comme chiffre de la population dans le présent décret à partir du 1er janvier de l'année suivant la publication.

Art. 6. § 1er. Le conseil de l'aide sociale est entièrement renouvelé tous les six ans. Sans préjudice de l'application de l'article 17bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, les membres du conseil de l'aide sociale sont élus par les conseillers communaux. Ils peuvent être réélus.

§ 2. Lors d'un renouvellement général du conseil de l'aide sociale, les membres sortants du conseil de l'aide sociale restent en fonction jusqu'à ce que les lettres de créance des nouveaux membres élus du conseil de l'aide sociale aient été examinées et jusqu'à l'installation de la majorité des membres du conseil de l'aide sociale.

Art. 7. Afin de pouvoir être élu comme membre effectif d'un conseil de l'aide sociale ou comme suppléant, l'intéressé doit répondre aux conditions suivantes le jour de l'élection générale du conseil de l'aide sociale :

- 1° Etre Belge;
- 2° Etre âgé de dix-huit ans accomplis;
- 3° Etre inscrit aux registres de la population de la commune desservie par le centre public d'aide sociale;
- 4° Ne pas se trouver dans l'un des cas d'inéligibilité, visés à l'article 65 de la loi électorale communale.

L'article 65, alinéa deux, de la Loi électorale communale est d'application lorsque les infractions, visées dans la présente disposition, ont été commises dans l'exercice d'une fonction au sein du centre public d'aide sociale ou dans le cadre d'une fonction communale.

Art. 8. Le conseil de l'aide sociale peut se composer au maximum d'un tiers de conseillers communaux qui exercent leur mandat dans le ressort du centre public d'aide sociale.

Le conseil de l'aide sociale peut se composer à concurrence d'un tiers au maximum de membres du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale.

Pour l'application du présent article, il convient d'entendre par membres du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, les membres du personnel à l'exclusion des sapeurs-pompiers volontaires, des membres des services d'ambulance volontaires et du personnel enseignant communal.

Lorsque, lors de la réunion d'installation du conseil de l'aide sociale, davantage de conseillers communaux ou de membres du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, sont élus au conseil de l'aide sociale que le nombre autorisé de conseillers communaux ou de membres du personnel, visé aux alinéas premier et deux, les règles de priorité visées à l'article 12 sont d'application.

L'alinéa premier n'a pas d'effet entre la date d'installation du conseil communal, élu après un renouvellement général, et l'installation des membres du conseil de l'aide sociale, visé à l'article 16.

Les alinéas premier et deux ne produisent pas leurs effets lorsque le conseil de l'aide sociale est élu directement par l'assemblée des électeurs du conseil communal.

La procédure, visée à l'article 14, alinéa deux, est d'application, sans préjudice de l'article 13, lorsque suite à un manque de présentations recevables, on ne parvient pas à élire un conseil intégral lors du renouvellement général du conseil de l'aide sociale.

Art. 9. Sans préjudice de l'application de l'article 17bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le conseil de l'aide sociale se compose de personnes de sexe différent.

Art. 10. § 1er. Moyennant respect de l'application de l'article 17bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, les candidats membres effectifs et les candidats suppléants, visés à l'alinéa cinq, sont présentés par écrit par les élus au conseil communal. Les candidats votent par une déclaration signée sur l'acte de présentation daté. Pour être recevable, l'acte de présentation doit être signé par au moins la majorité des élus de la même liste qui ont participé aux élections. Lorsque la liste ne compte que deux élus, la signature de l'un d'entre eux suffit. Seules les signatures des membres du conseil communal ayant prêté serment sont prises en considération, en ce compris les signatures des suppléants ayant signé l'acte de présentation et qui ont ensuite prêté serment comme conseiller communal.

Aucune des personnes ayant participé aux élections communales et présentée ne peut être candidat sur un acte de présentation qui n'est pas signé par la majorité des élus de la même liste ayant participé aux élections communales. Lorsque la liste ne compte que deux élus, la signature de l'un d'entre eux suffit. Seules les signatures des membres du conseil communal ayant prêté serment sont prises en considération, en ce compris les signatures des suppléants ayant signé l'acte de présentation et qui ont ensuite prêté serment comme conseiller communal.

Nul ne peut signer plus d'un acte de présentation. Toute violation de cette interdiction engendre pour l'ensemble des actes de présentation la nullité de toutes les signatures qui ont été apposées contrairement à cette instruction. Un élu qui signe plus d'un acte de présentation ne peut, pour la durée de la législature du conseil communal, être nommé ou élu comme bourgmestre, échevin, président du conseil communal, président d'une commission du conseil communal ou membre du conseil de l'aide sociale, ne peut représenter la commune ou occuper au nom de la commune un mandat au sein d'agences autonomisées externes ou d'autres associations, fondations ou sociétés, et ne peut représenter le centre public d'aide sociale ou occuper au nom du centre public d'aide sociale un mandat dans les hôpitaux visés au titre VII, chapitre II, ou les associations ou sociétés visées au titre VIII, ou d'autres associations, fondations ou sociétés. Si l'élu concerné exerce déjà un tel mandat, celui-ci est échu de plein droit.

L'acte de présentation n'est recevable que lorsque la présentation porte sur des candidats membres effectifs de sexe différent et qu'un ou plusieurs candidats suppléants sont mentionnés pour chaque candidat membre effectif.

L'acte de présentation mentionne pour chaque candidat membre effectif, un ou plusieurs candidats suppléants dans l'ordre précis dans lequel ils sont prédestinés à succéder au membre. La même personne peut être suppléant de deux ou davantage de membres effectifs qui ont été présentés sur le même acte. Une seule et même personne peut en outre être candidat membre effectif et candidat suppléant.

L'acte de présentation peut en outre mentionner la date d'expiration du mandat d'un membre du conseil de l'aide sociale, conjointement avec le nom de la personne ou des personnes qui lui succédera/ont pour la durée restante du mandat. Le cas échéant, le membre du conseil de l'aide sociale est démissionnaire de plein droit à la date d'échéance du mandat et il est remplacé de plein droit par la personne désignée comme suppléant dans l'acte de présentation. Lorsque le mandat expire avant la date d'expiration, visée dans l'acte, le suppléant assume le mandat de manière anticipative.

Les actes de présentation sont remis en deux exemplaires au secrétaire communal au plus tard huit jours avant la réunion d'installation du conseil communal. Les actes de présentation remis après cette date, ne sont pas recevables.

Le dépositaire de l'acte de présentation se voit remettre le deuxième exemplaire après que celui-ci a été signé pour réception.

§ 2. Avant l'élection des membres du conseil de l'aide sociale, le conseil communal vérifie si l'acte de présentation est recevable conformément aux conditions visées au § 1er.

§ 3. Les membres du conseil de l'aide sociale sont élus par le conseil communal de la commune qui constitue le ressort du centre public d'aide sociale. Le président du conseil communal annonce immédiatement le résultat des élections.

§ 4. Le Gouvernement flamand détermine les modalités et la procédure à respecter lors du dépôt des actes de présentation et lors des élections.

Art. 11. § 1er. L'élection des membres du conseil de l'aide sociale a lieu durant la réunion d'installation du conseil communal en séance publique. Pour l'élection des membres du conseil de l'aide sociale, chaque conseiller communal a :

- 1° une voix lorsqu'il y a moins de quatre membres à élire;
- 2° trois voix lorsqu'il y a quatre ou cinq membres à élire;
- 3° quatre voix lorsqu'il y a six ou sept membres à élire;
- 4° cinq voix lorsqu'il y a huit ou neuf membres à élire;
- 5° six voix lorsqu'il y a dix ou onze membres à élire;
- 6° huit voix lorsqu'il y a douze ou davantage de membres à élire.

Chaque conseiller communal reçoit autant de bulletins de vote qu'il a des voix. Sur chaque bulletin de vote, il émet une voix pour un membre effectif.

§ 2. Les membres du conseil de l'aide sociale sont élus par scrutin secret et en un seul tour. Les conseillers communaux peuvent valablement voter au profit d'un parent ou allié.

Art. 12. Sans préjudice de l'application de l'article 13, les candidats qui ont obtenu le plus de voix, sont élus comme membres effectifs.

En cas de partage des voix, la priorité sera accordée dans l'ordre suivant :

1° au candidat qui, le jour de l'élection, occupe un mandat dans un centre public d'aide sociale. Si deux ou davantage de candidats répondent à ce critère, la priorité sera accordée au candidat qui a exercé son mandat le plus longtemps, de manière ininterrompue;

2° au candidat qui a exercé auparavant un mandat dans un centre public d'aide sociale. Si deux ou davantage de candidats répondent à ce critère, la priorité sera accordée au candidat qui a exercé son mandat le plus longtemps, de manière ininterrompue et, en cas de durée égale, au candidat qui était le dernier à se démettre de son mandat;

3° au candidat le plus jeune en années.

Lorsque l'élection de l'élu est annulée pour des motifs d'inéligibilité, il est remplacé par son suppléant moyennant maintien de l'application de l'article 9.

Les candidats qui ont été présentés comme suppléants d'un membre effectif élu, sont les suppléants du membre précité sans préjudice de l'application de l'article 9.

Art. 13. Lorsque, immédiatement après son élection, le conseil de l'aide sociale n'est pas valablement composé conformément à l'article 9, la dernière personne élue, le cas échéant en application de l'article 12, alinéa deux, qui figure sur l'acte de présentation dont le nombre le plus élevé des membres ont été élus, est remplacée de plein droit par la personne de l'autre sexe qui figure sur le même acte de présentation et qui a obtenu le plus de voix et en cas de voix égales ou aucune voix, par la première personne de l'autre sexe sur cet acte de présentation. Il convient d'entendre par la dernière personne élue, la personne ayant obtenu le moins de voix.

Lorsqu'il y a plusieurs actes de présentation au sens de l'alinéa précédent, la dernière personne élue, le cas échéant en application de l'article 12, alinéa deux, qui figure sur l'un de ces actes de présentation, est remplacée de plein droit par la personne de l'autre sexe du même acte de présentation que le membre du conseil de l'aide sociale qui est remplacé, ayant obtenu le plus de voix et en cas de voix égales ou aucune voix, la première personne de l'autre sexe sur cet acte de présentation. Il convient d'entendre par la dernière personne élue, la personne ayant obtenu le moins de voix.

Lorsque cette personne de l'autre sexe a un lien tel que visé à l'article 20 avec un membre du conseil de l'aide sociale, le membre initialement élu du conseil de l'aide sociale sera cependant remplacé de plein droit par la première personne de l'autre sexe qui figure sur le même acte de présentation.

Lorsque, conformément aux alinéas précédents, il s'avère impossible de procéder au remplacement, le remplacement sera réglé en application des articles 9 et 14.

Art. 14. Lorsqu'un membre effectif cesse de faire partie du conseil de l'aide sociale ou est empêché avant l'expiration de son mandat et lorsque, en application de l'article 9, le membre en question n'a pas plus de suppléant, tous les conseillers communaux qui sont toujours en fonction et qui avaient signé la présentation du membre à remplacer, peuvent ensemble présenter un candidat membre effectif et un ou plusieurs candidats suppléants. Cet acte de présentation doit être remis au secrétaire communal au plus tard cinq jours avant la séance du conseil communal à laquelle seront examinées les lettres de créance du nouveau membre du conseil de l'aide sociale et du ou des suppléant(s). Dans ce cas, le candidat est déclaré élu et les candidats suppléants sont désignés dans l'ordre de leur présentation. Un suppléant qui, en raison de son sexe, ne pouvait pas succéder au membre du conseil de l'aide sociale démissionnaire, est censé être suppléant du nouveau membre élu du conseil de l'aide sociale et prend rang avant les suppléants, mentionnés sur l'acte de présentation.

Lorsqu'aucun remplaçant n'est présenté dans les soixante jours suivant la date à laquelle un membre du conseil de l'aide sociale cesse de faire partie de celui-ci ou la date d'entrée en vigueur de son empêchement, ou qu'aucun remplaçant ne peut être présenté, il sera pourvu sans préjudice de l'application de l'article 9 au remplacement par scrutin secret, chaque conseiller communal disposant d'autant de voix que visés à l'article 11 et le candidat ou les candidats ayant obtenu le plus de voix étant censés élus. En cas de partage de voix, l'article 12 est d'application. Les candidats membres effectifs et les candidats suppléants sont présentés en application de l'article 10, étant entendu que les actes de présentation sont remis au secrétaire communal sous peine d'irrecevabilité au plus tard cinq jours avant la séance du conseil communal à laquelle le nouveau membre du conseil de l'aide sociale et le suppléant ou les suppléants seront élus.

Art. 15. § 1er. Sans préjudice de l'application de l'article 18bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le dossier de l'élection des membres des conseils de l'aide sociale et leurs suppléants est transmis sans délai au Conseil des Contestations électorales. Cette juridiction est compétente pour examiner les recours introduits contre l'élection des membres des conseils de l'aide sociale.

§ 2. Seul les conseillers communaux et les personnes figurant sur l'acte de présentation, visés à l'article 10, § 1er, et à l'article 14, sont habilités à introduire un recours. Le recours doit, sous peine d'irrecevabilité, être introduit auprès du secrétariat du Conseil des Contestations électorales, soit par lettre recommandée, soit par lettre remise contre récépissé, au plus tard le cinquième jour suivant la publication du résultat des élections. En cas d'envoi par lettre recommandée, la date de la poste est déterminante.

Il est interdit, sous peine de peines de réclusion d'un mois à deux ans, d'antidater ce récépissé.

§ 3. Le recours est introduit par une requête contenant au moins une description de fait des arguments invoqués. La requête est datée, et sous peine d'irrecevabilité, signé par l'auteur ou son conseil. Elle comporte les mentions suivantes :

1° le nom et le domicile du requérant. Lorsque ce dernier élit domicile auprès de son conseil, cela sera précisé dans la requête;

2° l'objet du recours.

§ 4. Le requérant peut joindre à sa requête les pièces à conviction qu'il juge nécessaires. Le requérant ne peut ultérieurement faire joindre au dossier que les pièces à conviction supplémentaires dont il n'avait pas connaissance au moment de l'établissement de la requête. Dans ce cas, le requérant transmet sans délai une copie des pièces à conviction complémentaires à la commune ainsi qu'au centre public d'aide sociale. Les pièces à conviction sont rassemblées par le requérant et inventoriées.

Une requête irrecevable peut être remplacée pendant tout le délai de recours par une nouvelle requête, qui confirme explicitement le retrait de la requête antérieure.

Le secrétariat du Conseil des Contestations électorales inscrit chaque recours et le nombre de pièces à conviction et pièces à conviction supplémentaires dans un registre.

Le recours n'a pas d'effet suspensif par rapport aux élections.

La requête est traitée conformément aux dispositions de l'article 85ter, § 6, de la loi électorale communale.

§ 5. Le lendemain de la réception de la requête, le secrétariat du Conseil des Contestations électorales transmet la requête et les pièces à conviction à la commune, au centre public d'aide sociale et aux candidats dont l'élection ou l'ordre d'élection est contesté.

§ 6. Toute personne ayant introduit un recours qui s'avère non fondé et dont il est établi qu'il a été introduit dans le but de nuire, sera sanctionnée d'une amende de 50 à 500 euros.

§ 7. Le Conseil des Contestations électorales statue en cas d'introduction d'un recours, ou peut d'office statuer dans les autres cas, dans les trente jours suivant la réception du dossier, sur la validité des élections. Le cas échéant, il rectifie les erreurs commises lors de l'établissement du résultat des élections. Faute de décision du Conseil dans ce délai, l'élection est considérée comme régulière.

§ 8. Un membre du Conseil des Contestations électorales expose le dossier et la décision est prise en séance publique. La décision est motivée et mentionne le nom du rapporteur et les noms des membres présents, l'ensemble sous peine de nullité.

La décision du Conseil des Contestations électorales ou l'expiration du délai de trente jours, est communiquée à la commune et au centre public d'aide sociale par le secrétariat de cette juridiction. Les membres élus du conseil de l'aide sociale, les suppléants dont l'élection a été annulée et les suppléants dont l'ordre d'élection a été modifié, ainsi que les personnes ayant introduit des recours, en sont informés par lettre recommandée ou par lettre remise contre récépissé. La décision de la juridiction produit ses effets le plus tôt à l'expiration des délais visés au § 9, en vue de l'introduction d'un recours auprès du Conseil d'Etat.

§ 9. Les personnes physiques et les personnes morales, visées au § 8, peuvent introduire un recours auprès du Conseil d'Etat dans les huit jours suivant la communication ou la notification visée au § 8. Le recours suspend la décision du Conseil des Contestations électorales d'annulation ou de modification du résultat des élections ou de la répartition des sièges.

Le greffier en chef du Conseil d'Etat communique le recours dans les huit jours suivant sa réception au gouverneur de province, au centre public d'aide sociale concerné, à la commune et aux élus dont l'élection ou l'ordre d'élection est contesté. Le Conseil d'Etat statue dans un délai de soixante jours. Le greffier en chef communique l'arrêt du conseil d'Etat immédiatement au requérant, au gouverneur de province, au centre public d'aide sociale concerné, à la commune et aux élus dont l'élection est annulée ou dont l'ordre d'élection est modifié.

Lorsqu'une annulation devient définitive, il sera procédé dans les vingt jours suivant la date de la notification de l'annulation à la commune concernée, à une nouvelle élection sur la base de l'acte de présentation initial déposé conformément aux articles 10 et 14 pour l'élection annulée. De nouveaux actes de présentation ne sont pas recevables. S'il n'y a pas suffisamment de présentations, l'article 8, alinéa sept, est d'application, étant entendu que le délai de vingt jours s'applique.

Seules des matières urgentes peuvent être traitées jusqu'à l'installation du conseil de l'aide sociale.

Une annulation ou une réparation du résultat des élections ne porte pas préjudice à la validité des décisions du conseil de l'aide sociale qui ont été prises avant la notification de la décision définitive.

Art. 16. § 1er. Les candidats membres effectifs présentés et leurs suppléants sont, pour le bon ordre, informés au moins huit jours avant la réunion d'installation du conseil de l'aide sociale de la date, de l'heure et le lieu de la réunion d'installation.

§ 2. La réunion d'installation du conseil de l'aide sociale se tient de plein droit au siège du centre public d'aide sociale, à 20 heures, le troisième jour ouvrable suivant la réunion d'installation du conseil communal.

Lorsqu'il est procédé, conformément à l'article 15, § 9, à une nouvelle élection, la réunion d'installation aura lieu au siège du centre public d'aide sociale, à 20 heures, le troisième jour ouvrable suivant le jour de l'élection.

Lorsque la majorité des membres du conseil de l'aide sociale n'a pas pu être élue, la réunion d'installation aura lieu à 20 heures, le troisième jour ouvrable suivant le jour de l'élection complémentaire.

Chaque jour de la semaine, à l'exception du samedi, du dimanche et des jours fériés légaux et décrets, constitue un jour ouvrable.

§ 3. Dans l'attente de l'élection du président du conseil de l'aide sociale, la réunion d'installation est présidée par le président du conseil communal, ou le cas échéant, par la personne qui reçoit en séance, conformément à l'article 17, le serment des membres élus du conseil de l'aide sociale.

Au plus tard lors de la réunion d'installation, les candidats membres présentés du conseil de l'aide sociale sont informés par le secrétaire du centre public d'aide sociale de leur élection et de l'approbation de leurs lettres de créance.

§ 4. Le conseil communal examine les lettres de créance des membres élus du conseil de l'aide sociale et de leurs suppléants. Les lettres de créance des suppléants sont à nouveau examinées par le président du conseil communal lorsqu'ils sont appelés à remplacer un membre conseil de l'aide sociale après un renouvellement général du conseil de l'aide sociale.

Les membres élus du centre public d'aide sociale dont les lettres de créance ont été approuvées, prêtent, pour autant qu'ils acceptent leur mandat, le serment suivant entre les mains du président du conseil communal : « Je jure de respecter fidèlement les obligations de mon mandat. »

En cas de renouvellement intégral du conseil de l'aide sociale, la prestation de serment a lieu lors de la réunion d'installation, visée au § 1er.

Toute prestation de serment se fait uniquement devant le président du conseil communal et en présence du secrétaire communal. Il en est dressé un procès-verbal signé par le président du conseil communal et le secrétaire communal, qui est envoyé au président du conseil de l'aide sociale.

Le Gouvernement flamand est informé dans les vingt jours de la prestation de serment.

§ 5. Les membres élus du conseil de l'aide sociale qui assistent à la réunion d'installation et qui ne prêtent pas serment, sont censés avoir renoncé à leur mandat.

§ 6. Les membres élus du conseil de l'aide sociale qui ne sont pas présents à la réunion d'installation et qui, après avoir été explicitement convoqués, restent absents sans motif valable à la première réunion suivante, sont censés avoir renoncé à leur mandat.

Art. 17. Lorsque le président du conseil communal omet de recevoir le serment des membres du conseil de l'aide sociale à la réunion d'installation ou, en cas de remplacement d'un membre, après la réunion d'installation au plus tard avant la réunion suivante du conseil de l'aide sociale, le serment est reçu par un membre du collège des bourgmestre et échevins dans l'ordre, le bourgmestre étant censé prendre un rang supérieur à celui d'un échevin. Lorsque le président du conseil communal omet de recevoir le serment à la réunion d'installation, le secrétaire du centre public d'aide sociale note le remplacement du président du conseil communal dans le procès-verbal de la réunion. En cas de prestation de serment ultérieure, le mandataire communal faisant fonction signe le procès-verbal conjointement avec le secrétaire communal, ce procès-verbal étant envoyé au président du centre public d'aide sociale.

Art. 18. Un membre élu du conseil de l'aide sociale qui veut renoncer à son mandat avant son installation, en informe immédiatement par écrit le président du conseil communal. L'abandon du mandat devient définitif dès que le président du conseil communal en a pris connaissance.

Art. 19. § 1er. Le mandat d'un membre du conseil de l'aide sociale qui cesse pendant son mandat de répondre aux conditions d'éligibilité ou qui se trouve dans une situation d'incompatibilité, est déclaré déchu par le conseil de l'aide sociale après que le membre concerné du conseil de l'aide sociale a été entendu. Lorsqu'il s'agit d'une incompatibilité de fonctions ou de mandats, le président du conseil de l'aide sociale invite le membre du conseil de l'aide sociale au préalable à mettre fin à cette situation dans les quinze jours.

Le président du conseil de l'aide sociale informe le Conseil des Contestations électorales, ainsi que l'intéressé, immédiatement par lettre remise contre récépissé des faits susceptibles d'engendrer la déchéance du mandat. Lorsque le conseil de l'aide sociale n'agit pas dans les deux mois après avoir pris connaissance des faits susceptibles d'engendrer la déchéance du mandat, le Conseil des Contestations électorales se substitue au conseil, soit d'office, soit à la demande d'un membre du conseil de l'aide sociale ou d'un ministère public. Le conseil de l'aide sociale est censé avoir connaissance des faits susceptibles d'engendrer la déchéance, soit dès la réception d'un recours d'un autre membre du conseil de l'aide sociale ou du ministère public, soit dès l'envoi de la notification par le président du conseil de l'aide sociale au Conseil des Contestations électorales.

§ 2. La déchéance ne produit ses effets qu'à partir de la notification au membre du conseil de l'aide sociale de la décision de déchéance par le conseil de l'aide sociale ou le Conseil des Contestations électorales. Elle ne porte pas préjudice à la validité des décisions antérieures du conseil de l'aide sociale.

§ 3. Lorsque l'intéressé, même à défaut d'une notification quelconque, continue à exercer son mandat tout en ayant connaissance du motif de la déchéance, il est punissable des peines, visées à l'article 262 du Code pénal.

§ 4. Lorsqu'un membre installé du conseil de l'aide sociale devient membre du conseil communal, il est censé être de plein droit démissionnaire lorsqu'il se trouve dans le cas visé à l'article 8, alinéa premier.

Lorsqu'un conseiller communal succède à un membre du conseil de l'aide sociale et qu'il est ainsi porté préjudice à l'article 8, alinéa premier, il ne peut être installé.

Lorsqu'un membre installé du conseil de l'aide sociale devient membre du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, il est censé être démissionnaire de plein droit, lorsqu'il se trouve dans le cas visé à l'article 8, alinéa deux.

Lorsqu'une personne qui est également membre du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, succède à un membre du conseil de l'aide sociale et qu'il est ainsi porté préjudice à l'article 8, alinéa deux, il ne peut être installé.

Art. 20. Les personnes suivantes ne peuvent pas faire partie d'un conseil de l'aide sociale :

1° les gouverneurs de province, le gouverneur et le vice-gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale et l'adjoint du gouverneur de la province du Brabant flamand, les greffiers de province, les commissaires d'arrondissement et les commissaires d'arrondissement adjoints pour autant que le ressort du centre public d'aide sociale en question fasse partie de leur ressort;

2° les magistrats, les magistrats suppléants et les greffiers près les cours et tribunaux, les juridictions administratives et la Cour constitutionnelle;

3° sans préjudice de l'application de l'article 24, 3°, les bourgmestres et les échevins, à l'exception du président du conseil de l'aide sociale, ainsi que les membres des collèges de fédérations de communes et d'agglomérations;

4° le secrétaire communal de la commune desservie par le centre public d'aide sociale;

5° les membres du personnel rémunérés par le centre public d'aide sociale, ainsi que toutes les autres personnes qui y travaillent, visées à l'article 109, § 2;

6° les parents ou alliés jusqu'au deuxième degré ou conjoints au sein du conseil de l'aide sociale du même centre public d'aide sociale.

Lorsque des parents ou alliés dans un de ces degrés ou deux conjoints sont élus par la même élection, la priorité est déterminée par l'ordre d'élection déterminé en application de l'article 12. Lorsque deux parents ou alliés dans un degré interdit ou deux conjoints sont élus, l'un comme membre du conseil de l'aide sociale, l'autre comme suppléant, l'interdiction de siéger vaut uniquement pour le suppléant. Entre les suppléants qui entrent en ligne de compte pour des places vacantes, la priorité est déterminée en premier lieu par l'ordre temporel des mandats vacants. Entre les personnes qui deviennent simultanément membres par suppléance du conseil de l'aide sociale, la priorité est déterminée par l'ordre d'élection des membres actifs auxquels ils succèdent. Pour l'application de cette disposition, les personnes ayant fait une déclaration de cohabitation légale telle que visée à l'article 1475 du Code civil, sont assimilées à des conjoints.

L'alliance qui s'établit ultérieurement entre membres du conseil de l'aide sociale, ne comporte pas la déchéance de leur mandat. Cette règle ne vaut pas en cas de mariage entre membres du conseil de l'aide sociale et lorsqu'une déclaration de cohabitation légale a été faite telle que visée à l'article 1475 du Code civil. L'incompatibilité est censée prendre fin lors du décès de la personne par qui elle est née, suite au divorce ou suite à la cessation de la cohabitation légale.

L'alinéa premier, 3°, n'a pas d'effet entre la réunion d'installation du conseil communal et la réunion d'installation du conseil de l'aide sociale pour une durée maximale de trois jours ouvrables.

Art. 21. Le membre élu du conseil de l'aide sociale qui se trouve au moment de son installation comme membre du conseil de l'aide sociale dans une situation qui est incompatible avec le mandat de membre du conseil de l'aide sociale, ne peut pas prêter serment et est dès lors censé renoncer au mandat qui lui est attribué.

Art. 22. Sans préjudice de l'application des articles 21 et 21bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le Conseil des Contestations électorales statue sur tout litige qui naît dans le cadre du renon, de la déchéance, de la démission ou de l'empêchement du mandat de membre du conseil de l'aide sociale, de président du conseil de l'aide sociale ou de vice-président, de membre du bureau permanent ou d'un comité spécial, litiges qui naissent dans le cadre de l'approbation des lettres de créance, la prestation de serment, la connaissance de la langue administrative visée à l'article 57, l'élection, la nomination, le remplacement et la succession des membres du bureau permanent et d'un comité spécial et le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président, et suit aux recours introduits conformément aux articles 170, 171 et 176. Le Conseil des Contestations électorales statue également sur les litiges qui naissent par rapport aux conditions auxquelles doit répondre une personne de confiance telle que visée aux articles 28 et 69, ainsi que si le membre du conseil de l'aide sociale, le président du conseil de l'aide sociale, le vice-président ou le membre du bureau permanent ou d'un comité spécial répond aux conditions pour pouvoir faire appel à une personne de confiance.

Dans les huit jours suivant la notification, un recours peut être introduit auprès du Conseil d'Etat contre les décisions de la juridiction visée à l'alinéa premier. Ce recours n'a pas d'effet suspensif. Le greffier en chef du Conseil d'Etat communique le recours dans les huit jours suivant sa réception à l'intéressé, au centre public d'aide sociale concerné et à la commune. Le Conseil d'Etat statue dans les soixante jours. L'arrêt du Conseil d'Etat est immédiatement porté à la connaissance de l'intéressé, du gouverneur de province, du centre public d'aide sociale et de la commune, par les soins du greffier en chef.

Art. 23. Les articles 19, 21 et 22 ne portent pas préjudice aux dispositions suivantes :

1° le régime visé aux articles 21 et 23 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, pour les communes périphériques, visées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966;

2° le régime visé aux articles 21bis et 23 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, pour ce qui concerne la commune de Fourons.

Art. 24. Le conseil de l'aide sociale prend acte de l'empêchement des personnes suivantes :

1° le membre du conseil de l'aide sociale qui pour des raisons médicales, des raisons d'étude ou en raison d'un séjour à l'étranger ne peut assister pendant une période minimale de douze semaines aux réunions du conseil de l'aide sociale et demande d'être remplacé. Il adresse à cette fin une demande écrite au président du conseil de l'aide sociale. A la demande de remplacement du fait d'un empêchement pour raisons médicales, sera jointe une attestation médicale datant de quinze jours maximum, qui précise en outre le délai minimal d'absence pour raisons médicales. Lorsque le membre du conseil de l'aide sociale qui reste absent pour raisons médicales, n'est pas en mesure d'adresser cette demande au président du conseil de l'aide sociale, il sera considéré de plein droit comme empêché à partir de la troisième réunion successive à laquelle il reste absent et aussi longtemps qu'il est absent. A la demande de remplacement du fait d'un empêchement pour raisons d'étude ou séjour à l'étranger sera jointe une attestation de l'établissement d'enseignement ou du donneur d'ordre;

2° le membre du conseil de l'aide sociale qui souhaite prendre un congé de parenté pour la naissance ou l'adoption d'un enfant. Ce membre du conseil de l'aide sociale sera remplacé à sa demande écrite, adressée au président du conseil de l'aide sociale, au plus tôt à partir de la sixième semaine précédant la date présumée de naissance ou d'adoption, jusqu'à la fin de la neuvième semaine suivant l'adoption ou la naissance. Sur demande écrite, l'interruption de l'exercice du mandat est prolongée après la neuvième semaine d'une durée égale à celle pendant laquelle le membre du conseil de l'aide sociale a exercé son mandat pendant la période de six semaines précédant la date de la naissance ou de l'adoption. En cas de naissance ou d'adoption multiple, le congé peut, sur demande d'un membre du conseil de l'aide sociale, être prolongé pour une période maximum de deux semaines;

3° le membre du conseil de l'aide sociale qui, en application de l'article 63, alinéa premier, du décret communal est élu bourgmestre en remplacement d'un bourgmestre empêché ou suspendu ou qui est élu échevin en application de l'article 50, § 1er, du Décret communal en remplacement d'un échevin empêché ou suspendu;

4° le membre du conseil de l'aide sociale qui, en raison d'un congé de soins palliatifs ou d'un congé d'assistance médicale ou pour dispenser des soins à un membre de la famille jusqu'au deuxième degré inclus souffrant d'une maladie grave ou d'un membre du ménage souffrant d'une maladie grave, souhaite s'absenter pendant douze semaines des réunions du conseil de l'aide sociale et souhaite se faire remplacer. A cet effet, il adresse une demande écrite au président du conseil de l'aide sociale, assortie d'une déclaration sur l'honneur dans laquelle le membre du conseil se déclare disposé à dispenser de l'assistance ou des soins. Il n'est pas nécessaire de mentionner l'identité du patient.

Art. 25. Le membre du conseil de l'aide sociale qui souhaite démissionner, en informe par écrit le président du conseil communal. La démission est définitive après réception de cette notification par le président du conseil communal. Le membre du conseil de l'aide sociale continue à exercer son mandat jusqu'à l'installation de son suppléant, à moins que la démission ne soit la conséquence d'une incompatibilité.

Art. 26. Le membre du conseil de l'aide sociale qui renonce à son mandat, qui est déchu de son mandat, qui est considéré comme empêché, qui a démissionné, ou qui est décédé, est remplacé par son suppléant qui est désigné conformément à l'article 10 ou le cas échéant à l'article 14.

Les lettres de créance des suppléants sont examinées conformément à l'article 16, § 4. Sauf en cas de renonciation au mandat avant ou lors de la réunion d'installation du conseil de l'aide sociale et moyennant maintien de l'application de l'article 17, la prestation de serment s'effectue uniquement devant le président du conseil communal et en présence du secrétaire communal.

Le membre du conseil de l'aide sociale qui est considéré comme empêché, est remplacé aussi longtemps que la situation d'empêchement perdure. Le conseil de l'aide sociale prend acte de la fin de la période d'empêchement.

Le Gouvernement flamand sera informé dans les vingt jours de la prestation de serment ou de la fin de la période d'empêchement.

Art. 27. § 1er. Les membres du conseil de l'aide sociale reçoivent à charge du centre public d'aide sociale un jeton de présence pour leur présence aux réunions du conseil de l'aide sociale. Le Gouvernement flamand établit une liste de réunions qui découlent des obligations de mandat des membres pour lesquels le conseil de l'aide sociale peut déterminer par règlement qu'un jeton de présence est accordé.

§ 2. Le jeton de présence s'élève pour la présence au conseil de l'aide sociale au même montant que le jeton de présence des membres du conseil communal de la commune qui est desservie par le centre public d'aide sociale, pour leur présence au conseil communal.

Pour la présence aux réunions du bureau permanent et pour la présence aux réunions d'un comité spécial et pour les autres réunions de la liste, visée au § 1er, les membres reçoivent au maximum le même montant que le jeton de présence des membres du conseil communal de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, pour leur présence au conseil communal. Lorsque le conseil de l'aide sociale n'a pas pris de décision relative au jeton de présence, le jeton de présence s'élève au même montant que le jeton de présence des membres du conseil communal de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, pour leur présence au conseil communal.

Le conseil de l'aide sociale réduit selon les modalités déterminées par le Gouvernement flamand, les jetons de présence du membre du conseil de l'aide sociale qui reçoit d'autres rémunérations légales ou réglementaires, pensions, indemnités ou allocations, soit le centre public d'aide sociale augmente cette indemnité selon les modalités déterminées par le Gouvernement flamand, d'un montant visant à compenser la perte de revenu que subit l'intéressé, à condition que le mandataire en fasse lui-même la demande. Le secrétaire du centre public d'aide sociale constate si les conditions requises ont été remplies.

La somme des jetons de présence, complétée par le montant à titre de compensation de la perte de revenus, ne peut jamais dépasser le traitement d'un échevin d'une commune de 50 000 habitants.

§ 3. Le Gouvernement flamand détermine les limites dans lesquelles le conseil de l'aide sociale peut déterminer les frais spécifiques qui se rapportent à l'exercice du mandat, entrant en ligne de compte pour un remboursement.

§ 4. Le conseil de l'aide sociale octroie les titres honorifiques aux membres du conseil de l'aide sociale.

§ 5. Le centre public d'aide sociale souscrit une assurance pour couvrir la responsabilité civile, en ce compris l'assistance juridique, qui incombe personnellement aux membres du conseil de l'aide sociale dans le cadre de l'exercice normal de leur mandat.

Le Gouvernement flamand détermine les modalités d'exécution de cette disposition.

Le centre public d'aide sociale souscrit en outre une assurance pour les accidents des membres du conseil de l'aide sociale, survenus dans le cadre de l'exercice normal de leur mandat.

§ 6. Sauf en cas de récidive, le centre public d'aide sociale est civilement responsable du paiement des amendes auxquelles un membre du conseil de l'aide sociale est condamné du chef d'un délit commis dans l'exercice normal de son mandat, à l'exception de l'infraction personnelle au code de la route.

L'action récursoire du centre public d'aide sociale à l'égard des membres du conseil de l'aide sociale condamnés est limitée au dol, à la faute lourde ou à la faute légère présentant un caractère habituel.

Art. 28. § 1er. Le membre du conseil de l'aide sociale qui ne peut exercer son mandat de manière indépendante en raison d'un handicap, peut se faire assister pour l'exercice de ce mandat par une personne de confiance, élue parmi les personnes âgées de dix-huit ans accomplis et résidant légalement dans un Etat membre de l'Union européenne, à condition qu'elle réponde aux conditions d'éligibilité et ne se trouve pas dans une situation telle que visée à l'article 20, à l'exception de l'interdiction concernant les liens de parenté à l'égard du membre souffrant d'un handicap et d'une situation telle que visée à l'article 24.

§ 2. Pour l'application du § 1er, le Gouvernement flamand établit les critères pour définir la qualité d'un membre du conseil de l'aide sociale souffrant d'un handicap.

§ 3. La personne de confiance dispose pour l'assistance des mêmes moyens et se voit incomber les mêmes obligations que le membre du conseil de l'aide sociale, mais elle n'est pas tenue de prêter serment. Elle a également droit au jeton de présence dans les mêmes conditions que le membre du conseil de l'aide sociale.

Section II. — Le fonctionnement du conseil de l'aide sociale

Art. 29. Le conseil de l'aide sociale se réunit autant de fois que l'exigent les matières relevant de ses compétences et au moins dix fois par an.

Art. 30. Le président du conseil de l'aide sociale décide de la convocation du conseil de l'aide sociale et établit l'ordre du jour de la réunion. Il assure l'examen préalable des dossiers qui sont soumis au conseil de l'aide sociale.

A la demande du bourgmestre ou d'un tiers des membres siégeant, le président est tenu de convoquer le conseil de l'aide sociale à la date et à l'heure indiquées et sur la base de l'ordre du jour proposé. A cette fin, ils transmettent pour chaque point de l'ordre du jour leur proposition de décision motivée au secrétaire du centre public d'aide sociale, qui communique les propositions au président du conseil de l'aide sociale.

Art. 31. Sauf en cas d'urgence et hormis l'application de l'article 16, la convocation est envoyée au membre du conseil de l'aide sociale au moins huit jours avant la date de la réunion. Ce délai peut être abrégé en cas d'urgence.

La convocation mentionne en tout cas le lieu, la date, l'heure et l'ordre du jour de la réunion et comprend une proposition de décision motivée. Les points de l'ordre du jour doivent être clairement définis. Pour chaque point de l'ordre du jour, le dossier qui s'y rapporte est mis à la disposition des membres du conseil de l'aide sociale à partir de l'envoi de l'ordre du jour.

Le règlement d'ordre intérieur détermine les modalités selon lesquelles la convocation est transmise aux membres du conseil de l'aide sociale ainsi que les modalités selon lesquelles le dossier qui se rapporte à l'ordre du jour est mis à leur disposition.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale ou les fonctionnaires désignés par lui font parvenir aux membres du conseil de l'aide sociale qui en font la demande, les informations techniques relatives aux pièces figurant dans le dossier. Le règlement d'ordre intérieur détermine les modalités selon lesquelles les informations sont fournies.

Art. 32. Les membres du conseil de l'aide sociale peuvent ajouter des points à l'ordre du jour au plus tard cinq jours avant la réunion. A cette fin, ils transmettent leur proposition de décision motivée au secrétaire du centre public d'aide sociale, qui remet les propositions au président.

Il ne peut être fait usage de cette possibilité par le président du centre public d'aide sociale.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale communique sans délai les points de l'ordre du jour complémentaires, tels que fixés par le président du conseil de l'aide sociale, aux membres du conseil de l'aide sociale conjointement avec les propositions complémentaires y afférentes.

Art. 33. § 1er. Sauf en cas d'urgence, le lieu, la date, l'heure et l'ordre du jour des réunions du conseil de l'aide sociale sont rendus publics au plus tard huit jours avant la réunion au siège du centre public d'aide sociale, de sorte que le public puisse en prendre connaissance à tout moment. Le règlement d'ordre intérieur détermine les modalités de publication.

Lorsque des points sont ajoutés à l'ordre du jour conformément à l'article 32, l'ordre du jour ainsi adapté est rendu public au plus tard 24 heures après sa fixation, conformément à l'alinéa premier. En cas d'urgence, l'ordre du jour est rendu public conformément à l'alinéa premier au plus tard 24 heures après sa fixation et au plus tard avant le début de la réunion.

§ 2. Le centre public d'aide sociale est tenu de rendre publics à toute personne physique et à toute personne morale ou groupement de personnes morales qui en fait la demande, l'ordre du jour du conseil de l'aide sociale ainsi que les pièces y afférentes, en permettant leur consultation, en fournissant des explications ou en remettant une copie conformément au décret du 26 mars 2004 relatif à la publicité de l'administration.

Art. 34. Le président du conseil de l'aide sociale préside les réunions du conseil de l'aide sociale et ouvre et lève la séance.

Art. 35. Le président du conseil de l'aide sociale est chargé du maintien de l'ordre pendant la réunion. Il peut, après un avertissement préalable, faire éloigner de la salle tout auditeur qui manifeste ouvertement des signes d'approbation ou de désapprobation ou qui provoque le désordre d'une façon quelconque.

Le président du conseil de l'aide sociale peut en outre dresser procès-verbal contre cette personne et la renvoyer devant le tribunal de police, qui peut la condamner à une amende de un à quinze euros ou à une peine d'emprisonnement de un à trois jours, hormis d'autres poursuites, si le fait en constitue le motif.

Art. 36. Le conseil de l'aide sociale ne peut délibérer ou décider que si la majorité des membres siégeant du conseil de l'aide sociale est présente.

Le conseil de l'aide sociale peut toutefois, après avoir été convoqué une première fois sans que le quorum des membres requis ne soit présent, délibérer ou statuer valablement sur les points qui figurent la deuxième fois à l'ordre du jour, après une deuxième convocation et ce, quel que soit le nombre de membres présents.

Il sera précisé dans cette convocation qu'il s'agit d'une deuxième convocation. La deuxième convocation reprendra les dispositions du présent article.

Art. 37. § 1er. Tout membre du conseil de l'aide sociale s'abstiendra de participer à la délibération et au vote sur :

1° des matières dans lesquelles il a un intérêt direct, soit à titre personnel, soit comme représentant, ou dans lesquelles le conjoint, les parents ou alliés jusqu'au quatrième degré ont un intérêt personnel et direct. Cette interdiction ne va pas au-delà des parents et alliés jusqu'au deuxième degré inclus dans la mesure où il s'agit de la présentation de candidats, de nominations, de licenciements, de déchéances et de suspensions. Pour l'application de la présente disposition, les personnes ayant fait une déclaration de cohabitation légale telle que visée à l'article 1475 du Code civil, sont assimilées à des conjoints;

2° l'approbation ou la validation des comptes annuels d'une instance devant laquelle il doit rendre des comptes ou dont il fait partie de l'organe exécutif.

La présente disposition ne s'applique pas au membre du conseil de l'aide sociale qui se trouve dans les circonstances précitées sur la seule base du fait qu'il est désigné comme représentant du centre public d'aide sociale au sein d'autres personnes morales.

§ 2. Il est interdit au membre du conseil de l'aide sociale :

1° de travailler directement ou indirectement comme avocat ou notaire contre rémunération dans des litiges au besoin du centre public d'aide sociale. Cette interdiction vaut également à l'égard des personnes qui travaillent avec le membre du conseil de l'aide sociale, dans le cadre d'une association, d'un groupement, d'une collaboration ou à la même adresse de bureau;

2° de travailler directement ou indirectement comme avocat ou notaire dans des litiges au besoin de la partie adverse du centre public d'aide sociale ou au besoin d'un membre du personnel du centre public d'aide sociale concernant des décisions relatives à l'emploi au sein du centre public d'aide sociale. Cette interdiction vaut également à l'égard des personnes qui travaillent avec le membre du conseil de l'aide sociale, dans le cadre d'une association, d'un groupement, d'une collaboration ou à la même adresse de bureau;

3° de conclure directement ou indirectement une convention, sauf en cas de donation au centre public d'aide sociale ou aux associations ou sociétés visées au titre VIII, ou de participer à un marché de travaux, de fourniture ou de services, vente ou achat pour le centre public d'aide sociale ou les associations ou sociétés visées au titre VIII hormis les cas dans lesquels le membre du conseil de l'aide sociale a recours à un service proposé par le centre public d'aide sociale ou les associations ou sociétés visées au titre VIII, et qu'il conclut une convention suite à cela;

4° d'agir comme représentant ou expert d'une organisation professionnelle au sein du comité spécial de négociation ou du comité supérieur de concertation de la commune desservie par le centre public d'aide sociale.

§ 3. Le présent article est également d'application à la personne de confiance, visée aux articles 28 et 69.

§ 4. Lorsqu'un membre du conseil de l'aide sociale se trouve dans la situation visée au § 1er, ce point doit être examiné en réunion, et la séance ne peut pas être levée avant que le point en question n'ait été traité ou qu'il ait été décidé de reporter le point.

§ 5. Le présent article s'applique également au bourgmestre et à l'échevin qui le remplace en application de l'article 41.

Art. 38. § 1er. Les réunions du conseil de l'aide sociale sont publiques, sauf :

1° lorsqu'il s'agit de matières qui touchent à la vie privée. Dès qu'un point pareil est à l'ordre du jour, le président du conseil de l'aide sociale ordonne l'examen à huis clos;

2° lorsque le conseil de l'aide sociale décide à deux tiers des membres présents et de manière motivée de se réunir à huis clos, dans l'intérêt de l'ordre public ou sur la base d'objections graves à la publicité.

Les réunions relatives à l'organigramme, à l'effectif du personnel, au statut, au plan pluriannuel et aux adaptations de celui-ci, au budget, à une modification de budget ou aux comptes annuels sont en tout cas publiques.

§ 2. La séance à huis clos ne peut avoir lieu qu'après la séance publique, sauf en matière disciplinaire. Lorsqu'il appert au cours de la réunion publique que le traitement d'un point doit être poursuivi à huis clos, la réunion publique peut être interrompue à cette seule fin. Lorsqu'il s'avère pendant la réunion à huis clos que l'examen d'un point doit se faire en séance publique, ce point sera repris sur l'ordre du jour du prochain conseil de l'aide sociale. Lorsque le point doit être traité d'urgence, la réunion à huis clos peut être interrompue dans ce seul but.

Art. 39. Un point qui ne figure pas à l'ordre du jour, ne peut être traité, sauf en cas d'urgence, dans la mesure où le moindre report comporterait un risque.

Le traitement d'urgence ne peut être décidé que par deux tiers au moins des membres présents. Les noms de ces membres et la motivation de l'urgence doivent être précisés dans le procès-verbal.

Art. 40. § 1er. Les membres du conseil de l'aide sociale ont le droit de consulter tous dossiers, pièces et actes qui portent sur la gestion du centre public d'aide sociale. Les membres du conseil de l'aide sociale peuvent, sauf pour les dossiers qui portent sur la vie privée de clients du centre public d'aide sociale ou leurs débiteurs d'aliments, obtenir une copie de ces dossiers, pièces et actes. L'indemnité éventuelle demandée pour la copie ne peut en aucun cas être supérieure au prix de revient.

§ 2. Les membres du conseil de l'aide sociale peuvent visiter tous les établissements et services créés et gérés par le centre public d'aide sociale.

§ 3. Le conseil de l'aide sociale détermine par le règlement d'ordre intérieur les conditions pour le droit de consultation et le droit de copie, ainsi que les conditions pour le droit de visite aux institutions et services créés et gérés par le centre public d'aide sociale.

§ 4. Les membres du conseil de l'aide sociale, ainsi que toute autre personne, qui en vertu de la loi ou du décret assistent aux réunions à huis clos du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent et des comités spéciaux sont tenus au secret.

Cet article ne porte pas préjudice à la possibilité de poursuites pénales des membres du conseil de l'aide sociale, ainsi que de toutes les autres personnes visées à l'alinéa premier, du chef de violation du secret professionnel, conformément à l'article 458 du Code pénal.

Art. 41. Le bourgmestre peut assister à toutes les réunions du conseil de l'aide sociale, sans qu'il ne puisse les présider. En cas d'absence légitimée au préalable, il peut se faire remplacer par un échevin.

Art. 42. En séance, le bourgmestre ou l'échevin qui le remplace peut, en vertu de l'article 41, reporter le vote sur chaque point de l'ordre du jour, sauf lorsque le point concerne la vie privée des clients du centre public d'aide sociale ou leurs débiteurs d'aliments. Les arguments avancés pour le report par le bourgmestre ou l'échevin sont précisés dans le procès-verbal de la réunion. Ce droit ne peut être invoqué qu'une seule fois pour le même point.

Ce point de l'ordre du jour peut à nouveau être traité au plus tôt après trente jours à moins qu'il n'ait fait l'objet d'un avis préalable du collège des bourgmestre et échevins.

Art. 43. Les membres du conseil de l'aide sociale ont le droit de poser des questions orales et écrites au président du conseil de l'aide sociale et, le cas échéant, au vice-président ou aux vice-présidents.

Une proposition de décision motivée, telle que visée aux articles 30, 31 et 32, n'est pas requise pour les questions telles que visées à l'alinéa premier.

Art. 44. Le procès-verbal de la réunion du conseil de l'aide sociale est rédigé sous la responsabilité du secrétaire du centre public d'aide sociale conformément aux articles 181 et 182.

Sauf en cas d'urgence, le procès-verbal de la réunion précédente est mis à disposition des membres du conseil de l'aide sociale au moins huit jours avant la date de la réunion. Le règlement d'ordre intérieur détermine les modalités de mise à disposition du procès-verbal.

Chaque membre du conseil de l'aide sociale a le droit d'émettre en séance des observations sur la rédaction du procès-verbal de la réunion précédente. Lorsque ces observations sont adoptées par le conseil de l'aide sociale, le procès-verbal est adapté en ce sens.

Lorsque le procès-verbal de la réunion précédente ne fait pas l'objet d'observations, le procès-verbal est considéré comme approuvé et signé par le président du conseil de l'aide sociale et le secrétaire du centre public d'aide sociale. En cas de convocation d'urgence du conseil de l'aide sociale, celui-ci peut décider d'admettre les observations à la réunion suivante.

Chaque fois que le conseil de l'aide sociale le juge souhaitable, le procès-verbal est rédigé en séance et signé par la majorité des membres du conseil de l'aide sociale et le secrétaire du centre public d'aide sociale.

Art. 45. Les décisions sont prises à la majorité absolue des voix. Il convient d'entendre par majorité absolue, plus de la moitié des voix émises, abstraction étant faite des abstentions. En cas de partage des voix, la proposition est rejetée.

Art. 46. § 1er. Les votes au sein du conseil de l'aide sociale ne sont pas secrets.

§ 2. Les matières suivantes font l'objet d'un scrutin secret :

1° la déchéance du mandat de membre du conseil de l'aide sociale;

2° la désignation des représentants du centre public d'aide sociale au sein d'organes de gestion du centre public d'aide sociale, d'organes de concertation et des organes d'autres personnes morales et associations de fait;

3° les questions de personnel individuelles.

Le vote sur l'octroi ou la récupération individuel(le) d'une aide sociale ne peut jamais faire l'objet d'un scrutin secret.

§ 3. Sans préjudice de l'application du § 2, les membres du conseil de l'aide sociale votent par voie orale. Le règlement d'ordre intérieur peut instaurer un règlement qui est équivalent au vote oral. Sont considérés comme tels, les votes nominatifs émis par voie mécanique et les votes par assis et levé ou à main levée. Quelles que soient les dispositions du règlement d'ordre intérieur, le vote sera oral chaque fois qu'un tiers des membres présents en fait la demande.

§ 4. Le président du conseil de l'aide sociale vote en dernier lieu, sauf en cas de scrutin secret.

Art. 47. Pour chaque nomination à des fonctions, chaque désignation contractuelle, chaque élection et chaque présentation de candidats, il sera procédé à un vote distinct. Lorsque, lors de la nomination, de la désignation contractuelle, de l'élection ou la présentation de candidats, la majorité requise n'est pas obtenue lors du premier vote, il sera à nouveau voté sur les deux candidats ayant obtenu le plus de voix.

Lorsque, lors du premier vote, certains candidats ont obtenu un nombre égal de voix, le candidat le plus jeune est admis au nouveau vote. On ne peut voter que sur les candidats figurant sur la liste. Les personnes sont nommées, désignées, élues ou présentées à la majorité absolue des voix. En cas de partage des voix, le candidat le plus jeune a la préférence.

Art. 48. Le centre public d'aide sociale est obligé de rendre publics à toute personne physique et toute personne morale ou groupement de personnes morales qui en fait la demande, les décisions du conseil de l'aide sociale et autres documents administratifs en permettant la consultation, en fournissant des explications ou en remettant une copie conformément au décret du 26 mars 2004 relatif à la publicité de l'administration.

Art. 49. Le conseil de l'aide sociale établit au début de la législature un règlement d'ordre intérieur qui comporte des dispositions complémentaires relatives au fonctionnement du conseil de l'aide sociale et qui comporte au moins des dispositions portant sur :

1° les réunions pour lesquelles un jeton de présence est accordé et les autres modalités se rapportant au remboursement éventuel de frais spécifiques liés à l'exercice du mandat de membre du conseil de l'aide sociale ou de président du conseil de l'aide sociale et, le cas échéant, de vice-président ou de vice-présidents;

2° le mode d'envoi de la convocation et la mise à disposition du dossier aux membres du conseil de l'aide sociale, ainsi que les modalités selon lesquelles le secrétaire du centre public d'aide sociale ou les membres du personnel désignés par ce dernier, fournissent aux membres du conseil de l'aide sociale qui en font la demande, des informations techniques relatives à ces pièces;

3° les modalités selon lesquelles sont rendus publics le lieu, la date, l'heure et l'ordre du jour de la réunion du conseil de l'aide sociale;

4° les conditions pour le droit de consultation et le droit de copie pour les membres du conseil de l'aide sociale et les conditions pour le droit de visite aux institutions et services créés et gérés par le centre public d'aide sociale;

5° les conditions dans lesquelles les membres du conseil de l'aide sociale exercent leur droit de poser des questions écrites et orales au président du conseil de l'aide sociale et, le cas échéant, au vice-président ou aux vice-présidents;

6° le mode d'établissement du procès-verbal et le mode de mise à disposition du procès-verbal de la réunion précédente aux membres du conseil de l'aide sociale;

7° le mode de notification des décisions visées à l'article 62;

8° le mode de communication du plan pluriannuel, des modifications au plan pluriannuel, le budget, les modifications budgétaires, et les comptes annuels aux membres du conseil;

9° les matières visées aux articles 226, 241 et 246, relatives aux associations ou sociétés visées au titre VIII;

10° les limites dans lesquelles le président du conseil de l'aide sociale peut décider d'octroyer une aide ou statuer sur une aide urgente;

11° les modalités selon lesquelles et la personne par qui sont signées les pièces visées à l'article 183;

12° les autres conditions d'exercice du droit de déposer des requêtes, et les modalités de traitement des requêtes.

Le conseil de l'aide sociale peut modifier à tout moment le règlement d'ordre intérieur.

Art. 50. Le conseil de l'aide sociale adopte un code de déontologie.

Section III. — Les compétences du conseil de l'aide sociale

Art. 51. § 1er. Le conseil de l'aide sociale dispose de toutes les compétences pour les matières qui sont attribuées au centre public d'aide sociale par ou en vertu de la loi ou le décret.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale détermine la politique du centre public d'aide sociale et peut à cette fin établir des règles générales.

§ 3. Le conseil de l'aide sociale arrête les règlements du centre public d'aide sociale. Ceux-ci peuvent porter sur la politique du centre public d'aide sociale et son administration interne.

Art. 52. Sans préjudice de l'application de l'article 161 et du titre VII, le conseil de l'aide sociale peut, par règlement, transférer ses compétences à un bureau permanent, à un comité spécial ou au secrétaire du centre public d'aide sociale.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les compétences suivantes ne peuvent être transférées :

1° les compétences attribuées au conseil de l'aide sociale, visées au titre II, chapitre Ier, sections Ière et II, la compétence de transfert visée à l'alinéa 1er et la compétence attribuée au conseil de l'aide sociale, visée à l'article 2, in fine, à l'exception des compétences ou de l'assistance qui relèvent de la loi du 26 mai 2002 relative au droit à l'intégration sociale ou de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale;

2° les décisions que la loi, le décret ou le décret d'exécution réservent expressément au conseil de l'aide sociale ou réservent au bureau permanent, au cas où le conseil de l'aide sociale exercerait ces compétences en vertu de l'article 60, § 1er, ainsi que la compétence attribuée au bureau permanent, au cas où le conseil de l'aide sociale exercerait cette compétence en vertu de l'article 60, § 1er;

3° les décisions qui sont soumises à l'avis, l'autorisation ou l'approbation de l'autorité de tutelle;

4° l'élaboration des règlements;

5° l'élaboration des plans pluriannuels et les adaptations de ceux-ci, le budget, les modifications au budget et les comptes annuels ainsi que les comptes annuels consolidés;

6° la fixation de l'organigramme, la désignation dans cet organigramme des fonctions impliquant la qualité de membre de l'équipe de management, l'effectif du personnel et le statut;

7° la création et la prise de participation dans des personnes morales ou la désignation de membres des personnes morales visées au titre VIII et les décisions de participation dans une agence autonomisée externe communale de droit privé;

8° la désignation et le licenciement du secrétaire du centre public d'aide sociale, du gestionnaire financier et du médiateur ainsi que le pouvoir de sanction et de discipline vis-à-vis de ces membres du personnel;

9° l'approbation du cadre général du système de contrôle interne, visé à l'article 99;

10° déterminer ce qu'il convient d'entendre par la notion de gestion journalière;

11° les compétences, visées à l'article 218;

12° la fixation de la procédure de passation des marchés de travaux, de fournitures et de services et la fixation des conditions de celles-ci, à l'exception des missions suivantes :

a) Une mission qui relève de la notion de gestion journalière, visée au point 10;

b) Une mission qui est nominativement reprise dans le budget arrêté;

13° l'acceptation définitive des donations et legs;

14° déterminer la procédure pour le traitement des plaintes;

15° le placement fixe des capitaux pour une période dépassant une année;

16° les compétences, visées aux articles 157, 159, 161, § 2, premier et troisième alinéas, l'article 161, § 3, l'article 162, § 4, l'article 163, et 165, § 2;

17° l'adoption de décisions :

a) pour souscrire des emprunts pour une période dépassant une année;

b) par lesquelles les charges financières des emprunts souscrits sont réaménagées en étalant les charges sur une période plus longue;

18° effectuer des actes de disposition concernant des biens immobiliers, sauf si la transaction est reprise nominativement dans le budget arrêté;

19° les compétences, visées à l'article 80, § 2, premier alinéa;

20° conclure une note d'accord, telle que visée à l'article 86;

21° conclure des transactions;

22° la décision d'ester en justice, conformément à l'article 200;

23° l'approbation de conventions de gestion, telles que visées à l'article 271;

24° définir ce qu'il convient d'entendre par la notion de gestion journalière du personnel.

Par dérogation à l'alinéa premier, les compétences relatives à l'assistance sociale individuelle et les recours, adoptés en application de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, la loi du 26 mai 2002 relative au droit à l'intégration sociale et la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale, peuvent uniquement être transférées à un bureau permanent ou à un comité spécial. Sans préjudice de l'application de l'article 162, § 4, la subdélégation n'est pas possible pour ces compétences.

Sans préjudice de l'application de l'article 161, le secrétaire du centre public d'aide sociale, le bureau permanent ou les comités spéciaux exercent personnellement, respectivement comme organe collectif, les compétences qui leur sont confiées conformément à l'alinéa premier.

Sans préjudice de l'application de l'article 161, le conseil de l'aide sociale peut, quand il délègue un pouvoir déterminé, décider que le bureau permanent ou un comité spécial peuvent confier l'exercice de la compétence qu'il délègue, au secrétaire du centre public d'aide sociale. Sans préjudice de l'application de l'article 161, le secrétaire du centre public d'aide sociale peut confier l'exercice de la compétence déléguée à d'autres membres du centre public d'aide sociale. Le conseil de l'aide sociale peut uniquement déléguer l'exercice de la compétence permettant d'embaucher ou de licencier du personnel, ainsi que la compétence en matière de discipline du personnel, au bureau permanent et au secrétaire du centre public d'aide sociale. Une sous-délégation à d'autres membres du personnel que le secrétaire du centre public d'aide sociale n'est toutefois pas possible pour la compétence d'embauche ou de licenciement du personnel, ainsi que la compétence en matière de discipline à l'égard du personnel.

Par dérogation aux dispositions précédentes, le bureau permanent ou un comité spécial peuvent, en cas de circonstances impératives et imprévues, de leur propre initiative exercer les compétences relatives à la fixation du mode d'attribution et les conditions des marchés publics, à l'exécution de la procédure de passation et à l'attribution et l'exécution des marchés publics. Le centre public d'aide sociale désigne l'organe compétent dans son règlement d'ordre intérieur. Si en outre le moindre retard risque d'occasionner un dommage irréparable, cette compétence peut être exercée par le président du conseil de l'aide sociale. Leur décision est communiquée au conseil de l'aide sociale qui en prend note lors de la prochaine réunion.

CHAPITRE II. — *Le président du conseil de l'aide sociale et le vice-président*

Section 1re. — L'élection du président et du vice-président

Art. 53. § 1er. Sans préjudice de l'application de l'article 25bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le conseil de l'aide sociale élit, lors de la réunion d'installation, un président parmi les conseillers qui ne sont pas membres du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, à l'exception des pompiers volontaires et des membres volontaires des services d'ambulances. Le président est élu sur la base d'un acte de présentation, signé par plus de la moitié des conseillers élus. Pour être recevable, l'acte de présentation doit également être signé par une majorité des personnes élues comme conseillers sur le même acte de présentation, visé à l'article 10, § 1er. Lorsque l'acte de présentation, visé à l'article 10, § 1er, sur lequel figure le nom du candidat président, ne compte que deux élus, la signature de l'un d'entre eux suffit.

Personne ne peut signer plus d'un acte de présentation. Une infraction à la présente interdiction résulte en la non-validité, dans tous les actes de présentation, de toutes les signatures apposées contrairement à la présente règle. Un élu qui signe plus d'un acte de présentation ne peut être nommé pour la période dans laquelle le conseil communal siège ou être élu comme bourgmestre, échevin, président du conseil communal, président d'une commission du conseil communal ou membre du conseil de l'aide sociale, il ne peut représenter la commune ou exercer un mandat au nom de la commune dans des agences autonomisées externes communales ou d'autres associations, fondations ou sociétés et ne peut représenter le centre public d'aide sociale ou exercer un mandat au nom du centre public d'aide sociale dans les hôpitaux, visés au titre VII, chapitre II, une association ou société visée au titre VIII, ou d'autres associations, fondations ou sociétés. Si l'élu concerné exerce déjà un tel mandat, celui-ci est échu de plein droit.

Le Gouvernement flamand est informé dans les vingt jours suivant l'élection du président du conseil de l'aide sociale.

L'acte de présentation peut aussi mentionner la date d'échéance du mandat du candidat président du conseil de l'aide sociale. Dans ce cas, l'acte de présentation peut reprendre le nom de celui qui lui succédera, ou des personnes qui lui succéderont, pour la durée restante du mandat. Le cas échéant, le président est démissionnaire de plein droit à la date d'échéance du mandat et il est remplacé de plein droit par la personne désignée comme suppléant dans l'acte de présentation. Si le mandat expire avant la date d'échéance visée dans l'acte ou si la personne visée comme suppléant dans l'acte de présentation ne peut assumer le mandat, le premier suppléant suivant assumera le mandat de manière anticipée.

Si la personne qui est visée comme dernier suppléant ne peut assumer le mandat, il sera procédé au remplacement conformément à l'article 54.

Avant la réunion d'installation du conseil de l'aide sociale, l'acte est remis au secrétaire du centre public d'aide sociale.

§ 2. Après que les membres du conseil de l'aide sociale ont prêté serment, le secrétaire remet l'acte de présentation du candidat président au président de la réunion d'installation.

Le président de la réunion d'installation du conseil de l'aide sociale vérifie si l'acte de présentation est recevable conformément aux conditions visées au § 1er. Seules les signatures des conseillers ayant prêté serment sont prises en considération à cette fin, en ce compris les signatures des suppléants ayant signé l'acte de présentation et ayant prêté serment comme membre du conseil de l'aide sociale. Le cas échéant, le candidat président présenté est déclaré élu.

§ 3. Si aucun acte recevable de présentation de candidat président n'est remis au président de la réunion d'installation, le conseil procède immédiatement à l'élection d'un président. L'élection du président du conseil de l'aide sociale se fait par scrutin secret. Le candidat ayant obtenu la majorité absolue des voix, est élu comme président du conseil de l'aide sociale.

Si aucun candidat n'a obtenu la majorité absolue des suffrages, un deuxième scrutin sera organisé, dans lequel on vote pour l'un des deux candidats ayant obtenu le plus grand nombre de voix lors du premier scrutin. En cas de partage des voix, le candidat ayant obtenu le plus grand nombre de voix lors de l'élection du conseil de l'aide sociale, entre en ligne de compte pour le deuxième scrutin. Le candidat ayant obtenu la majorité des voix au deuxième scrutin est élu comme président du conseil de l'aide sociale. Si on ne parvient pas à déterminer sur base de cette règle la personne qui entre en ligne de compte pour le deuxième scrutin, la priorité sera accordée conformément à l'article 12, alinéa deux.

En cas de partage des voix lors du deuxième scrutin, le candidat ayant obtenu le plus grand nombre de voix lors de l'élection du conseil de l'aide sociale, est élu comme président du conseil de l'aide sociale. Si on ne parvient pas à désigner, sur base de cette règle, un président du conseil de l'aide sociale, la priorité sera accordée conformément à l'article 12, alinéa deux.

Art. 54. Si le président du conseil de l'aide sociale n'accepte pas le mandat, s'il est déclaré déchu de son mandat de conseiller du conseil de l'aide sociale, s'il est considéré comme étant empêché, s'il est destitué ou suspendu, s'il a démissionné comme président ou comme membre du conseil de l'aide sociale ou est décédé, il sera procédé à une nouvelle élection du président lors de la plus prochaine réunion du conseil de l'aide sociale, conformément à l'article 53. Jusqu'à la nouvelle élection, la présidence sera assurée conformément à l'alinéa deux et trois.

Le président du conseil de l'aide sociale est tenu de désigner un suppléant lors de la réunion d'installation, en faisant application du troisième et quatrième alinéa. Il peut désigner plusieurs suppléants. Dans ce cas, il établit un ordre de rang. S'il existe un ou plusieurs vice-présidents, le président du conseil de l'aide sociale désigne toutefois en premier lieu son ou ses vice-présidents comme son suppléant.

Lorsque le président est temporairement absent pour un autre motif que ceux visés au premier alinéa, ou s'il a un intérêt dans un dossier déterminé, conformément à l'article 37, il sera procédé à son remplacement dans l'ordre suivant :

1° le cas échéant, par un ou plusieurs vice-présidents selon l'ordre établi par le président du conseil de l'aide sociale;

2° le cas échéant, par les vice-présidents suivant leur ordre;

3° par le membre du conseil de l'aide sociale ou les membres du conseil de l'aide sociale suivant l'ordre établi par le président du conseil de l'aide sociale;

4° par les membres du conseil de l'aide sociale suivant leur ancienneté, éventuellement en appliquant les dispositions visées au quatrième alinéa;

En cas d'ancienneté égale, la priorité sera donnée au membre du conseil de l'aide sociale ayant obtenu le plus grand nombre de voix lors de l'élection du conseil de l'aide sociale. Lorsque le membre du conseil de l'aide sociale ayant le plus d'ancienneté ne peut pas remplacer le président dans ces cas, la présidence du conseil de l'aide sociale sera assurée par un autre membre du conseil de l'aide sociale suivant l'ordre d'ancienneté. En cas d'ancienneté égale, le mandat sera assumé par le membre du conseil de l'aide sociale ayant obtenu le plus grand nombre de voix lors de l'élection du conseil de l'aide sociale. En cas d'absence temporaire de douze semaines ou plus du président du conseil de l'aide sociale, le président du conseil de l'aide sociale faisant fonction tiendra également lieu de suppléant au sein du collège des bourgmestre et échevins.

Celui qui remplace le président du conseil de l'aide sociale, doit satisfaire aux mêmes conditions que le président du conseil de l'aide sociale, tel que visé à l'article 53.

Le président du conseil de l'aide sociale qui est considéré comme empêché, qui est suspendu ou temporairement absent, sera remplacé aussi longtemps qu'il est empêché, suspendu ou temporairement absent. Le conseil de l'aide sociale prend acte de l'empêchement ou de la suspension, ainsi que de la cessation de la période d'empêchement ou de suspension. S'il ne s'agit pas d'un empêchement édicté par un décret, le président du conseil de l'aide sociale adresse sa requête en remplacement pour cause d'empêchement au conseil de l'aide sociale.

Art. 55. Sans préjudice des dispositions visées à l'article 24, le conseil de l'aide sociale prend acte de l'empêchement des personnes suivantes :

1° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui est membre du Gouvernement fédéral ou flamand ou de la Commission européenne;

2° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui est membre de la députation permanente du conseil provincial ou du collège, instauré par l'article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises;

3° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui exerce le mandat de membre du parlement fédéral, flamand ou européen, pour autant qu'il en formule la demande expresse. Le cas échéant, l'empêchement s'applique tant que le président exerce le mandat de membre du parlement fédéral, flamand ou européen;

4° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui pour des raisons médicales, pour des raisons d'études ou de séjour à l'étranger, désire être remplacé pour une période de minimum douze semaines. Il adresse à cet effet une demande écrite au conseil de l'aide sociale. A la demande est joint un certificat médical daté de quinze jours au maximum et qui indique également la durée minimum de l'absence pour raison médicale. Si le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui reste absent pour raison médicale, n'est pas en état d'adresser cette demande au conseil de l'aide sociale, il sera considéré de plein droit comme empêché à partir de la troisième réunion consécutive à son absence et pour le temps qu'il restera absent. A la demande d'empêchement pour raisons d'études ou de séjour à l'étranger, une attestation sera jointe, établie par l'établissement d'enseignement ou par le donneur d'ordre;

5° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui désire prendre un congé parental en raison de la naissance ou de l'adoption d'un enfant. Ce président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président sera remplacé, à sa demande écrite adressée au conseil de l'aide sociale, au plus tôt à partir de la sixième semaine avant la date présumée de la naissance ou de l'adoption jusqu'à la fin de la neuvième semaine après la naissance ou l'adoption. Sur demande écrite, l'interruption de l'exercice du mandat après la neuvième semaine sera prolongée d'une période égale à celle pendant laquelle le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président ont exercé le mandat pendant la période de six semaines qui précède le jour de la naissance ou de l'adoption. En cas de naissance ou d'adoption multiple, le congé peut, sur demande d'un membre du conseil de l'aide sociale, être prolongé pour une période maximum de deux semaines;

6° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui sont nommés comme bourgmestre, conformément à l'article 63, premier alinéa, du décret communal.

7° le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président qui, en raison d'un congé de soins palliatifs ou d'un congé d'assistance médicale ou pour dispenser des soins à un membre de la famille jusqu'au deuxième degré inclus souffrant d'une maladie grave ou d'un membre du ménage souffrant d'une maladie grave, souhaite s'absenter pendant un délai minimum de douze semaines. A cet effet, il adresse une demande écrite au conseil de l'aide sociale, assortie d'une déclaration sur l'honneur dans laquelle le membre du conseil se déclare disposé à dispenser de l'assistance ou des soins. Il n'est pas nécessaire de mentionner l'identité du patient.

Art. 56. Le conseil de l'aide sociale peut être autorisé à élire un ou deux vice-présidents, pour autant qu'on désigne au moins un échevin, respectivement au moins deux échevins de moins que le nombre maximal fixé à l'article 44, § 1er, du Décret communal. L'autorisation doit être accordée, sous peine de nullité, par le biais d'une déclaration dans un acte de présentation d'échevins recevable, telle que visée à l'article 45, ou par une décision du conseil communal prise lors de sa réunion d'installation.

Les dispositions des articles 53 et 54 s'appliquent à l'exercice de la fonction de vice-président, étant entendu que le vice-président ou les vice-présidents sont élus parmi les membres du bureau permanent, si celui-ci existe, qu'il y a autant de scrutins que des fonctions à pourvoir lors d'une élection conformément à l'article 53 § 3 et qu'un vice-président peut être remplacé, en cas d'absence de fait, par un vice-président suppléant élu par le conseil. Si plusieurs vice-présidents sont élus, le conseil de l'aide sociale établit, lors de sa réunion d'installation, l'ordre des vice-présidents. Lors d'une élection partielle, le dernier vice-président élu est le dernier en rang.

Art. 57. Sans préjudice des dispositions visées à l'article 25ter de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, toute personne exerçant ou assumant le mandat de président du conseil de l'aide sociale, doit disposer de la connaissance de la langue administrative qui est requise pour l'exercice du mandat.

De par son élection ou sa désignation, la présomption existe que le mandataire, visé à l'alinéa précédent, dispose des connaissances linguistiques nécessaires. Cette présomption peut être réfutée à la demande d'un membre du conseil communal ou d'un membre du conseil de l'aide sociale sur la base d'indications sérieuses, de l'aveu du mandataire ou de la façon dont l'intéressé exerce le mandat.

La demande, visée au deuxième alinéa, est introduite auprès du Conseil des Contestations électorales. Lorsque la juridiction décide que la présomption de connaissance linguistique est réfutée, l'élection ou la désignation est annulée à partir de la date de notification de la décision de la juridiction, sans préjudice de la possibilité d'introduire un recours auprès du Conseil d'Etat conformément à l'article 22. Jusqu'au renouvellement intégral du conseil de l'aide sociale, l'intéressé ne peut pas être renommé ou réélu comme bourgmestre, échevin, président du conseil de l'aide sociale ou vice-président, ni assumer pareil mandat.

La méconnaissance des dispositions du présent article par celui dont la présomption de connaissance linguistique a été réfutée, constitue une négligence grave au sens de l'article 70 ou de l'article 22 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

Cet article s'applique également au vice-président ou aux vice-présidents.

Section II. — Les compétences du président du conseil de l'aide sociale et du vice-président

Art. 58. § 1er. Le président du conseil du centre public d'aide sociale est chargé de l'exercice des compétences qui lui sont conférées par la loi ou le décret, ou conformément à ceux-ci.

Le président du conseil du centre public d'aide sociale est chargé de l'exécution des décisions du conseil, du bureau permanent et des comités spéciaux, à l'exception des décisions d'exécution du budget, prises dans le cadre de la gestion du budget.

§ 2. Le président peut, en cas d'urgence et dans les limites fixées par le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale, décider lui-même de l'octroi d'une aide urgente, à charge pour lui de soumettre sa décision, en vue de la ratification, à la plus prochaine réunion de l'organe compétent.

§ 3. Lorsqu'une personne sans abri sollicite l'aide sociale du centre public d'aide sociale de la commune où il se trouve, le président doit lui accorder l'aide urgente requise, dans les limites fixées par le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale, à charge pour lui de soumettre sa décision, en vue de la ratification, à la plus prochaine réunion de l'organe compétent.

§ 4. Le président du conseil du centre public d'aide sociale est responsable de la tenue des archives, dont les titres.

Art. 59. Sans préjudice de l'article 164, le président du conseil du centre public d'aide sociale peut, dans les limites fixées par le conseil de l'aide sociale, déléguer par une décision certaines de ses compétences au vice-président.

La délégation de compétences peut être révoquée à tout moment.

Les compétences visées à l'article 95, troisième alinéa, et l'article 184 ne peuvent être déléguées.

CHAPITRE III. — Le bureau permanent et les comités spéciaux

Section Ire. — L'organisation du bureau permanent et des comités spéciaux

Art. 60. § 1er. Sans préjudice de l'application de l'article 27bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le conseil de l'aide sociale peut constituer en son sein un bureau permanent. Le conseil de l'aide sociale décide de la constitution de celui-ci lors de la réunion d'installation ou à une date ultérieure. Cet organe se dissout au moment du renouvellement intégral du conseil de l'aide sociale ou quand le conseil de l'aide sociale en prend la décision. Si le conseil de l'aide sociale décide de ne pas créer de bureau permanent, les compétences attribuées au bureau permanent seront exercées par le conseil de l'aide sociale.

Sans préjudice de l'application de l'article 218, le conseil peut aussi constituer en son sein des comités spéciaux, lors de la réunion d'installation ou à une date ultérieure. Toutefois, aucun comité spécial ne peut être constitué aussi longtemps qu'un comité spécial du service social n'est pas créé. En outre, le conseil de l'aide sociale peut prévoir, dans son règlement d'ordre intérieur, la désignation au sein des comités spéciaux, de membres suppléants qui peuvent remplacer les membres effectifs quand ceux-ci sont empêchés. Les membres suppléants doivent figurer dans le même acte de présentation, tel que visé à l'article 10, § 1er, que les membres effectifs concernés.

Le cas échéant, les membres du bureau permanent et les membres du comité spécial seront élus lors de la réunion d'installation. Les compétences du bureau permanent et des comités spéciaux seront arrêtées lors de réunion d'installation.

§ 2. Le bureau permanent et les comités spéciaux peuvent être désignés pour une durée limitée ou illimitée, ils existent toutefois tout au plus jusqu'à l'installation du nouveau conseil de l'aide sociale.

§ 3. Le bureau permanent, son président inclus, compte :

- 1° trois membres pour un conseil de l'aide sociale de neuf membres;
- 2° quatre membres pour un conseil de l'aide sociale de onze ou treize membres;
- 3° cinq membres pour un conseil de l'aide sociale de quinze membres.

Chaque comité spécial compte autant de membres que le bureau permanent.

Le président du conseil est de plein droit, et avec voix délibérative, président du bureau permanent et des comités spéciaux.

Le président du conseil de l'aide sociale est, en son absence du bureau permanent et des comités spéciaux, remplacé selon l'ordre suivant :

- 1° les personnes qu'il a désignées, en application de l'article 54, comme son suppléant.
- 2° les vice-présidents, dans l'ordre, qui sont membres du bureau permanent ou du comité concerné.
- 3° Le membre du conseil de l'aide sociale avec la plus grande ancienneté, qui est membre du bureau permanent ou du comité spécial en question.

Les membres du bureau permanent, à l'exception du président du conseil de l'aide sociale et des membres de chaque comité spécial, hormis leur président, sont désignés au suffrage secret et dans un seul scrutin, chaque membre du conseil de l'aide sociale disposant d'une seule voix. En cas de parité des voix, le candidat le plus jeune en années est élu.

Le Gouvernement flamand en est informé dans les vingt jours suivant l'élection des membres du bureau permanent ou quand la désignation devient définitive.

Lorsque le mandat de membre du bureau permanent ou d'un comité spécial prend fin, ou dans le cas d'un empêchement tel que visé à l'article 24, les membres du conseil de l'aide sociale figurant sur le même acte de présentation visé à l'article 10, § 1er, désignent en leur sein un remplaçant, à moins que le membre du bureau permanent du comité spécifique n'ait été élu comme étant le plus jeune en cas de partage des voix. La désignation doit se faire, en ce qui concerne le bureau permanent, conformément au § 4, alinéa premier.

La désignation de ce membre est communiquée par une déclaration signée par une majorité des membres du conseil de l'aide sociale qui figurent sur les mêmes actes de présentation, remis contre récépissé au secrétaire du centre public d'aide sociale. Si seulement deux membres sont élus sur le même acte de présentation, la signature de l'un des deux suffit. Le secrétaire du centre public d'aide sociale en donne connaissance aux membres du conseil de l'aide sociale à la plus prochaine réunion du conseil de l'aide sociale. La désignation est définitive à partir de la date visée sur le récépissé.

Sans préjudice de l'application du § 4, premier alinéa, n'importe quel membre peut être élu s'il est satisfait à une des conditions ci-dessous :

- 1° Si dans les soixante jours après que l'appartenance d'un membre du conseil de l'aide sociale à un bureau permanent ou un comité spécial prend fin, ou qu'un empêchement, visé à l'article 24 prend cours, personne n'a été désigné conformément au septième alinéa;
- 2° Il ne peut être satisfait aux dispositions du § 4, premier alinéa, lors du remplacement d'un membre du conseil de l'aide sociale;
- 3° Le membre du conseil de l'aide sociale a été élu au bureau permanent ou à un comité spécial comme le candidat le plus jeune en années en cas de parité de voix;
- 4° En l'absence de membres du conseil de l'aide sociale qui sont présentés sur l'acte de présentation, visé à l'article 10, § 1er, reprenant le membre du conseil de l'aide sociale à remplacer.

§ 4. Sans préjudice de l'article 27bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le bureau permanent se compose de personnes de sexe différent.

Lorsque, après l'élection, le bureau permanent s'avère ne pas être valablement composé conformément à l'alinéa premier, l'élu ayant obtenu le moins de voix est remplacé par un membre du conseil de l'aide sociale de l'autre sexe qui figurait sur le même acte de présentation, visé à l'article 10, § 1er. Si le dernier élu a obtenu le même nombre de voix, le doyen d'âge des élus est remplacé par un membre du conseil de l'aide sociale de l'autre sexe.

Faute de membres de l'autre sexe sur l'acte de présentation, visé au deuxième alinéa, n'importe quel membre de l'autre sexe peut être élu.

§ 5. Les membres du bureau permanent ou des comités spéciaux peuvent démissionner de façon intermédiaire des organes sans démissionner comme membre du conseil de l'aide sociale. Un membre du conseil de l'aide sociale qui veut démissionner comme membre du bureau permanent ou du comité spécial dans lequel il siège en informe par écrit le président du conseil de l'aide sociale. La démission est définitive après réception de cette notification par le président du conseil communal. Le membre du conseil de l'aide sociale demeure membre du bureau permanent ou du comité spécial jusqu'à la désignation ou l'élection de son successeur.

Section II. — Le fonctionnement du bureau permanent et des comités spéciaux

Art. 61. Le président du conseil de l'aide sociale convoque les réunions du bureau permanent et des comités spéciaux. Il fixe l'ordre du jour des réunions et examine au préalable les dossiers qui seront soumis.

Art. 62. Sans préjudice de l'application de l'article 27bis, § 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, le bureau permanent et les comités spéciaux se réunissent régulièrement, aux jours et aux heures qu'ils fixent, et autant de fois que le traitement des dossiers l'exige. Le président du conseil de l'aide sociale peut convoquer des réunions extraordinaires dans les cas urgents, au jour et à l'heure qu'il fixe.

Les articles 31, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 44, 45, 46 et 47 s'appliquent aux réunions du bureau permanent et des comités spéciaux.

Le conseil de l'aide sociale peut, par dérogation à l'article 31, fixer dans un règlement d'ordre intérieur que l'ordre du jour pour le bureau permanent et un comité spécial ne doit être communiqué que cinq jours avant la réunion. Dans ce cas, le conseil de l'aide sociale fixe dans son règlement d'ordre intérieur le délai dans lequel les points de l'ordre du jour, visés à l'article 32, peuvent être ajoutés. Les procès-verbaux de la réunion précédente du bureau permanent ou des comités spéciaux sont mis à disposition de leurs membres. Les procès-verbaux qui traitent de la vie privée des clients du centre public d'aide sociale ou de leurs débiteurs d'aliment, sont uniquement mis à la disposition des membres suivant les règles visées à l'article 31, troisième alinéa.

Par dérogation à l'article 44, le secrétaire du centre public d'aide sociale peut assister aux réunions de tous les comités spéciaux.

Si le secrétaire du centre public d'aide sociale n'assiste pas aux réunions d'un comité spécial, il désigne à cet effet et sous sa responsabilité un membre du personnel du centre public d'aide sociale. Le secrétaire du centre public d'aide sociale ou, le cas échéant, le membre du personnel rédige les procès verbaux des réunions.

Les réunions du bureau permanent et des comités spéciaux ne sont pas publiques.

Les décisions du bureau permanent et des comités spéciaux sont reprises dans les procès-verbaux et seules ces décisions peuvent avoir des effets juridiques. Les procès-verbaux sont approuvés lors de la réunion ordinaire suivante du bureau permanent ou des comités spéciaux. Les procès-verbaux, exceptés ceux qui ont trait à la vie privée des clients ou de leurs débiteurs d'aliment, sont envoyés aux membres du conseil de l'aide sociale par le président du conseil de l'aide sociale selon la procédure fixée dans le règlement d'ordre intérieur, et ce au plus tard le même jour que le jour de la réunion du bureau permanent ou des comités spéciaux qui suivent la réunion du bureau permanent ou des comités spéciaux pendant lesquels les procès-verbaux ont été approuvés.

Art. 63. Au début d'une législature, le conseil de l'aide sociale adopte un règlement d'ordre intérieur dans lequel, le cas échéant, sont fixées des règles plus détaillées sur le fonctionnement du bureau permanent et des comités spéciaux.

Art. 64. Le bureau permanent et les comités spéciaux relèvent du même code de déontologie que celui adopté par le conseil de l'aide sociale.

Section III. — Les compétences du bureau permanent et des comités spéciaux

Art. 65. Le bureau permanent ou les comités spéciaux exercent les compétences qui leur sont confiées conformément à l'article 52, l'article 161, ou par ou en vertu d'autres dispositions légales et décrétales, visées notamment à l'article 2.

Art. 66. Les compétences qui sont expressément confiées au bureau permanent ou aux comités spéciaux par ou en vertu d'une loi ou d'un décret, ne peuvent être déléguées.

CHAPITRE IV. — Statut juridique, discipline et responsabilité

Section 1re. — Statut juridique

Art. 67. Le Gouvernement flamand attribue, d'après les conditions qu'il fixe, les titres honorifiques de président du conseil de l'aide sociale et définit le costume et les signes distinctifs du président du conseil de l'aide sociale.

Art. 68. § 1er. Le président du conseil de l'aide sociale et le vice-président bénéficient d'un traitement, d'un pécule de vacances et d'une prime de fin d'année à charge du centre public d'aide sociale. Le traitement du président du conseil de l'aide sociale est égal au traitement d'un échevin de la commune desservie par le centre public d'aide sociale et comprend l'indemnité pour sa mission comme membre du collège des bourgmestre et échevins. Le traitement du vice-président est égal au traitement du président du conseil de l'aide sociale, multiplié par le traitement d'un échevin de la commune desservie par le centre public d'aide sociale et divisé par le traitement du bourgmestre de la commune desservie par le centre public d'aide sociale. Le Gouvernement flamand définit les modalités de paiement de ces traitements.

Si une commune de moins de 50.000 habitants est desservie, le centre public d'aide sociale complète, de la même manière que celle fixée pour un échevin, le traitement du président du conseil de l'aide sociale, d'un membre qui remplace le président du conseil de l'aide sociale, d'un vice-président ou du membre qui remplace le vice-président et qui bénéficie de rémunérations légales ou réglementaires, pensions ou indemnités ou d'allocations, par un montant destiné à compenser la perte de revenus que l'intéressé subit à condition que le mandataire en fasse la demande lui-même. Le secrétaire du centre public d'aide sociale constate si les conditions requises ont été remplies. Le traitement du président du conseil de l'aide sociale, du membre qui remplace le président du conseil de l'aide sociale, du vice-président ou du membre qui remplace le vice-président, majoré du montant de la compensation pour la perte de revenus, ne peut être supérieur au traitement d'un échevin d'une commune de 50 000 habitants.

Si par suite de l'attribution de cette rémunération, d'autres rémunérations légales ou réglementaires, indemnités ou allocations sont diminuées ou supprimées, le conseil de l'aide sociale diminue, à la demande du président du conseil de l'aide sociale ou du vice-président, cette rémunération conformément à cette demande. Ceci vaut également pour le membre qui remplace le président du conseil de l'aide sociale ou un vice-président.

Dans le cas d'un empêchement ou d'une suspension conformément aux articles 55 ou 70, le traitement attaché au mandat sera attribué à celui qui remplace le mandataire empêché ou suspendu. Le mandataire empêché ou suspendu ne reçoit pas de traitement pour la période d'empêchement ou de suspension.

Si un membre du conseil de l'aide sociale remplace le président du conseil de l'aide sociale durant minimum trente jours consécutifs, il recevra un traitement. Si le membre du conseil de l'aide sociale reçoit un traitement, celui du président du conseil de l'aide sociale est supprimé. Cette disposition s'applique également au vice-président.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale établit les frais spécifiques liés à l'exercice du mandat de président du conseil de l'aide sociale et vice-président, susceptibles d'être remboursés. Le Gouvernement flamand fixe les modalités de remboursement.

§ 3. Le président du conseil de l'aide sociale et les vice-présidents ne peuvent, outre les rémunérations visées au présent article, recevoir de rémunérations, traitements ou jetons de présence supplémentaires à charge du centre public d'aide sociale, d'associations ou de sociétés visées au titre VIII, ou de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, et ce pour quelque raison ou sous quelque dénomination qu'ils soient.

§ 4. La somme du traitement du président du conseil de l'aide sociale, ou du vice-président et des indemnités, traitements et jetons de présence, reçus comme rémunération pour les activités exercées par eux en dehors de leur mandat, est égale à moins qu'une fois et demie le montant de l'indemnité des membres du Parlement flamand. Pour le calcul de ce montant interviennent les indemnités, traitements et jetons de présence qui proviennent de l'exercice d'un mandat public, d'une fonction publique ou d'une charge publique d'ordre politique.

En cas de dépassement du plafond visé à l'alinéa premier, la somme des indemnités, traitements ou jetons de présence découlant de l'exercice d'un mandat public, d'une fonction publique ou d'une charge publique d'ordre politique tels que visés à l'alinéa premier, est réduite à due concurrence. Il faut entendre par indemnités, traitements et jetons de présence découlant de l'exercice d'un mandat public, d'une fonction publique ou d'une charge publique d'ordre politique :

1° les indemnités reçues comme membre de la Chambre des représentants, du Sénat, du Parlement flamand ou du Parlement européen;

2° les jetons de présence reçus comme membre du conseil provincial, du conseil communal et comme membre des organes de direction d'agences autonomisées externes communales ou provinciales et de leurs filiales;

3° les jetons de présence reçus comme membre d'organes de direction d'une structure de coopération intercommunale, telle que visée par le décret du 6 juillet 2001 portant réglementation de la coopération intercommunale;

4° les jetons de présence reçus comme membre d'organes de direction de sociétés de logement social telles que visées au décret contenant le Code flamand du Logement;

5° les jetons de présence reçus comme membre d'organes de direction de personnes morales telles que visées à l'article 195 du décret communal;

6° les jetons de présence reçus comme membre d'organes de direction de personnes morales telles que visées à l'article 188 du décret provincial;

7° les jetons de présence reçus comme membre d'organes de direction de personnes morales telles que visées au titre VIII.

Art. 69. § 1er. Le président du conseil de l'aide sociale et le vice-président, le membre du bureau permanent ou d'un comité spécial, qui ne peut exercer de manière autonome son mandat en raison d'un handicap, peut se faire assister, pour l'exercice de ce mandat, par une personne de confiance, choisie parmi les personnes âgées de dix-huit ans accomplis et résidant légalement dans un Etat membre de l'Union européenne, à condition qu'elle satisfasse aux conditions d'éligibilité et ne se trouve pas dans une des situations telles que visées à l'article 20, à l'exception de l'interdiction concernant la parenté par rapport au membre avec un handicap et d'une situation telle que visée à l'article 24 .

§ 2. Pour l'application du § 1er, le Gouvernement flamand établit les critères pour définir la qualité d'un membre du conseil de l'aide sociale souffrant d'un handicap.

§ 3. La personne de confiance dispose pour l'assistance des mêmes moyens et se voit incomber les mêmes obligations que le membre du conseil de l'aide sociale, mais elle n'est pas tenue de prêter serment. Elle a également droit de recevoir pour chaque réunion un jeton de présence selon les mêmes conditions qu'un membre du conseil de l'aide sociale.

Section II. — Discipline

Art. 70. Sans préjudice de l'application de l'article 22 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics de l'aide sociale, le Gouvernement flamand peut suspendre ou démettre en raison d'inconduite notoire ou de négligence grave, le président du conseil de l'aide sociale et le cas échéant un vice-président. La personne concernée est entendue préalablement. Le Gouvernement flamand fixe à cet effet des règles de procédure supplémentaires. La suspension ou la déchéance du président du conseil de l'aide sociale a les mêmes conséquences pour son mandat d'échevin et inversement.

Le Président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président déchu ne peuvent qu'après un laps de temps de deux ans être désignés à nouveau comme bourgmestre, échevin ou dans les fonctions visées au premier alinéa.

Section III. — Responsabilité

Art. 71. § 1er. Selon la nature de la compétence exercée, l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Région flamande ou le centre public d'aide sociale sont civilement responsables pour le préjudice causé par le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président à un tiers dans l'exercice normal de son mandat. Au cas où le président ou le vice-président occasionne, lors de l'exercice normal de son mandat, un préjudice au centre public d'aide sociale ou à des tiers, il est seulement responsable en cas de fraude ou de faute grave. En cas de faute légère, il est seulement responsable si celle-ci revêt un caractère habituel plutôt qu'occasionnel.

§ 2. Le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président contre lequel une action ou une demande en réparation de dommage est introduite devant le juge civil ou le juge pénal suite au dommage qu'il a occasionné à des tiers lors de l'exercice normal de son mandat, en informe, selon la nature de la compétence exercée, l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Région flamande ou le centre public d'aide sociale. Il peut, selon la nature de la compétence exercée, appeler à la cause l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Région flamande ou le centre public d'aide sociale. L'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Région flamande ou le centre public d'aide sociale peuvent intervenir volontairement à la cause.

Si la personne a agi comme échevin de plein droit, le président du conseil de l'aide sociale en informe la commune et il peut appeler à la cause la commune ou la commune peut intervenir volontairement à la cause.

§ 3. Les personnes morales visées peuvent décider que le dommage doit être réparé partiellement.

Art. 72. Sauf en cas de récidive et selon la nature et les compétences exercées, l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Région flamande ou le centre public d'aide sociale est civilement responsable pour le paiement des amendes auxquelles le président du conseil de l'aide sociale ou le vice-président sont condamnés en raison d'un délit, commis lors de l'exercice normal de leur mandat, à l'exception des délits commis par une infraction personnelle au code de la route.

L'action récursoire de l'Etat fédéral, de la Communauté flamande, de la Région flamande ou du centre public d'aide sociale à l'encontre du président ou vice-président condamné est limité au cas de fraude, faute grave ou faute légère habituelle.

Les personnes morales visées peuvent décider que l'amende ne sera remboursée que partiellement.

Art. 73. § 1er. Le centre public d'aide sociale souscrit une assurance pour couvrir la responsabilité civile, y compris l'assistance juridique, qui est à la charge personnelle du président du conseil de l'aide sociale ou du vice-président dans l'exercice normal de son mandat.

Le Gouvernement flamand fixe les modalités d'exécution du premier alinéa.

§ 2. Le centre public d'aide sociale souscrit également une assurance pour les accidents qui peuvent survenir au président du conseil de l'aide sociale ou au vice-président lors de l'exercice de son mandat.

CHAPITRE V. — *Les services du centre public d'aide sociale*

Section Ire. — Disposition générale

Art. 74. Sans préjudice de l'application de l'article 218, § 3, le conseil de l'aide sociale établit l'organigramme des services du centre public d'aide sociale.

L'organigramme représente la structure d'organisation des services du centre public d'aide sociale, les liens d'autorité et désigne les fonctions impliquant l'appartenance à l'équipe de management.

Section II. — Le secrétaire, le gestionnaire financier et l'assistant social du centre public d'aide sociale et l'équipe de management

Sous-section Ire. — Dispositions communes

Art. 75. § 1er. Dans chaque centre public d'aide sociale, il y a un secrétaire du centre public d'aide sociale, un gestionnaire financier et au moins un assistant social du centre public d'aide sociale.

§ 2. Les fonctions, visées au § 1er, sont exercées par des membres du centre public d'aide sociale.

§ 3. Par dérogation au § 2, les exceptions suivantes sont faites :

1° dans les centres publics d'aide sociale de communes qui peuvent compter 20 000 habitants ou moins en application de l'article 271, moyennant une décision d'une majorité des deux tiers des votes exprimés par les membres du conseil de l'aide sociale et une décision à la majorité absolue des votes exprimés par les conseillers communaux de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, la fonction de secrétaire du centre public d'aide sociale doit être exercée par le secrétaire communale de la commune desservie par le centre public d'aide sociale;

2° dans les centres publics d'aide sociale de communes qui peuvent compter 20 000 habitants ou moins en application de l'article 271, moyennant une décision d'une majorité des deux tiers des votes exprimés par les membres du conseil de l'aide sociale et une décision à la majorité absolue des votes exprimés par les conseillers communaux de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, la fonction de gestionnaire financier du centre public d'aide sociale doit être exercée par le gestionnaire financier communal de la commune desservie par le centre public d'aide sociale;

3° Sans préjudice de l'application du point 2°, dans les centres publics d'aide sociale des communes qui comptent 5.000 habitants ou moins et dans les cas fixés par le Gouvernement flamand, la fonction de gestionnaire financier est exercée par un receveur régional.

§ 4. Les centres publics d'aide sociale, dans lesquels la fonction de gestionnaire financier est exercée par un receveur régional, contribuent aux dépenses y afférentes selon les règles fixées par le Gouvernement flamand.

Le Gouvernement flamand fixe le statut de receveur régional. Ce faisant, le Gouvernement flamand peut déroger aux dispositions du présent décret qui concernent le statut juridique des gestionnaires financiers des centres publics d'aide sociale. Lors d'une offre d'emploi pour un gestionnaire financier, les receveurs régionaux statutaires sont dispensés des exigences de diplômes. Cette dispense n'est valable que pour les centres publics d'aide sociale des communes qui comptent 20 000 habitants ou moins.

§ 5. Dans les centres publics d'aide sociale qui, suite à une modification du chiffre de la population, se retrouvent dans une autre situation, le secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier qui sont en service continuent à exercer leur fonction jusqu'à ce que leur carrière ou leur fonction dans le centre public d'aide sociale prenne fin. Avec l'accord du membre du personnel concerné, il peut être dérogé à cette règle.

Art. 76. Avant qu'ils ne prennent leur fonction, le secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier prêtent lors d'une réunion publique du conseil de l'aide sociale, le serment suivant entre les mains du président : « Je jure d'être fidèle aux obligations de mon mandat. »

Un membre du personnel, tel que visé au premier alinéa, qui refuse sans raison légale de prêter le serment, après y avoir été invité par lettre recommandée de prêter serment à la prochaine réunion du conseil de l'aide sociale, est censé ne pas accepter sa nomination. Le refus de prêter serment équivaut à la renonciation de la nomination.

Un assistant social du centre public d'aide sociale qui prend fonction prête lors d'une réunion publique du conseil de l'aide sociale, le serment suivant entre les mains du président : « Je jure d'être fidèle aux obligations de mon mandat. »

Un membre du personnel, tel que visé au troisième alinéa, qui refuse sans raison légale de prêter le serment, après y avoir été invité par lettre recommandée de prêter serment à la prochaine réunion du conseil de l'aide sociale, est censé ne pas accepter sa nomination. Le refus de prêter serment équivaut à la renonciation de la nomination. Un procès-verbal est rédigé de la prestation de serment ou du refus de celle-ci.

Art. 77. § 1er. La fonction de secrétaire du centre public d'aide sociale et de gestionnaire financier est incompatible avec d'autres fonctions au sein du même centre public d'aide sociale.

§ 2. La fonction de secrétaire du centre public d'aide sociale et de gestionnaire financier est incompatible avec la qualité de membre du personnel chargé du contrôle administratif ou de mission d'audit externe auprès des centres publics d'aide sociale. La fonction de secrétaire du centre public d'aide sociale est également incompatible avec la qualité de conseiller communal dans la commune desservie par le centre public d'aide sociale. Le Gouvernement flamand fixe d'autres modalités.

§ 3. La qualité de membre du personnel tel que visé à l'article 75 du centre public d'aide sociale, est incompatible avec :

1° le mandat de président du conseil communal, bourgmestre ou échevin de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, ainsi que l'appartenance à un collège de district de la commune;

2° l'appartenance à un comité de gestion comme délégué de la commune qui intervient dans les déficits de l'hôpital du centre public d'aide sociale.

Art. 78. Il est interdit au secrétaire du centre public d'aide sociale et au gestionnaire financier d'effectuer lui-même ou par personne interposée des actes de commerce tels que visés à l'article 2 du Code de Commerce, à l'exception de la tutelle, de la curatelle des incapables et des missions qui sont exercées au nom du centre public d'aide sociale dans des entreprises privées ou associations.

Art. 79. § 1er. Dans les conditions fixées par le Gouvernement flamand, le conseil de l'aide sociale peut décider que les fonctions de secrétaire du centre public d'aide sociale et de gestionnaire financier sont exercées à temps partiel.

Par dérogation au premier alinéa et sans préjudice de l'application de l'article 75, § 3, la fonction de gestionnaire financier est exercée à temps partiel dans les centres publics d'aide sociale de commune jusqu'à et y compris 15.000 habitants. Le Gouvernement flamand fixe l'étendue maximale de la mission de service du gestionnaire financier à temps partiel.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale peut, dans les conditions fixées par le Gouvernement flamand, faire exercer la fonction de secrétaire du centre public d'aide sociale par le secrétaire du centre public d'aide sociale d'une autre commune ou par un secrétaire communal.

§ 3. Le conseil de l'aide sociale peut, dans les conditions fixées par le Gouvernement flamand, faire exercer la fonction de gestionnaire financier du centre public d'aide sociale par le gestionnaire financier du centre public d'aide sociale d'une autre commune ou par un secrétaire communal.

§ 4. Dans un centre public d'aide sociale qui, suite à une modification du chiffre de la population, se retrouve dans une autre situation, le secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier qui sont en service, continuent à exercer leur fonction avec la même importance de prestation jusqu'à ce que leur carrière ou leur fonction dans le centre public d'aide sociale se termine. Avec l'accord du membre du personnel concerné, il peut être dérogé à cette règle.

Art. 80. § 1er. Le conseil de l'aide sociale veille au remplacement du secrétaire du centre public d'aide sociale et du gestionnaire financier.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale peut nommer un secrétaire faisant fonction du centre public d'aide sociale ou un gestionnaire financier faisant fonction pour remplacer le secrétaire du centre public d'aide sociale ou le gestionnaire financier en son absence ou empêchement.

Dans les cas urgents, un secrétaire faisant fonction du centre public d'aide sociale ou un gestionnaire financier faisant fonction peuvent être désignés par le bureau permanent, ou si un bureau permanent n'a pas été institué, par le président du conseil de l'aide sociale. La nomination est caduque si le conseil de l'aide sociale ne l'approuve pas lors de sa prochaine réunion.

Dans le cas d'une absence justifiée, le secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier peuvent, sous leur propre responsabilité, pourvoir dans les trois jours à leur remplacement et à cette fin, pour une période de maximum soixante jours, désigner un suppléant reconnu par le conseil de l'aide sociale. Cette mesure peut être prolongée une fois pour une même absence.

Dans les cas visés aux deuxième et troisième alinéas, le serment ne doit pas être prêté lors d'une réunion publique.

§ 3. Le conseil de l'aide sociale désigne un secrétaire de centre public d'aide sociale faisant fonction ou un gestionnaire financier faisant fonction dans le cas où l'absence ou l'empêchement du secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier dure plus de cent vingt jours ou si la fonction est déclarée vacante.

Art. 81. Le secrétaire du centre public d'aide sociale faisant fonction et le gestionnaire financier faisant fonction remplissent les conditions, à l'exception la participation à la procédure de sélection, pour l'exercice de la fonction qu'ils suppléent. Il ne peut être dérogé à cette règle que pour la durée visée à l'article 82 si au centre public d'aide sociale, aucun membre du personnel ne remplit les conditions. Le secrétaire du centre public d'aide sociale faisant fonction et le gestionnaire financier faisant fonction exercent toutes les compétences liées à cette fonction.

Art. 82. Le conseil de l'aide sociale désigne le secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier dans un délai de six mois après que la fonction soit devenue vacante. Ce délai peut être prolongé une fois de maximum six mois, pour autant que la procédure de recrutement et/ou d'avancement ait été entamée ou que cette procédure n'ait pas fourni de candidat ayant réussi.

Art. 83. Le conseil de l'aide sociale peut désigner un nouveau secrétaire du centre public d'aide sociale avant que le secrétaire du centre public d'aide sociale sortant ne termine son mandat. Le nouveau secrétaire du centre public d'aide sociale peut rentrer en fonction au plus tôt six mois avant la fin du mandat du secrétaire du centre public d'aide sociale sortant.

Le nouveau secrétaire du centre public d'aide sociale assiste le secrétaire du centre public d'aide sociale sortant dans l'exercice de ses tâches et ses compétences. A la fin du mandat du secrétaire du centre public d'aide sociale sortant, le nouveau secrétaire du centre public d'aide sociale reprend la fonction de secrétaire du centre public d'aide sociale.

Cet article est également d'application au gestionnaire financier.

Art. 84. L'article 37, § 2, est d'application conforme au secrétaire du centre public d'aide sociale et au gestionnaire financier.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale ne peut être un délégué syndical dans les administrations locales de la commune où il est employé.

Sous-section II. — Le secrétaire du centre public d'aide sociale

Art. 85. Le secrétaire du centre public d'aide sociale est chargé de la direction générale des services du centre public d'aide sociale.

A l'exception des membres du personnel du centre public d'aide sociale qui sont employés dans une agence autonomisée interne du centre public d'aide sociale, il assume la direction du personnel du centre public d'aide sociale et il est compétent pour la gestion journalière du personnel. Le conseil de l'aide sociale définit ce qu'il convient d'entendre par la notion de gestion journalière du personnel.

Il rend des comptes devant le président du conseil de l'aide sociale et le conseil de l'aide sociale.

Art. 86. § 1er. Le secrétaire du centre public d'aide sociale est chargé du fonctionnement des services du centre public d'aide sociale en matière de préparation, d'exécution et d'évaluation de la politique générale. Le secrétaire du centre public d'aide sociale suit les instructions qui lui sont données par le centre public d'aide sociale, le président du centre public d'aide sociale et, le cas échéant, le vice-président, le bureau permanent ou les comités spéciaux, selon leurs compétences respectives sauf si la note d'accord, visée au § 2, en dispose autrement.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale est, sans préjudice de l'application de l'article 218, § 8, chargé du contrôle interne sur le fonctionnement des services du centre public d'aide sociale conformément aux articles 98, 99 et 100.

§ 2. Au moins après chaque renouvellement intégral du conseil de l'aide sociale, le secrétaire du centre public d'aide sociale conclut, également au nom de l'équipe de management, une note d'accord avec le conseil de l'aide sociale sur la manière ou la façon dont il et les membres de l'équipe de management du conseil de l'aide sociale, le président du conseil de l'aide sociale et, le cas échéant, le vice-président, le bureau permanent ou les comités spéciaux collaborent pour réaliser les objectifs de politique générale, et sur les modes d'interaction entre la direction et l'administration.

Cette note d'accord définit la manière dont le secrétaire du centre public d'aide sociale exerce les compétences qui lui ont été déléguées conformément à l'article 52 par le conseil de l'aide sociale, ou conformément à l'article 161.

§ 3. Le secrétaire du centre public d'aide sociale prépare les dossiers qui seront soumis au conseil de l'aide sociale, au président du conseil de l'aide sociale ou, le cas échéant, au vice-président, au bureau permanent et aux comités spéciaux.

§ 4. Le secrétaire du centre public d'aide prend soin, en concertation avec l'équipe de management, de rédiger les avant-projets de :

- 1° l'organigramme;
- 2° l'effectif du personnel;
- 3° le statut juridique du personnel;
- 4° la note stratégique sur le plan pluriannuel et la révision de celui-ci;
- 5° la note de politique générale du budget;
- 6° la note explicative d'une modification au budget;
- 7° la note explicative d'une adaptation interne du crédit.

Art. 87. § 1er. Le secrétaire du centre public d'aide assiste aux réunions du conseil de l'aide sociale et du bureau permanent. Il peut assister aux réunions des comités spéciaux. Il peut assister aux réunions du Collège des bourgmestre et échevins durant la délibération sur les points pour lesquels, conformément à l'article 270, un avis doit être émis, si le président du conseil de l'aide sociale le souhaite.

§ 2. Le secrétaire du centre public d'aide sociale avise le conseil de l'aide sociale, le président du conseil de l'aide sociale et, le cas échéant, le vice-président, le bureau permanent et les comités spéciaux sur le plan de politique générale, l'administration et les aspects juridiques. Il rappelle le cas échéant les dispositions légales en vigueur, précise les données factuelles dont il a connaissance et prend soin que les mentions prescrites par le règlement soient reprises dans les décisions.

§ 3. L'article 37, § 1er, est également d'application au secrétaire du centre public d'aide sociale.

Art. 88. Le secrétaire du centre public d'aide sociale organise le traitement du courrier. Sans préjudice de l'application de l'article 58, § 4, il organise la gestion des archives, dont les titres.

Art. 89. Le secrétaire du centre public d'aide sociale exerce les compétences qui lui sont confiées conformément à l'article 52 ou conformément à d'autres dispositions légales ou décrétales.

Art. 90. Le secrétaire du centre public d'aide sociale peut confier l'exercice de la gestion journalière du personnel à des membres du personnel dirigeant dont les fonctions sont indiquées dans l'organigramme.

Sous-section III. — Le gestionnaire financier

Art. 91. Le gestionnaire financier travaille sous la direction fonctionnelle du secrétaire du centre public d'aide sociale pour :

- 1° la rédaction, en concertation avec l'équipe de management, de :
  - a) l'avant-projet de la note financière pour le plan pluriannuel et sa révision annuelle;
  - b) l'avant-projet de la note financière pour le budget annuel et pour les modifications budgétaires;
  - c) l'avant-projet des adaptations internes du crédit;
- 2° la tenue, la clôture de la comptabilité et l'établissement d'un inventaire, du bilan annuel et du bilan consolidé;
- 3° une analyse financière et des conseils en matière de gestion financière au sens le plus large;
- 4° Sans préjudice de l'application de l'article 99, § 3, la gestion de la trésorerie.

Le gestionnaire financier fait rapport au secrétaire du centre public d'aide social sur les tâches visées au premier alinéa.

Art. 92. Le gestionnaire financier est entièrement indépendant pour :

- 1° le contrôle préalable en matière de crédit et de légalité des décisions du centre public d'aide sociale ayant un impact budgétaire et financier, conformément aux conditions fixées au titre IV;
- 2° la gestion des débiteurs, plus particulièrement le recouvrement des recettes.

En vue du recouvrement des créances certaines et liquides, le gestionnaire financier peut établir une contrainte, visée et déclarée exécutoire par le conseil de l'aide sociale. Une telle contrainte est signifiée par exploit d'huissier de Justice. Cet exploit interrompt la prescription. Un exploit peut seulement être visé et déclaré exécutoire par le conseil de l'aide sociale si la créance est exigible, définitive et certaine. Le débiteur doit en outre avoir été préalablement mis en demeure par lettre recommandée. Les dettes d'une personne morale de droit public ne peuvent jamais être récupérées par un exploit. Une opposition contre cet exploit peut être introduite dans le mois suivant la signification, par une requête ou par une assignation quant au fond.

Le gestionnaire financier doit entreprendre toutes les démarches pour interrompre la prescription et la forclusion, effectuer toutes les saisies; exiger l'inscription, la réinscription, le renouvellement, la radiation ou la renonciation au rang de chaque titre concerné au bureau des hypothèques, donner connaissance aux membres du conseil de l'aide sociale de la cessation des conventions de bail, des retards et de tout fait qui nuit aux droits du centre public d'aide sociale.

Pour l'exécution des missions visées au présent article, le gestionnaire financier fait son rapport d'une manière tout à fait indépendante au conseil du centre public d'aide sociale et au président du conseil de l'aide sociale.

Art. 93. Le gestionnaire financier exécute les tâches qui ont été confiées par ou en vertu de la loi ou du décret au receveur du centre public d'aide sociale. Il est chargé de l'exécution du paiement des dépenses scripturales après un ordre de paiement formel du secrétaire du centre public d'aide sociale conformément à l'article 165.

Sous-section IV. — L'assistant social du centre public d'aide sociale

Art. 94. § 1er. L'assistant social du centre public d'aide sociale a comme mission, en vue de la réalisation des objectifs, visés à l'article 1er de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale et de l'article 2, ainsi qu'en exécution des tâches qui lui sont assignées par le secrétaire du centre public d'aide sociale, au nom du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent ou du comité spécial pour le service social, ou au nom du président du conseil de l'aide sociale ou, le cas échéant le vice-président en la matière de l'attribution d'aide urgente, d'aider les personnes et les familles à résoudre ou à améliorer les situations critiques dans lesquelles elles se trouvent. A cette fin, il effectue, en autres, les recherches pour préparer les décisions à prendre, il fournit de la documentation, des conseils et il assure la guidance sociale des intéressés.

§ 2. Le responsable du service social informe le conseil de l'aide sociale, le bureau permanent, le comité spécial du service social ou le secrétaire du centre public d'aide sociale des besoins généraux qu'il constate lors de l'accomplissement de sa mission et propose des mesures pour y remédier.

Le responsable du service social participe aux réunions du comité spécial du service social. Il peut en outre être invité à participer aux discussions du conseil de l'aide sociale ou du bureau permanent chaque fois que les problèmes traités intéressent le service social.

§ 3. Quand l'assistant social du centre public d'aide sociale en charge du dossier en fait la demande pour des raisons spéciales et exceptionnelles de nature confidentielle, le conseil de l'aide sociale, le bureau permanent ou le comité spécial du service social ne prendra une décision sur un cas individuel de guidance qu'après avoir entendu l'assistant social du centre public d'aide sociale concerné.

Sous-section V. — L'équipe de management

Art. 95. Dans chaque centre public d'aide sociale, il existe une équipe de management.

L'équipe de management se compose du secrétaire du centre public d'aide sociale et du gestionnaire financier et éventuellement de membres du personnel qui remplissent d'autres fonctions que l'organigramme rattache à l'équipe de management.

Le président du conseil de l'aide sociale fait partie de l'équipe de management avec voix consultative.

Le conseil de l'aide sociale est compétent pour l'engagement et le licenciement des membres de l'équipe de management, visés au deuxième alinéa, et agit envers eux comme autorité disciplinaire.

Art. 96. L'équipe de management se réunit régulièrement sous la présidence du secrétaire du centre public d'aide sociale.

Art. 97. L'équipe de management soutient la coordination des services du centre public d'aide sociale lors de la préparation de la politique de gestion, l'exécution de la politique de gestion et son évaluation. L'équipe de management veille à l'unité dans le fonctionnement, la qualité de l'organisation et le fonctionnement des services du centre public d'aide sociale ainsi qu'à la communication interne.

Section III. — Le contrôle interne

Art. 98. Les centres publics d'aide sociale sont responsables du contrôle interne de leurs activités.

Le contrôle interne constitue l'ensemble des mesures et procédures qui sont créées pour obtenir une certaine certitude sur :

- 1° la réalisation des objectifs;
- 2° le respect de la législation et des procédures;
- 3° la disponibilité d'informations financières et de gestion fiables;
- 4° l'utilisation économique efficace des moyens;
- 5° la protection des actifs;
- 6° la prévention des fraudes.

Art. 99. § 1er. Le système de contrôle interne est déterminé par le secrétaire du centre public d'aide sociale, après concertation avec l'équipe de management. Le cadre général du système de contrôle interne est soumis à l'approbation du conseil de l'aide sociale.

Le système de contrôle interne détermine de quelle façon le contrôle interne est organisé, y compris les mesures et procédures de contrôle à prendre et la désignation des membres du personnel qui seront responsables pour celles-ci, et les obligations de rapportage des membres du personnel qui s'occupent du système de contrôle interne.

§ 2. Le système de contrôle interne répond au moins au principe de la séparation des fonctions là où c'est possible et est compatible avec la continuité du fonctionnement des services du centre public d'aide sociale.

« § 3. Le secrétaire du centre public d'aide sociale peut, après avis conforme du gestionnaire financier, charger des opérations de caisse un ou plusieurs membres du personnel du centre public d'aide sociale. Les membres du personnel concernés ne peuvent refuser la compétence qui leur est déléguée si la description de leur fonction le prévoit.

Le ou les membres du personnel chargés des opérations de caisse disposent, aux conditions fixées par le système de contrôle interne, de la compétence de retirer de l'argent du ou des comptes désignés par le gestionnaire financier, si le système interne de contrôle prévoit cette possibilité.

Art. 100. Sans préjudice des missions de contrôle interne qui en vertu du présent décret ou par le conseil de l'aide sociale sont déléguées à d'autres organes ou membres du personnel, le secrétaire du centre public d'aide sociale est chargé de l'organisation et du fonctionnement du système de contrôle interne. Il en fait un rapport annuel au conseil de l'aide sociale.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale informe le personnel du centre public d'aide sociale sur le système de contrôle interne ainsi que sur les modifications à celui-ci.

TITRE III. — Le personnel du centre public d'aide socialeCHAPITRE Ier. — *Champ d'application*

Art. 101. Le présent titre s'applique aux membres du personnel du centre public d'aide sociale, sans préjudice de l'application des dispositions particulières fixées au titre II, chapitre V, ou en vertu d'autres dispositions légales ou décrétales.

CHAPITRE II. — *L'effectif du personnel*

Art. 102. Sans préjudice de l'application de l'article 218, § 3, deuxième alinéa, le conseil de l'aide sociale établit l'effectif du personnel.

L'effectif du personnel contient l'énumération du nombre et de la nature des postes d'emploi, excepté les postes qui sont établis sous un régime contractuel pour l'exécution des mesures pour l'emploi instaurées par des autorités supérieures.

L'effectif du personnel opère le cas échéant une distinction nette entre le personnel qui travaille dans les services des centres publics d'aide sociale d'une part et le personnel du Cabinet, visé à l'article 103, § 4, d'autre part.

Pour les cas visés à l'article 103, § 2, 1°, le conseil de l'aide sociale peut engager du personnel pour le centre public d'aide sociale en dehors de l'effectif du personnel.

CHAPITRE III. — *Le statut juridique du personnel**Section Ire. — Disposition générale*

Art. 103. § 1er. Le personnel du centre public d'aide sociale se compose de membres du personnel sous contrat statutaire.

§ 2. Par dérogation au § 1er, les membres du personnel peuvent être engagés sous statut contractuel pour :

1° satisfaire à des besoins en personnel exceptionnels et momentanés, pour des actions limitées dans le temps ou pour une augmentation exceptionnelle du travail;

2° remplacer les membres du personnel qui n'occupent pas ou partiellement leur poste ou qui sont si longtemps absents que leur remplacement est nécessaire;

3° exécuter des missions complémentaires;

4° subvenir aux besoins en personnel pour des activités qui sont subventionnées par une autre autorité;

5° subvenir à des besoins en personnel pour des activités qui sont exécutées principalement en concurrence avec d'autres intervenants sur le marché;

6° subvenir à l'exécution de tâches qui réclament une expertise particulière;

7° être employé dans des institutions et services de traitement, de soins et de services du centre public d'aide sociale;

8° être employé comme assistant social d'un centre public d'aide sociale;

9° être employé comme personnel aidant et comme personnel de maîtrise, personnel qualifié et de service.

§ 3. En cas de catastrophe, il peut être dérogé aux conditions de recrutement fixées, si cela s'avère nécessaire pour remplir des tâches urgentes et imprévues.

§ 4. Dans les limites fixées par le Gouvernement flamand, le centre public d'aide sociale peut engager du personnel sous statut contractuel pour subvenir aux besoins de personnel du Cabinet du président du conseil de l'aide sociale, sauf si le président du conseil de l'aide sociale a droit à du personnel de Cabinet en sa qualité d'échevin.

Le Gouvernement flamand fixe les modalités de recrutement ou de mise à disposition du personnel du Cabinet.

Section II. — Le statut juridique

Art. 104. § 1er. Le statut juridique du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, s'applique d'office à un membre du personnel du centre public d'aide sociale qui occupe un poste qui existe également à la commune.

§ 2. Pour les membres du personnel qui occupent un poste qui est spécifique pour un centre public d'aide sociale, par quoi il faut entendre que ce poste n'existe pas à la commune desservie par le centre public d'aide sociale, le conseil de l'aide sociale fixe le statut juridique. Le conseil d'aide sociale fixe également le statut juridique du secrétaire du centre public d'aide sociale et du gestionnaire financier.

§ 3. Le statut juridique du personnel spécifique, visé au § 2, et le statut juridique pour le secrétaire du centre public d'aide sociale et pour le gestionnaire financier règlent les matières suivantes, sur base de et à l'intérieur du cadre des conditions minimales fixées par le Gouvernement flamand et visées à l'article 115, § 1er :

1° le traitement des membres du personnel et les barèmes salariaux qui sont d'application, tenant compte en autres des exigences en matière de compétence et des exigences de la fonction telles que fixées;

2° l'attribution d'allocations et d'indemnités.

§ 4. Le statut juridique du personnel spécifique, visé au § 2, et le statut juridique pour le secrétaire du centre public d'aide sociale et pour le gestionnaire financier règlent au moins les matières suivantes, par la reprise des dispositions similaires du statut juridique du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, en tenant compte des éventuelles conditions minimales y dérogeant fixées par le Gouvernement flamand, telles que visées à l'article 115, § 2 :

1° les conditions et procédures pour le recrutement et l'avancement. Ces procédures garantissent l'objectivité des recrutements et des avancements et le traitement égalitaire des candidats. Tous les membres du personnel sont toujours engagés à l'essai;

2° la publication des offres d'emploi et de la période d'essai;

3° l'évaluation, la manière de désigner les personnes qui évaluent, les procédures y afférentes, la périodicité et les conséquences juridiques, tenant compte de la nature de la fonction;

4° l'organisation de la carrière des membres du personnel et de la mobilité interne;

5° la durée de travail, le congé et les absences;

6° les incompatibilités, les limitations et les conditions pour le cumul des activités au service du Gouvernement et dans le privé.

§ 5. Le statut juridique du personnel statutaire spécifique, visé au § 2, et le statut juridique du secrétaire statutaire du centre public d'aide sociale et du gestionnaire financier statutaire règlent au moins les matières suivantes, par la reprise des dispositions similaires du statut juridique du personnel de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, en tenant compte des éventuelles conditions minimales y dérogeant fixées par le Gouvernement flamand, telles que visées à l'article 115, § 2 :

- 1° l'état administratif et l'ancienneté, ainsi que la fin de service;
- 2° les règles supplémentaires pour le régime disciplinaire;
- 3° l'application des nouvelles règles pour le personnel statutaire du centre public d'aide sociale, déjà en service;
- 4° la perte de la qualité du fonctionnaire et la cessation de fonction.

§ 6. Le conseil de l'aide sociale peut déroger de façon motivée aux statuts juridiques visés aux § 1er et § 2, pour l'ensemble du personnel des institutions et services de traitements, de soins et de services du centre public d'aide sociale, dont le fonctionnement est basé sur le financement fédéral ou régional accompagné des règles de fonctionnement et de reconnaissance y afférentes et pour l'ensemble du personnel qui est utilisé pour les activités qui sont exécutées principalement en concurrence avec d'autres intervenants sur le marché. Cette possibilité de dérogation motivée ne s'applique pas au traitement des membres du personnel et des échelles de traitement applicables, tenant compte entre autres des exigences en matière de compétence et de fonction.

Les dérogations éventuelles ne peuvent en outre pas être contraires aux conditions minimales imposées par le Gouvernement flamand pour le personnel spécifique des centres publics d'aide sociale, visé au § 3.

Des éventuelles dérogations ne peuvent non plus être contraires aux conditions minimales que le Gouvernement flamand peut fixer complétement pour le personnel visé au présent paragraphe.

La dernière phrase du dernier alinéa, du deuxième alinéa et du troisième alinéa n'est pas applicable au personnel des hôpitaux, visé à l'article 218.

§ 7. Le règlement de la position juridique peut être prévu dans un régime de mandat. Ceci peut être autant le cas pour des postes qui n'existent pas à la commune desservie par le centre public d'aide sociale que pour des postes qui existent à cette commune, et dans ce cas également si le règlement de la position juridique de la commune, desservie par le centre public d'aide sociale, ne le prévoit point.

§ 8. Le conseil de l'aide sociale fixe les règles selon lesquelles les médecins sont autorisés à exercer leur métier dans les institutions et services du centre public d'aide sociale.

Si ces médecins ne sont ni engagés ni rémunérés comme membre du personnel, leur relation avec le centre public d'aide sociale, qui gère l'institution ou le service, sont réglés sur la base d'une convention écrite.

Section III. — Engagements, licenciements et prestations de serment du personnel

Art. 105. Le conseil de l'aide sociale est compétent pour l'engagement et le licenciement des membres du personnel.

Le conseil de l'aide sociale peut confier l'exercice de cette compétence au bureau permanent et au secrétaire du centre public d'aide sociale, excepté pour les fonctions de secrétaire du centre public d'aide sociale, de gestionnaire financier et de médiateur. Le cas échéant, le bureau permanent ou le secrétaire du centre public d'aide sociale ne peut confier cette compétence déléguée à d'autres membres du personnel du centre public d'aide sociale.

Les membres du centre public d'aide sociale prêtent, sans préjudice de l'article 76, le serment suivant entre les mains du président du conseil de l'aide sociale : « Je jure d'être fidèle aux obligations de mon mandat. ». Le refus de la prestation de serment équivaut à une renonciation à l'engagement. Un procès-verbal est rédigé de la prestation de serment ou du refus de celle-ci.

Le président du conseil de l'aide sociale peut confier sa compétence de faire prêter serment, visée au troisième alinéa, à un membre du conseil de l'aide sociale ou au secrétaire du centre public d'aide sociale.

En cas de délégation de cette compétence au secrétaire du centre public d'aide sociale, celui-ci peut déléguer la compétence à son tour de rôle à un des membres de l'équipe de management, visée à l'article 95, alinéa deux.

Section IV. — Droits et devoirs déontologiques

Art. 106. § 1er. Les membres du personnel exercent leur fonction loyalement et correctement.

Les membres du personnel s'engagent de manière et constructive à réaliser la mission et les objectifs du centre public d'aide sociale.

§ 2. Les membres du personnel respectent la dignité de tout un chacun.

Art. 107. § 1er. Les membres du personnel ont droit de parole à l'égard de tiers concernant des faits dont ils ont connaissance de par leur fonction.

Sans préjudice de l'application de la législation en matière de caractère public de l'administration, il leur est interdit de rendre publics des faits qui concernent :

- 1° la sécurité du pays;
- 2° la protection de l'ordre public;
- 3° des intérêts financiers du Gouvernement;
- 4° l'empêchement et la punition des faits punissables;
- 5° le secret médical;
- 6° le caractère confidentiel de données commerciales, intellectuelles et industrielles;
- 7° le caractère confidentiel des réunions.

Il leur est interdit de rendre publics des faits si ceux-ci constituent une atteinte aux droits et libertés du citoyen, plus particulièrement à la vie privée, sauf si l'intéressé a donné l'autorisation de rendre publics les données qui le concernent.

Ce paragraphe vaut également pour les membres du personnel qui ne sont plus en fonction.

§ 2. Les membres du personnel qui, dans l'exercice de leur fonction, constatent des négligences, abus ou délits en informent immédiatement un supérieur hiérarchique.

Art. 108. Les membres du personnel traitent les usagers de leurs services avec bienveillance et sans aucune discrimination.

Les membres du personnel ne peuvent, même en dehors de leur fonction, ni directement ni à travers un intermédiaire, demander, exiger ou accepter des dons, gratifications ou tous autres avantages ayant une relation avec leur fonction.

Art. 109. § 1er. La qualité de membre du personnel est incompatible avec toute activité que le membre du personnel exerce par lui-même ou à travers un intermédiaire et par laquelle :

- 1° les devoirs de la fonction ne peuvent être remplis;
- 2° la dignité de la fonction est mise en cause;
- 3° sa propre indépendance est atteinte;
- 4° un conflit d'intérêt est créé.

Les membres du personnel ne peuvent recevoir des indemnités, traitements, allocations, jetons de présence ou autres prestations des personnes morales dans lesquelles ils représentent le centre public d'aide sociale.

§ 2. La fonction de membres du personnel d'un centre public d'aide sociale, y compris les personnes visées à l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des métiers de la santé, qui suite à une décision d'un des organes du centre public d'aide sociale exercent leur activité dans une des institutions d'un centre public d'aide sociale, est incompatible avec :

- 1° le mandat de président du conseil communal, bourgmestre ou échevin, dans la commune desservie par le centre public d'aide sociale, ainsi que l'appartenance à un collège de district de cette commune;
- 2° l'appartenance à un comité de gestion de l'hôpital en tant que délégué de la commune qui intervient dans les déficits de l'hôpital du centre public d'aide sociale.

§ 3. L'article 37, § 1er et § 2, à l'exception du 4°, et l'article 40, § 4, s'appliquent également aux membres du personnel des centres publics d'aide sociale.

Art. 110. Les membres du personnel ont droit à l'information et la formation tant en ce qui concerne les aspects qui sont utiles pour l'exercice de leur fonction que pour pouvoir satisfaire aux conditions d'avancement.

Les membres du personnel se tiennent au courant des développements et des nouveaux points de vue dans les matières dont ils sont chargés professionnellement.

La formation est un devoir si elle apparaît nécessaire pour un meilleur exercice de la fonction ou pour un meilleur fonctionnement du service, ou si celle-ci fait partie d'une restructuration ou d'une réorganisation d'une division, ou d'une implémentation de nouvelles méthodes de travail et d'infrastructure.

Art. 111. Le conseil de l'aide sociale arrête les règlements du centre public d'aide sociale. Celui-ci concrétise les dispositions de la présente section et peut reprendre des droits et devoirs complémentaires.

Section V. — L'évaluation du personnel

Art. 112. L'évaluation est une procédure par laquelle un jugement est formulé sur la manière dont un membre du personnel fonctionne.

Art. 113. Sans préjudice de l'application de règles plus détaillées quant aux conséquences d'une évaluation dans le statut juridique, le secrétaire du centre public d'aide sociale, consécutivement à l'évaluation, prend le cas échéant les mesures appropriées afin d'améliorer la manière de fonctionner du membre du personnel.

Art. 114. Les membres du personnel du centre public d'aide sociale sont évalués au niveau administratif.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale et le gestionnaire financier sont par contre évalués par le conseil de l'aide sociale. L'évaluation est effectuée sur base d'un rapport préliminaire rédigé par des experts externes en matière de gestion de personnel et sur base d'un rapport du bureau permanent ou du président du conseil de l'aide sociale, si aucun bureau permanent n'a été créé. Les deux rapports précités ne sont pas requis lors de l'évaluation du médiateur. En cas de parité des voix, le membre du personnel concerné est considéré comme satisfaisant.

CHAPITRE IV. — Autres dispositions d'exécution

Art. 115. § 1er. Le Gouvernement flamand fixe les conditions minimales pour :

- 1° l'effectif du personnel;
- 2° le statut juridique du personnel du centre public d'aide sociale, visé à l'article 104, § 2, et pour les questions visées à l'article 104, § 3;
- 3° l'application du système de mandat, tel que visé à l'article 104, § 7.

§ 2. Le Gouvernement flamand peut fixer les conditions minimales pour le statut juridique du personnel du centre public d'aide sociale, visé à l'article 104, § 2, et pour les questions visées à l'article 104, § 4 et § 5, ainsi que pour le personnel visé au § 6.

§ 3. Le Gouvernement flamand prend les mesures nécessaires pour la mobilité externe du personnel du centre public d'aide sociale.

CHAPITRE V. — Dispositions particulières relatives au contrôle administratif

Art. 116. § 1er. Sans préjudice de la compétence de l'autorité de tutelle en matière de suspension et d'annulation en raison de la violation du droit ou en raison de l'incompatibilité avec l'intérêt public, conformément aux articles 254 jusqu'à 263, le gouverneur de province suspend l'exécution des décisions de fixation ou de modification concernant l'effectif du personnel si celles-ci sont adoptées sans que la faisabilité financière n'ait été démontrée par une note financière sur le plan pluriannuel ou par une décision du conseil communal par laquelle la commune s'engage à supporter le coût supplémentaire du nouvel effectif du personnel.

Le gouverneur de province peut limiter la suspension à une ou plusieurs parties de la décision, à condition que la partie non suspendue puisse encore être exécutée de manière cohérente.

Le Gouvernement flamand peut annuler directement ces décisions du centre public d'aide sociale.

L'article 258 est également d'application.

§ 2. En cas de suspension, l'article 259 est d'application, étant entendu que le Gouvernement flamand décide d'annuler la décision, adaptée ou justifiée, en vue de la fixation ou la modification de l'effectif du personnel dans les cas visés au § 1er.

Le Gouvernement flamand peut limiter la suspension à une ou plusieurs parties de la décision, à condition que la partie non suspendue puisse encore être exécutée de manière cohérente.

CHAPITRE VI. — *Discipline*

Section Ire. — Champ d'application

Art. 117. Le présent chapitre n'est pas applicable aux membres du personnel du centre public d'aide sociale sous régime contractuel.

Section II. — Les infractions disciplinaires

Art. 118. Toute action ou comportement qui constitue un manquement au devoir professionnel ou qui met en cause la dignité de la fonction, ainsi qu'une infraction au statut juridique, est une infraction disciplinaire et peut donner lieu à une sanction disciplinaire.

Section III. — Les sanctions disciplinaires

Art. 119. Les sanctions disciplinaires suivantes peuvent être infligées :

- 1° le blâme;
- 2° la retenue de traitement;
- 3° la suspension;
- 4° le licenciement d'office;
- 5° la révocation.

Art. 120. § 1er. La sanction disciplinaire de retenue de traitement ne peut excéder un délai de six mois. Il ne peut être retenu plus de vingt pour cent du traitement annuel brut.

§ 2. Le centre public d'aide sociale garantit aux intéressés un traitement net équivalent au montant du revenu d'intégration tel que fixé par la loi.

Dans le cadre de prestations à temps partiel, ce montant est calculé proportionnellement à l'importance des prestations.

Art. 121. § 1er. La suspension est prononcée pour maximum six mois. La suspension a, tant qu'elle dure, la perte de traitement comme conséquence.

§ 2. Le centre public d'aide sociale garantit aux intéressés un traitement net équivalent au montant du revenu d'intégration tel que fixé par la loi.

Dans le cadre de prestations à temps partiel, ce montant est calculé proportionnellement à l'importance des prestations.

Section IV. — L'autorité disciplinaire

Art. 122. L'autorité qui a engagé le membre du personnel agit comme autorité disciplinaire.

Si le conseil de l'aide sociale, conformément à l'article 52, a confié l'exercice de sa compétence d'engager des membres du personnel au bureau permanent ou au secrétaire du centre public d'aide sociale, l'organe auquel l'exercice de cette compétence a été confié, agit comme autorité disciplinaire pour les membres du personnel qui ont été engagés par le conseil de l'aide sociale, pour les faits que cet organe constate ou dont elle a pris connaissance après la délégation.

Section V. — La procédure disciplinaire

Art. 123. L'autorité disciplinaire engage l'enquête disciplinaire.

Si le conseil de l'aide sociale agit comme autorité disciplinaire, il charge le secrétaire du centre public d'aide sociale de l'enquête disciplinaire, de la rédaction du rapport disciplinaire et de la constitution du dossier disciplinaire. Si une procédure disciplinaire est engagée contre le secrétaire du centre public d'aide sociale, le président du conseil de l'aide sociale en est chargé.

Si le bureau permanent agit comme autorité disciplinaire, le bureau charge le secrétaire du centre public d'aide sociale de l'enquête disciplinaire, de la rédaction du rapport disciplinaire et de la constitution du dossier disciplinaire.

Si le secrétaire du centre public d'aide sociale agit comme autorité disciplinaire, il charge un membre du personnel dirigeant de l'enquête disciplinaire, de la rédaction du rapport disciplinaire et de la constitution du dossier disciplinaire.

Dès que l'enquête disciplinaire est terminée, le rapport disciplinaire est rédigé contenant au moins les faits mis à charge. Le dossier disciplinaire contient toutes les pièces qui ont trait aux faits mis à charge.

Art. 124. Une sanction disciplinaire ne peut être infligée qu'après que le membre du personnel, et le cas échéant son conseil, ont reçu la possibilité d'être entendus, en leurs moyens de défense, par l'autorité disciplinaire sur tous les faits qui sont mis à sa charge.

Art. 125. L'intéressé peut toujours se faire assister et représenter par un conseil de son choix.

Art. 126. Lors de la séance d'audition, le membre du personnel est informé du rapport disciplinaire et une copie du dossier disciplinaire lui est remise et le cas échéant à son conseil.

L'autorité disciplinaire peut d'office, sur requête du membre du personnel ou de son conseil, entendre des témoins. Dans ce cas, l'audition des témoins a lieu en présence de l'intéressé ou de son conseil.

La séance d'audition, ainsi que les séances auxquelles les témoins sont entendus, ne sont pas publiques sauf si le membre du personnel concerné en fait la demande. Le témoin peut cependant demander que sa séance d'audition se tienne à huis clos si le membre du personnel a demandé qu'elle soit publique.

L'autorité disciplinaire peut se faire assister par un conseil, excepté lors du délibéré du vote.

Art. 127. L'intéressé est informé de la décision de l'autorité disciplinaire par lettre recommandée ou par lettre remise contre récépissé. La notification de la décision fait mention de la possibilité d'introduire un recours, visée à la section VIII, et du délai dans lequel le recours doit être signifié.

Art. 128. Le Gouvernement flamand détermine les délais et les règles de procédure supplémentaires de la procédure disciplinaire, y compris le mode de convocation, l'audition des témoins, la consultation du dossier disciplinaire, la délibération et la sentence.

Section VI. — La prescription de l'action disciplinaire

Art. 129. § 1er. L'autorité disciplinaire ne peut plus intenter d'action disciplinaire après un délai de six mois après la constatation ou la prise de connaissance par l'autorité disciplinaire des faits susceptibles d'être pris en compte. L'action disciplinaire est censée être engagée dès que l'autorité disciplinaire décide de démarrer une enquête disciplinaire telle que visée à l'article 123.

§ 2. Si une procédure pénale a été intentée concernant les mêmes faits, le délai visé au § 1er est interrompu jusqu'au jour où l'autorité disciplinaire est informée par les autorités judiciaires qu'une décision est intervenue qui a la force de chose jugée et qui met fin à la procédure pénale.

§ 3. L'enquête pénale n'enlève pas la possibilité à l'autorité disciplinaire de prononcer une sanction disciplinaire. Si une sanction disciplinaire infligée s'avère incompatible avec une décision pénale ultérieure ayant force de la chose jugée, le membre du personnel concerné peut dans un délai de soixante jours après la prise de connaissance de celle-ci, introduire une requête auprès de l'autorité disciplinaire aux fins de faire retirer la sanction disciplinaire.

§ 4. Si la sanction disciplinaire est annulée, l'autorité disciplinaire peut, à partir de la date de la notification de l'annulation, reprendre les poursuites disciplinaires durant la partie du délai, visé au § 1er, qui demeure après l'intention des poursuites et au moins pendant un délai de trois mois.

Si la sanction disciplinaire est retirée, l'autorité disciplinaire peut, à partir de la date du retrait, reprendre les poursuites disciplinaires durant la partie du délai, visé au § 1er, qui demeure après l'intention des poursuites.

Section VII. — La suspension préventive

Art. 130. Si une enquête pénale ou disciplinaire est en cours contre un membre du personnel et que sa présence est inconciliable avec l'intérêt du service, l'autorité disciplinaire peut suspendre préventivement le membre du personnel à titre de mesure d'ordre, avec ou sans retenue de traitement.

Art. 131. La suspension préventive est prononcée pour une période maximale de quatre mois. Si une enquête pénale est en cours, l'autorité peut prolonger ce délai pour une période maximale de quatre mois aussi longtemps que dure la procédure pénale, à condition que le membre du personnel ait été entendu préalablement à ce sujet.

Si, dans les délais visés, aucune sanction disciplinaire n'est prononcée, les conséquences de la suspension préventive deviennent sans effet.

Art. 132. § 1er. Si une enquête pénale ou disciplinaire est en cours contre un membre du personnel, l'autorité disciplinaire, qui prononce la suspension préventive, peut décider une retenue du traitement, à condition que le membre du personnel ait été entendu préalablement à ce sujet.

§ 2. La retenue de traitement ne peut excéder la moitié du traitement.

Le centre public d'aide sociale garantit au membre du personnel un traitement équivalent au montant du salaire d'intégration, tel que fixé par la loi.

Dans le cadre de prestations à temps partiel, ce montant est calculé proportionnellement à l'importance des prestations.

Art. 133. Si l'autorité disciplinaire, consécutivement à une suspension préventive avec retenue de traitement, ne prononce pas une sanction disciplinaire ou prononce un blâme, la suspension préventive est retirée et le centre public d'aide sociale verse le traitement retenu.

Si l'autorité disciplinaire, consécutivement à une suspension préventive avec retenue de traitement, prononce une sanction disciplinaire de retenue de traitement, de suspension, de licenciement d'office ou de révocation, la sanction disciplinaire prend ses effets à partir de la date à laquelle la suspension préventive a commencé. Dans ce cas, le montant du traitement retenu pendant la suspension est déduit du montant de la perte de traitement liée à la sanction disciplinaire. Si le montant du traitement retenu excède le montant de la perte de traitement, liée à la sanction disciplinaire, le centre public d'aide sociale paie la différence.

Art. 134. Avant que l'autorité disciplinaire ne décide de prononcer une suspension préventive avec ou sans retenue de traitement, elle entend l'intéressé.

Dans les cas d'extrême urgence, l'autorité disciplinaire peut prononcer immédiatement la suspension préventive, avec ou sans retenue de traitement, avec l'obligation d'entendre le membre du personnel dans les huit jours de la décision sur la suspension préventive et, le cas échéant, sur la retenue de traitement. La suspension préventive tombe si elle n'est pas confirmée dans un délai de quinze jours après que l'intéressé ait été entendu.

Art. 135. Le Gouvernement flamand fixe les délais et règles de procédure supplémentaires.

Section VIII. — L'appel

Art. 136. La Commission d'appel pour les affaires disciplinaires, institué par l'article 137 du décret communal, acte comme instance d'appel pour les sanctions disciplinaires des centres publics d'aide sociale.

Art. 137. La Commission d'appel pour les affaires disciplinaires est un organe administratif. Le Gouvernement flamand règle la composition, le fonctionnement et l'indemnisation de ses membres.

Art. 138. Dans les trente jours suivant la réception de la décision imposant une sanction disciplinaire ou une suspension préventive, le membre du personnel peut interjeter appel contre cette décision auprès de la Commission d'appel pour les affaires disciplinaires. Excepté dans le cas de la suspension préventive, l'appel suspend la décision.

Art. 139. La Commission d'appel pour les affaires disciplinaires ne peut rendre une décision qu'après avoir donné au membre du personnel et l'autorité disciplinaire ainsi qu'à leur conseil respectif la possibilité d'être entendus. Les séances d'audition ne sont pas publiques, à moins que le membre du personnel concerné n'en fasse la demande.

Art. 140. La Commission d'appel pour les affaires disciplinaires dispose d'un droit de réformation.

Art. 141. Dans un délai de soixante jours suivant la date de réception du dossier disciplinaire, la Commission d'appel pour les affaires disciplinaires se prononce sur l'appel. Elle peut toutefois prolonger le délai initial de soixante jours si, avant l'expiration du délai, elle notifie à l'autorité disciplinaire et au membre du personnel qu'elle ne peut décider que dans le délai prolongé.

La Commission d'appel pour les affaires disciplinaires communique la date à laquelle elle a reçu le dossier disciplinaire, à l'autorité disciplinaire et à celui qui a introduit l'appel.

Art. 142. Le Gouvernement flamand fixe les règles de procédure supplémentaires.

Section IX. — Radiation de la sanction disciplinaire

Art. 143. Les sanctions disciplinaires blâmes, retenue de traitement et suspension sont radiées dans le dossier personnel du membre du personnel après l'expiration d'un délai d'un an pour le blâme, de trois ans pour la retenue de traitement de quatre ans pour la suspension. Ce délai commence à courir à partir de la date à laquelle la sanction disciplinaire fut prononcée par l'autorité disciplinaire ou, si un appel a été interjeté conformément à l'article 138, à partir de la date de la décision de la Commission d'appel pour les affaires disciplinaires. La radiation n'a d'effet que pour l'avenir.

TITRE IV. — Financement, planning et gestion financière

CHAPITRE Ier. — Dispositions générales et financement

Art. 144. L'exercice financier du centre public d'aide sociale commence le 1er janvier et se termine le 31 décembre de la même année.

Art. 145. Si le centre public d'aide sociale ne dispose pas de moyens suffisants pour couvrir les dépenses qui résultent de l'accomplissement de sa mission, cette différence est supportée par la commune.

La contribution communale est inscrite dans les dépenses du plan pluriannuel et du budget de la commune. Sauf si la commune et le centre public en ont décidé autrement, au moins un douzième de la contribution est payé mensuellement au centre.

La commune et le centre public d'aide sociale peuvent convenir que le centre public d'aide sociale reporte certains excédents du budget communal pour les dépenses d'un prochain exercice financier. Ces excédents sont isolés dans le compte de gestion. Leur affectation est fixée dans le plan pluriannuel et le budget.

Le Gouvernement flamand décide de la manière dont la contribution est estimée et comptabilisée.

CHAPITRE II. — Planning pluriannuel stratégique

Art. 146. § 1er. Avant la fin de l'année qui suit les élections du conseil communal et avant qu'il délibère sur le budget de l'exercice financier suivant, le conseil de l'aide sociale fixe un plan pluriannuel. Ce plan pluriannuel consiste en une note stratégique et une note financière.

Le plan pluriannuel démarre la deuxième année qui suit les élections du Conseil communal et se termine à la fin de l'année qui suit les élections communales suivantes.

Le conseil de l'aide sociale vote sur le plan pluriannuel dans son entièreté. Chaque membre du conseil de l'aide sociale peut toutefois exiger le vote séparé sur une ou plusieurs parties du plan pluriannuel qu'il désigne. Dans ce cas, on ne peut voter sur l'entièreté qu'après le vote sur une ou plusieurs parties ainsi désignées. Le vote sur l'entièreté concerne alors les parties pour lesquelles aucun membre du conseil de l'aide sociale n'a voulu voter séparément et sur les parties qui ont déjà été adoptées par un vote séparé.

§ 2. Dans la note stratégique, les objectifs politiques et les options politiques pour la gestion externe et interne du centre public d'aide sociale sont mis en adéquation et reflétés de manière intégrée. Les objectifs politiques et les options politiques sont adaptés au plan sur la politique sociale locale conformément au décret du 19 mars 2004 relatif à la politique sociale locale.

§ 3. La note financière reprend la contribution communale éventuelle, précise comment l'équilibre financier sera maintenu et reproduit les conséquences financières des options politiques de la note stratégique.

§ 4. Le projet du plan pluriannuel est communiqué à chaque membre du conseil de l'aide sociale au moins quatorze jours avant la réunion pendant laquelle elle sera discutée.

Art. 147. § 1er. Le conseil de l'aide sociale adapte chaque année là où c'est nécessaire le plan pluriannuel avant qu'il ne délibère sur le budget de l'exercice financier suivant.

L'adaptation du plan pluriannuel est facultative lors de la fixation du budget concernant le dernier exercice financier de la période de six ans, visée à l'article 146, § 1er, deuxième alinéa.

Le conseil de l'aide sociale tient compte, lors de l'adaptation du plan pluriannuel, de la période à laquelle se rapporte le plan pluriannuel. A partir de l'avant-dernier exercice financier de la période des six ans, visée à l'article 146, § 1er, deuxième alinéa, la note financière décrit les conséquences financières pour au moins trois exercices. L'article 146, § 1er, troisième alinéa est d'application conforme.

§ 2. Le projet d'adaptation annuelle du plan pluriannuel est communiqué à chaque membre du conseil de l'aide sociale au moins quatorze jours avant la réunion pendant laquelle elle sera discutée.

Art. 148. § 1er. Le plan pluriannuel et les adaptations sont transmis à la commune. Le président du conseil de l'aide sociale commente le plan pluriannuel ou les adaptations à la réunion du conseil communal auquel ce plan figure à l'ordre du jour. Si le président du conseil de l'aide sociale ne fait pas partie du conseil communal, il en est averti au moins huit jours avant le jour de la réunion par le président du conseil communal.

Le plan pluriannuel est soumis pour approbation au conseil communal, qui peut prendre l'une des décisions suivantes :

- 1° approbation du plan pluriannuel;
- 2° rejet du plan pluriannuel;
- 3° adaptation du plan pluriannuel.

Les adaptations du plan pluriannuel, visées à l'article 147, sont uniquement soumises à l'approbation du conseil communal si la contribution de la commune, visée à l'article 147, est augmentée durant la période résiduelle de la note financière du plan pluriannuel ou si la note stratégique du plan pluriannuel est modifiée du point de vue du contenu. Dans ces cas, le conseil communal peut adapter le plan. Si aucune approbation n'est requise, le conseil communal prend uniquement connaissance du plan pluriannuel.

Le conseil communal prend la décision, visée au deuxième alinéa, dans un délai de cinquante jours qui commence à courir le lendemain de la réception de la décision du conseil de l'aide sociale par la commune. La commune transmet sa décision au centre public d'aide sociale au plus tard le dernier jour de ce délai. Si aucune décision n'est transmise dans ce délai au centre public d'aide sociale, le conseil communal est censé avoir donné son approbation au plan pluriannuel ou aux adaptations.

Le conseil communal transmet sa décision, visée au deuxième alinéa, au gouverneur de province.

§ 2. Si le conseil de l'aide sociale est d'avis qu'une décision du conseil communal, telle que visée au § 1er, deuxième alinéa, nuira au fonctionnement normal du centre public d'aide sociale ou est contraire à un décret ou une loi, il peut interjeter appel contre la décision du conseil communal auprès du gouverneur de province.

Cet appel ne suspend pas l'exécution de la décision contestée et doit être envoyée au gouverneur de province et à la commune avec une copie de la décision contestée et du plan pluriannuel. L'appel doit être interjeté dans un délai de trente jours après réception de la décision par le conseil communal.

§ 3. Si l'appel est déclaré recevable et fondé, le gouverneur de province fixe le plan pluriannuel ou les adaptations et adresse la décision motivée simultanément au centre public d'aide sociale et à la commune dans le délai visé à l'article 258, § 1er, premier alinéa, qui commence à courir conformément à l'article 258, § 2, deuxième alinéa.

Ce délai peut être interrompu dans les conditions, visées à l'article 258, § 3, afin de demander le dossier, certains documents ou renseignements auprès du centre public d'aide sociale ou auprès de la commune.

Le Gouverneur de la province adresse une copie de sa décision au Gouvernement flamand.

Si cette décision, visée au premier alinéa, n'a pas été expédiée dans le délai prescrit, l'appel est considéré comme accordée et le gouverneur de province est censé avoir marqué son accord sur le plan pluriannuel ou ses adaptations telles que constatées par le conseil de l'aide sociale.

Contre la décision du gouverneur de la province ou en cas d'absence de décision par celui-ci, le centre public d'aide sociale ou la commune peuvent introduire un appel auprès du Gouvernement flamand dans les délais visés à l'article 259. Faute de décision, le délai commence à courir après l'expiration du délai visé à l'alinéa premier.

Le Gouvernement flamand fixe le plan pluriannuel ou les adaptations et adresse la décision motivée au centre public d'aide sociale dans le délai visé à l'article 259.

Le Gouvernement flamand adresse simultanément une copie de sa décision au Gouverneur de la province, au centre public d'aide sociale et à la commune.

A défaut d'expédition à celui qui a introduit l'appel, dans le délai prescrit, l'appel est considéré comme rejeté.

CHAPITRE III. — *Le budget*

Art. 149. § 1er. Avant le début de chaque exercice financier, le conseil de l'aide sociale établit sur base du plan pluriannuel un budget du centre public d'aide sociale.

§ 2. Par dérogation au § 1er, le conseil de l'aide sociale peut fixer au cours du premier trimestre de l'exercice, le budget pour le premier exercice financier complet de la période de six ans pour laquelle le conseil de l'aide sociale est élu.

Le budget pour le premier exercice financier entier de la période de six ans ne doit pas nécessairement cadrer dans le plan pluriannuel.

§ 3. Le conseil de l'aide sociale vote sur le budget en son entièreté. Chaque membre du conseil de l'aide sociale peut toutefois exiger le vote séparé sur une ou plusieurs parties du plan pluriannuel qu'il désigne. Dans ce cas, on ne peut voter sur l'entièreté qu'après le vote sur une ou plusieurs parties ainsi désignées. Le vote sur l'entièreté concerne alors les parties pour lesquelles aucun membre du conseil de l'aide sociale n'a voulu voter séparément et sur les parties qui ont déjà été adoptées par un vote séparé.

§ 4. Le projet du budget est communiqué à chaque membre du conseil de l'aide sociale au moins quatorze jours avant la réunion pendant laquelle elle sera discutée.

Art. 150. Le budget est adressé à la commune. Le président du conseil de l'aide sociale présente le budget à la réunion du conseil communal. Si le président du conseil de l'aide sociale ne fait partie du conseil communal, il en est averti au moins huit jours avant le jour de la réunion par le président du conseil communal.

Si un budget cadre avec le plan pluriannuel, le conseil communal en prend connaissance. Si le budget ne cadre pas avec le plan pluriannuel, le conseil communal se prononce sur l'approbation du budget. Le conseil communal peut dans ce cas cependant mettre le budget en concordance avec le plan pluriannuel. Si le conseil de l'aide sociale n'a pas établi de plan pluriannuel ou budget, le conseil communal établit unilatéralement le budget.

Le conseil prend les décisions, visées au deuxième alinéa, dans un délai de cinquante jours qui débute le jour après la réception par la commune de la décision du conseil de l'aide sociale. La commune transmet sa décision au centre public d'aide sociale au plus tard le dernier jour de ce délai. Si pendant ce délai aucune décision n'a été adressée au centre public d'aide sociale, le conseil communal est censé avoir pris connaissance du budget, visé au deuxième alinéa, ou avoir donné son approbation à celui-ci. Le conseil communal adresse les décisions d'approbation, de rejet ou de fixation du budget, visées au deuxième alinéa, au Gouverneur de province.

L'article 148, § 2 et § 3, est également applicable au budget.

Art. 151. Le budget du centre public d'aide sociale comprend une note de politique de gestion et une note financière.

Art. 152. La note de politique de gestion traduit la politique de gestion que le centre public d'aide sociale mènera durant l'exercice financier et concrétise les objectifs de gestion. La note de politique de gestion comprend un commentaire sur la situation financière du centre public d'aide sociale et précise le lien avec la note financière.

Art. 153. § 1er. La note financière comprend au moins le budget d'exploitation, le budget d'investissement, le budget des liquidités et la contribution communale budgétisée.

§ 2. Le budget d'exploitation est un plan financier de l'exploitation du centre public d'aide sociale.

§ 3. Le budget des liquidités est un plan financier des flux monétaires du centre public d'aide sociale.

§ 4. Le budget d'investissement est un plan financier des dépenses et recettes et des coûts et revenus qui sont liés à l'acquisition, l'utilisation et l'aliénation des moyens durables.

Le budget d'investissement se compose d'une ou plusieurs enveloppes d'investissements. Quand une enveloppe d'investissement a été approuvée une fois au budget, elle demeure valable si l'investissement n'est pas encore en cours d'exécution. Une fois que l'investissement est en cours d'exécution, le budget reste valable jusqu'au 31 décembre de l'exercice fiscal suivant l'année dans laquelle l'investissement a été définitivement réceptionné. La prolongation de ces délais est possible pour autant que le conseil de l'aide sociale approuve cette prolongation.

Art. 154. Tant que le budget du centre public d'aide sociale n'est pas établi, le centre public d'aide sociale ne peut disposer que de crédits provisoires sous les conditions et dans les limites fixées par le Gouvernement flamand.

Art. 155. § 1er. Si plusieurs centres publics d'aide sociale participent à une dépense qui est mise à charge du centre public d'aide sociale par ou en vertu de dispositions légales ou décrétales, ils participent tous à cette dépense proportionnellement à l'intérêt qu'ils pourraient y avoir. Dans le cas d'un refus ou d'un désaccord sur la proportion de cet intérêt et des charges à supporter, le Gouverneur de province tranchera.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale peut interjeter appel contre la décision du Gouverneur de province auprès du Gouvernement flamand dans les trente jours suivant l'expédition de la décision au centre public d'aide sociale.

Le Gouvernement flamand se prononce sur l'appel dans un délai de cinquante jours qui débute le lendemain de la réception de celui-ci et elle adresse sa décision au plus tard le dernier de ce délai au Gouverneur de province, le cas échéant aux Gouverneurs de province et aux centres publics d'aide sociale.

Si dans le délai visé, aucune décision n'a été adressée au centre public d'aide sociale, la décision du Gouverneur de province est exécutoire.

Art. 156. Des modifications au budget sont des adaptations de crédit au budget qui ne peuvent être exécutées moyennant une adaptation de crédit interne.

Le conseil de l'aide sociale établit les modifications du budget sur base des chiffres présentés et de la note explicative.

Le projet de modification du budget sera communiqué à chaque membre du conseil de l'aide sociale au plus tard avec l'ordre du jour de la réunion lors de laquelle il sera examiné.

L'article 150 est également d'application aux modifications du budget.

Art. 157. Le conseil de l'aide sociale décide des adaptations internes de crédit, telles que définies par le Gouvernement flamand. Le Gouvernement flamand en fixe les conditions supplémentaires. Le président du conseil de l'aide sociale en informe sans délai le gestionnaire financier du centre public d'aide sociale et les responsables du budget concernés. La commission d'audit externe a accès aux décisions.

Art. 158. Un engagement ne peut être pris que par le responsable du budget sur base d'un poste approuvé, repris dans le budget ou sur base d'un crédit provisoire.

Les membres du personnel ou les membres du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent ou du comité spécial qui ont pris des engagements en contradiction avec cette règle, en sont personnellement responsables, hormis les cas qui sont fixés par ou en vertu du présent décret et sans préjudice de l'éventuelle coresponsabilité d'autres organes ou d'autres membres du personnel du centre public d'aide sociale.

Art. 159. Le conseil de l'aide sociale peut, sans modification préalable au budget, statuer sur des dépenses qui sont nécessitées par des circonstances urgentes et imprévues, à condition qu'il prenne à cette fin une décision motivée.

Dans les mêmes conditions et au cas où le moindre retard occasionnerait un préjudice indiscutable, le président du conseil de l'aide sociale peut décider sous sa propre responsabilité sur les dépenses. Le président du conseil de l'aide sociale en informe sans délai le conseil de l'aide sociale et la commission d'audit externe.

La compétence pour prendre une décision sur les dépenses comprend la compétence pour fixer les conditions des marchés publics, la fixation de la manière dont se fait l'adjudication des marchés publics, l'exécution de la procédure d'adjudication, l'adjudication et l'exécution des marchés publics.

Dans les cas visés aux premier et deuxième alinéas, les crédits nécessaires sont immédiatement inscrits par une modification au budget et la commune en est informée. Le paiement peut cependant être exécuté sans attendre la modification au budget.

CHAPITRE IV. — *L'exécution du budget, responsabilité du budget et gestion des moyens*

Section 1re. — Responsabilité budgétaire

Art. 160. Il convient d'entendre par responsabilité budgétaire, la compétence attribuée pour gérer un budget qui définit une mission en ce sens qu'il contient une norme dont le responsable budgétaire vise la réalisation.

Art. 161. § 1er. La responsabilité budgétaire incombe au conseil de l'aide sociale hormis les exceptions visées dans le présent décret et sans préjudice de l'application des § 2 et § 3.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale peut déléguer la responsabilité budgétaire, pour les affaires de gestion journalière, au bureau permanent, au comité spécial du centre public d'aide sociale ou au secrétaire du centre public d'aide sociale qui est responsable de son exécution.

Le conseil de l'aide sociale décide de ce qu'il convient d'entendre par gestion journalière.

Le bureau permanent et le comité spécial du centre public d'aide sociale peuvent, si le conseil de l'aide sociale leur en donne l'autorisation, déléguer la compétence concernant certains budgets au secrétaire du centre public d'aide sociale.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale peut déléguer sa compétence concernant certains budgets à d'autres membres du personnel.

Lors de la délégation, il est tenu compte de l'organigramme des services du centre public d'aide sociale. Les membres du personnel concernés ne peuvent pas refuser la compétence qui leur est déléguée si leur description de fonction le prévoit. Ils sont personnellement responsables pour l'exécution de la responsabilité budgétaire qui leur a été déléguée.

§ 3. Le conseil de l'aide sociale peut déléguer la responsabilité budgétaire, pour certains budgets concernant des centres d'activités ou projets, au bureau permanent ou à un comité spécial ou, après avis du secrétaire du centre public d'aide sociale, à certains membres du personnel du centre public d'aide sociale, ainsi que pour des affaires excédant la gestion journalière.

Lors de la délégation à ces membres du personnel, le conseil de l'aide sociale tient compte de l'organigramme des services du centre public d'aide sociale. Les membres du personnel concernés ne peuvent pas refuser la compétence qui leur est déléguée si leur description de fonction le prévoit. Ils sont personnellement responsables pour l'exécution de la responsabilité budgétaire qui leur a été déléguée.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale porte l'avis, visé au premier alinéa, dans les trente jours après y avoir été invité, à la connaissance du conseil de l'aide sociale. Faute d'une notification de l'avis dans le délai précité, la condition d'avis peut être négligée.

Pareille délégation échoit en tout cas six mois après le renouvellement intégral du conseil de l'aide sociale.

Art. 162. § 1er. Sans préjudice de l'article 159, le responsable budgétaire prend des engagements, le cas échéant dans les limites de sa délégation, conformément au budget qu'il lui a été confié. Le cas échéant dans les limites de sa délégation, il fixe la procédure d'adjudication concernant les procédures de marché public pour travaux, fournitures et services et en fixe les conditions, exécute la mission, attribue l'adjudication et approuve les montants à payer conformément au budget qui lui a été confié.

La compétence du responsable budgétaire visée aux articles 161 et 217, est limitée conformément aux dispositions visées à l'article 52.

Lors de la fixation des conditions et de la procédure d'adjudication, le conseil de l'aide sociale ou le bureau permanent peuvent stipuler que, s'il s'avère qu'un marché public pour travaux, fournitures ou services dont l'estimation cadrerait dans le budget prévu, dépasse ce budget prévu après consultation de la concurrence, le marché public peut néanmoins être confié, à condition que le conseil de l'aide sociale ou le bureau permanent décident de reprendre l'augmentation nécessaire du crédit concerné dans la prochaine modification budgétaire.

§ 2. Les engagements financiers projetés qui résultent dans un flux de caisse net sortant, sont soumis au visa préalable avant qu'un quelconque engagement ne puisse être pris.

Le gestionnaire financier examine la légalité et la conformité des engagements projetés dans le cadre de sa mission telle que visée à l'article 92, alinéa premier, 1°. Il donne son visa si son enquête établit la légalité de la conformité de l'engagement projeté.

Le conseil de l'aide sociale fixe, après avis du gestionnaire financier, les conditions supplémentaires sous lesquelles le gestionnaire financier exécute le contrôle visé au deuxième alinéa. Le conseil de l'aide sociale peut, dans les limites fixées par le Gouvernement flamand et après avis du gestionnaire financier, exclure certaines catégories d'opérations de l'obligation de visa. Le conseil de l'aide sociale peut, sur proposition conforme du gestionnaire financier, déléguer la compétence visée au deuxième alinéa à un ou plusieurs membres du personnel qui travaillent sous la responsabilité du gestionnaire financier.

Les opérations qui ont été exclues de l'obligation de visa par le conseil de l'aide sociale conformément au troisième alinéa, peuvent, avant que n'importe quel engagement ait été pris par le responsable budgétaire concerné, être soumises au gestionnaire financier si le responsable budgétaire concerné est le conseil de l'aide sociale, le bureau permanent ou un comité spécial et si le déroulement des votes n'a pas été noté par un des membres. Dans ce cas, il est procédé conformément au deuxième alinéa.

§ 3. Le responsable budgétaire est responsable pour la facturation des montants à recevoir qui ont trait au budget qui lui a été confié.

§ 4. Le conseil de l'aide sociale, le bureau permanent et le comité spécial peuvent décider en tant que responsable budgétaire compétent, dans les conditions fixées par eux, de confier l'approbation des montants à payer au secrétaire du centre public d'aide sociale. Le secrétaire du centre public d'aide sociale ne peut déléguer cette compétence.

Art. 163. Si le gestionnaire financier refuse par décision motivée de donner visa à un engagement projeté par le responsable budgétaire, le conseil de l'aide sociale peut valider sous sa propre responsabilité. Dans ce cas, le conseil de l'aide sociale transmet la décision motivée du gestionnaire financier au conseil communal et au Gouverneur de province, simultanément avec la copie de sa décision. La commission d'audit externe est informée de la décision.

La décision du conseil de l'aide sociale n'est exécutoire que quand le délai de contrôle, visé aux articles 257 et 258, est expiré.

Art. 164. § 1er. Pour permettre le paiement de petites dépenses d'exploitation de la gestion journalière ou de l'aide, visées à l'article 58, § 2 et § 3, qui doivent être faites sans délai ou immédiatement pour assurer le bon fonctionnement du service, le secrétaire du centre public d'aide sociale peut, après avis du gestionnaire financier décider de mettre une provision à la disposition de certains responsables budgétaires ou membres du personnel. Cette décision du secrétaire du centre public d'aide sociale est soumise pour approbation au conseil de l'aide sociale si elle n'est pas conforme à l'avis que le gestionnaire financier a donné en toute indépendance.

Le membre du personnel qui est responsable des paiements, remet contre récépissé la somme prescrite au responsable budgétaire ou au membre du personnel concerné ou il vire le montant sur un compte spécialement ouvert à cet effet qui ne peut jamais présenter un solde débiteur. Ces responsables budgétaires ou membres du personnel sont personnellement responsables de la gestion de celui-ci. Les dépenses, faites sur les provisions, des membres du personnel autorisés sont périodiquement reprises dans la comptabilité du centre public d'aide sociale sur présentation d'un état des dépenses et des justificatifs y afférents. Si le titulaire de la provision en est déchargé, il rembourse ce montant, le cas échéant diminué du montant des dépenses qu'il a déjà effectuées régulièrement avec la provision, après présentation des pièces probantes concernant les dépenses effectuées.

§ 2. Le secrétaire du centre public d'aide sociale peut, après avis du gestionnaire financier, charger sous sa responsabilité certains membres du personnel du centre public d'aide sociale, qui sont sous son autorité, de l'encaissement des recettes journalières de faible importance. Cette décision du secrétaire du centre public d'aide sociale est soumise pour approbation au conseil de l'aide sociale si elle n'est pas conforme à l'avis que le gestionnaire financier a donné en toute indépendance.

Les membres du personnel versent à intervalles réguliers le montant total de leurs encaissements dans la caisse du centre public d'aide sociale et justifient ce montant par un état d'encaissement précis, selon les prescriptions du gestionnaire financier. Les recettes et le versement de celles-ci dans la caisse du centre public d'aide sociale sont enregistrés dans une comptabilité de la caisse.

§ 3. Le gestionnaire financier, ou une personne désignée par lui sous sa responsabilité, vérifie au moins une fois par an la comptabilité et les liquidités des responsables des provisions, visés au § 1er, ou les membres du personnel chargés de l'encaissement des recettes journalières de faible importance, visés au § 2.

Un procès-verbal de ces constatations est établi, qui est transmis au secrétaire du centre public d'aide sociale, au responsable budgétaire compétent ou aux membres du personnel concernés et, en cas d'irrégularités, à la commission d'audit externe.

Ce procès-verbal est contresigné tant par le membre du personnel responsable que par le gestionnaire financier ou la personne désignée par ce dernier.

§ 4. Le conseil de l'aide sociale fixe les conditions de mise à disposition de provisions et les conditions selon lesquelles les membres du personnel du centre public d'aide sociale peuvent être chargés de l'encaissement des recettes journalières de faible importance.

Section II. — Exécution des paiements, encaissement des recettes et gestion de la caisse

Art. 165. § 1er. Le gestionnaire financier est chargé de l'exécution des paiements scripturaux. Le gestionnaire financier ou son mandataire appose à cet effet comme deuxième personne une signature sur l'ordre de paiement de l'institution financière. Des paiements en exécution de dépenses ne peuvent jamais être effectués par le gestionnaire financier sans un ordre de paiement exprès du secrétaire du centre public d'aide sociale. Cet ordre du secrétaire du centre public d'aide sociale apparaît d'une première signature du secrétaire, ou de son mandataire, sur l'ordre de paiement à l'institution financière. Le secrétaire du centre public d'aide sociale confirme ainsi que la dépense est conforme.

Le gestionnaire financier exécute d'une manière autonome les paiements en rapport avec la gestion de la trésorerie. Les paiements vers des comptes visés à l'article 164 ne relèvent pas de la présente disposition.

Sans préjudice de la compétence des membres du personnel visée à l'article 99, § 3, le gestionnaire financier reste compétent pour donner décharge.

Sans préjudice de la compétence du secrétaire du centre public d'aide sociale, les membres du personnel visés au présent article et les membres du personnel chargés des opérations de caisse doivent également rendre compte, dans les limites de la compétence qui leur a été confiée.

§ 2. Si le secrétaire du centre public d'aide sociale, ou un membre du personnel chargé des paiements, refuse de contresigner un ordre à une institution financière ou si le secrétaire du centre public d'aide sociale, ou son mandataire, refuse de déclarer légal et conforme un paiement par la caisse, le conseil de l'aide sociale peut ordonner sous sa propre responsabilité que le paiement soit exécuté. Un tel ordre ne peut être refusé.

Dans ce cas, le conseil de l'aide sociale transmet une copie de sa décision au conseil communal, au Gouverneur de province et à la commission d'audit externe. La décision du conseil de l'aide sociale est exécutoire dès l'instant où le délai de contrôle, visé aux articles 257 et 258, est expiré.

§ 3. Par dérogation au § 1er, les créances exigibles peuvent être décomptées des comptes des centres publics d'aide sociale par les personnes, dans les cas et sous les conditions fixées par le Gouvernement flamand.

CHAPITRE V. — Comptabilité, rapportage financier et contrôle de caisse

Art. 166. Chaque centre public d'aide sociale tient une comptabilité adaptée à la nature et à l'ampleur de ses activités, selon la méthode de la double comptabilité.

Art. 167. Au moins une fois par an, le gestionnaire financier fait en toute autonomie rapport au conseil de l'aide sociale. Ce rapport contient au moins un aperçu de la situation de la trésorerie, une prévision des liquidités, du contrôle de gestion ainsi que des budgets. Le gestionnaire financier met simultanément une copie de ce rapport à disposition du secrétaire du centre public d'aide sociale et de la commission d'audit externe.

Art. 168. Au moins une fois par an, le gestionnaire financier fait en toute autonomie rapport au conseil de l'aide sociale sur l'exécution de sa mission de contrôle préalable de la légalité et la conformité des engagements projetés.

Le gestionnaire financier met simultanément une copie de ce rapport à disposition du secrétaire du centre public d'aide sociale et de la commission d'audit externe.

Art. 169. Moyennant application de l'article 161, § 2, le bureau permanent, le comité spécial et le secrétaire du centre public d'aide sociale font au moins une fois par an rapport au conseil de l'aide sociale sur l'exécution de la responsabilité budgétaire. Ils font simultanément rapport sur l'exécution de la responsabilité budgétaire par les membres du personnel chargés par eux de la responsabilité budgétaire.

Les membres du personnel chargés par le bureau permanent, les comités spéciaux et le secrétaire du centre public d'aide sociale de la responsabilité budgétaire, font au moins une fois par an rapport au bureau permanent, aux comités spéciaux et au secrétaire du centre public d'aide sociale sur l'exécution de leur responsabilité budgétaire.

Sans préjudice de l'article 161, § 2, le bureau permanent, le comité spécial et les membres du personnel du centre public d'aide sociale chargés de la responsabilité budgétaire font au moins une fois par an rapport au conseil de l'aide sociale sur l'exécution de leurs responsabilités budgétaires.

La commission d'audit externe a accès aux rapports visés au présent article.

Art. 170. § 1er. La commission d'audit externe vérifie au moins une fois par an la caisse des comptables, visée à l'article 165.

La commission d'audit externe établit un procès-verbal sur sa vérification dans laquelle ses remarques sont validées ainsi que celles des personnes visées au premier alinéa. Le procès-verbal est contresigné par un membre de la commission d'audit externe et par les personnes visées au premier alinéa.

La commission d'audit externe transmet le procès-verbal au conseil de l'aide sociale et au comptable, visé à l'article 165.

La commission d'audit externe établit un rapport complémentaire de sa vérification si un déficit dû à des irrégularités a été constaté. Ce rapport contient des recommandations concernant la liquidation. Ce rapport contient des recommandations concernant la liquidation de celui-ci. Le rapport est transmis au plus tard dix jours après la vérification et simultanément avec le procès-verbal au Gouverneur de province, au conseil de l'aide sociale et au comptable, visé à l'article 165.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale désigne un membre du personnel qui est chargé de la vérification de la caisse des comptables, visée à l'article 165, dans le cas où un excédent ou un déficit a été constaté, et que celui-ci est à attribuer à un vol ou une perte. Le membre du personnel concerné ne peut pas refuser la compétence qui lui est déléguée si sa description de fonction le prévoit.

Le système de contrôle interne fixe les cas dans lequel le membre du personnel désigné par le conseil de l'aide sociale doit procéder à la vérification de la caisse des comptables, visée à l'article 165.

Un procès-verbal de ses constatations est établi, qui est transmis au conseil de l'aide sociale, au secrétaire du centre public d'aide sociale, au membre du personnel concerné et, en cas d'irrégularités, au Gouverneur de province.

Ce procès-verbal est contresigné tant par le membre du personnel responsable que par le membre du personnel désigné par le conseil de l'aide sociale.

En cas d'irrégularités, le membre du personnel désigné par le conseil de l'aide sociale transmet une copie de ce procès-verbal à la commission d'audit externe. En cas d'irrégularités, la commission d'audit externe établit un rapport complémentaire mentionnant entre autres les circonstances et les mesures conservatoires que le comptable concerné a pris, et les recommandations concernant la liquidation du déficit.

Le rapport complémentaire est transmis simultanément avec le procès-verbal et au plus tard dix jours après la réception de ce procès-verbal au Gouverneur de province, au conseil de l'aide sociale et aux comptables visés à l'article 165.

§ 3. Si la vérification démontre qu'il existe un déficit dû à des irrégularités, le conseil de l'aide sociale transmet son avis, dans les trente jours de la réception du procès-verbal et du rapport complémentaire de la commission d'audit externe, au Gouverneur de province concernant le degré dans lequel le comptable concerné doit être tenu responsable du déficit et, le cas échéant, le montant du déficit qui doit être liquidé.

Après avoir pris connaissance de l'avis du conseil de l'aide sociale, du procès-verbal et du rapport complémentaire de la commission d'audit externe, le Gouverneur de la province prend une décision.

L'intéressé est informé immédiatement par lettre recommandée de la décision du Gouverneur de province. Le cas échéant, cette lettre est accompagnée d'une demande de verser le montant fixé à la caisse du centre public d'aide sociale. Une copie de la décision du Gouverneur de la province est immédiatement communiquée au centre public d'aide sociale.

§ 4. Dans les soixante jours suivant la prise de connaissance, l'intéressé peut interjeter appel auprès du Conseil des Contestations électorales. L'appel suspend l'exécution.

La juridiction prend une décision sur la responsabilité du comptable concerné et fixe le montant qui est mis à sa charge.

La décision de la juridiction est exécutoire, même si un appel a été interjeté auprès du Conseil d'Etat. Cette décision ne peut toutefois être exécutée avant l'expiration du délai pour interjeter appel.

§ 5. Si le comptable, visé à l'article 165, se trouve dans l'impossibilité d'être présent lors de la vérification, de faire des remarques et de signer le procès-verbal de vérification, visé aux § 1er et § 2, il peut se faire représenter.

Art. 171. § 1er. Si le mandat de secrétaire du centre public d'aide sociale, de gestionnaire financier ou si la mission des comptables visés à l'article 165, prend fin, la commission d'audit externe contrôle l'exactitude et l'intégralité de la comptabilité et indique chaque déficit. Elle établit un rapport.

La commission d'audit externe établit un procès-verbal de la vérification reprenant ses remarques et, le cas échéant, celles du secrétaire du centre public d'aide sociale, du gestionnaire financier et des comptables visés à l'article 165, ou en cas de décès, de leurs héritiers. Le procès-verbal est, selon le cas signé par un membre de la commission d'audit externe, par le secrétaire du centre public d'aide sociale, le gestionnaire financier et les comptables visés à l'article 165 ou en cas de décès, leurs héritiers s'ils sont présents.

La commission d'audit externe transmet le procès-verbal au conseil de l'aide sociale, au secrétaire du centre public d'aide sociale, au gestionnaire financier et aux comptables visés à l'article 165, ou leurs héritiers.

§ 2. La commission d'audit externe établit un rapport complémentaire de la vérification si on a constaté une inexactitude ou si la comptabilité est incomplète. Ce rapport contient des recommandations concernant la liquidation. Le rapport est simultanément transmis avec le procès-verbal et au plus tard trente jours après la vérification, au Gouverneur de province, au conseil de l'aide sociale, au secrétaire du centre public d'aide sociale, au gestionnaire financier ou aux comptables visés à l'article 165, ou à leurs héritiers.

§ 3. Si on a constaté des inexactitudes ou si la comptabilité est incomplète, le conseil de l'aide sociale communique dans les trente jours de la réception du procès-verbal et du rapport de la commission d'audit externe, au Gouverneur de province son avis concernant la mesure dans laquelle le secrétaire du centre public d'aide sociale, le gestionnaire financier, ou les comptables visés à l'article 165, doivent être tenus responsables des irrégularités constatées. Le cas échéant, il est indiqué quel montant doit être versé à la caisse du centre public d'aide sociale.

Le gouverneur de la province prend une décision, après avoir pris connaissance de l'avis du conseil de l'aide sociale, du procès-verbal et du rapport complémentaire de la commission d'audit externe.

L'intéressé ou ses héritiers en cas de décès et s'ils sont connus, sont informés sans délai par lettre recommandée de la décision du Gouverneur de la province. Le cas échéant, cette lettre est accompagnée d'une demande de verser le montant fixé à la caisse du centre public d'aide sociale. Une copie de la décision du Gouverneur de la province est immédiatement communiquée au centre public d'aide sociale.

§ 4. Si l'un des membres du personnel, visés au § 1er, ou leurs débiteurs d'aliment, est requis de liquider un déficit, l'article 170, § 4, est d'application conforme.

§ 5. Si le secrétaire du centre public d'aide sociale, le comptable visé à l'article 165 ou le gestionnaire financier se trouvent dans l'impossibilité d'être présents lors de la vérification, y faire des remarques et de signer le procès-verbal de vérification, visé au § 1er, ils peuvent se faire représenter à cette fin.

§ 6. En cas d'absence ou d'empêchement qui donne lieu à un remplacement par le conseil de l'aide sociale, le bureau permanent ou par le président du conseil de l'aide sociale, visé à l'article 80, excepté le § 2, troisième alinéa, cet article est d'application conforme au secrétaire du centre public d'aide sociale ou au gestionnaire financier.

§ 7. Cet article est d'application conforme au secrétaire du centre public d'aide sociale faisant fonction et au gestionnaire financier faisant fonction, visé à l'article 80, excepté le § 2, troisième alinéa, si le remplacement prend fin.

CHAPITRE VI. — *Inventaire, comptes annuels et décharge*

Art. 172. Sous la direction du gestionnaire financier et en concertation avec l'équipe de management, au plus tard le 31 décembre de chaque année, il sera procédé aux relevés, vérifications, recherches et évaluations nécessaires afin d'établir l'inventaire de tous les avoirs, créances, dettes et obligations, de quelque nature qu'ils soient, du centre public d'aide sociale.

Art. 173. § 1er. Après que les comptes sont mis en concordance avec les données de l'inventaire, ils sont repris de manière résumée dans le projet de comptes annuels.

Le Gouvernement flamand détermine les entités comptables qui seront consolidées avec le centre public d'aide sociale et la façon dont elles sont consolidées.

§ 2. La commission d'audit externe vérifie si le projet de comptes annuels est exact et complet, s'il donne une image véridique et fidèle de la situation financière du centre public d'aide sociale et si les revenus, frais, recettes et dépenses repris sont légaux et conformes. La commission d'audit externe établit un rapport sur ses constatations.

Elle communique ce rapport au conseil de l'aide sociale dans les trente jours suivant la réception du projet de comptes annuels pour contrôle.

Art. 174. § 1er. Après avoir pris connaissance du rapport de la commission d'audit externe sur le projet de comptes annuels, le conseil de l'aide sociale se prononce sur la fixation des comptes annuels dans le courant du premier semestre de l'exercice financier qui suit l'exercice financier sur lequel portent les comptes annuels.

Si le conseil de l'aide sociale a rejeté certaines opérations, il formule un avis sur la responsabilité des acteurs concernés par ces opérations. Cet avis est ajouté aux comptes annuels sous forme d'annexe.

Au cours de la réunion pendant laquelle le conseil de l'aide sociale délibère sur les comptes annuels, le président du conseil de l'aide sociale fait rapport sur la situation financière, la politique menée et la gestion de l'exercice financier précédent et sur l'exécution du budget.

Une copie des comptes annuels établis conformément au présent article est transmise dans un délai de vingt jours au Gouverneur de province et à la commission d'audit externe.

§ 2. Une copie des comptes annuels et du rapport d'audit est transmise au conseil communal qui doit communiquer ses remarques au Gouverneur de province dans un délai de cinquante jours suivant l'expédition des copies.

Art. 175. L'article 149, § 3, relatif au vote du conseil de l'aide sociale sur les comptes annuels est également d'application.

Le projet de comptes annuels est transmis à chaque membre du conseil de l'aide sociale au moins quatorze jours avant la réunion durant laquelle il sera discuté.

Art. 176. § 1er. Après la réception de la copie des comptes annuels, conformément à l'article 174, § 1er, quatrième alinéa, la commission d'audit externe fait un rapport dans les trente jours au Gouverneur de province sur les comptes arrêtés par le conseil de l'aide sociale, si la commission d'audit externe ou le conseil de l'aide sociale sont d'avis qu'une personne particulière ou certaines personnes sont responsables. Si le conseil de l'aide sociale ne tient pas compte des constatations de la commission d'audit externe sur les responsabilités pour les irrégularités ou les déficits, la commission d'audit externe en fait explicitement mention.

La commission d'audit externe transmet une copie de ce rapport au conseil de l'aide sociale.

§ 2. Lorsque le conseil communal n'a pas formulé de remarques dans les cinquante jours, que le conseil de l'aide sociale n'a pas rejeté des opérations et que la commission d'audit externe ne précise pas dans son rapport, tel que visé au § 1er, que le conseil de l'aide sociale n'a pas tenu compte des constatations de la commission d'audit externe ou que la commission d'audit externe n'a pas transmis dans le délai, mentionné au § 1er, un rapport au Gouverneur de province, l'établissement des comptes annuels par le conseil de l'aide sociale est définitif.

L'établissement définitif des comptes annuels par le conseil de l'aide sociale implique de plein droit décharge pour la gestion du secrétaire du centre public d'aide sociale, le gestionnaire financier, les comptables, visés à l'article 165, et les responsables budgétaires, pour autant que la situation réelle ne soit cachée par une quelconque omission ou présentation inexacte dans les comptes annuels.

§ 3. Lorsque le conseil communal a formulé des remarques dans les cinquante jours, que le conseil de l'aide sociale a rejeté des opérations et que la commission d'audit externe précise dans son rapport, tel que visé au § 1er, que le conseil de l'aide sociale n'a pas tenu compte des constatations de la commission d'audit externe sur les responsabilités pour les irrégularités ou déficits, le Gouverneur de province décide de la responsabilité des acteurs impliqués dans les opérations litigieuses et statue sur la décharge. Le cas échéant, il apporte les modifications nécessaires aux comptes annuels et établit le compte définitif.

Si le Gouverneur de la province ne s'est pas prononcé dans un délai de cent jours après réception des comptes annuels, il est censé confirmer l'établissement des comptes annuels par le conseil de l'aide sociale et le cas échéant, il est présumé avoir statué, conformément à l'avis du conseil de l'aide sociale, sur la responsabilité des acteurs qui sont impliqués dans opérations litigieuses.

§ 4. Les intéressés sont immédiatement informés par lettre recommandée de la décision du Gouverneur de province. Le cas échéant, cette lettre est accompagnée d'une demande de verser le montant fixé à la caisse du centre public d'aide sociale. Hormis le cas d'application au § 3, deuxième alinéa, une copie de la décision du Gouverneur de province est immédiatement transmise au centre public d'aide sociale, au Gouvernement flamand et à la commune.

§ 5. Ceux à qui on a refusé de donner décharge, ceux qui ont été tenus responsables, la commune, le centre public d'aide sociale et le Gouvernement flamand peuvent dans les soixante jours après la notification interjeter appel auprès du Conseil pour les Contestations électorales, contre les décisions du Gouverneur de province, visées au § 3. Cet appel a un effet suspensif. La juridiction se prononce sur la responsabilité de l'intéressé et fixe le montant qui sera mis à sa charge, soit lui donne décharge définitive.

Si le rejet de certaines opérations a donné lieu à un rejet définitif de certaines dépenses, celui qui a interjeté appel peut appeler les personnes qu'il tient pour responsables ou coresponsables, en responsabilité dans le litige devant la juridiction afin d'entendre déclarer la décision de la juridiction contraignante et opposable à leur égard. Dans ce cas, la juridiction se prononce également sur les responsabilités des personnes appelées en responsabilité.

La décision de la juridiction est exécutoire, même si un recours a été introduit auprès de Conseil d'Etat. Cette décision ne peut toutefois être exécutée avant l'expiration du délai pour interjeter appel.

CHAPITRE VII. — *Dispositions particulières relatives au contrôle administratif*

Art. 177. § 1er. Sans préjudice de la compétence de l'autorité de tutelle de suspension et d'annulation pour violation du droit ou contraire avec l'intérêt public conformément aux articles 254 jusque 263 compris, le Gouverneur de province suspend, dans les délais mentionnés à l'article 258, l'exécution du plan annuel et de la décision de modification dans les cas suivants :

1° s'il n'a pas été démontré à suffisance, ou sur base de données fictives, que l'équilibre financier est maintenu pendant les exercices financiers sur lesquels porte le plan pluriannuel;

2° lorsque des produits ou recettes connus ou projetés, des coûts ou dépenses obligatoires, qui, en vertu de la loi ou du décret viennent, durant la période à laquelle se rapporte le plan pluriannuel, au profit ou à charge du centre public d'aide sociale, ne sont pas entièrement ou partiellement repris dans le plan pluriannuel;

3° si certains produits ou recettes que le conseil de l'aide sociale a inscrits au plan pluriannuel, ne reviennent pas au centre public d'aide sociale dans leur entièreté ou partiellement, ou si le plan pluriannuel prévoit certains coûts ou dépenses qui sont contraires au droit;

4° si le plan pluriannuel ne tient pas ou ne tient que partiellement compte des enveloppes d'investissement fixées au préalable.

Pour autant que les raisons justifiant la suspension ne déséquilibrent pas le plan pluriannuel, la suspension peut être limitée à une ou plusieurs subdivisions du plan pluriannuel.

Le Gouverneur de province adresse une copie de sa décision, pour information, au conseil communal.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale se prononce sur la décision de suspension et définit à nouveau le plan pluriannuel ou les modifications de celui-ci. Il envoie sa décision motivée au Gouvernement flamand. Une copie de cette décision est envoyée le même jour au conseil communal et au Gouverneur de province. Le conseil communal peut porter, dans un délai de vingt jours, ses remarques à la connaissance du Gouvernement flamand si le plan pluriannuel a été modifié.

§ 3. Le Gouvernement flamand prend une décision motivée sur le plan pluriannuel, ou sur la modification de celui, établi à nouveau par le conseil de l'aide sociale. Sans préjudice de sa compétence d'annulation pour violation du droit ou contradiction avec l'intérêt public, le Gouvernement flamand établit à nouveau le plan pluriannuel ou la modification de celui-ci dans les cas suivants :

1° s'il n'a pas été démontré à suffisance, ou sur base de données fictives, que l'équilibre financier est maintenu pendant les exercices financiers sur lesquels porte le plan pluriannuel;

2° lorsque des produits ou recettes connus ou projetés, des coûts ou dépenses obligatoires, qui, en vertu de la loi ou du décret viennent, durant la période à laquelle se rapporte le plan pluriannuel, au profit ou à charge du centre public d'aide sociale, ne sont pas entièrement ou partiellement repris dans le plan pluriannuel;

3° si certains produits ou recettes que le conseil de l'aide sociale a inscrits au plan pluriannuel, ne reviennent pas au centre public d'aide sociale dans leur entièreté ou partiellement, ou si le plan pluriannuel prévoit certains coûts ou dépenses qui sont contraires au droit;

4° si le plan pluriannuel ne tient pas ou ne tient que partiellement compte des enveloppes d'investissement fixées au préalable.

Dans le cas, visé au premier alinéa, 1°, le Gouvernement flamand prend toutes les mesures nécessaires pour rétablir l'équilibre. Dans le cas visé à l'alinéa premier, 2°, le Gouvernement flamand inscrit d'office les produits ou recettes connus ou projetés ou les coûts ou dépenses obligatoires. Dans le cas visé au premier alinéa 3°, le Gouvernement flamand supprime les produits ou recettes ou les coûts ou dépenses visés qui sont contraires au droit soit elle en inscrit le montant correct. Dans le cas visé à l'alinéa premier, 4°, le Gouvernement flamand diminue ou augmente les crédits afin que les enveloppes d'investissement déjà fixées antérieurement cadrent dans le plan pluriannuel établi.

Le Gouvernement flamand prend sa décision dans un délai de cinquante jours qui débute le lendemain de la réception de la décision du conseil de l'aide sociale et transmet sa décision au centre public d'aide sociale au plus tard le dernier jour de ce délai. Le même jour, elle adresse une copie de sa décision, pour information, au conseil communal et au Gouverneur de province.

Si dans le délai visé au troisième alinéa, aucune décision n'a été adressée au centre public d'aide sociale, le plan pluriannuel ou ses modifications, reçus par le Gouvernement flamand, deviennent définitifs.

§ 4. La suspension du plan pluriannuel ou de ses modifications implique de plein droit la suspension du budget, ou la modification au budget, qui fut établis sur base du plan pluriannuel ou de la modification suspendue. Cette suspension prend fin à la date de la décision du Gouvernement flamand mentionné au § 3.

Art. 178. § 1er. Sans préjudice de la compétence de l'autorité de tutelle de suspension et d'annulation pour violation du droit ou contraire avec l'intérêt public conformément aux articles 254 jusque 263 compris, le Gouverneur de province suspend, dans les délais mentionnés à l'article 258, le budget ou les modifications au budget si :

1° il ne cadre pas avec le plan pluriannuel, pour autant que le budget ou les modifications au budget ne concernent pas le premier exercice financier complet de la période de six ans pour laquelle le conseil de l'aide sociale fut élu ou pour autant que le conseil communal n'ait pas, moyennant application de l'article 150, deuxième alinéa, voté le budget ou les modifications au budget ou qu'elle l'ait fixé unilatéralement;

2° s'ils font apparaître un résultat négatif sur base de la caisse, pour autant que la note financière sur le budget ou les modifications aient trait au premier exercice financier complet pour lequel le conseil de l'aide sociale fut élu;

3° si des produits ou recettes connus ou projetés, des coûts ou dépenses obligatoires qui, selon la loi ou le décret, durant la période à laquelle se rapporte le budget, sont au profit ou à charge du centre public d'aide sociale, ne sont pas entièrement ou partiellement repris dans le budget ou les modifications;

4° si certains produits ou recettes que le conseil d'aide sociale a inscrits au budget ou aux modifications au budget, ne reviennent pas au centre public d'aide sociale dans leur entièreté ou partiellement, ou si le budget ou ses modifications prévoi(en)t certains coûts ou dépenses qui sont contraires au droit.

Pour autant que les raisons, qui ont donné lieu à la suspension, n'aient pas pour conséquence que le budget, ou ses modifications, ne cadrent plus avec le plan pluriannuel, la suspension peut être limitée à une ou plusieurs parties du budget ou de la modification au budget.

Le Gouverneur de province adresse une copie de sa décision, pour information, au conseil communal.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale se prononce sur la décision de suspension et définit à nouveau le plan pluriannuel et une modification de celui-ci. Il envoie sa décision motivée au Gouvernement flamand. Une copie de cette décision est envoyée le même jour au conseil communal et au Gouverneur de province. Le conseil communal peut porter, dans un délai de vingt jours, ses remarques à la connaissance du Gouvernement flamand si le plan pluriannuel a été modifié.

§ 3. Le Gouvernement flamand prend une décision motivée sur le budget, ou sur la modification du budget, établi à nouveau par le conseil de l'aide sociale. Sans préjudice de sa compétence d'annulation pour violation du droit ou contradiction avec l'intérêt public, le Gouvernement flamand établit à nouveau le budget ou les modifications au budget :

1° s'il ne cadre pas avec le plan pluriannuel, pour autant que le budget ou les modifications au budget ne concernent pas le premier exercice financier complet de la période de six ans pour laquelle le conseil de l'aide sociale fut élu ou pour autant que le conseil communal n'ait pas, moyennant application de l'article 150, deuxième alinéa, voté le budget ou les modifications au budget ou qu'elle l'a fixé unilatéralement;

2° s'ils font apparaître un résultat négatif sur base de la caisse, pour autant que la note financière sur le budget ou les modifications aient trait au premier exercice financier complet pour lequel le conseil de l'aide sociale fut élu;

3° si des produits ou recettes connus ou projetés, des coûts ou dépenses obligatoires qui, selon la loi ou le décret, durant la période à laquelle se rapporte le budget, sont au profit ou à charge du centre public d'aide sociale, ne sont pas entièrement ou partiellement repris dans le budget ou les modifications;

4° si certains produits ou recettes que le conseil d'aide sociale a inscrits au budget ou aux modifications au budget, ne reviennent pas au centre public d'aide sociale dans leur intégralité ou partiellement, ou si le budget ou ses modifications prévoient certains coûts ou dépenses qui sont contraires au droit.

Dans le cas mentionné au premier alinéa, 1°, le Gouvernement flamand prend toutes les mesures nécessaires pour faire cadrer le budget, ou les modifications au budget, dans le plan pluriannuel. Dans le cas mentionné au premier alinéa, 2°, le Gouvernement flamand prend toutes les mesures nécessaires pour rétablir l'équilibre sur base de la caisse. Dans le cas visé à l'alinéa premier, 3°, le Gouvernement flamand inscrit d'office les produits ou recettes connus ou projetés ou les coûts ou dépenses obligatoires. Dans le cas mentionné au premier alinéa, 4°, le Gouvernement flamand supprime les produits ou recettes ou les coûts ou dépenses visés qui sont contraires au droit, soit elle en inscrit le montant correct.

Le Gouvernement flamand prend sa décision dans un délai de cinquante jours qui débute le lendemain de la réception de la décision du conseil de l'aide sociale et transmet sa décision au centre public d'aide sociale au plus tard le dernier jour de ce délai. Le même jour, il adresse une copie de sa décision, pour information, au conseil communal et au Gouverneur de province.

Si, dans le délai, visé au troisième alinéa, aucune décision n'a été adressée au centre public d'aide sociale, le budget ou ses modifications établis à nouveau par le conseil de l'aide sociale, deviennent définitifs.

Art. 179. L'autorité de tutelle peut à tout moment charger la commission d'audit externe de vérifier les décisions qui ont un impact financier, la comptabilité et la caisse du centre public d'aide sociale. Un rapport est établi concernant chaque enquête et celui-ci est présenté au conseil de l'aide sociale, à la commune et à l'autorité de tutelle.

CHAPITRE VIII. — Concrétisation par le Gouvernement flamand

Art. 180. Le Gouvernement flamand fixe les modalités supplémentaires pour l'exécution du présent titre, ainsi que pour les documents y afférents, y compris les modèles à utiliser.

Le Gouvernement flamand fixe les exigences minimales auxquelles les systèmes informatiques, utilisés par le centre public d'aide sociale, doivent répondre.

TITRE V. — Dispositions relatives au fonctionnement du centre public d'aide sociale

CHAPITRE Ier. — Actes du centre public d'aide sociale

Section Ire. — Etablissement et signature des actes

Art. 181. Le secrétaire du centre public d'aide sociale assiste aux réunions du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent et le cas échéant, des comités spéciaux, et est responsable de l'établissement du procès-verbal de la réunion, ainsi que de la conservation des originaux. Lorsque le secrétaire du centre public d'aide sociale n'assiste pas aux réunions d'un comité spécial et qu'il a désigné à cette fin un membre du personnel du centre public d'aide sociale conformément à l'article 62, cinquième alinéa, le membre du personnel concerné établit le procès-verbal des réunions du comité spécial.

Les originaux du procès-verbal du conseil de l'aide sociale et du bureau permanent sont signés, après approbation, par le président du conseil de l'aide sociale et le secrétaire du centre public d'aide sociale. Les originaux des procès-verbaux des comités spéciaux sont signés par le président du conseil de l'aide sociale et, selon le cas, par le secrétaire du centre public d'aide sociale ou le membre du personnel du centre public d'aide sociale conformément à l'article 62, alinéa cinq.

Art. 182. § 1er. Le procès-verbal de la réunion du conseil de l'aide sociale fait état, dans l'ordre chronologique, de tous les points abordés, ainsi que de la suite réservée aux points sur lesquels le conseil de l'aide sociale n'a pas pris de décisions. Il fait état de toutes les décisions et du résultat des votes. Sauf en cas de vote secret et en cas d'octroi ou de récupération individuel(le) d'une aide sociale, le procès-verbal reprend le vote de chaque membre. Il peut être dérogé à cette obligation pour des décisions prises à l'unanimité.

Lorsque le conseil de l'aide sociale valide sous sa propre responsabilité un engagement envisagé conformément à l'article 163 ou donne conformément à l'article 165 et sous sa propre responsabilité un ordre de paiement d'une dépense, une déclaration relative à son comportement de vote sera intégrée dans le procès-verbal à la demande d'un membre du conseil de l'aide sociale.

§ 2. Le bureau permanent et les comités spéciaux relèvent des dispositions visées au § 1er, alinéa premier.

Art. 183. § 1er. Les règlements, décisions et actes du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent et des comités spéciaux, et toutes autres pièces ou lettres se rapportant spécifiquement au conseil de l'aide sociale, au bureau permanent et aux comités spéciaux sont signés par le président du conseil de l'aide sociale et cosignés par le secrétaire du centre public d'aide sociale.

§ 2. Les décisions et actes du président du conseil de l'aide sociale ou, le cas échéant, du vice-président, et toutes autres pièces ou lettres se rapportant spécifiquement à leur mandat, sont signés par eux et cosignés par le secrétaire du centre public d'aide sociale.

§ 3. Les décisions, les actes, les rapports et les lettres du gestionnaire financier et de l'assistant social sont signés par ces membres du personnel dans la mesure où ils portent spécifiquement sur les missions qui leur ont été confiées.

Les décisions, les actes et la correspondance de membres du personnel auxquels des compétences ont été déléguées ou confiées, sont signés par ces membres du personnel.

La contrainte, promulguée pour le recouvrement de créances est, sous réserve de la compétence de signature en matière d'exécution de l'astreinte, signée par le gestionnaire financier.

§ 4. Sans préjudice de l'application des § 2 et § 3, le courrier du centre public d'aide sociale est signé par le président du conseil de l'aide sociale ou, le cas échéant, par le vice-président, et cosigné par le secrétaire du centre public d'aide sociale.

§ 5. Le conseil de l'aide sociale détermine dans le règlement d'ordre intérieur par qui et de quelle manière les autres pièces du centre public d'aide sociale, qui ne sont pas mentionnées dans les paragraphes suivants, sont signées, et si cela est jugé nécessaire, cosignées. Lorsque le conseil de l'aide sociale ne détermine pas cette méthode de travail, le § 1er est d'application.

§ 6. Pour la signature, le président du conseil de l'aide sociale et le secrétaire du centre public d'aide sociale peuvent respectivement abréger leur titre en « président CPAS » et « secrétaire CPAS ».

Art. 184. Le président du conseil de l'aide sociale peut déléguer sa compétence de signature par écrit à un ou plusieurs membres du conseil de l'aide sociale, à moins que la compétence ne porte sur la signature des procès-verbaux, visée à l'article, 18 § 1er. Cette mission peut être révoquée à tout moment.

Le membre qui s'est vu déléguer la mission, doit préciser cette mission au-dessus de sa signature, son nom et sa fonction.

Art. 185. Le secrétaire du centre public d'aide sociale peut déléguer sa compétence de signature ou de cosignature à un ou plusieurs membres du personnel du centre public d'aide sociale, à moins que la compétence ne porte sur la signature des procès-verbaux, visée à l'article 18, § 1er.

Les missions de signature ou de cosignature sont confiées par écrit et peuvent être révoquées à tout moment. Le conseil de l'aide sociale en est informé lors de sa réunion suivante.

Les membres du personnel qui se sont vu confier la mission de signature ou de cosignature, doivent faire mention de cette mission au-dessus de leur signature, nom et fonction.

Art. 186. Dans la marge du procès-verbal du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent ou du comité spécial en question, le secrétaire du centre public d'aide sociale fait mention du retrait d'une décision par le conseil de l'aide sociale, du bureau permanent ou du comité spécial en question, de l'annulation ou la non-approbation d'une décision par l'autorité de tutelle et du fait qu'une décision est censée ne jamais avoir existé en application de l'article 259, alinéa quatre.

Le secrétaire du centre public d'aide sociale informe le conseil de l'aide sociale, le bureau permanent et le comité spécial en question de toute mention en marge lors de la réunion suivante, respectivement du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent ou du comité spécial en question.

Section II. — Publication et entrée en vigueur

Art. 187. Les règlements du conseil de l'aide sociale, du bureau permanent et des comités spéciaux sont publiés par le président du conseil de l'aide sociale par le biais d'une affiche qui fait mention de l'objet du règlement, de la date de la décision à laquelle le règlement a été adopté et, le cas échéant, de la décision de l'autorité de tutelle. L'affiche est apposée aux valves au siège du centre public d'aide sociale et y reste pendant vingt jours au moins. Les règlements peuvent être publiés dès que la décision a été prise.

L'affiche indique le lieu ou les lieux où le texte du règlement peut être consulté par le public.

Art. 188. Les règlements, visés à l'article 187, entrent en vigueur le cinquième jour suivant leur publication, sauf disposition contraire.

La publication et la date de publication des règlements doivent être attestées par une indication dans un registre spécial qui est tenu selon les modalités déterminées par le Gouvernement flamand.

Section III. — Mode de notification

Art. 189. Les pièces du centre public d'aide sociale sont transmises à l'intéressé par courrier ordinaire, à moins que la loi, le présent décret ou un autre décret n'impose un autre mode de communication ou de notification. Le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale peut stipuler que les pièces sont en outre communiquées ou notifiées d'une autre façon.

Section IV. — Correspondance au centre public d'aide sociale

Art. 190. Toute correspondance adressée au centre public d'aide sociale est censée être adressée au président du conseil de l'aide sociale. Sauf décision contraire du conseil de l'aide sociale, la correspondance est envoyée au siège du centre public d'aide sociale. Il sera tenu un registre du courrier entrant et sortant, de quelque nature qu'il soit.

CHAPITRE II. — Mode de calcul des délais

Art. 191. Pour l'application du présent décret, le délai est calculé à partir du lendemain de la date de l'acte ou de l'événement qui fait produire les effets du délai, le délai comprend tous les jours, en ce compris les samedis, dimanches et jours fériés légaux ou décrets. L'échéance est comprise dans le délai. Cependant, lorsque ce jour tombe un samedi, un dimanche ou un jour férié légal ou décrets, l'échéance est reportée au jour ouvrable suivant.

Faute d'acte ou d'événement générateur, le délai est calculé en remontant à l'événement qui a engendré l'expiration du délai. Dans ce cas, le jour de l'événement qui engendre l'expiration du délai, n'est pas compris dans ce dernier. Le jour de l'expédition n'est pas intégré dans le délai.

CHAPITRE III. — Biens du centre public d'aide sociale

Section Ire. — Dispositions générales

Art. 192. Les biens des centres publics d'aide sociale sont gérés et administrés d'une manière fixée par la loi ou le décret portant sur les biens communaux, sous réserve de l'application des dispositions suivantes.

Art. 193. L'aliénation de biens immobiliers ne peut être imposée par les autorités supérieures qu'en vertu d'une loi ou d'un décret, sauf en cas d'expropriation pour cause d'utilité publique.

Art. 194. Le Gouvernement flamand peut, après avoir consulté le collège des bourgmestre et échevins, autoriser les centres publics d'aide sociale à procéder à des expropriations pour cause d'utilité publique. Les expropriations pour cause d'utilité publique peuvent se dérouler selon la procédure accélérée, visée dans la loi du 26 juillet 1962 relative aux expropriations pour cause d'utilité publique et aux concessions en vue de la construction d'autoroutes, à condition que le Gouvernement flamand ait habilité l'administration à cette fin.

A l'exception des agents des comités d'acquisition de biens immobiliers pour le compte de l'Etat, le gouverneur de la province où est établi le siège du centre public d'aide sociale, de même que le bourgmestre de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, sont compétents en matière de passation de l'acte concerné.

L'aliénation des biens immobiliers est toujours publique, sauf en cas de motivation fondée en vue d'obtenir une dérogation.

Art. 195. Le conseil de l'aide sociale est compétent pour utiliser les biens du centre public d'aide sociale en vue de la construction ou l'achat d'habitations pour personnes âgées, personnes handicapées ou autres personnes ne pouvant pas assurer elles-mêmes leur logement, pour l'achat de bois et de terrains, pour la participation à des sociétés de construction d'utilité publique.

Le conseil de l'aide sociale peut également utiliser les moyens du centre public d'aide sociale en vue de participer dans des personnes morales visant des finalités sociales en relation avec les tâches du centre d'aide sociale ou qui sont utiles à son fonctionnement, à condition que ces personnes morales respectent les dispositions du titre VIII, chapitre Ier ou forment association, conformément au décret du 6 juillet 2001 portant réglementation de la coopération intercommunale, ou une association ou une société, conformément aux dispositions du titre VIII, chapitre III, ou la forme d'une agence communale autonomisée externe de droit privé.

Le conseil de l'aide sociale peut, en vue d'une exploitation totale ou partielle d'un hôpital, également utiliser les moyens du centre public d'aide sociale en vue de la participation à une association sans but lucratif. Cela n'est toutefois possible que si cette association sans but lucratif respecte les dispositions des articles 236 à 241 inclus.

Art. 196. Les dons et les legs au centre public d'aide sociale sont acceptés par le conseil de l'aide sociale. Les notaires et autres agents ministériels, de même que les receveurs des droits de succession, sont tenus d'informer les centres publics d'aide sociale des dispositions établies à leur avantage et dont ils sont informés par leur fonction.

Art. 197. Sous réserve de l'application des lois spéciales et des arrêtés, les biens appartenant aux centres publics d'aide sociale sont loués par adjudication publique ou de gré à gré.

Art. 198. Les centres publics d'aide sociale peuvent décider de confier la gestion de leurs biens immobiliers à une agence autonomisée interne du centre public d'aide sociale, à la commune où le centre public d'aide sociale est établi, ou à une entreprise communale autonome de cette commune, qui gère également le domaine privé et public de la commune.

Section II. — Dérogation au droit du domaine

Art. 199. Le centre public d'aide sociale et les associations, créées conformément au titre VIII, chapitre Ier, peuvent créer des droits réels sur des biens du domaine public pour des projets locaux de PPP, visés dans le décret du 18 juillet 2003 relatif au partenariat public - privé, moyennant une motivation spéciale et détaillée, pour autant que ces droits ne soient pas manifestement incompatibles avec l'affectation de ces biens.

CHAPITRE IV. — Action en droit

Art. 200. Le conseil de l'aide sociale décide d'agir en droit au nom du centre public d'aide sociale.

Sous réserve de l'application des articles 201 et 214, § 3, le président du conseil de l'aide sociale représente le centre public d'aide sociale dans les actes judiciaires et extrajudiciaires, sauf si le président du conseil de l'aide sociale est concerné comme le mentionne l'article 37, § 1er, 1°, auquel cas le conseil de l'aide sociale, représente le centre public d'aide sociale, à l'exception du président du conseil de l'aide sociale.

Le président du conseil de l'aide peut transférer cette compétence, visée au deuxième alinéa, sauf s'il est concerné comme le mentionne l'article 37, § 1er, 1°, au vice-président, à un membre du bureau permanent ou du comité spécial, à un membre du personnel ou à un membre du personnel d'un partenariat entre les centres publics d'aide sociale.

Art. 201. Par dérogation à l'article 200, deuxième alinéa, les actions judiciaires introduites en tant que demandeur et relatives aux opérations, visées aux articles 91 et 92, de même qu'aux opérations relatives à la gestion des biens et la récupération des frais pour l'aide accordée, sont menées, conformément à la décision du conseil de l'aide sociale, au nom du centre public d'aide sociale sur poursuite et à la diligence du gestionnaire financier.

En cas d'empêchement ou d'absence du gestionnaire financier, les actes, visés à l'alinéa précédent, sont effectués par le membre du personnel ou par un membre du personnel d'un partenariat des centres publics d'aide sociale qui a désigné le gestionnaire financier cité ci-dessus sous sa responsabilité, ou par le gestionnaire financier faisant fonction. A défaut ou en cas de conflit d'intérêt du gestionnaire financier, un membre du personnel est délégué par le conseil de l'aide sociale.

CHAPITRE V. — Participation à une agence communale autonomisée externe de droit privé

Art. 202. Les centres publics d'aide sociale peuvent prendre part à une société à finalité sociale, à une association ou une fondation qui prend la forme d'une agence communale autonomisée externe de droit privé de la commune desservie par le centre public d'aide sociale, en vue d'accomplir des objectifs sociaux, à l'exclusion de l'exploitation en tout ou en partie d'un hôpital ou d'activités liées à un hôpital. Dans ce cas, ils ne doivent pas respecter les conditions visées au titre VIII.

TITRE VI. — Participation du citoyenCHAPITRE Ier. — *Traitement des plaintes*

Art. 203. Le conseil de l'aide sociale organise un système de traitement des plaintes basé sur un règlement.

Art. 204. § 1er. Le système du traitement des plaintes doit être organisé par l'administration du centre public d'aide sociale et avoir une indépendance maximale vis-à-vis des services du centre public d'aide sociale auquel les plaintes se rapportent.

§ 2. Chaque centre public d'aide sociale peut créer un service de médiation selon une des méthodes suivantes :

1° en gestion propre;

2° au sein d'une association, créée conformément au titre VIII, chapitre Ier;

3° en collaboration avec la commune desservie par le centre public d'aide sociale;

4° dans le cadre d'une association interlocale, telle que visée par le décret du 6 juillet 2001 portant réglementation de la coopération intercommunale;

5° par une convention avec le service de médiation flamand, créé par le décret du 7 juillet 1998.

CHAPITRE II. — *Participation*

Art. 205. Le conseil de l'aide sociale prend des initiatives pour garantir l'engagement et la participation des citoyens ou des groupes cibles à la préparation politique, à l'élaboration des services du centre public d'aide sociale et à leur évaluation.

CHAPITRE III. — *Propositions de citoyens*

Art. 206. Les habitants ont le droit de demander d'inscrire les propositions et les questions sur des sujets importants relatifs à la gestion et aux services du centre public d'aide sociale, et détaillées dans une note motivée, à l'ordre du jour du conseil de l'aide sociale et de venir commenter ces points de l'ordre du jour devant le conseil de l'aide sociale. Ils joignent éventuellement à cette note toutes les pièces utiles susceptibles d'informer le conseil de l'aide sociale.

Le Gouvernement flamand décide ce qu'il convient de comprendre par sujets importants relatifs à la gestion et aux services du centre public d'aide sociale.

Cette demande doit être soutenue au moins par :

1° 2 % du nombre d'habitants de plus de 16 ans, dans les centres publics d'aide sociale qui font partie de communes de moins de 15.000 habitants;

2° 300 habitants de plus de 16 ans, dans les centres publics d'aide sociale qui font partie de communes d'au moins 15.000 habitants et moins de 30.000 habitants;

3° 1 % du nombre d'habitants de plus de 16 ans, dans les centres publics d'aide sociale qui font partie de communes d'au moins 30.000 habitants.

Art. 207. La demande est introduite à l'aide d'un formulaire, mis à la disposition par le centre public d'aide sociale, et elle est envoyée par lettre recommandée au centre public d'aide sociale. Elle doit mentionner le nom, les prénoms, la date de naissance et le domicile de toutes les personnes qui ont signé la demande.

Le président du conseil de l'aide sociale vérifie si ces conditions ont été respectées.

Art. 208. La demande doit être introduite au moins vingt jours avant le jour de la réunion du conseil de l'aide sociale auprès du centre public d'aide sociale, pour pouvoir être traitée à la prochaine réunion du conseil de l'aide sociale; sinon, la demande est traitée à la réunion suivante du conseil de l'aide sociale.

Art. 209. Le conseil de l'aide sociale se prononce au préalable sur sa compétence relative aux propositions et questions formulées dans la requête. Le conseil de l'aide sociale décide, dans le cadre de sa compétence, quelle suite il convient de lui donner et le mode de communication.

CHAPITRE IV. — *Requêtes au conseil de l'aide sociale*

Art. 210. Toute personne a le droit d'introduire des requêtes écrites, signées par une ou plusieurs personnes, auprès des organes du centre public d'aide sociale.

Les requêtes qui concernent un sujet ne relevant pas de la compétence du centre public d'aide sociale sont irrecevables. Si le document mentionne clairement qu'il s'agit d'une requête, les dispositions du présent chapitre s'appliquent en tous les cas.

Art. 211. Le conseil de l'aide sociale peut transmettre les requêtes introduites au président du conseil de l'aide sociale, au vice-président, au bureau permanent ou à un comité spécial, en demandant des explications sur le contenu.

Le requérant ou, si la requête est signée par plusieurs personnes, le premier signataire de la requête peut être entendu par un organe du centre public d'aide sociale. Dans ce cas, le requérant ou le premier signataire d'une requête a le droit de se faire assister par une personne de son choix.

Art. 212. Le conseil de l'aide sociale donne, dans les trois mois suivant l'introduction de la requête, une réponse motivée au requérant ou, si la requête est signée par plusieurs personnes, au premier signataire de la requête.

Art. 213. Le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale précise les autres conditions portant sur l'exercice de ce droit et la manière dont les requêtes sont traitées.

TITRE VII. — Les agences autonomisées internes du centre public d'aide sociale**CHAPITRE Ier. — Les agences autonomisées internes qui ne gèrent pas d'hôpital**

Art. 214. § 1er. Sous réserve de l'application de l'article 60 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, les agences autonomisées internes sont des services du centre public d'aide sociale sans personnalité juridique propre, chargés par le centre public d'aide sociale de certaines tâches exécutives relevant des missions du centre public d'aide sociale, à l'exception des compétences relatives aux services sociaux individuels et aux recours, pris en application de la loi organique du 8 juillet 1976 relative au centres publics d'aide sociale, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale et de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale, compétences qui peuvent être transférées uniquement au bureau permanent ou à un comité spécial, mais à l'inclusion de la gestion des services créés pour apporter un service social individuel. Elles ont une autonomie opérationnelle, conformément à l'article 215.

Elles sont gérées en dehors des services généraux des centres publics d'aide sociale, visés au titre II, chapitre V.

§ 2. Le conseil de l'aide sociale est compétent pour créer des agences autonomisées internes sans personnalité juridique.

§ 3. Le responsable d'une agence autonomisée interne est le membre du personnel chargé, tout en conservant la possibilité éventuelle de délégation et de sous-délégation de cette compétence, de la direction générale, du fonctionnement et de la représentation extrajudiciaire de l'agence.

Art. 215. L'arrêté de création d'une agence autonomisée interne comporte au moins les points suivants :

1° une énumération des tâches exécutives confiées à l'agence autonomisée interne;

2° une description de l'autonomie opérationnelle déléguée au responsable de l'agence. L'autonomie peut se rapporter à :

a) la fixation et la modification de la structure organisationnelle de l'agence;

b) l'organisation des processus opérationnels en vue de la réalisation des objectifs convenus;

c) l'exécution de la politique du personnel;

d) l'utilisation des moyens mis à disposition pour le fonctionnement de l'agence, la réalisation des objectifs et des tâches de l'agence et la conclusion de contrats en vue de la réalisation des missions de l'agence;

e) au contrôle interne au sein de l'agence autonomisée interne;

f) des délégations spécifiques en fonction de la nature propre de l'agence autonomisée interne.

Art. 216. § 1er. Un contrat de gestion est conclu, après négociation, entre le conseil de l'aide sociale et le responsable d'une agence autonomisée interne.

Le contrat de gestion, de même que toute prolongation, modification, suspension ou dissolution, est transmis au Gouvernement flamand et déposé pour consultation au secrétariat du centre public d'aide sociale fondateur.

§ 2. Le contrat de gestion règle au moins les matières suivantes :

1° la concrétisation de la manière dont l'agence doit accomplir ses tâches et des objectifs de l'agence;

2° l'octroi de moyens pour le fonctionnement spécifique et la réalisation des tâches de l'agence;

3° les conditions auxquelles des recettes propres ou d'autres financements peuvent être acquis et utilisés;

4° la diffusion d'informations au conseil de l'aide sociale.

§ 3. Sous réserve de la possibilité de prolongation, modification, suspension et dissolution du contrat de gestion, celui-ci est conclu pour une période qui prend fin au plus tard six mois après le renouvellement général du conseil de l'aide sociale.

Le contrat de gestion et son exécution sont évalués chaque année par le conseil de l'aide sociale.

Si aucun nouveau contrat de gestion n'est entré en vigueur à l'expiration du contrat de gestion, le contrat existant est prolongé de plein droit.

Art. 217. § 1er. Les dispositions du titre IV sont d'application conforme aux agences autonomisées internes du centre public d'aide sociale, pour autant qu'elles soient compatibles avec les dispositions développées dans les paragraphes suivants.

§ 2. Le budget et les comptes annuels de l'agence autonomisée interne sont consolidés avec le budget et les comptes annuels du centre public d'aide sociale, conformément aux autres règles fixées par le Gouvernement flamand.

§ 3. Le responsable de l'agence est le gestionnaire du budget pour le budget de l'agence autonomisée interne du centre public d'aide sociale.

Il peut déléguer la gestion du budget à d'autres membres du personnel dans les limites fixées dans le contrat de gestion. Les membres du personnel concernés ne peuvent pas refuser la compétence qui leur est déléguée si leur description de fonction le prévoit.

CHAPITRE II. — Hôpitaux à gestion séparée

Art. 218. § 1er. Par dérogation au chapitre Ier, les hôpitaux sans responsabilité juridique propre qui relèvent d'un centre public d'aide sociale, sont créés et gérés comme un service à gestion séparée qui remplit les conditions visées dans le présent chapitre.

Le Gouvernement flamand peut prendre certaines mesures relatives à l'établissement, l'organisation et le fonctionnement des hôpitaux à gestion séparée.

Le conseil de l'aide sociale fixe le plan pluriannuel et le budget de l'année comptable suivante pour chaque hôpital placé sous sa gestion. Les dispositions relatives à la fixation et à l'approbation du plan pluriannuel, et ses adaptations, le budget, les modifications budgétaires, les adaptations internes du crédit et les crédits provisoires du centre public d'aide sociale sont d'application conforme.

Le conseil de l'aide sociale fixe chaque année les comptes annuels de l'année financière précédente pour chaque hôpital placé sous sa gestion. Les dispositions relatives à la fixation des comptes annuels du centre public d'aide sociale sont d'application conforme.

§ 2. Les hôpitaux qui dépendent du centre public d'aide sociale sont gérés par un comité de gestion dont le Gouvernement flamand détermine la composition et le fonctionnement.

Toutefois, le comité de gestion doit être composé de manière telle que la majorité des membres ayant droit de vote appartient au conseil de l'aide sociale. Ils sont élus conformément à l'article 60, § 3, cinquième alinéa.

Le comité de gestion est présidé de plein droit par le président du conseil de l'aide sociale ou son délégué.

Les dispositions de l'article 37 s'appliquent aussi aux membres du comité de gestion.

Les membres du comité de gestion ont le droit de consulter tous les dossiers, les pièces et les actes relatifs à l'administration de l'hôpital. Les membres du comité de gestion peuvent obtenir une copie de ces dossiers, pièces et actes. L'indemnité éventuelle demandée pour la copie ne peut en aucun cas être supérieure au prix de revient.

Les membres du comité de gestion peuvent visiter tous les établissements et les services que l'hôpital crée et gère.

Les personnes qui assistent aux réunions du comité de gestion de l'hôpital, en vertu du décret ou de la loi, sont tenues à la discrétion.

Ce paragraphe ne porte pas préjudice à la possibilité d'engager des poursuites pénales contre des membres du comité de gestion, ainsi que de toutes les autres personnes, citées au septième alinéa, pour cause de violation du secret professionnel, conformément à l'article 458 du Code pénal.

§ 3. Le comité de gestion de l'hôpital règle tout ce qui relève de la compétence du centre public d'aide sociale en matière de gestion de l'hôpital, sous réserve des dispositions visées au § 1er, troisième et quatrième alinéas et au § 4, étant entendu que si un centre public d'aide sociale gère plus d'un hôpital, seul le conseil de l'aide sociale est compétent pour fixer la réglementation complète du statut juridique du personnel des hôpitaux. L'organe compétent constate les dérogations à la réglementation du statut juridique, qui s'applique au personnel du centre public d'aide sociale.

Le comité de gestion de l'hôpital fixe également l'organigramme et l'effectif des services de l'hôpital du centre public d'aide sociale.

Le comité de gestion a le même code de déontologie que celui adopté pour le conseil de l'aide sociale, sauf si le comité de gestion a adopté un code de déontologie spécifique.

§ 4. Les compétences suivantes en matière de gestion de l'hôpital sont réservées au conseil de l'aide sociale :

1° la désignation et le licenciement des membres du comité de gestion;

2° le recrutement, l'évaluation et le licenciement des membres contractuels du personnel qui siègent dans le comité de gestion ou l'équipe de direction;

3° la nomination, l'évaluation, la promotion et la mise en disponibilité des membres statutaires du personnel qui siègent dans le comité de gestion ou l'équipe de direction, de même que les sanctions disciplinaires infligées à ces membres du personnel;

4° toute décision d'adhésion ou de démission d'une association, visée au titre VIII, chapitre Ier et II;

5° toute décision qui modifie l'offre en hôpitaux sur des points importants;

6° les arrêtés relatifs au plan pluriannuel et son adaptation, le budget et les adaptations budgétaires, l'adaptation interne des crédits, les comptes annuels et la décharge au directeur de l'hôpital et au trésorier;

7° déterminer la manière dont le personnel est déplacé entre l'hôpital et éventuellement entre les différents hôpitaux et les autres établissements et services;

8° fixer le règlement d'ordre intérieur de l'hôpital.

§ 5. Pour les actes du comité de gestion, pour lesquels un avis, une approbation ou une autorisation est requise, en application des dispositions du présent décret, la décision du comité de gestion est soumise directement au jugement des mêmes autorités de contrôle que si le conseil de l'aide sociale avait dû prendre une décision en la matière.

§ 6. Le conseil de l'aide sociale ne peut prendre une décision ayant un impact financier pour l'hôpital que lorsque le comité de gestion a rendu un avis en la matière. Le Gouvernement flamand fixe le délai dans lequel le comité de gestion doit rendre son avis. Si ce délai expire sans que le comité de gestion ait rendu un avis et l'ait transmis au conseil de l'aide sociale, l'exigence relative à l'avis n'est pas respectée.

Les décisions du conseil de l'aide sociale qui dérogent à l'avis du comité de gestion doivent motiver sur quels points et pour quelles raisons il est fait dérogation à l'avis.

§ 7. Le comité de gestion, visé au § 2, gère aussi, conformément aux § 3 à § 6 inclus, la partie de l'hôpital convertie en service de résidence destiné à l'accueil des personnes nécessitant des soins, comme le mentionne l'article 5, § 1er, de la loi du 27 juin 1978 modifiant la législation sur les hôpitaux et relative à certaines autres formes de dispensation de soins. Dans ce cas, la comptabilité, la trésorerie, le budget et les comptes, de même que l'effectif du personnel de ce service de résidence sont séparés de celui de l'hôpital.

§ 8. Le comité de gestion peut déléguer certaines de ses compétences au directeur de l'hôpital. Cependant, ce transfert de compétences peut toujours être retiré en tout ou en partie.

Le directeur de l'hôpital est chargé du contrôle interne, conformément aux articles 98, 99 et 100.

Pour les actes du directeur, posés au nom du comité de gestion et pour lesquels un avis, une approbation ou une autorisation est requise, en application des dispositions du présent décret, la décision du directeur est soumise directement au jugement des mêmes autorités de contrôle qui si le comité de gestion avait dû prendre une décision en la matière.

TITRE VIII. — Autonomisation externe et coopération

CHAPITRE Ier. — Associations

Art. 219. Un centre public d'aide sociale peut, pour exécuter une des missions confiées aux centres public d'aide sociale et pour des fonctions de direction, de cadre, d'expert et de management, créer une association, soit avec comme seul membre le centre public d'aide sociale lui-même, soit avec un ou plusieurs autres centres publics d'aide sociale, avec d'autres administrations publiques et/ou personnes morales autres que celles qui visent un but lucratif. Dans les cas où le centre public d'aide sociale peut obtenir en tout ou en partie un agrément, une autorisation ou un subside, les associations, citées dans le présent chapitre, sont assimilées à un centre public d'aide sociale pour l'obtention de cet agrément, de cette autorisation ou de ce subside.

Si une association est créée dans le but d'exploiter un hôpital ou une partie d'hôpital, elle porte, par dérogation à l'article 223, et outre la dénomination, la mention « autonome verzorgingsinstelling » (Trad. Etablissement autonome de soins) ou les initiales « A.V. ».

Art. 220. La décision motivée du conseil ou des conseils d'aide sociale en vue de la création de l'association, visée à l'article 219, et les statuts de l'association, de même que les annexes qui en font partie intégrale conformément aux statuts, sont soumises à l'approbation du conseil communal ou des conseils communaux concernés et à l'approbation du Gouvernement flamand.

La décision du conseil communal portant approbation ou non approbation est transmise pour approbation au centre public d'aide sociale dans un délai de quarante jours après réception de la demande. Une copie de la décision du conseil communal est envoyée le même jour que le jour de l'envoi au Gouvernement flamand. La décision du Gouvernement flamand est transmise au centre public d'aide sociale dans un délai de cent jours après la réception de la demande d'approbation.

La décision du conseil de l'aide sociale portant sur l'adhésion à une association existante est uniquement soumise à l'approbation du conseil communal concerné.

Art. 221. Les statuts de l'association mentionnent :

- 1° la dénomination, le siège et la durée de l'association;
- 2° l'objet ou les objectifs de sa création;
- 3° la désignation précise des associés, de leur apport, leurs engagements et leurs cotisations;
- 4° les conditions d'adhésion et de démission des associés;
- 5° la compétence de l'assemblée générale et son mode de convocation, ainsi que la manière dont ses décisions sont portées à la connaissance des membres et des tiers;
- 6° les relations de l'association avec ses membres en matière de communication des documents soumis à l'assemblée générale;
- 7° les compétences du conseil d'administration, le mode de nomination et de destitution de ses membres, ainsi que la responsabilité des administrateurs;
- 8° les règles financières et comptables, à condition qu'elles ne soient pas fixées par la loi ou le décret;
- 9° les règles à respecter en matière de modification des statuts;
- 10° l'affectation du patrimoine de l'association en cas de dissolution éventuelle;
- 11° le nombre de voix dans les différents organes d'administration et de gestion dont dispose chaque associé;
- 12° l'intervention des associés - personnes morales dans les déficits de l'association.

Les statuts sont fixés dans un acte authentique.

Art. 222. L'association est dotée de la personnalité juridique. Elle peut, entre autres, recevoir aux mêmes conditions que les centres publics d'aide sociale des subsides des administrations publiques, des dons et des legs, et contracter des emprunts.

Art. 223. Tous les actes, factures, annonces, publications et autres pièces émanant de l'association, portent la dénomination de l'association, précédée ou suivie immédiatement des mots écrits lisiblement et en pléines lettres : « association soumise au décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale ».

Art. 224. Toute décision de modification des statuts, d'admission de personnes morales de droit privé comme associé, de prolongation de la durée de l'association ou de dissolution volontaire de l'association, est soumise au contrôle d'approbation, visé à l'article 220, premier et deuxième alinéas.

Les décisions, de même que la décision d'admission d'autres associés que les associés de droit privé, ne peuvent être prises que si tous les associés marquent leur accord préalable. Dans le cas d'une modification des statuts, ce consentement est requis uniquement pour les modifications qui entraînent un renforcement des obligations ou une réduction des droits des associés.

Art. 225. En cas de modification des objectifs pour lesquels l'association a été créée, chaque associé peut se retirer de l'association en donnant sa démission auprès du conseil d'administration.

Il recevra la contrepartie de son éventuel apport dans l'association, estimé sur la base de la valeur comptable au moment de la démission. Il ne peut pas exiger la restitution des cotisations payées.

Art. 226. Les centres publics d'aide sociale sont représentés dans les organes de l'association par les membres de leur conseil d'aide sociale.

Ces membres sont désignés par le conseil de l'aide sociale selon les règles visées à l'article 60, § 3, pour l'élection des membres du bureau permanent.

Lorsque l'association gère des hôpitaux, par dérogation au premier alinéa, un tiers maximum des administrateurs ayant droit de vote que le centre public d'aide sociale doit désigner peuvent être des experts qui ne sont pas membres du conseil de l'aide sociale.

Le règlement d'ordre intérieur de l'organe compétent du centre public d'aide sociale détermine la manière dont le centre public d'aide sociale est informé de l'ordre du jour des organes d'administration et de gestion de l'association. Il détermine aussi le mode de discussion des décisions de l'association au sein de l'organe compétent du centre public d'aide sociale.

Art. 227. Si une association est créée en vue d'exploiter un hôpital ou une partie d'hôpital, le nombre de voix dont dispose chaque associé dans les différents organes d'administration et de gestion est réparti proportionnellement à l'apport de chaque membre de l'association.

Si les personnes morales publiques ne disposent pas de la majorité des voix dans les différents organes d'administration et de gestion de l'association, visés au premier alinéa, les articles 109 à 110 de la loi sur les hôpitaux sont appliqués de manière telle que chaque personne morale publique intervient dans les déficits de l'association proportionnellement à son apport dans l'association jusqu'à la totalité de l'apport de tous les associés. Si les personnes morales publiques disposent de la majorité des voix dans les différents organes d'administration et de gestion de l'association, visés au premier alinéa, le règlement des déficits de la loi sur les hôpitaux reste intégralement d'application.

Indépendamment du nombre de voix dont dispose le centre public d'aide sociale dans les différents organes d'administration et de gestion de l'association, visés au premier alinéa, le plan stratégique de soins, visé dans la décision du 8 juin 1999 du Gouvernement flamand portant sur les règles de procédure en matière d'infrastructure pour les matières personnalisables et dans la décision du Gouvernement flamand du 1er septembre 2006 réglant les subventions d'investissement alternatives octroyées par le « Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden » (Fonds flamand de l'infrastructure affectée aux matières personnalisables), de l'établissement concerné doit être approuvé par le centre public d'aide sociale. Si les personnes morales publiques représentent au moins un tiers des voix dans les organes d'administration et de gestion de l'association visée, le budget doit être approuvé par la majorité des délégués des personnes morales publiques, sous réserve de l'application des dispositions du premier alinéa. Les statuts comportent des dispositions dans ce sens.

Art. 228. § 1er. Sous réserve de l'application d'autres dispositions statutaires spéciales, les associations, visées dans le présent chapitre, sont gérées selon les mêmes règles que les centres publics d'aide sociale. Elles sont soumises au même contrôle et à la même tutelle administrative. Les associations disposent, pour les projets locaux de PPP, visés dans le décret du 18 juillet 2003 relatif au partenariat public – privé, en particulier de la même compétence, visée à l'article 199, pour créer des droits réels sur des biens appartenant au domaine public.

Pour les hôpitaux qui dépendent d'une association, la tutelle administrative est toutefois limitée à l'application du titre IX, chapitre Ier, à l'exception de l'article 255, § 1er, 1°, en ce qui concerne la référence aux arrêtés fixant ou modifiant l'effectif du personnel et de l'article 255, § 1er, 2° à 9° inclus.

Pour la gestion des hôpitaux qui dépendent d'une association, créée conformément au présent chapitre, le Gouvernement flamand peut élaborer un règlement analogue à celui des hôpitaux qui dépendent d'un centre public d'aide sociale.

Tous les procès-verbaux de l'assemblée générale de l'association sont transmis dans leur intégralité à l'autorité de tutelle et les procès-verbaux du conseil d'administration sont résumés sur une liste communiquée à l'autorité de tutelle.

§ 2. Si une association est constituée de centres publics d'aide sociale ou d'autres administrations publiques de différentes provinces, la tutelle administrative confiée au gouverneur de province est exercée par le gouverneur de la province de la commune où est établi le siège de l'association.

§ 3. La fonction de gouverneur de province est incompatible avec la qualité de membre d'un conseil d'administration de cette association.

Art. 229. § 1er. Sous réserve de l'application des § 2 et § 3, les membres du personnel d'une association sont soumis au même règlement sur le statut juridique, au même régime de pension et aux mêmes dispositions de ce décret que celles qui s'appliquent aux membres du personnel du centre public d'aide sociale qui dessert la commune où est établi le siège de l'association.

L'organe compétent de l'association fixe les dérogations du règlement sur le statut juridique, visé au premier alinéa, si le caractère spécifique de certains services et établissements de l'association le requiert, et il détermine le règlement sur le statut juridique pour ce qui concerne les relations inexistantes au plan communal, de même que le règlement sur le statut juridique du personnel de l'hôpital.

§ 2. Les membres du personnel d'un centre public d'aide sociale qui sont les associés d'une association, comme le mentionne le présent chapitre, peuvent être intégrés dans cette association.

Indépendamment des règles applicables en cas de promotions, ces membres sont transférés avec leur grade ou un grade équivalent et en leur qualité. Ils conservent la rémunération et l'ancienneté pécuniaire qu'ils avaient ou auraient obtenu sur la base du statut juridique qui s'applique au moment de la reprise, s'ils avaient continué à exercer dans leur service d'origine la fonction qu'ils occupaient lors de leur mutation.

Le Gouvernement flamand peut déterminer les règles générales fixant l'ancienneté administrative de ces membres du personnel. Il peut également déterminer les conditions auxquelles ces membres du personnel peuvent être réintégrés dans leur centre public d'aide sociale d'origine.

A la demande du centre public d'aide sociale, de l'association ou du membre du personnel concerné, le gouverneur de province, visé à l'article 228, § 2, se prononce sur toute contestation relative à l'application des dispositions visées ci-dessus.

§ 3. En cas de reprise du personnel en service d'un associé du secteur privé, on peut stipuler que le personnel conserve une situation identique en matière de rémunération, d'ancienneté, de sécurité sociale et de droits acquis.

Les conditions et les modalités d'une éventuelle régularisation dans une fonction permanente peuvent être fixées par le Gouvernement flamand.

Art. 230. Les règles de la double comptabilité s'appliquent à la gestion de l'association et de ses établissements et services.

L'année comptable financière correspond à l'année calendrier.

Le compte de l'association comporte le bilan, le compte d'exploitation et le compte de pertes et profits, conclus le 31 décembre de chaque année.

Les autres règles spécifiques à la gestion financière des associations sont déterminées par le Gouvernement flamand.

Art. 231. L'association est responsable des fautes pouvant être attribuées à ses préposés ou aux organes, qui exécutent sa volonté.

Les gestionnaires n'assument pas d'obligation personnelle en ce qui concerne les engagements de l'association. Leur responsabilité se limite à l'accomplissement de la mission qui leur est confiée et aux fautes commises dans le cadre de leur gestion.

Art. 232. La durée de l'association ne peut pas excéder trente ans.

L'association est dissoute de plein droit à l'expiration de la durée fixée par les statuts, si la durée n'est pas décidée et approuvée au préalable.

Art. 233. Le Gouvernement flamand peut prononcer la dissolution de toute association qui dépasse les limites de sa mission sociale ou ne l'exécute pas. Il peut également le faire si elle ne respecte pas ses obligations légales et statutaires.

Art. 234. L'extrait des arrêtés d'approbation relatifs aux associations devenus définitifs, visés dans le présent chapitre, ainsi que la décision prenant acte de la démission, visée à l'article 225, sont publiés au Moniteur Belge.

Les statuts et les éventuelles modifications sont publiés dans leur intégralité dans les annexes du Moniteur Belge aux frais de l'association.

Art. 235. A la dissolution de l'association, chaque centre public d'aide sociale peut être habilité par le Gouvernement flamand à racheter les biens situés sur son territoire, selon les dispositions visées dans les statuts ou, à défaut, selon l'estimation d'experts.

A défaut d'une offre de reprise ou d'une autorisation, ces biens font l'objet d'une vente publique, sauf si un autre associé de l'association décide de les acheter aux prix de l'estimation.

CHAPITRE II. — *Associations de droit privé en vue de l'exploitation totale ou partielle d'un hôpital ou d'activités liées à un hôpital*

Art. 236. En vue d'une exploitation totale ou partielle d'un hôpital ou d'activités liées à un hôpital, un centre public d'aide sociale peut créer une association sans but lucratif, telle que visée dans la loi du 27 juin 1921 relative aux associations sans but lucratif, aux associations internationales et aux fondations, en collaboration ou non avec un ou plusieurs autres centres publics d'aide sociale, communes, associations, créés en vertu du chapitre I, et/ou d'autres administrations publiques, avec une ou plusieurs personnes morales autres que celles visant un but lucratif.

La création de l'association en vue de l'exploitation totale d'un hôpital, visée au premier alinéa, n'est possible que si une des conditions suivantes est remplie :

1° l'hôpital exploité par le centre public d'aide sociale ne remplit plus les conditions fixées pour conserver son agrément comme hôpital;

2° la création de l'association visée est nécessaire pour optimiser l'offre hospitalière de la région ou pour réaliser de meilleures conditions économiques.

Cela se traduit au moins par la nécessité de :

1° réaliser une offre différenciée proposant un plus grand nombre de programmes de soins, correspondant parfaitement aux besoins en soins de la population;

2° atteindre une importance suffisante pour garantir l'expérience et l'expertise requises dans un environnement économique efficace et par une utilisation optimale des moyens personnels et une gestion experte;

3° de permettre une approche multidisciplinaire qui répond à une intensification des soins et en particulier à leur caractère de plus en plus technologique.

Le centre public d'aide sociale peut, en vue d'exploiter des services hospitaliers ou des activités liées aux hôpitaux, également décider de devenir membre d'une association, telle que visée au premier alinéa. Dans ce cas, il convient de respecter la procédure et les conditions, visées à l'article 237, § 1er, premier et deuxième alinéas, l'article 238, 2° à 11° inclus, l'article 239, § 1er, et aux articles 240 et 241er. Les statuts de l'association stipulent qu'elle rend les services qui lui sont confiés à quiconque se présente, dans le respect de sa conviction idéologique, philosophique ou religieuse et indépendamment de la situation de revenus, d'assurabilité et de patrimoine de l'intéressé, ou fournit uniquement des biens ou services aux associés. Dans ce cas, les mots « l'hôpital introduit », visés à l'article 238, premier alinéa, 7°, doivent être lus comme « le service hospitalier concerné ou l'activité liée à l'hôpital ».

Art. 237. § 1er. La décision motivée du conseil ou des conseils d'aide sociale en vue de la création de l'association, visée à l'article 236, est soumise à l'approbation du conseil communal ou des conseils communaux concernés et à l'autorisation du Gouvernement flamand.

La décision du conseil communal portant approbation ou non approbation est transmise pour approbation au centre public d'aide sociale dans un délai de quarante jours après réception de la demande. Une copie de la décision du conseil communal est envoyée le même jour que l'envoi au Gouvernement flamand. La décision du Gouvernement flamand est transmise dans un délai de cent jours après la réception de la demande d'autorisation au centre public d'aide sociale.

Avant de transmettre la décision du conseil de l'aide sociale pour approbation au conseil communal et pour habilitation au Gouvernement flamand, il faut recueillir l'avis motivé du comité de gestion, sous réserve des compétences du conseil médical.

La décision du conseil de l'aide sociale en vue de l'adhésion, comme associé, à une association existante avec un centre public d'aide sociale est soumise à la seule approbation du conseil communal concerné.

§ 2. Le projet des statuts de l'association, de même que les annexes qui en font partie intégrante en vertu des statuts, sont joints aux demandes d'approbation et d'habilitation. Les décisions des éventuels associés de participer à l'association sont jointes à la demande d'autorisation.

Le dossier, soumis en vue de l'habilitation, doit établir :

1° qu'il est nécessaire pour le centre public d'aide sociale de conclure un partenariat pour continuer à garantir l'exploitation en tout ou en partie de son hôpital;

2° les motifs sérieux qui justifient que le partenariat prenne la forme d'une association sans but lucratif;

3° que le projet des statuts ou des annexes qui en font partie intégrante conformément aux statuts, comporte des dispositions qui visent l'exécution de l'obligation d'assurer le service, conformément à l'article 238, 1°.

Art. 238. Sous réserve de l'application des dispositions requises par la loi du 27 juin 1921 relative aux associations sans but lucratif, aux associations internationales sans but lucratif et aux fondations, les statuts stipulent :

1° que l'association a pour objet d'exploiter un hôpital ou une partie d'hôpital ou de contribuer à son exploitation, où quiconque qui se présente, bénéficie des soins de qualité nécessaires au meilleur prix, dans le respect de sa conviction idéologique, philosophique ou religieuse et quelle que soit la situation de revenus, d'assurabilité ou de patrimoine de l'intéressé;

2° que l'association est créée pour une période qui, sous réserve d'une prolongation préalable, ne peut pas excéder trente ans;

3° que l'adhésion, une modification des statuts, une prolongation de la durée de l'association ou la dissolution volontaire de l'association ne sont possibles que si tous les associés donnent leur consentement préalable et qu'une décision sur le règlement financier général avec les médecins, visé à l'article 130, § 3, 4°, des lois coordonnées sur les hôpitaux du 7 août 1987, sur les frais à charge du patient ou sur l'accessibilité, visée au point 1°, ne peut être prise que si la proposition obtient trois quarts des voix émises;

4° qu'en ce qui concerne les décisions qui visent à approuver le plan stratégique de soins ou qui se rapportent à la création, la suppression, le lieu d'organisation de services hospitaliers, tel que défini dans les lois coordonnées sur les hôpitaux du 7 août 1987, à la demande des membres qui disposent d'un tiers au moins des voix représentées, la proposition de décision, complétée par les remarques des membres, est réexaminée dans le mois au sein de l'organe compétent de l'association;

5° qu'un centre public d'aide sociale ne peut se faire représenter à l'assemblée générale que par des membres du conseil de l'aide sociale, qui doivent émettre chacun une voix, indépendamment de la possibilité, en tant que membre représentant du conseil de l'aide sociale, de donner pour certaines séances une procuration à un autre membre du conseil de l'aide sociale sans voix délibérative;

6° que les personnes qui siègent à l'assemblée générale ou qui siègent en qualité d'administrateurs au conseil d'administration de l'association sans but lucratif ne peuvent pas avoir d'intérêts personnels, familiaux ou professionnels qui s'opposent à l'intérêt de l'association sans but lucratif;

7° que le nombre de voix dont dispose chaque associé à l'assemblée générale et dans les autres organes de gestion est fixé proportionnellement au nombre de lits ou au chiffre d'affaires de l'hôpital apporté dans l'association et qu'un tiers maximum des administrateurs avec voix délibérative à désigner par le centre public d'aide sociale peuvent être des experts qui ne sont pas membres du conseil de l'aide sociale. La répartition du nombre de voix est inscrite dans les statuts;

8° que la durée du mandat de tous les administrateurs est limitée et il prend fin de plein droit à la première assemblée générale de l'association qui se tient après l'installation de tous les conseils des centres publics d'aide sociale qui sont membres de l'association, en vertu de l'article 16;

9° qu'un mandat d'administrateur est toujours renouvelable;

10° qu'en cas de dissolution de l'association ou de démission d'un ou de plusieurs membres, les membres sortants ont droit à la restitution de leur apport individuel, le cas échéant, en espèces et proportionnellement à leur apport;

11° que chaque associé a le droit de convoquer l'assemblée générale.

Art. 239. § 1er. Toute décision d'un centre public d'aide sociale, membre d'une association, conformément à l'article 236, relative à une modification des statuts, la dissolution volontaire, l'adhésion ou l'exclusion de membres et la prolongation de la durée de l'association, est soumise à la procédure, visée à l'article 237, § 1er, premier et deuxième alinéas.

§ 2. Les statuts doivent stipuler que si l'établissement de soins exploité par l'association ne respecte pas les obligations, visées dans le décret du 17 octobre 2003 relatif à la qualité des structures de soins de santé et d'aide sociale, un médiateur est désigné par consensus. A défaut de consensus, chaque associé peut demander au gouverneur de la province où est établi le siège de l'association, de désigner un médiateur. Le médiateur est désigné uniquement à défaut d'accord dans les organes de l'association sur les mesures requises, visées à l'article 9 du décret précité. Le médiateur participe avec voix délibérative aux réunions de ces organes. Toutefois, le médiateur ne peut être désigné que si la violation du décret visé ci-dessus entraîne également une violation de l'article 238, 1°, et si l'agrément est accordé ou prolongé durant un an maximum, pour cause de violation du même décret visé ci-dessus.

Le médiateur doit avoir suivi une formation suffisante et avoir acquis une expérience suffisante en matière de gestion des hôpitaux publics ou des centres publics d'aide sociale et il ne peut en aucune manière, ni directement, ni indirectement, être ou avoir été impliqué dans la gestion d'un établissement de soins concerné. Si, dans le mois suivant sa désignation, le médiateur n'aboutit pas à un accord sur les mesures nécessaires, il propose une solution dans un délai d'un mois.

Le Gouvernement flamand peut stipuler d'autres règles, visant une harmonisation de l'exécution du décret du 17 octobre relatif à la qualité des structures de soins de santé et d'aide sociale.

Art. 240. L'acte constitutif de l'association sans but lucratif, dont font partie un ou plusieurs centres publics d'aide sociale, et l'acte en vertu duquel un centre public d'aide sociale ou une personne morale, conformément à l'article 236, déclare vouloir être membre de l'association et que l'association accepte cette adhésion, règlent également l'apport des fondateurs ou du membre adhérent, l'apport étant assimilé au nombre de lits ou au chiffre d'affaires, et la reprise ou la mise à disposition du personnel avec le maintien de sa rémunération et de son ancienneté pécuniaire.

Art. 241. Les centres publics d'aide sociale sont représentés à l'assemblée générale et dans les organes de gestion de l'association sans but lucratif par les membres de leur conseil d'aide sociale.

Par dérogation à l'alinéa précédent, un tiers maximum des administrateurs avec voix délibérative à désigner par le centre public d'aide sociale peuvent être des experts qui ne sont pas membres du conseil de l'aide sociale.

Un ou plusieurs membres du conseil de l'aide sociale représentant le centre public d'aide sociale dans l'association, sont désignés par le conseil de l'aide sociale au scrutin secret et en un seul tour. Chaque membre du conseil de l'aide sociale dispose d'une voix. En cas de partage des voix, le candidat le plus âgé est élu.

Le règlement d'ordre intérieur de l'organe compétent du centre public d'aide sociale détermine la manière dont le centre public d'aide sociale est informé de l'ordre du jour des organes de gestion de l'association. Il détermine aussi le mode de discussion des décisions de l'association au sein de l'organe compétent du centre public d'aide sociale.

Art. 242. Une association créée conformément à l'article 219 et suivants peut faire partie d'une association sans but lucratif, avec l'accord de ses membres, conformément à l'article 236. L'accord des centres publics d'aide sociale qui sont associés dans l'association, créée conformément à l'article 219 et suivants, est soumis à la procédure et aux conditions fixées à l'article 236, deuxième alinéa, à l'article 237, § 1er, premier et deuxième alinéas, et aux articles 238 à 241 inclus, lorsqu'il s'agit d'un hôpital, et aux conditions fixées à l'article 237, § 1er, premier et deuxième alinéas, à l'article 238, 2° à 11° inclus, à l'article 239, § 1er, aux articles 240 et 241, lorsqu'il s'agit d'un service hospitalier ou d'une activité liée à l'hôpital et à condition que, dans ces derniers cas, l'association inscrit soit dans ses statuts que quiconque se présente rend les services qui lui sont confiés dans le respect de sa conviction idéologique, philosophique ou religieuse et quelle que soit la situation de revenus, d'assurabilité ou de patrimoine de l'intéressé, soit fournit uniquement des biens ou des services aux associés. Dans ce dernier cas, les mots « l'hôpital introduit », visés à l'article 238, premier alinéa, 7°, doivent être lus comme « le service hospitalier concerné ou l'activité liée à l'hôpital ».

CHAPITRE III. — *Associations ou sociétés de droit privé chargées d'accomplir des objectifs sociaux, à l'exclusion de l'exploitation totale ou partielle d'un hôpital ou d'activités liées à un hôpital*

Art. 243. § 1er. Le centre public d'aide sociale peut, en vue d'accomplir des objectifs sociaux, à l'exclusion de l'exploitation totale ou partielle d'un hôpital ou d'activités liées à un hôpital, devenir membre d'une association sans but lucratif, visée dans la loi du 27 juin 1921 relative aux associations sans but lucratif, aux associations internationales sans but lucratif et aux fondations.

Au moins une ou plusieurs personnes morales de droit privé qui ne visent aucun but lucratif doivent être membres de cette association. Un ou plusieurs centres publics d'aide sociale, communes, associations créées conformément au chapitre 1er, ou d'autres administrations publiques peuvent être ou non membres de l'association.

L'affiliation, sous la forme de la création d'une association ou d'adhésion à l'association, visée au premier alinéa, n'est possible que si une des conditions suivantes est remplie :

1° la forme juridique est une condition imposée par un décret ou un arrêté du Gouvernement flamand en vue d'un agrément, d'une autorisation ou de subsides en tout ou en partie. Dans ce cas, il est possible de déroger à la condition stipulant qu'au moins une ou plusieurs personnes morales de droit privé doivent être membres;

2° atteindre une couverture ou une importance régionale déterminée est une condition imposée par un décret ou un arrêté du Gouvernement flamand, en vue d'un agrément, d'une autorisation ou de subsides en tout ou en partie, si aucun des associés publics locaux ne peut remplir séparément ces conditions;

3° l'affiliation de l'association permet au centre public d'aide sociale de proposer un nouveau service. Peut être considéré comme nouveau service tout service pour lequel aucun agrément, ni autorisation, ni subside n'a été acquis et qui n'est pas proposé de manière structurée au public.

Dans le cas cité au troisième alinéa, point 3°, une autorisation du Gouvernement flamand est requise. Pour obtenir cette autorisation, le centre public d'aide sociale doit prouver que, compte tenu de l'offre existante, le nouveau service s'intègre parfaitement dans la programmation, et doit établir, sur la base de l'enquête, visée à l'article 60, § 6, deuxième et troisième alinéas, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, pour quelles raisons un nouveau service est proposé en collaboration avec des personnes morales de droit privé.

§ 2. Le centre public d'aide sociale peut aussi adhérer à une association, visée au § 1er, premier alinéa, si elle a été créée exclusivement par des personnes morales de droit public. Dans ce cas, il est possible de déroger à la condition obligeant une ou plusieurs personnes morales de droit privé d'en être membres. Le transfert ou l'apport d'un service existant du centre public d'aide sociale n'est pas autorisé dans ce cas.

Art. 244. La décision motivée du conseil ou des conseils d'aide sociale tendant à la création d'une association ou l'adhésion à l'association, visée à l'article 243, est soumise à l'approbation du conseil communal ou des conseils communaux concernés.

La décision portant approbation ou non approbation est transmise, dans un délai de quarante jours après la réception de la demande d'approbation, au centre public d'aide sociale. Si l'autorisation du Gouvernement flamand est requise conformément à l'article 243, une copie de la décision du conseil communal est transmise le même jour que cet envoi au Gouvernement flamand. La décision du Gouvernement flamand est transmise dans un délai de cent jours après la réception de la demande d'autorisation au centre public d'aide sociale.

Les demandes d'approbation et d'autorisation, visées au deuxième alinéa, sont jointes au projet de statuts de l'association, de même qu'aux annexes qui en font partie intégrante, conformément aux statuts. Les décisions des éventuels associés de participer à l'association sont jointes à la demande d'autorisation.

Art. 245. Les statuts de l'association, visés à l'article 243, sont établis conformément à la législation sur la forme juridique choisie. Sous réserve de l'application de ces dispositions, les statuts stipulent clairement les dispositions relatives aux associés, leur apport, leurs engagements et cotisations, de même que l'affectation du patrimoine de l'association en cas de dissolution, ou de l'apport en cas de démission d'un membre.

Les statuts déterminent le nombre de voix dont dispose chaque associé dans les différents organes d'administration et de gestion, compte tenu de l'apport de chaque associé.

Art. 246. § 1er. Le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale détermine de quelle manière le centre public d'aide sociale est informé de l'ordre du jour et des décisions des organes de gestion de l'association et du rapport annuel, du budget et des comptes de l'association.

Le conseil de l'aide sociale règle, conformément aux statuts de l'association ou conformément à un accord conclu avec l'association, l'éventuelle reprise ou mise à disposition du personnel avec maintien de sa rémunération et de son ancienneté pécuniaire.

§ 2. Le centre public d'aide sociale peut être représenté dans les organes de l'association uniquement par les membres du conseil de l'aide sociale et des experts. Le conseil de l'aide sociale désigne les représentants et détermine, le cas échéant, le rapport entre les membres et les experts, le nombre d'experts ne pouvant pas excéder un tiers.

Les représentants des membres du conseil de l'aide sociale sont désignés par le conseil de l'aide sociale conformément aux règles, visées à l'article 60, § 3. Le mandat des représentants, membres du conseil de l'aide sociale, et des experts prend fin de plein droit à la première assemblée générale qui a lieu après l'installation des conseils d'aide sociale qui sont membres de l'association, conformément à l'article 16.

Les statuts comportent des dispositions dans ce sens.

Art. 247. Le centre public d'aide sociale peut également devenir membre d'une société à but social, aux mêmes conditions que celles visées dans les articles 243 à 246 inclus.

TITRE IX. — Tutelle administrative et audit externeCHAPITRE Ier. — *Tutelle administrative*Section Ire. — Dispositions générales

Art. 248. Pour l'application du présent titre, il convient d'entendre par :

1° centre public d'aide sociale : les organes et membres du personnel du centre public d'aide sociale qui prennent une décision;

2° autorité de tutelle : le Gouvernement flamand et, au nom du Gouvernement flamand, le Gouverneur de province qui agit conformément aux instructions du Gouvernement flamand.

Art. 249. Sauf dispositions contraires, l'autorité de tutelle se limite dans le cadre de l'exercice, visé dans le présent décret, à vérifier le droit et l'intérêt général, à savoir : tout intérêt qui dépasse l'intérêt communal et l'intérêt du centre public d'aide sociale. En application de l'article 257, elle peut toutefois confronter une décision à l'intérêt communal.

Art. 250. L'autorité de tutelle peut demander auprès du centre public d'aide sociale tous documents et informations, ou les consulter sur place. Elle détermine le support d'information et la forme dans laquelle ces données sont fournies.

Art. 251. Toute notification ou toute correspondance entre le centre public d'aide sociale, l'autorité de tutelle et le collège des bourgmestre et échevins sont envoyées sous pli recommandé ou sont remises contre récépissé. Pour l'application du présent titre et des autres dispositions relative à la tutelle dans le présent décret, un envoi recommandé est assimilé à une remise contre récépissé.

Hormis les cas dans lesquels le centre public d'aide sociale doit, en vertu du présent décret, porter des décisions à la connaissance de l'autorité de tutelle et du collège des bourgmestre et échevins, l'envoi d'une décision à l'autorité de tutelle et au collège des bourgmestre et échevins n'a pas pour conséquence que le délai pour exercer la tutelle commence à courir.

Pour le calcul du délai de tutelle, l'échéance est comprise dans le délai. Cependant, lorsque ce jour tombe un samedi, un dimanche, un jour férié légal ou décréteil, l'échéance est reportée au jour ouvrable suivant.

Sous peine de nullité, la décision qui est prise dans le cadre de la tutelle est envoyée au plus tard le dernier jour du délai prescrit.

Art. 252. L'autorité qui, par rapport à une décision d'un centre public d'aide sociale, telle que visée dans le présent décret, émet un avis défavorable ou abstient son autorisation ou approbation, est tenue de motiver sa décision.

Lorsque, au plus tard le dernier jour du délai fixé par le présent décret, aucun avis ou aucune décision n'est envoyé au centre, l'autorité de tutelle est censée avoir émis un avis favorable ou accordé l'autorisation ou l'approbation requise. Si le délai n'est pas fixé, il est de trente jours pour un avis et quarante jours pour une approbation. Le délai prend effet le troisième jour qui suit la date d'envoi de l'acte à l'autorité de tutelle.

Pour les données qui doivent lui être envoyées, le Gouvernement flamand détermine la nature du support d'information et la forme sous laquelle les données sont enregistrées.

Art. 253. Le collège des bourgmestre et échevins, à l'exception du président du conseil de l'aide sociale, a pour mission d'exercer une tutelle et un contrôle sur le centre public d'aide sociale. Cette tutelle implique le droit de visiter toutes les institutions du centre public d'aide sociale et de prendre connaissance sur place de tous actes, pièces et dossiers et de réclamer tous actes, pièces et dossiers, à l'exception des dossiers qui portent sur la vie privée des clients du centre public d'aide sociale ou leurs débiteurs d'aliments, et de veiller à ce que le centre public d'aide sociale ne déroge pas au testament des donateurs et testateurs concernant les charges légalement établies.

Pour chaque mission, visée à l'alinéa premier, le collège des bourgmestre et échevins prend une décision distincte et désigne un ou plusieurs mandataires pour effectuer les visites sur place. Le président du conseil de l'aide sociale ne peut être présent aux votes à ce sujet au sein du collège des bourgmestre et échevins.

Le collège des bourgmestre et échevins ou son mandataire détermine le support d'information et la forme sous laquelle les actes, pièces et dossiers sont fournis, et une copie leur sera immédiatement remise à leur première demande.

Toute personne déléguée par le collège des bourgmestre et échevins est tenue au secret.

Section II. — Tutelle administrative générale

Art. 254. Des décisions du conseil de l'aide sociale, à l'exception des décisions qui portent sur la vie privée de clients du centre public d'aide sociale ou leurs débiteurs d'aliments, une liste reprenant une description succincte des matières réglées par ces décisions est envoyée dans les vingt jours suivant la prise des décisions simultanément au collège des bourgmestre et échevins et au Gouverneur de province.

A partir de la date d'expédition au gouverneur de province, la liste visée à l'alinéa premier, est rendue publique pendant au moins vingt jours au siège du centre public d'aide sociale, pour que le public puisse en prendre connaissance à tout moment. La publication reprend l'ordre du jour de la réunion du conseil, la durée pendant laquelle et le lieu auquel les décisions figurant sur la liste peuvent être consultées par le public, pendant une période minimale de vingt jours suivant l'envoi au Gouverneur de province.

Art. 255. Dans les vingt jours suivant l'adoption des décisions concernées, il est envoyé simultanément au collège des bourgmestre et échevins et au gouverneur de province une copie :

1° des décisions du conseil de l'aide sociale relatives au statut du personnel du centre public d'aide sociale, aux fixations et modifications de l'effectif du personnel;

2° des décisions du conseil de l'aide sociale engendrant un réaménagement des charges financières des emprunts engagés;

3° des décisions du conseil de l'aide sociale, visées à l'article 163 et des décisions du conseil de l'aide sociale visant à ordonner le paiement conformément à l'article 165, § 2;

4° des décisions du conseil de l'aide sociale relatives au budget, aux modifications budgétaires et au plan pluriannuel et aux adaptations au plan pluriannuel;

5° des décisions du centre public d'aide sociale relatives aux frais nécessités par des circonstances impératives et imprévues;

6° des décisions du conseil de l'aide sociale de création d'agences autonomisées internes;

7° des comptes du centre public d'aide sociale;

8° des décisions du conseil de l'aide sociale, prises en vertu du rapport de la commission d'audit externe, visée à l'article 266;

9° des décisions relatives à la participation à des partenariats intercommunaux, visés dans le décret du 6 juillet 2001 portant réglementation de la coopération intercommunale;

10° des décisions du conseil de l'aide sociale d'adhésion à une agence autonomisée externe communale de droit privé.

Art. 256. Sans préjudice de l'application des articles 254 et 255, l'autorité de tutelle peut réclamer d'office les décisions d'un centre public d'aide sociale.

A la réception d'une plainte, l'autorité de tutelle demande la décision et le dossier y afférent.

Art. 257. § 1er. Lorsque le collège des bourgmestre et échevins est d'avis qu'une décision du centre public d'aide sociale telle que visée à l'article 254 ou à l'article 255, lèse l'intérêt communal et en particulier les intérêts financiers de la commune, il peut introduire un recours contre cette décision auprès du Gouverneur de province, à moins que la décision concernée n'ait été approuvée ou arrêtée par le conseil communal.

Ce recours suspend l'exécution de la décision contestée et doit être envoyé avec une copie de la décision contestée au Gouverneur de province. Ce recours doit être introduit dans un délai de vingt jours.

§ 2. Le délai, visé au § 1er, entre en vigueur le troisième jour suivant l'envoi des décisions visées à l'article 255, ou de la liste des matières visées à l'article 254.

§ 3. Le délai, visé au § 1er, est suspendu par l'envoi d'une lettre recommandée, par laquelle le collège des bourgmestre et échevins demande, conformément à l'article 254, une décision déterminée, le dossier, certains documents ou renseignements concernant une décision déterminée auprès du centre public d'aide sociale. La demande peut uniquement porter sur des dossiers qui se rapportent à la vie privée des clients du centre public d'aide sociale ou leurs débiteurs d'aliments.

Le délai, visé au § 1er, produit ensuite de nouveau ses effets le troisième jour suivant la date de l'envoi de toutes les données demandées.

§ 4. Pour être recevable, une copie de ce recours doit être envoyée au centre public d'aide sociale. De plus, une copie de ce recours est envoyée au Gouvernement flamand, simultanément avec l'envoi au gouverneur de province.

§ 5. Le président du conseil de l'aide sociale ne peut pas être présent lors du vote du collège des bourgmestre et échevins sur la décision d'introduire un recours.

§ 6. Lorsque le recours est recevable et fondé, le gouverneur de province suspend la décision contestée et il envoie la décision motivée au centre public d'aide sociale dans le délai, visé à l'article 258, § 1er, alinéa premier, qui entre en vigueur conformément à l'article 258, § 2, alinéa deux.

Ce délai peut être suspendu selon les conditions visées à l'article 258, § 3, en vue de la demande du dossier, de certains documents ou renseignements auprès du centre public d'aide sociale.

Le gouverneur de province envoie une copie de cette décision de suspension au collège des bourgmestre et échevins ainsi qu'au Gouvernement flamand. La décision suspendue peut être retirée, validée, adaptée ou annulée conformément aux conditions visées à l'article 259.

Faute d'envoi au collège des bourgmestre et échevins dans le délai prescrit, l'effet suspensif du recours du collège des bourgmestre et échevins est abrogé.

§ 7. Le Gouvernement flamand peut directement annuler les décisions du centre public d'aide sociale, visées au § 1er, dans les délais visés au § 6, prolongés de vingt jours conformément à l'article 258, § 3, alinéa trois.

Art. 258. § 1er. Le gouverneur de province dispose de trente jours pour suspendre l'exécution des décisions d'un centre public d'aide sociale et en informer le centre public d'aide sociale. Lorsqu'il s'agit d'une décision dont une copie doit être envoyée au collège des bourgmestre et échevins et au gouverneur de province en vertu de l'article 255, le délai est porté à cinquante jours.

Sous réserve de l'annulation des décisions dont l'exécution est suspendue par le gouverneur de province conformément à l'alinéa premier ou conformément aux articles 116, 177 et 178, le Gouvernement flamand peut directement annuler les décisions du centre public d'aide sociale dans le délai, visé à l'alinéa premier, prolongé de vingt jours.

§ 2. Le délai, visé au § 1er, entre en vigueur le troisième jour suivant la date d'envoi des décisions, visées à l'article 255, ou de la liste des matières, visées à l'article 254, ou des décisions d'un centre public d'aide sociale qui ont été réclamées par l'autorité de tutelle en application de l'article 256 d'office ou après réception d'une plainte.

Par dérogation à l'alinéa premier, le délai, visé au § 1er, entre en vigueur le troisième jour suivant l'envoi du recours du collège des bourgmestre et échevins, visé à l'article 257, § 1er.

§ 3. Le délai, visé au § 1er, est suspendu par l'envoi d'une lettre recommandée, par laquelle l'autorité de tutelle demande une décision déterminée, le dossier, certains documents ou renseignements concernant une décision déterminée auprès du centre public d'aide sociale.

Le délai, visé au § 1er, reprend effet le troisième jour suivant la date d'envoi de toutes les données demandées.

Le délai dont dispose le Gouvernement flamand dans ce cas pour annuler directement la décision, correspond au délai dont dispose le gouverneur de province pour procéder à la suspension, prolongé de vingt jours.

§ 4. Le délai, visé au § 1er, est suspendu par l'envoi recommandé d'une plainte à l'autorité de tutelle à condition que cette plainte soit envoyée dans le délai, visé au § 1er.

A la réception d'une plainte, un nouveau délai tel que visé au § 1er, commence à courir.

§ 5. Le gouverneur de province fait parvenir une copie de chaque décision de suspension au Gouvernement flamand et au collège des bourgmestre et échevins.

Art. 259. En cas de suspension par le gouverneur de province, le centre public d'aide sociale dispose de soixante jours, qui entrent en vigueur le troisième jour qui suit l'envoi de la décision de suspension au centre public d'aide sociale, afin de prendre l'une des décisions suivantes et de les porter à la connaissance du Gouvernement flamand.

Le centre public d'aide sociale peut retirer la décision suspendue et en informe le gouverneur de province et le collège des bourgmestre et échevins.

Lorsque le centre public d'aide sociale justifie ou adapte, moyennant motivation, la décision dont l'exécution est suspendue, le Gouvernement flamand dispose de trente jours pour procéder à l'annulation. Ce délai prend effet le troisième jour qui suit la date d'expédition de la décision de justification. Faute d'annulation dans ce délai, la suspension est suspendue. Le centre public d'aide sociale informe le gouverneur de province et le collège des bourgmestre et échevins de cette justification ou adaptation.

Lorsque, dans le délai visé à l'alinéa premier, aucune décision n'est communiquée au Gouvernement flamand, la décision dont l'exécution est suspendue, est censée n'avoir jamais existé. Le Gouvernement flamand en informe le gouverneur de province et le collège des bourgmestre et échevins.

Art. 260. Le Gouvernement flamand fait parvenir une copie de chaque décision d'annulation au gouverneur de province et au collège des bourgmestre et échevins.

Art. 261. § 1er. Lorsqu'il est déposé plainte contre une décision du centre public d'aide sociale, l'autorité de tutelle en informe régulièrement le requérant du traitement de la plainte.

§ 2. L'autorité de tutelle informe en tout cas l'auteur de la plainte par lettre ordinaire :

1° de la réception de la plainte, dans les dix jours de son arrivée;

2° de la demande de l'autorité de tutelle au centre public d'aide sociale de transmettre la décision et le dossier y afférent, dans les dix jours suivant cette demande;

3° des motifs de l'autorité de tutelle pour ne pas suspendre ou annuler la décision du centre public d'aide sociale contre laquelle la plainte avait été déposée, dans les dix jours suivant l'adoption de cette décision ou après l'expiration du délai de tutelle;

4° de la décision motivée de l'autorité de tutelle portant suspension ou annulation de la décision contestée du centre public d'aide sociale, dans les dix jours suivant l'adoption de cette décision;

5° l'état du dossier lorsque le traitement de la plainte prend plusieurs semaines ou mois. Dans ce cas, l'autorité de tutelle informe l'auteur d'une plainte au moins tous les trois mois sur l'état de la question. Dès que l'autorité de tutelle a finalisé l'enquête, elle envoie sa réponse définitive à l'auteur de la plainte et elle en informe aussi le centre public d'aide sociale.

§ 3. En cas de suspension du délai pour introduire un recours auprès du Conseil d'Etat, tel que visé à l'article 262, l'autorité de tutelle informe l'auteur de la plainte par lettre recommandée des motifs de l'autorité de tutelle pour ne pas suspendre ou annuler la décision du centre public d'aide sociale contre laquelle la plainte avait été déposée, dans les dix jours suivant l'adoption de cette décision ou après l'expiration du délai.

§ 4. Les dispositions du présent article s'appliquent tant aux décisions du centre public d'aide sociale, dont il faut envoyer une copie au gouverneur de province en application de l'article 255, qu'aux décisions dont aucune copie ne doit être envoyée au gouverneur de province.

Art. 262. Le délai pour introduire un recours auprès du Conseil d'Etat contre une décision du centre public d'aide sociale est suspendu au profit de celui qui dépose une plainte auprès de l'autorité de tutelle, à condition que la plainte soit envoyée sous pli recommandé avant l'expiration du délai de recours et avant l'expiration du délai pour l'exercice de la tutelle.

La suspension continue jusqu'à ce que l'auteur de la plainte ait reçu la lettre recommandée relative à la suite qui est réservée à sa plainte, pour autant que cette lettre recommandée fasse mention des possibilités de recours devant le Conseil d'Etat. Cette lettre recommandée est censée avoir été reçue à la première présentation. Si la possibilité de recours devant le Conseil d'Etat n'est pas mentionnée, le délai de prescription prend cours quatre mois après notification à l'intéressé de l'acte ou de la décision à portée individuelle.

Art. 263. L'arrêt définitif des comptes conformément aux articles 176 et 218, implique que les décisions du centre public d'aide sociale qui ont été prises dans le courant de l'année à laquelle se rapportent les comptes, et qui n'ont pas été contestées, suspendues, annulées ou contre lesquelles aucun recours n'a été introduit en vertu de l'article 257, ne sont plus susceptibles de suspension ou d'annulation.

Une décision qui n'est plus susceptible de suspension ou d'annulation est censée être légale à l'égard de l'autorité de tutelle.

Section III. — Tutelle coercitive

Art. 264. § 1er. L'autorité de tutelle peut, après une mise en demeure écrite, charger un ou plusieurs commissaires de se rendre sur place pour rassembler les informations ou observations demandées du centre public d'aide sociale ou pour exécuter les mesures prescrites de plein droit.

L'autorité de tutelle ne peut intervenir qu'à l'expiration du délai, visé dans la mise en demeure.

§ 2. L'intervention d'un ou plusieurs commissaires se fait aux frais personnels des personnes ayant omis de donner suite à la mise en demeure.

Les frais peuvent être réclamés par le gestionnaire financier sur la base d'une décision prise à cet effet par l'autorité publique qui a instauré la procédure coercitive, qui tient lieu d'ordonnance à exécuter d'office par le gestionnaire financier.

CHAPITRE II. — Audit externe

Art. 265. § 1er. Par centre public d'aide sociale et par agence interne autonomisée ne gérant pas un hôpital, une commission d'audit externe est composée de membres du personnel de l'autorité flamande, qui est chargée de l'audit externe auprès du centre public d'aide sociale en question.

§ 2. Il convient d'entendre par audit externe :

1° le contrôle sur la légalité et la régularité des actes de l'administration en question;

2° le contrôle quant à l'exactitude et l'exhaustivité des documents financiers de l'administration en question;

3° le contrôle des listes d'inventaire;

4° le contrôle quant à l'image véridique et fidèle de la comptabilité et des comptes annuels;

5° l'évaluation du système de contrôle interne de l'administration en question et son respect. Cette évaluation comprend la formulation de recommandations d'amélioration des systèmes de contrôle interne.

A la demande de la commune ou du centre public d'aide sociale, la commission d'audit externe effectue les tâches suivantes :

1° évaluer dans quelle mesure l'exercice des activités du centre correspond aux objectifs fixés ou à d'autres critères définis, et évaluer dans quelle mesure les objectifs convenus ont été atteints;

2° identifier les possibilités d'amélioration de l'effectivité et de l'efficacité du fonctionnement du centre public d'aide sociale.

§ 3. Pour accomplir ses missions, la commission d'audit externe procède à un audit financier, un audit de respect et le cas échéant un audit opérationnel et elle est habilitée à examiner tous les processus et activités opérationnels.

Art. 266. La commission d'audit externe établit annuellement un rapport consolidé de son audit externe du centre public d'aide sociale et des agences internes autonomisées. Ce rapport est transmis au centre public d'aide sociale et à la commune en question. Dans son rapport, la commission d'audit externe reprend des recommandations concernant les conséquences à tirer par le centre public d'aide sociale de ses conclusions.

Moyennant maintien de la compétence du gouverneur de province de constater des responsabilités financières individuelles conformément au titre IV, le conseil de l'aide sociale statue sur la base du rapport sur les conséquences qui seront réservées à l'audit externe. Ces décisions sont notifiées à la commission d'audit externe ainsi qu'au conseil communal.

Art. 267. Pour pouvoir exercer sa compétence, la commission d'audit externe a accès à tous les renseignements et documents, quel qu'en soit le support. Elle peut demander à chaque membre du personnel les renseignements qu'elle juge nécessaires pour l'exécution de ses missions. Chaque membre du personnel est tenu de répondre de manière complète, le plus rapidement possible et sans autorisation préalable et de fournir tous les renseignements et documents pertinents.

Chaque membre du personnel a le droit d'informer la commission d'audit externe directement de toute irrégularité constatée dans l'exercice de sa fonction.

Hormis les cas de malveillance, d'intérêt personnel ou de fausse déclaration portant préjudice à un service ou une personne, un rapportage à la commission d'audit externe ne peut jamais donner lieu à une sanction disciplinaire ou un licenciement. De telles déclarations ne relèvent pas du droit de consultation, à moins que le membre du personnel concerné ne marque son accord.

Art. 268. Les communes ou les centres publics d'aide sociale contribuent aux frais de l'audit externe dans les conditions déterminées par le Gouvernement flamand.

Art. 269. Le Gouvernement flamand détermine les modalités de composition des commissions d'audit externe et les modalités selon lesquelles celles-ci exercent leur mission.

TITRE X. — Collaboration avec la commune

Art. 270. § 1er. Le centre public d'aide sociale ne peut statuer sur les matières suivantes que si elles ont été soumises à l'avis préalable du collège des bourgmestre et échevins :

1° le plan pluriannuel, les adaptations au plan pluriannuel et les budgets du centre public d'aide sociale, ainsi que le budget des hôpitaux qui dépendent du centre;

2° la fixation ou modification de l'effectif du personnel;

3° la fixation ou la modification du statut du personnel, pour autant que cette fixation ou modification puisse avoir une incidence financière ou qu'elle déroge au statut du personnel communal;

4° le recrutement de personnel supplémentaire, sauf en cas d'urgence ou lorsqu'il s'agit du personnel de l'hôpital visé à l'article 218;

5° la création de nouveaux services ou institutions ou une réduction importante ou cessation des services ou institutions existants;

6° la création de, l'adhésion à, la sortie de ou la dissolution des associations ou sociétés conformément au titre VIII;

7° les modifications budgétaires dès que celles-ci augmentent ou réduisent la contribution communale consolidée ou qui sont la conséquence de la création ou la suppression d'un service, ainsi que les décisions relatives aux hôpitaux engendrant une augmentation de leur déficit;

8° les modifications de projets d'investissement dès que le financement global des projets en cours ou à lancer augmente en termes de montant ou modifie en termes de nature, sauf lorsque ces modifications impliquent uniquement que le financement externe est remplacé temporairement ou définitivement par du financement avec une partie du capital de fonctionnement.

Le collège des bourgmestre et échevins émet l'avis visé au premier alinéa, dans un délai de trente jours suivant la réception du projet de décision. Faute de notification de l'avis au centre public dans le délai prescrit, l'exigence en matière d'avis peut être ignorée.

§ 2. L'avis du collège des bourgmestre et échevins est joint à la décision qui est envoyée à l'autorité de tutelle. Lorsque l'exigence en matière d'avis a été ignorée en vertu du § 1er, alinéa deux, il en sera fait mention dans les considérants de la décision.

Art. 271. La commune et le centre public d'aide sociale peuvent conclure des conventions de gestion sur l'utilisation commune des services réciproques.

La convention de gestion peut en outre stipuler que la commune et le centre public d'aide sociale peuvent faire appel pour certains services aux membres du personnel de l'autre partie.

TITRE XI. — Dispositions modificatives

Art. 272. Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale :

1° à l'article 17*bis*, les mots « les articles 11 jusqu'à 17 inclus » sont remplacés par les mots « les articles 8 jusqu'à 14 inclus et l'article 16 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

2° à l'article 18*bis*, § 1er, les mots « l'article 18 » sont remplacés par les mots « l'article 15 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

3° à l'article 21, les mots « députation permanente » sont chaque fois remplacés par le mot « députation »;

4° à l'article 25*bis*, alinéa deux, les mots « l'article 20 » sont remplacés par les mots « l'article 16 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

5° à l'article 25*ter*, § 3, les mots « l'article 25 ou l'article 25*bis*, alinéa deux » sont remplacés par les mots « l'article 25*bis*, alinéa deux, ou les articles 53 et 54 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

6° à l'article 27*bis*, § 1er, alinéa trois, les mots « par l'article 27, § 3 » sont remplacés par les mots « par l'article 60, § 3, du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

7° à l'article 57, § 4, les mots « la loi, le Roi » sont remplacés par les mots « la loi, le décret, le Roi ou le Gouvernement flamand »;

8° à l'article 60, § 1er, alinéa trois, les mots « à l'article 44 » sont remplacés par les mots « à l'article 75 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

9° à l'article 60, § 6, alinéa trois, les mots « la législation ou réglementation organique » sont remplacés par les mots « la législation organique, le décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale ou la réglementation »;

10° à l'article 60, § 6, alinéa quatre, les mots « du budget communal » sont remplacés par les mots « du budget communal »;

11° à l'article 60, § 7, alinéa trois, le mot « intercommunales » est remplacé par les mots « associations visées au décret du 6 juillet 2001 portant réglementation de la coopération intercommunale » et les mots « chapitre XII de la présente loi » sont remplacés par les mots « titre VIII, chapitre Ier du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

12° à l'article 60, § 8, alinéa deux, à l'article 101, alinéa cinq, et à l'article 104, § 1er, alinéa premier, le mot « receveur » est chaque fois remplacé par les mots « gestionnaire financier »;

13° à l'article 62*bis*, alinéa premier, et à l'article 71, alinéa premier, entre les mots « conseil de l'aide sociale » et les mots « ou l'un des organes » sont insérés les mots « par le président du conseil de l'aide sociale, ou le cas échéant le vice-président en vertu de l'article 58, § 2 et § 3, et de l'article 59 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

14° à l'article 113, alinéa deux, les mots « Lorsqu'une des mesures visées à l'alinéa précédent » sont remplacés par les mots « Lorsqu'une des mesures visées à l'article 264 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale »;

15° à l'article 141, § 2, alinéa deux, a), 2., les mots « de l'article 42 de la présente loi » sont remplacés par les mots « des articles 102 et 103 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale. ».

Art. 273. A l'article 85*ter*, § 6, de la Loi électorale communale, le point 7° est remplacé par ce qui suit :

« 7° toute décision interlocutoire ou définitive est motivée et prononcée en audience publique; elle mentionne le nom du rapporteur ainsi que ceux des membres présents. Sauf dans les cas prévus aux Titres V et VI*bis* de la Loi électorale communale et aux articles 21 et 22 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale et à l'article 15 du décret du 19 décembre 2008 relatif à l'organisation des centres publics d'aide sociale, le délai d'introduction de la réclamation auprès du Conseil des Contestations électorales est de quarante jours après la prise de connaissance de la décision, ou, s'il n'y a pas lieu de prendre une décision, après la prise de connaissance du fait. ».

TITRE XII. — Dispositions finales

CHAPITRE Ier. — Dispositions générales

Art. 274. Le Gouvernement flamand est chargé de modifier la terminologie dans les décrets existants afin de les mettre en conformité avec les dispositions du présent décret.

Les arrêtés pris en vertu du présent article, cessent de produire leurs effets s'ils n'ont pas été confirmés par décret dans les neuf mois suivant la date de son entrée en vigueur. La confirmation a effet rétroactif jusqu'à cette dernière date.

Art. 275. Le Gouvernement flamand est chargé de coordonner les dispositions des lois et des décrets relatifs à l'organisation des centres publics d'aide sociale, telles que visées dans le présent décret, de même que les dispositions qui y ont apporté de manière explicite ou implicite des modifications jusqu'à la date de coordination. A cette fin, le Gouvernement peut :

1° réaménager les dispositions à coordonner, en particulier les mettre dans un nouvel ordre et les renuméroter;

2° les renuméroter conformément aux références dans les dispositions à coordonner;

3° réécrire les dispositions à coordonner en vue de la concordance interne et de l'unité de terminologie, sans pour autant toucher aux principes qui y sont énoncés;

4° adapter en termes de forme les références aux dispositions reprises dans la coordination qui ne figurent pas dans d'autres dispositions non reprises dans la coordination.

La coordination ne produit ses effets qu'après avoir été confirmée par décret.

CHAPITRE II. — *Dispositions abrogatoires*

Art. 276. Les dispositions suivantes de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale sont abrogées :

- 1° l'article 6, à l'exception du § 4;
- 2° l'article 7;
- 3° l'article 7*bis*;
- 4° l'article 8;
- 5° l'article 9;
- 6° l'article 10;
- 7° l'article 11, à l'exception du § 5;
- 8° l'article 12;
- 9° l'article 13;
- 10° l'article 13*bis*;
- 11° l'article 14;
- 12° l'article 15;
- 13° l'article 15*bis*;
- 14° l'article 16;
- 15° l'article 17;
- 16° l'article 18;
- 17° l'article 19;
- 18° l'article 20;
- 19° l'article 20*bis*;
- 20° l'article 20*ter*;
- 21° l'article 20*quater*;
- 22° l'article 20*quinquies*;
- 23° l'article 20*sexies*;
- 24° l'article 21*ter*;
- 25° l'article 24;
- 26° l'article 25;
- 27° l'article 25*quater*;
- 28° l'article 26;
- 29° l'article 27, à l'exception du § 4;
- 30° l'article 27*ter*;
- 31° l'article 28;
- 32° l'article 28*bis*;
- 33° l'article 29;
- 34° l'article 30;
- 35° l'article 31;
- 36° l'article 32;
- 37° l'article 33;
- 38° l'article 33*bis*;
- 39° l'article 34;
- 40° l'article 35;
- 41° l'article 36;
- 42° l'article 37;
- 43° l'article 38, à l'exception des alinéas six et huit;
- 44° l'article 38*bis*;
- 45° l'article 39;
- 46° l'article 40;
- 47° l'article 40*bis*;
- 48° l'article 41;
- 49° l'article 42, à l'exception de l'alinéa dix;
- 50° l'article 42*bis*;
- 51° l'article 43;
- 52° l'article 43*bis*;
- 53° l'article 43*ter*;
- 54° l'article 43*quater*;

- 55° l'article 43^{quinquies};
- 56° l'article 43^{sexies};
- 57° l'article 43^{septies};
- 58° l'article 43^{octies};
- 59° l'article 44;
- 60° l'article 45;
- 61° l'article 46 :
- a) § 1er;
- b) § 1er, § 2, alinéa premier, premier jusqu'au troisième tiret, et alinéas deux jusqu'à sept inclus;
- c) § 2, alinéa premier, quatrième tiret;
- d) § 3 et § 4;
- e) § 5;
- f) § 6;
- 62° l'article 47;
- 63° l'article 48;
- 64° l'article 49;
- 65° l'article 50;
- 66° l'article 51;
- 67° l'article 52, à l'exception de ce qui concerne l'application de l'article 287, § 3, de la nouvelle loi communale;
- 68° l'article 53;
- 69° l'article 55;
- 70° l'article 56, à l'exception du § 3 pour ce qui concerne le renvoi à l'article 60, § 7;
- 71° l'article 75;
- 72° l'article 76;
- 73° l'article 77;
- 74° l'article 78;
- 75° l'article 79;
- 76° l'article 80;
- 77° l'article 81;
- 78° l'article 84;
- 79° l'article 86;
- 80° l'article 87;
- 81° l'article 87bis;
- 82° l'article 88;
- 83° l'article 89;
- 84° l'article 90;
- 85° l'article 91;
- 86° l'article 92;
- 87° l'article 93;
- 88° l'article 93bis;
- 89° l'article 93ter;
- 90° l'article 94, à l'exception du renvoi dans ledit article aux dispositions de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, qui relèvent des compétences du pouvoir fédéral;
- 91° l'article 95;
- 92° l'article 96;
- 93° l'article 104bis;
- 94° l'article 104ter;
- 95° l'article 106;
- 96° l'article 108;
- 97° l'article 109;
- 98° l'article 111;
- 99° l'article 112;
- 100° l'article 112bis;
- 101° l'article 112ter;
- 102° l'article 113, alinéas premier et trois, sauf pour la commune de Fourons;
- 103° l'article 115;
- 104° l'article 116;
- 105° l'article 117;

- 106° l'article 118;
- 107° l'article 119;
- 108° l'article 120;
- 109° l'article 121;
- 110° l'article 121*bis*;
- 111° l'article 122;
- 112° l'article 123;
- 113° l'article 124;
- 114° l'article 125;
- 115° l'article 126;
- 116° l'article 128;
- 117° l'article 129;
- 118° l'article 130;
- 119° l'article 131;
- 120° l'article 133;
- 121° l'article 134;
- 122° l'article 135;
- 123° l'article 135*bis*;
- 124° l'article 135*ter*;
- 125° l'article 135*quater*;
- 126° l'article 135*quinquies*;
- 127° l'article 135*sexies*;
- 128° l'article 135*septies*;
- 129° l'article 135*octies*;
- 130° l'article 135*novies*;
- 131° l'article 135*decies*;
- 132° l'article 135*undecies*;
- 133° l'article 135*duodecies*;
- 134° l'article 135*terdecies*;
- 135° l'article 137;
- 136° l'article 138;
- 137° l'article 139;
- 138° l'article 140;
- 139° l'article 143;
- 140° l'article 148, à l'exception de l'alinéa trois;
- 141° l'article 149;
- 142° l'article 150;
- 143° l'article 151;
- 144° l'article 152.

Art. 277. Les dispositions et textes réglementaires suivants sont abrogés :

1° l'article 7 de la loi du 21 décembre 1927 relative aux commis de carrière, employés, techniciens, agents de police et généralement à tous les préposés des communes et des administrations subordonnées, modifié par l'arrêté Royal du 24 juin 1988;

2° les dispositions suivantes du décret du 7 juillet 2006 modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale :

- a) l'article 50;
- b) l'article 51;
- c) l'article 52;

3° l'arrêté royal n° 490 du 31 décembre 1986 imposant aux communes et aux centres publics d'aide sociale qui ont un même ressort le transfert d'office de certains membres de leur personnel;

4° l'arrêté royal n° 519 du 31 mars 1987 organisant la mobilité volontaire entre les membres du personnel statutaire des communes et des centres publics d'aide sociale qui ont un même ressort;

5° l'arrêté royal du 14 juin 1978 déterminant les conditions et les limites pour la fixation du cautionnement à fournir par les receveurs locaux des centres publics d'aide sociale;

6° l'arrêté royal du 9 décembre 1986 relatif à l'instauration de provisions en vue de l'octroi d'aide urgente par les centres publics d'aide sociale, modifié par l'arrêté royal du 21 janvier 1993;

7° l'arrêté royal du 20 juillet 1993 fixant les dispositions générales d'établissement des statuts administratif et pécuniaire des secrétaires et receveurs des centres publics d'aide sociale, modifié par le décret du 7 juillet 2006 et par l'arrêté du Gouvernement flamand du 7 décembre 2007;

8° l'arrêté du Gouvernement flamand du 17 décembre 1997 relatif à la comptabilité et l'organisation administrative des centres publics d'aide sociale, modifié par les arrêtés du Gouvernement flamand des 31 mars 2000, 1er juin et 20 juillet 2006;

9° l'arrêté ministériel du 20 juin 2001 fixant les conditions particulières relatives à la comptabilité et l'organisation administrative des centres publics d'aide sociale.

CHAPITRE III. — Dispositions transitoires

Section Ire. — Dispositions transitoires relatives aux services et au personnel des centres publics d'aide sociale

Art. 278. Le conseil de l'aide sociale intervient comme autorité disciplinaire pour les membres du personnel qui ont été désignés avant l'entrée en vigueur du titre III, chapitre VI, comme secrétaire du centre public d'aide sociale ou comme receveur du centre public d'aide sociale.

Le conseil de l'aide sociale intervient comme autorité disciplinaire pour les autres membres du personnel qui ont été désignés avant l'entrée en vigueur du titre III, chapitre VI.

Lorsque le conseil de l'aide sociale a confié, conformément à l'article 105, alinéa deux, l'exercice de sa compétence de désigner le personnel du centre public d'aide sociale au bureau permanent ou au secrétaire du centre public d'aide sociale, le bureau permanent ou le secrétaire du centre public d'aide sociale intervient comme autorité de tutelle par rapport aux faits qu'il constate ou dont il a pris connaissance après la délégation.

Les actions disciplinaires qui sont en cours au moment de l'entrée en vigueur du titre III, chapitre VI, continuent à être traitées conformément aux dispositions qui étaient d'application avant l'entrée en vigueur. La sanction disciplinaire rétrogradation ne peut toutefois plus être imposée.

Art. 279. Les sanctions disciplinaires avertissement, réprimande et rétrogradation sont radiées dans le dossier personnel des membres du personnel à l'issue d'un délai dont la durée est fixée à un an pour l'avertissement et la réprimande, et à quatre ans pour la rétrogradation.

Ces délais commencent à courir à partir de la date à laquelle la sanction disciplinaire a été prononcée.

La radiation n'a d'effet que pour l'avenir.

Art. 280. § 1er. Le Gouvernement flamand détermine les règles transitoires relatives au statut administratif et pécuniaire des receveurs des centres publics d'aide sociale qui, au moment de l'entrée en vigueur intégrale du titre II, chapitre V, sont au service des centres publics d'aide sociale, dans le respect des principes suivants :

1° la garantie de désignation dans la fonction de gestionnaire financier au sein du centre public d'aide sociale en question;

2° sans préjudice de l'application du point 1°, la possibilité d'être employé comme membre de la commission d'audit externe, visée à l'article 265;

3° le maintien des droits acquis en matière de statut pécuniaire.

§ 2. Le système des mandats, visé à l'article 104, § 7, n'entre en vigueur que lors de la première nomination ou désignation dans la fonction, après que le système des mandats pour cette fonction a été intégré dans le statut. La désignation garantie du receveur du centre public d'aide sociale dans la fonction de gestionnaire financier, visée au § 1er, n'est pas assimilée à une nouvelle nomination ou désignation.

§ 3. Par dérogation au § 2, le conseil de l'aide sociale peut décider que pour les postes déclarés vacants après la publication du présent décret, le système des mandats peut être appliqué.

§ 4. Jusqu'à l'entrée en vigueur de l'article 75, § 1er, il convient de lire dans le présent décret et la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, les mots « gestionnaire financier » comme « receveur ».

§ 5. Jusqu'à l'entrée en vigueur de l'article 276, 49°, le statut administratif et pécuniaire reste d'application aux membres du personnel du centre public d'aide sociale, tout comme il s'applique à la date de publication du présent décret au *Moniteur belge*.

Section II. — Dispositions transitoires relatives aux finances des centres publics d'aide sociale

Art. 281. A partir du 1er janvier 2009 et jusqu'à l'entrée en vigueur de la commission d'audit externe, visée à l'article 171, le Conseil des Contestations électorales est compétent pour statuer en appel sur les responsabilités des personnes, visées à l'article 90 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, conformément à la procédure, visée à l'article 170, § 4.

Pour l'application du premier alinéa, l'article 170, § 4, entre en vigueur le 1er janvier 2009.

Section III. — Dispositions transitoires pour les centres publics d'aide sociale des communes où le président du conseil de l'aide sociale n'est pas rattaché au collège des bourgmestre et échevins

Art. 282. Les articles 41, 42, 54, alinéa quatre, dernière phrase, l'article 148, § 1er, alinéa deux, l'article 270 et la disposition abrogatoire de l'article 25, § 4, alinéa deux, dernière phrase, les articles 26, 26bis, 26ter, l'article 28, § 4, l'article 33bis et l'article 88, § 1er, alinéa trois, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, n'entrent pas en vigueur à l'égard des centres publics d'aide sociale de communes qui, conformément à l'article 312 du Décret communal ont décidé de ne pas prévoir, lors du renouvellement général des conseils communaux en 2007, le rattachement du président du conseil de l'aide sociale au collège des bourgmestre et échevins.

Section IV. — Dispositions transitoires relatives à la tutelle

Art. 283. Les décisions adoptées par le centre public d'aide sociale avant l'entrée en vigueur des articles du présent décret, et qui concernent la tutelle qui s'y applique, restent soumises aux règles de tutelle en vigueur à ce moment-là.

Section V. — Dispositions transitoires relatives aux associations visées à l'article 239

Art. 284. Pour l'application de l'article 239, il convient d'entendre jusqu'à l'entrée en vigueur du décret du 17 octobre 2003, par « le décret du 17 octobre 2003 relatif à la qualité des structures de soins de santé et d'aide sociale », « le décret du 25 février 1997 relatif à la gestion totale de la qualité dans les établissements de soins », tandis que « l'article 9 du décret du 17 octobre 2003 » doit être lu comme « l'article 7 du décret du 25 février 1997 ».

CHAPITRE IV. — Dispositions d'entrée en vigueur

Art. 285. § 1er. Sans préjudice de l'application du § 2, le Gouvernement flamand détermine pour chaque article, ou parties d'article, du présent décret et les dispositions abrogatoires correspondantes, visées à l'article 276, la date d'entrée en vigueur.

Lorsque les conseils de l'aide sociale en question marquent leur accord, le Gouvernement flamand peut déterminer pour certains centres d'aide sociale une date d'entrée en vigueur pour l'ensemble ou une partie des dispositions du présent décret.

Pour ce qui concerne les lois, décrets et arrêtés, visés à l'article 277, le Gouvernement flamand détermine par loi, décret ou arrêté, la date à laquelle l'abrogation entre en vigueur.

§ 2. L'article 5, § 2, alinéa deux, l'article 75, §§ 3, 4 et 5, l'article 79, l'article 99, § 3, l'article 165 et l'article 276, 61°, c), entrent en vigueur le premier jour du premier mois après la publication du présent décret au *Moniteur belge*.

Au plus tard six mois après la date d'entrée en vigueur des articles 99, § 3, et 165, telle que définie à l'alinéa premier, les centres publics d'aide sociale doivent conformer leur organisation aux dispositions dudit article. Aussi longtemps que les centres publics d'aide sociale n'ont pas mis leur organisation en conformité, l'article 46 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale reste d'application.

L'article 276, 96°, entre en vigueur à la même date que l'article 265.

Promulguons le présent décret, ordonnons qu'il soit publié au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 19 décembre 2008.

Le Ministre-Président du Gouvernement flamand,
K. PEETERS

Le Ministre flamand des Affaires intérieures, de la Politique des Villes, du Logement et de l'Intégration civique,
M. KEULEN

Le Ministre flamand du Bien-Etre, de la Santé publique et de la Famille,
S. VANACKERE

Note

(1) *Session 2007-2008.*

Documents. — Projet de décret, 1701- N° 1. — Amendements, 1701 – N°s 2 et 3. — Rapport de l'audition/de l'échange d'idées, 1701- N° 4. — Amendements, 1701 – N°s 5 et 6. — Rapport, 1701- N° 7.

Session 2008-2009.

Documents. — Amendements, 1701 – N°s 8 et 9. — Texte adopté en séance plénière, 1701- N° 10.

Annales. — Discussion et adoption : Séance d'après-midi du 10 décembre et séance matinale du 16 décembre 2008.